

Tilinpäätös ja toimintakertomus 2020

Sipoon kunta

Kunnanhallitus 12.4.2021

1	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	5
1.1.1	Kunnanjohtajan katsaus	5
1.1.2	Sipoon kunnan hallinto.....	6
1.1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	13
1.1.4	Sipoon kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys	16
1.1.5	Kunnan henkilöstö	20
1.1.6	Ympäristö	22
1.1.7	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	23
1.1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	23
1.2	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ...	24
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	27
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	27
1.3.2	Toiminnan rahoitus	33
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	35
1.5	KOKONAISTULOT JA -MENOT	37
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	38
1.6.1	Kuntakonsernin rakenne	38
1.6.2	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	38
1.6.3	Konsernin toiminnan ohjaus	39
1.6.4	Olennot konsernia koskevat tapahtumat	41
1.6.5	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	41
1.6.6	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	42
1.6.7	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	43
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	46
1.7.1	Tilikauden tuloksen käsittely	46
1.7.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	46
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	47
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN	50
2.3	KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	50
2.3.1	Keskusvaalilautakunta	50
2.3.2	Tarkastuslautakunta.....	51

2.3.3	Kunnanhallitus	51
2.3.4	Sosiaali- ja terveystoimikunta.....	60
2.3.5	Sivistystoimikunta	72
2.3.6	Tekninen toimikunta, Rakennus- ja ympäristötoimikunta	83
2.3.7	Peruskunta yhteensä	97
2.3.8	Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarviosta ja edellisestä vuodesta	99
2.4	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	100
2.5	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	101
2.6	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	106
2.7	YHTENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA	108
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	109
3.1	TULOSLASKELMA	109
3.2	RAHOITUSLASKELMA	110
3.3	TASE.....	111
3.4	KONSERNILASKELMAT	113
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	117
4.1	ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT	117
4.2	KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET	118
4.3	TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA	119
4.4	VEROTULOJEN ERITTELY.....	119
4.5	VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	120
4.6	PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY	120
4.7	SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET.....	120
4.8	PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET.....	121
4.9	PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT	121
4.10	OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY.....	121
4.11	SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT ERÄT	122
4.12	AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	123
4.13	SAAMISTEN ERITTELY.....	125
4.14	LYHYTAIKAISIIN SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	126
4.15	OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	126
4.16	PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVAT VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA	126
4.17	KUNTATODISTUSLAINAT	127
4.18	PAKOLLISET VARAUKSET	127
4.19	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	127

4.20	VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEISYHTEISÖILLE.....	128
4.21	MUIDEN VELKOJEN ERITTELY.....	128
4.22	LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN SIIRTOVELKoihin SISÄLTyvÄT OLENNAISET ERÄT .	128
4.23	HUOLLETTAVIEN VARAT.....	129
4.24	VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ.....	129
4.25	KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUmUKSET.....	129
4.26	VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA.....	129
4.27	MAHDOLLISET OIKEUDELLISET VASTUUT.....	129
4.28	ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU.....	130
4.29	HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.....	130
4.30	HENKILÖSTÖKULUT.....	130
4.31	LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT 130	
4.32	TILINTARKASTAJAN PALKKIOT.....	131
4.33	INTRESSITAHOTAPAHTUMAT.....	131
5	SIPOON VESI, LIKELAITOS	132
5.1	SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT.....	132
5.2	SIPOON VESI, JOHTOKUNNAN HYVÄKSYMÄN TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU ..	135
5.3	SIPOON VESI, TOIMINTAKERTOMUS.....	138
5.4	SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	143
5.4.1	Toimintatuotot eriteltynä.....	144
5.4.2	Palvelujen ostot.....	144
5.4.3	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.....	145
5.4.4	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet.....	146
5.4.5	Sijoitukset.....	146
5.4.6	Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt.....	146
5.4.7	Oman pääoman erittely.....	147
5.4.8	Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille.....	147
5.4.9	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	147
5.4.10	Saamiset tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille.....	147
5.4.11	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät.....	147
5.4.12	Henkilöstön lukumäärä 31.12.....	148
5.4.13	Henkilöstökulut.....	148
5.4.14	Leasingvastuiden yhteismäärä.....	148
5.5	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	149
5.6	SIPOON VESI -LIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN.....	150

6	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	
	155
7	TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT	156
7.1	TILIKAUDEN 1.1.–31.12.2020 AIKANA KÄYTETYT TILIKIRJAT, RAPORTIT JA KORTISTOT	156
7.2	TASE-ERITTELY 31.12.2020	158

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Sipoon valtuustossa on 43 jäsentä, joista 23 on miestä ja 20 naista. Seuraavat ryhmät ovat edustettuina: Suomen ruotsalainen kansanpuolue 17 jäsenellä, Kansallinen Kokoomus 11 jäsenellä, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 5 jäsenellä, Vihreä liitto 5 jäsenellä, Perussuomalaiset 2 jäsenellä, Suomen Keskusta 1 jäsenellä, Suomen Kristillisdemokraatit 1 jäsenellä ja Liike Nyt 1 jäsenellä. Kunnanvaltuuston puheenjohtajana toimi Heikki Vestman (Kok.) ja kunnanhallituksen puheenjohtajana Kaj Lindqvist (RKP).

Valtuusto kokoontui vuoden aikana yhteensä yhdeksän kertaa. Lisäksi valtuusto piti helmikuussa kaavoitusasioita koskevan seminaarin.

Sipoon positiivinen kehitys jatkui vuoden 2020 aikana. Olimme kuudetta vuotta Suomen prosentuaalisesti nopeimmin kasvavien kuntien joukossa. Asukasmäärä kasvoi 2,5 % (517 henkilöä) ollen vuoden lopussa 21 687 henkilöä. Sipoo nousi vuoden lopussa asukasmäärältään Suomen 46. suurimmaksi kunnaksi. Voimakas kasvu tulee jatkumaan myös lähivuosina.

Kasvu alkoi Söderkullasta, ja on nyt laajentunut Nikkilään. Lähivuosina kasvu laajenee edelleen Talmaan. Sipoon kasvu vaikuttaa luonnollisesti myös palveluverkon muotoutumiseen. Kerava–Nikkilä–radan avaaminen henkilöjunaliikenteelle on valittu yhdeksi Uudenmaan 2020-luvulla toteutettavaksi raideliikennehankkeeksi Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strategisessa suunnitelmassa.

Nikkilän Sydämen sivistyskeskuksen laajennuksen rakentaminen aloitettiin kesäkuussa 2019 ja valmistuu syksyksi 2021. Söderkulla skola siirtyi syksyllä Miilin kampukselle. Kuntalan toiminnot siirtyivät Nikkilän keskustasta uusiin tiloihin Lukkarinmäentielle helmikuun alussa.

Maaliskuussa Sipoossa alkanut koronakriisi on mullistanut kaiken toiminnan. Keväällä suljettiin suuri osa sivistystoimesta ja henkilökunta siirtyi etätöihin kaikissa niissä tehtävissä joissa se oli mahdollista. Samalla sosiaali- ja terveydenhuollon työt piti uudelleen priorisoida vastaamaan koronatorjunnan tarpeita. Kunnanhallitus antoi päätöksellään 16.3.2020 kunnanjohtajalle yhdessä poikkeusolojen johtoryhmän kanssa oikeudet tehdä tarvittavia toimenpiteitä epidemian taltuttamiseksi.

Osana viime budjetin hyväksymistä päätetty käyttötalouden sopeutusohjelma toteutettiin syksyyn mennessä. Tätä ennen investointiohjelmaa karsittiin. Näillä toimin tavoiteltiin kunnan selviämistä koronatilanteessa talousvuotena sekä seuraavina vuosina. Syksyllä koronatilanne uudelleen kärjisty, mutta rajoitukset olivat lievemmat kuin keväällä. Taloudellisesti tilanne oli parempi kuin ennusteet alkuvuodesta näyttivät.

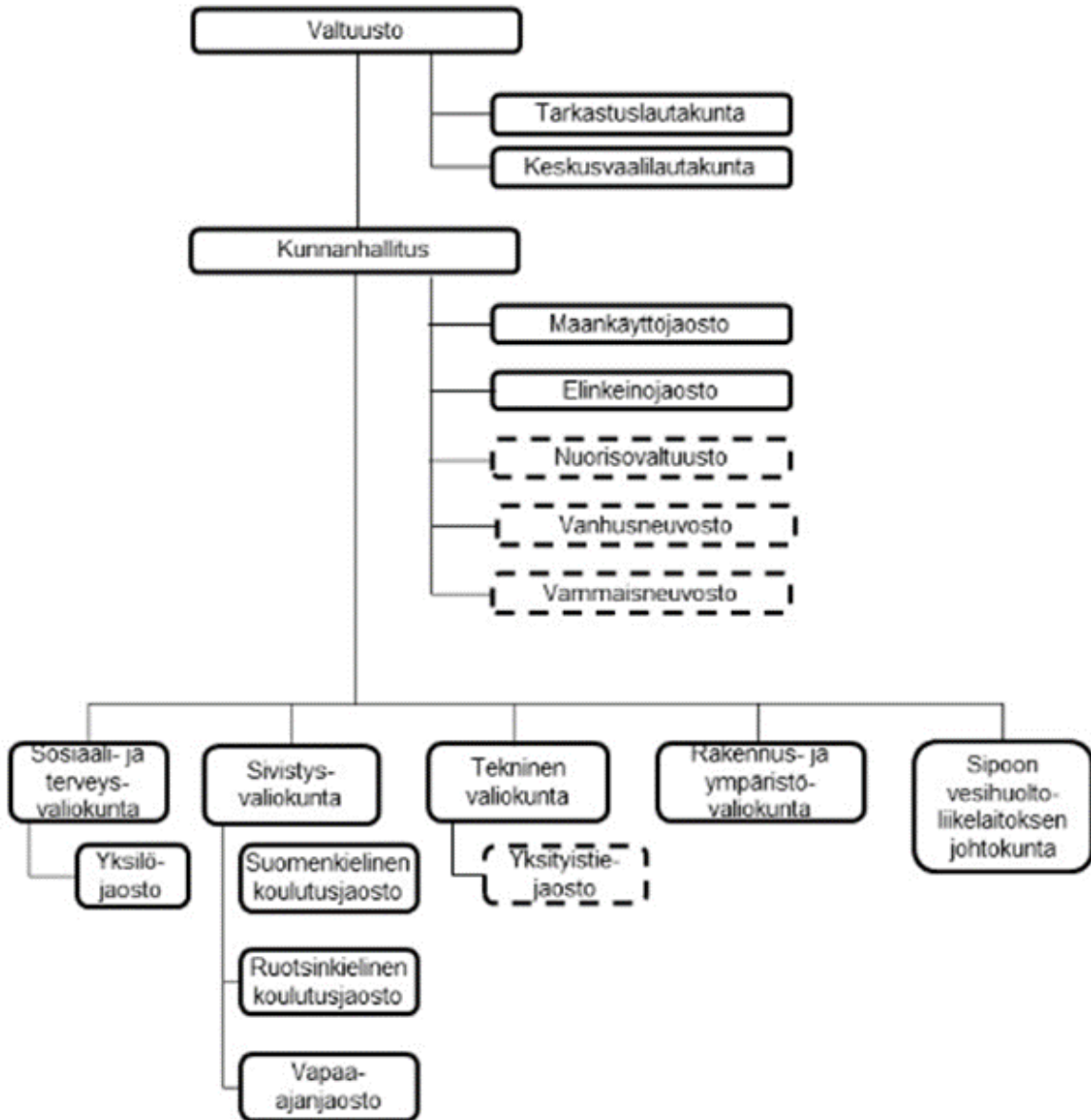
Kunnan kasvaessa olemme pyrkineet strategian mukaisesti parantamaan tuottavuutta laskemalla ulkoisia toimintakuluja asukasta kohti. Vuonna 2019 luku oli 6 538 euroa per asukas ja vuonna 2020 vastaava luku oli 6 422 euroa per asukas, joten tämä tavoite onnistuttiin saavuttamaan. Jotta kunta pystyy kestävästi rahoittamaan kasvun aiheuttaman investointipaineen, meidän on pystyttävä täysimääräisesti käyttämään tontinmyyntitulomme investointiemme rahoittamiseksi. Tilikauden tulokseksi ennen tontinmyyntituloja muodostui –5 miljoonaa euroa vuonna 2019. Vuonna 2020 se oli –4,5 miljoonaa euroa. Tässä tavoitteessa emme valitettavasti ole onnistuneet, koska teimme 5,6 miljoonan euron edestä ylimääräisiä kertaluonteisia alaskirjauksia. Kunnan tulos oli 1,3 miljoonaa euroa 2020 (–67 000 euroa vuonna 2019) ja ylijäämä 2,7 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa vuonna 2019). Kunnan lainamäärä alitti budjetoidun tason 115,9 ollen 109,4 miljoonaa euroa. Muutosta edellisvuodesta oli 3,64 miljoonaa euroa.

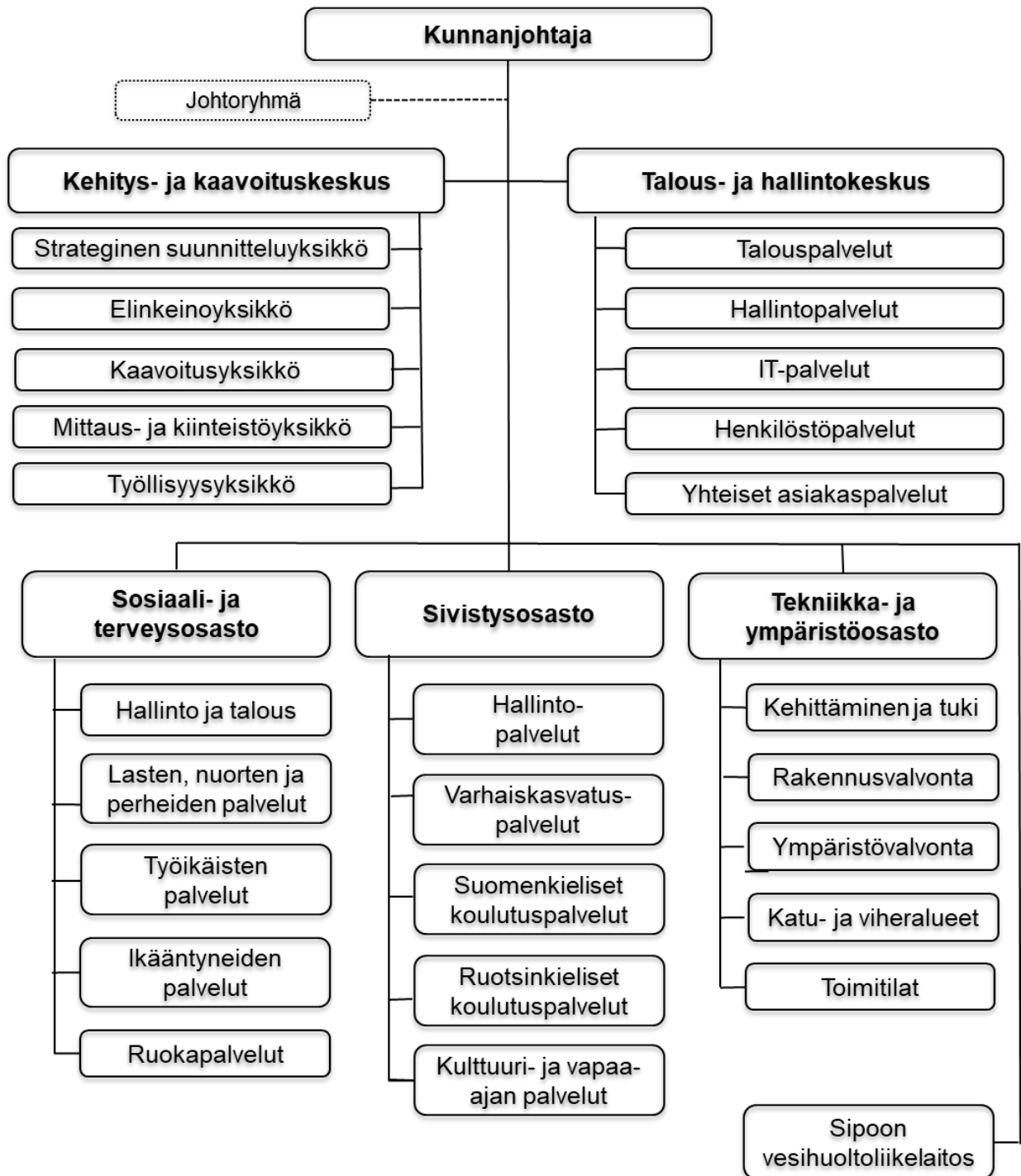
Sivistysjohtaja Kurt Torsell siirtyi toisen työnantajan palvelukseen vuonna 2019 ja hänen seuraajakseen valittiin Jukka Pietinen, joka aloitti helmikuussa 2020. Hallintopäällikkö Lilian Andergård-Stenström siirtyi toisen työnantajan palvelukseen maaliskuussa. Uudeksi hallintopäälliköksi valittiin Jenni Björkstén, joka aloitti työnsä elokuussa.

Mikael Grannas

1.1.2 Sipoon kunnan hallinto

Luottamushenkilöorganisaatio

Luottamuselinten kokoonpano sekä osastojen johtavat viranhaltijat 31.12.2020

Valtuusto, 43 jäsentä

Puheenjohtaja	Heikki Vestman (Kok.)
1. varapuheenjohtaja	Kasper Nyberg (RKP)
2. varapuheenjohtaja	Sini-Pilvi Saarnio (Vihr.)
3. varapuheenjohtaja	Eva Kuntsi (SDP)

Valtuuston voimasuhteet

Suomen ruotsalainen kansanpuolue	17 paikkaa
Kokoomus	11 paikkaa
Sosialidemokraatit	5 paikkaa
Vihreät	5 paikkaa
Perussuomalaiset	2 paikkaa
Keskusta	1 paikka
Liike Nyt	1 paikka
Kristillisdemokraatit	1 paikka

Valtuusto on 16.11.2020 § 68 myöntänyt eron Maija Kuntsille, ja kutsunut varavaltuutettu Juha Huotarin valtuutetuksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Kunnanhallitus, 11 jäsentä

Kaj Lindqvist, puheenjohtaja (RKP)
Ari Oksanen, 1. varapuheenjohtaja (Kok.)
Marketta Mattila, 2. varapuheenjohtaja (Vihr.)
Tim Kankfelt (RKP)
Stefan Sandström (RKP)
Kicka Lindroos (RKP)
Clara Lindqvist (RKP)
Tapio Virtanen (SDP)
Juha Salo (Kok.)
Marja Manninen-Ollberg (Kok.)
Linda Karhinen (Kok.)
Esittelijä: Kunnanjohtaja

Varajäsenet

Tom Sundbäck (RKP)
Juhani Rantala (Kok.)
Riitta-Kaisa Kosonen (Vihr.)
Henrik Möller (RKP)
Antti Skogster (RKP)
Maria Liljeström (RKP)
Mia Wikström (RKP)
Juha Huotari (SDP) valtuusto 16.11.2020 § 68
Juha Suuronen (Kok.)
Mari Viita (Kok.)
Virpi Karjalainen (Kok.)

Kunnanjohtaja
Talousjohtaja
Henkilöstöpäällikkö
Chief Digital Officer

Mikael Grannas
Pekka Kivilevo
Jan Rosenström
Ethel Eriksson

Palvelupäällikkö
Hallintopäällikkö

Susanne Fredriksson
Jenni Björksten

Maankäyttöjaosto, 7 jäsentä

Juhani Rantala, puheenjohtaja (Kok.)
Maria Liljeström, varapuheenjohtaja (RKP)
Henrik Möller (RKP)
Mia Wikström (RKP)
Mari Viita (Kok.)
Kjell Grönqvist (SDP)
Lauri Kajander (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: Tim Kankfelt
Esittelijä: Kehitysjohtaja

Varajäsenet

Simo Lehvonen (Kok.)
Kicka Lindroos (RKP)
Jan Hindsberg (RKP)
Clara Lindqvist (RKP)
Suvi Vuoksenranta (Kok.)
Rainer Boman (SDP)
Sini-Pilvi Saarnio (Vihr.)

Kehitysjohtaja

Kaavoituspäällikkö
Tonttipäällikkö

Elinkeinojaosto, 5 jäsentä

Juha Suuronen, puheenjohtaja (Kok.)
Pekka Petäkoski, varapuheenjohtaja (SDP)
Christel Liljeström (RKP)
Tanja Åkerfelt (RKP)
Timo Rope (Liik.)
Kunnanhallituksen edustaja: Kicka Lindroos
Esittelijä: Elinkeinopäällikkö

Elinkeinopäällikkö

Tarkastuslautakunta, 5 jäsentä

Harri Lehtonen, puheenjohtaja (Vihr.)
Hannele Rauha, varapuheenjohtaja (SDP)
Hans-Peter Lindgren (RKP)
Minna Lindblom (Kok.)
Kirsti Toivola (PS)

Ammattitilintarkastuksesta vastasi
KPMG Oy Ab
Tilintarkastaja Martin Slotte, JHT, HT

Keskusvaalilautakunta, 5 jäsentä

Peter Stenvall, puheenjohtaja (RKP)
Maija-Liisa Sahlbom, varapuheenjohtaja (Vihr.)
Liisa Jankkari (Kok.)
Sami Siltaloppi (SDP)
Mervi Hursti (PS)

Pirjo Siren

Jarkko Lyytinen
Anna-Leena Rouhiainen (Sijainen Dan Tallberg)

Pasi-Ilkka Väyrynen (Kok.)
Mari Nikkanen (SDP) valtuusto 16.11.2020 § 68
Tim Kankfelt (RKP)
Antti Skogster (RKP)
Petri Haikonen (PI)

Elina Duréault

Varajäsenet

Maija Lepistö (Vihr.)
Janne Nickström (SDP)
Christoffer Hällfors (RKP) valt. 15.6.2020 § 34
Pauliina Tapio (Kok.)
Kristiina Ovaskainen (PS)

Varajäsenet

1. Maria Liljeström (RKP)
2. Juha Maristo (Vihr.)
3. Matti Viita (Kok.)
4. Kjell Grönqvist (SDP)
5. Maarit Virtanen (PS)

Sosiaali- ja terveysvaliokunta, 9 jäsentä

Micaela Röman, puheenjohtaja (RKP)
Marja Manninen-Ollberg,
varapuheenjohtaja (Kok.)
Maria Forss (RKP)
Hans-Eric Christiansson (RKP)
Henrik Gustafsson (RKP)
Sami Alasara (Kok.)
Riitta-Kaisa Kosonen (Vihr.)
Suvi Vuoksenranta (Kok.)
Juha Huotari (SDP)
Kunnanhallituksen edustaja: Stefan Sandström
Esittelijä: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Yksilöjaosto, 3 jäsentä

Eva Kuntsi, puheenjohtaja (SDP)
Hans-Peter Lindgren, varapuheenjohtaja (RKP)
Sirpa Pöllönen (Vihr.)

Sosiaali- ja terveysjohtaja
Palvelujohtaja
Johtava lääkäri
Vanhustyön päällikkö
Ruokapalvelupäällikkö

Sivistysvaliokunta, 9 jäsentä

Antti Skogster, puheenjohtaja (RKP)
Mandi Alaterä, varapuheenjohtaja (Kok.)
Kenneth Albrecht (RKP)
Carolina Högel (RKP)
Tom Sundbäck (RKP)
Pauliina Tapio (Kok.)
Juha Kytö (Kok.)
Lilli Kahri (Vihr.)
Eva Kuntsi (SDP) valtuusto 16.11.2020 § 68
Kunnanhallituksen edustaja: Juha Salo
Esittelijä: Sivistysjohtaja

Sivistysjohtaja
Opetuspäällikkö
Opetuspäällikkö
Varhaiskasvatuspäällikkö
Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Varajäsenet
Anna-Karin Nygren (RKP)
Pasi-Ilkka Väyrynen (Kok.)

Johanna Saxén (RKP)
Christer Silén (RKP)
Rolf Törrönen (RKP)
Liisa Jankkari (Kok.)
Matti Hyhkö (Vihr.)
Laura Lindell (Kok.)
Eva Kuntsi (SDP)

Varajäsenet
Merja-Hannele Vuohelainen (SDP)
Klaus-Mauritz Nikander (RKP)
Tuula Räikkönen (Vihr.)

Leena Kokko
Bodil Grön
Anders Mickos
Helena Räsänen
Marianne Putus

Varajäsenet
Johan Granqvist (RKP)
Camilla Långsjö (Kok.)
Charlotta Engblom (RKP)
Johanna Saxén (RKP)
Henrik Möller (RKP)
Juha Kopra (Kok.)
Virpi Karjalainen (Kok.)
Janne Inkeroinen (Vihr.)
Teija Virtanen (SDP)

Jukka Pietinen
Hannu Ollikainen
Riikka Strandström
Mervi Keski-Oja
Anne Laitinen

Suomenkielinen koulutusjaosto, 5 jäsentä

Mandi Alaterä, puheenjohtaja (Kok.)
Pasi Ylirisku varapuheenjohtaja (Vihr.)
Jussi Merikanto (Kok.)
Teija Virtanen (SDP)
Kari-Matti Syrjäläinen (RKP)
Kunnanhallituksen edustaja: Kicka Lindroos
Esittelijä: Opetuspäällikkö

Ruotsinkielinen koulutusjaosto, 5 jäsentä

Kenneth Albrecht, puheenjohtaja (RKP)
Camilla Långsjö, varapuheenjohtaja (Kok.)
Mari Berg (RKP)
Mikael Grönroos (RKP)
Kjell Grönqvist (SDP)
Kunnanhallituksen edustaja: Linda Karhinen
Esittelijä: Opetuspäällikkö

Vapaa-ajanjaosto, 5 jäsentä

Tom Sundbäck, puheenjohtaja (RKP)
Juha Kopra, varapuheenjohtaja (Kok.)
Caroline Högel (RKP)
Pekka Petäkoski (SDP)
Tiina Sinkkonen (KD)
Kunnanhallituksen edustaja: Marketta Mattila
Esittelijä: Kulttuuri- ja vapaa-ajanpäällikkö

Tekninen valiokunta, 9 jäsentä

Rainer Boman, puheenjohtaja (SDP)
Charlotta Engblom, varapuheenjohtaja (RKP)
Karl-Erik Oljemark (RKP)
Juha Kopra (Kok.)
Anna-Karoliina Mattila (Vihr.)
Bob Myrberg (PS)
Monika Hämäläinen (Kesk.)
Kunnanhallituksen edustaja: Ari Oksanen
Esittelijä: Tekninen johtaja

Tekninen johtaja
Kuntatekniikan päällikkö
Tilapalvelupäällikkö
Toimialan kehittämisspäällikkö
Investointipäällikkö

Varajäsenet

Anna Kajander (Kok.)
Anders Selén (Vihr.) valtuusto 15.6.2020 § 33
Jani Nieminen (Kok.)
Eva Kuntsi (SDP)
Micaela Röman (RKP)

Varajäsenet

Charlotta Engblom (RKP)
Claudia Lundberg (Kok.)
Daniela Suomi (RKP)
Rasmus Öhman (RKP)
Rainer Boman (SDP)

Varajäsenet

Kenneth Udd (RKP)
Juha Kytö (Kok.)
Viola Mickos (RKP)
Leena Seretin (SDP) valtuusto 16.11.2020 § 68
Anne Pircklén (KD)

Varajäsenet

Tarmo Ojala (SDP)
Maria Forss (RKP)
Bjarne Ståhl (RKP)
Sami Alasara (Kok.)
Sami Nykter (Vihr.)
Jari Hursti (PS)
Sonja Hällfors (Kesk.) valtuusto 5.10.2020 § 62

Ilari Myllyvirta
Simo Kesti
Juha Pohjonen
Sari Soini
Marika Kämppi

Rakennus- ja ympäristövaliokunta, 7 jäsentä

Kasper Nyberg, puheenjohtaja (RKP)
Sini-Pilvi Saarnio, varapuheenjohtaja (Vihr.)
Christer Lindqvist (RKP)
Ann-Christine Nokelainen (RKP)
Ari Tamminen (Kok.)
Simo Lehvonen (Kok.)
Pirkko Buddas (Kok.)
Kunnanhallituksen edustaja: Tapio Virtanen
Esittelijä: Rakennusvalvontapäällikkö

Ympäristönsuojelupäällikkö
Rakennusvalvontapäällikkö

Sipoon Vesi, johtokunta, 5 jäsentä

Stefan Sandström, puheenjohtaja (RKP)
Ari Tamminen, varapuheenjohtaja (Kok.)
Ilkka Janhunen (PS)
Gunilla Holmberg (RKP)
Sirpa Pöllönen (Vihr.)
Kunnanhallituksen edustaja: -
Esittelijä: Liikelaitosjohtaja
Liikelaitosjohtaja

Varajäsenet

Christer Lindqvist (RKP)
Sami Nykter (Vihr.) valtuusto 24.2.2020 § 7
Björn Backström (RKP)
Monika Zakowski (RKP)
Pasi-Ilkka Väyrynen (Kok.)
Juhani Rantala (Kok.)
Pauliina Tapio (Kok.)

Christel Kyttälä
Ulla-Maija Upola

Varajäsenet

Kim Simonsén (RKP)
Sami Alasara (Kok.)
Maarit Virtanen (PS)
Maria Liljeström (RKP)
Tapani Pöllönen (Vihr.)

Matti Huttunen

1.1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen vuosi. Pandemia on häirinnyt talouksia ja talouden aloja globaalisti ja hyvinkin vaihtelevasti. Niin kansantaloudet kuin eri talouden alat ovat kokeneet vaihtelevasti vastoinkäymisiä ja myös myötätuulta. 2020 Suomen BKT:n ennustetaan kutistuvan noin 3–4 %. Euroalue vastaavasti noin 7–8 %, ja globaali talous noin 5 %. Vaikka rokotukset ovat alkaneet, voidaan silti arvioida pandemian aiheuttavan pysyviä muutoksia maailmantalouteen ainakin keskipitkällä aikajänteellä. Vuonna 2021 Suomen BKT:n arvioidaan kasvavan noin 2,5 %.

Ennuste perustuu oletukselle, että covid-19-epidemiaan liittyvien tautitapausten ilmaantuvuus painetaan voimakkailla rajoituksilla matalalle tasolle alkuvuonna, mikä hidastaa talouskasvua. Kotimaassa palveluiden kysyntä pysyy edelleen heikkona ja ulkomaankauppa kärsii pandemian jatkumisesta. Talouden toipuminen alkaa pandemian aiheuttaman epävarmuuden poistuessa vuoden 2021 kuluessa. Vuoden 2021 loppua kohden kiihtyvä kasvu nostaa myös vuoden 2022 talouskasvua. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,0 % v. 2022 ja 1,4 % v. 2023. Julkisen talouden alijäämä pysyy suurena v. 2021, kun vuoden alkupuolelle jatkuvan epidemian hoito ja sen vaikutuksia lieventävät tukitoimet pitävät julkiset menot korkealla tasolla. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy niin suurena, että julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen näyttää jatkavan kasvuaan koko 2020-luvun alkupuoliskon ajan.

Vuonna 2021 talouskasvu käynnistyy uudelleen, ensin teollisuudessa ja myöhemmin palveluissa. Teollisuuden toipumista on nopeuttanut maailmankaupan ripeä palautuminen. Ennusteessa vuoden 2021 kolmas neljännes on talouden kiivainta kasvuaikaa, koska silloin arvioidaan mm. majoitus- ja ravitsemispalveluiden sekä liikennepalveluiden kysynnän lisääntyvän voimakkaasti. Vuoden 2021 kasvua laskee rakentamisen väheneminen. Rakentamisessa palataan hitaasti aikaisemmilta korkeilta tuotannon tasoilta lähemmäs normaalia kysyntäympäristöä. Lisäksi maa- ja vesirakentamisen elvytys päättyy vähitellen v. 2021. Vuonna 2021 talous kasvaa yhteensä 2,5 %. Vuoden 2021 sisäisen kasvun ennustetaan olevan hyvin nopeaa, jonka vuoksi vuoden 2022 kasvu tulee pitkälti edellisvuoden noususta. Vientikysynnän voimakas kasvu lähivuosina pitää Suomen teollisuuden pyörät pyörimässä. Vuonna 2022 sekä kotimainen että kansainvälinen kysyntä ylläpitävät talouskasvun kahdessa prosentissa. Vuonna 2023 talous palaa lähelle pitkän aikavälin keskimääräistä kasvuvauhtiaan samalla kun tuotantokuilu umpeutuu. Palvelut, jotka muodostavat 70 % Suomen koko taloudesta, vaikuttavat eniten sekä vuoden 2020 talouden supistumiseen että siitä eteenpäin talouden kasvuun.

Tautitapausten lisääntymisen seurauksena käyttöön otetut uudet rajoitustoimet vähentävät etenkin palvelujen kysyntää sekä tarjontaa ja kääntävät työllisyyden uudelleen laskuun. Vuonna 2020 työllisyys supistuu keskimäärin 1,5 % ja työllisyysaste laskee noin 71,5 prosenttiin. Työllisten määrä saavuttaa vuoden 2019 tason vasta vuoden 2023 aikana ja työllisyysaste nousee n. 73 prosenttiin v. 2023.

Julkisen talouden alijäämä on kokonaisuutena kasvanut nopeasti, julkisyhteisöjen bruttovelka suhteessa BKT:een on kasvanut noin kuudesosalla, ennusteen ollessa nyt noin 69 %. Tästä kuitenkin valtiontalouden osuus on ollut huomattava.

Paikallishallinnon alijäämä on kuluvana vuonna ollut keskimäärin hyvin kohtuullinen, mutta ilman kuntataloutta vahvistavia toimia se pysyy mittavana myös tulevina vuosina. Kuntataloutta heikentävät väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä suuret investointitarpeet.

	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**	2025**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	1,1	-3,3	2,5	2,0	1,4	1,4	1,3
Bruttokansantuote, mrd. euroa	241	235	245	253	261	270	279
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,3	1,0	1,4	1,6	1,6	1,7
Työttömyysaste, %	6,7	7,8	8,0	7,6	7,2	7,0	6,8
Työllisyysaste, %	72,5	71,5	71,5	72,3	72,8	73,2	73,4
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,0	-6,1	-5,2	-3,3	-2,6	-2,2	-2,0
Valtio	-1,2	-6,1	-4,9	-2,8	-2,4	-2,0	-1,7
Paikallishallinto	-1,1	0,0	-0,6	-1,0	-0,8	-0,8	-0,8
Sosiaaliturvarahastot	1,4	-0,1	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,4	-4,0	-3,9	-2,6	-2,1	-1,9	-2,0
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,3	69,0	71,4	72,5	73,6	74,4	75,0
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	44,2	53,1	55,6	56,3	57,3	57,9	58,3

Lähde: VM, Taloudellinen katsaus, Talvi 2020

Vuonna 2020 paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan kohentuvan huomattavasti ennätyskellisen heikkoon vuoteen 2019 verrattuna. Kohentumista selittävät valtion peruspalvelujen turvaamiseksi ja kuntien aktiviteetin ylläpitämiseksi päätetyt valtion tukitoimet. Myös kuntien verotulojen kasvu on ollut aiemmin arvioitua ripeämpää, sillä ansiotulot ovat kehittyneet arvioitua paremmin ja jako-osuuden oikaisu lisää kuntien saamia verotuloja. Vaikka paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan v. 2020 likimain tasapainossa, eivät kertaluonteiset covid-19-kriisistä johtuvat tuet ratkaise paikallishallinnon pitkän aikavälin rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa. Se on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä.

Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusasema heikkenee n. 1,4 mrd. euroa alijäämäiseksi talouden elpymisestä ja valtion tukitoimista huolimatta. Tähän vaikuttaa paikallishallinnon tulojen vaatimaton kasvu, jota hidastavat valtionosuuksiin kohdennettujen tukien pieneneminen ja kunnallisverotulojen jääminen vuoden 2020 tasolle. Kulutusmenojen kasvu kuitenkin kiihtyy, kun pääministeri Marinin hallituksen ohjelman tehtävämuutokset ja kunta-alan palkankorotukset lisäävät paikallishallinnon kulutusmenojen kasvua v. 2021. Vuodelta 2020 siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja hoitovelkaa vuodelle 2021, sillä voimakkaiden rajoitustoimien ja varautumisen vuoksi hoitoja on lykätty.

Vuoden 2020 tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 1,7 prosenttia. Toimintatuottojen arvioitiin vähenevän 3,8 prosenttia. Toimintakuluja kunnilla oli yhteensä 38,5 miljardia euroa, ja toimintatuottoja 6,9 miljardia euroa. Toimintakate heikkeni 3,1 prosentilla -31,3 miljardiin euroon.

Valtionosuuksia kunnat saivat vuonna 2020 omien arvioidensa mukaan yhteensä 11,0 miljardia euroa, mikä on 2,4 miljardia eli 27,2 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Verotulot kasvoivat 0,9 miljardilla eurolla eli 4,0 prosentilla 23,8 miljardiin euroon. Verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus oli asukasta kohden laskettuna 6 336 euroa. Vuosikate yli kaksinkertaistui edellisestä vuodesta 4,0 miljardiin euroon. Manner-Suomen kunnista kahdella oli tilinpäätösarviossa negatiivinen vuosikate. Edellisen vuoden toteutuneissa tilinpäätöksissä negatiivinen vuosikate oli 65 kunnalla. Kuntien yhteenlaskettu tulos kasvoi -0,2 miljardista eurosta 1,7 miljardiin euroon.

Manner-Suomen kuntien lainakanta oli tilinpäätösarvioiden mukaan vuoden 2020 lopussa yhteensä 19,1 miljardia euroa. Kasvua edellisen vuoden toteutuneista tilinpäätöksistä oli 3,8 prosenttia. Lainakanta asukasta kohden oli 3 478 euroa. Kuntien yhteenlasketut investointimenot kasvoivat edellisestä vuodesta 4,6 prosenttia 4,2 miljardiin euroon.

	2018	2019	2020**	2021**	2022**	2023**
	miljardia euroa					
Verot ja sosiaaliturvamaksut	22,5	23,2	24,3	25,0	25,2	25,8
siitä kunnallisvero	18,8	19,4	20,4	20,4	21,0	21,7
yhteisövero	1,9	1,9	1,9	2,6	2,1	2,0
kiinteistövero	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0
Muut tulot ²	19,4	19,8	23,7	24,1	22,8	23,2
siitä korkotulot	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
siitä tulonsiirrot valtiolta	14,2	14,4	17,9	18,1	16,7	17,0
Tulot yhteensä	41,8	43,0	48,0	49,1	47,9	49,0
Kulutusmenot	35,7	36,9	38,6	40,9	41,0	41,9
siitä palkansaajakorvaukset	21,4	21,8	22,3	23,2	23,7	24,0
Tulonsiirrot	2,6	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0
siitä sosiaalietuudet ja -avustukset	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
tukipalkkiot ja muut tulonsiirrot	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1
korkomenot	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Pääomamenot ³	5,5	6,0	6,5	6,7	6,4	6,2
Menot yhteensä	43,8	45,7	48,0	50,5	50,4	51,2
Nettoluotonanto (+) / nettoluotonotto (-)	-2,0	-2,7	0,0	-1,4	-2,4	-2,2
Perusjäämä ⁴	-1,9	-2,6	0,1	-1,3	-2,3	-2,1

Paikallishallinnon talouden tasapaino, VM, Taloudellinen katsaus, Talvi 2020, 17.12.2020

Manner-Suomen kuntayhtymien vuoden 2020 tilinpäätösarvioissa oli ulkoisia toimintakuluja 16,2 miljardia euroa. Toimintakulut kasvoivat 1,9 prosenttia edellisestä vuodesta. Toimintakate oli 0,7 miljardia euroa. Tilikauden tulos heikkeni hieman, ollen -0,1 miljardia euroa. Kuntayhtymien investointimenot kasvoivat 6,3 prosentilla 1,4 miljardiin euroon. Yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden lopussa 5,5 miljardia euroa ja se kasvoi vuodessa 17,5 prosentilla.

Lähde: Tilastokeskus, Kuntatalous neljännesvuosittain, 4. vuosineljännes, 10.2.2021

Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys, KUUMA-seutu

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) kuntien alueella oli tammikuun 2021 lopussa yhteensä 112 287 työtöntä työnhakijaa, joista ilman työsuhdetta olevia oli 89 748 ja lomautettuja 22 539. Työttömien kokonaismäärä kasvoi 40 262 (55,9 %) henkilöllä verrattuna vuotta aikaisempaan. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Uudellamaalla oli tammikuun 2021 lopussa 12,9 %, joka on 4,6 prosenttiyksikköä vuotta aikaisempaa enemmän. Sipoossa töitä haki 10,1 % kuntalaisista. Heistä 2,3 prosenttia oli lomautettuina. / TEM, ELY-keskus 2021

Lähteet: Tilastokeskus, ELY-keskus

Uudellamaalla yritykset arvioivat tammikuussa 2021 suhdannetilanteen kohentuneen lievästi viime lokakuusta. Tuotanto väheni loppuvuodesta 2020 ja sen ennakoitaan jatkavan supistumistaan kuluvan vuoden alussakin. Kysyntä on vaikeaa, mutta myös ammattitaitoisesta työvoimasta on pulaa. Suhdanneodotukset ovat viimeaikaisesta toipumisesta huolimatta yhä alakuloiset, joskin tämänhetkistä suhdannetilannetta paremmat.

Lähde: EK, Suhdannebarometri/Uusimaa, Tammikuu 2021

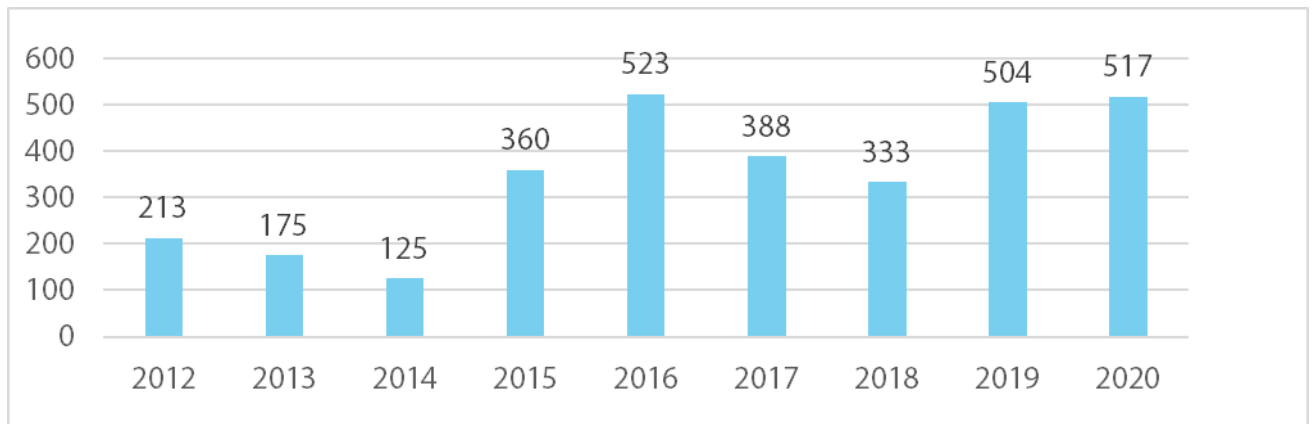
1.1.4 Sipoon kunnan toimintaympäristö ja talouden kehitys

Kunnan operatiivisessa ja juridisessa rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2020 aikana.

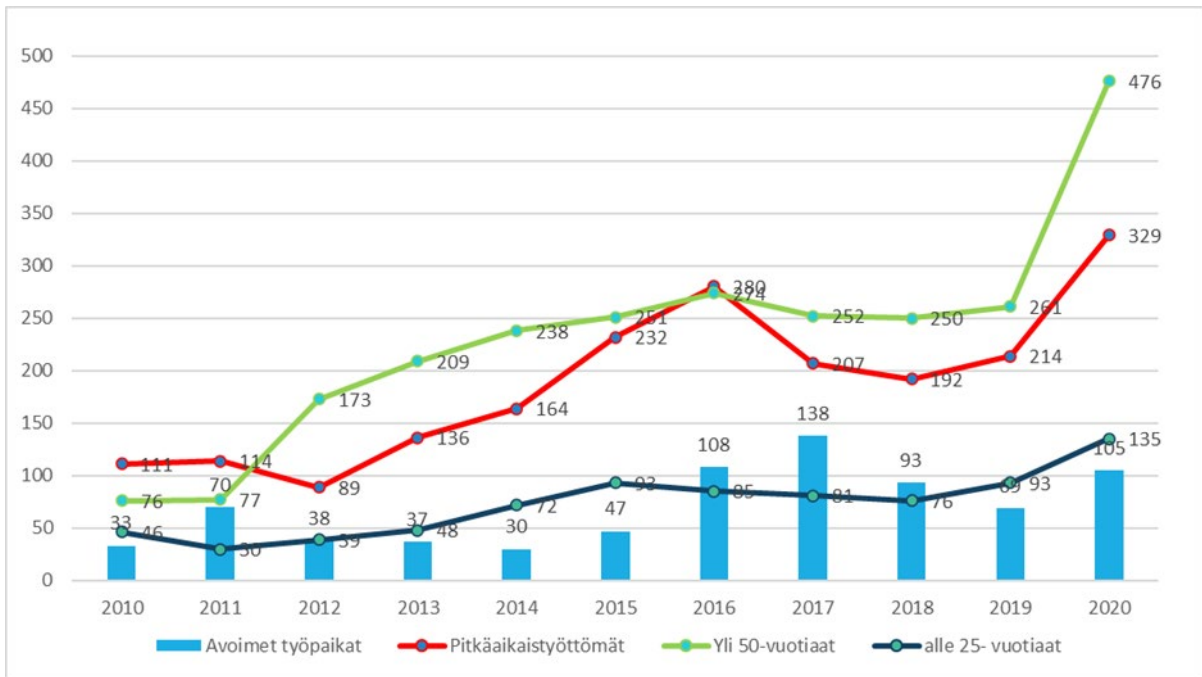
	2017	2018	2019	2020	2018-2019, %
Väestö	20 310	20 666	21 170	21 687	2,44 %
Kuntien välinen nettomuutto*	312	304	443	450	1,58 %
Nettomaahanmuutto*	35	10	78	58	-25,64 %
Syntyneitä*	165	170	163	180	10,43 %
Kuolleita*	159	151	138	169	22,46 %
Työttömyysaste . %	6,1	5,5	6,1	10,6	73,77 %
Työttömien määrä Sipoossa	605	565	641	1139	77,69 %
Alle 25 v työttömien määrä	100	98	93	135	45,16 %
Yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömät	207	192	214	329	53,74 %
Avoimet työpaikat	138	93	69	105	52,17 %
Työvoiman määrä, henkilöä	9 890	10 202	10 434	10 720	2,74 %
Myönnetyt rakennusluvut	202	189	179	204	13,97 %
Vastaavien asuntojen lukumäärä	785	237	414	275	-33,57 %
Toimenpideluvut	76	74	67	54	-19,40 %

Väestön kehitys

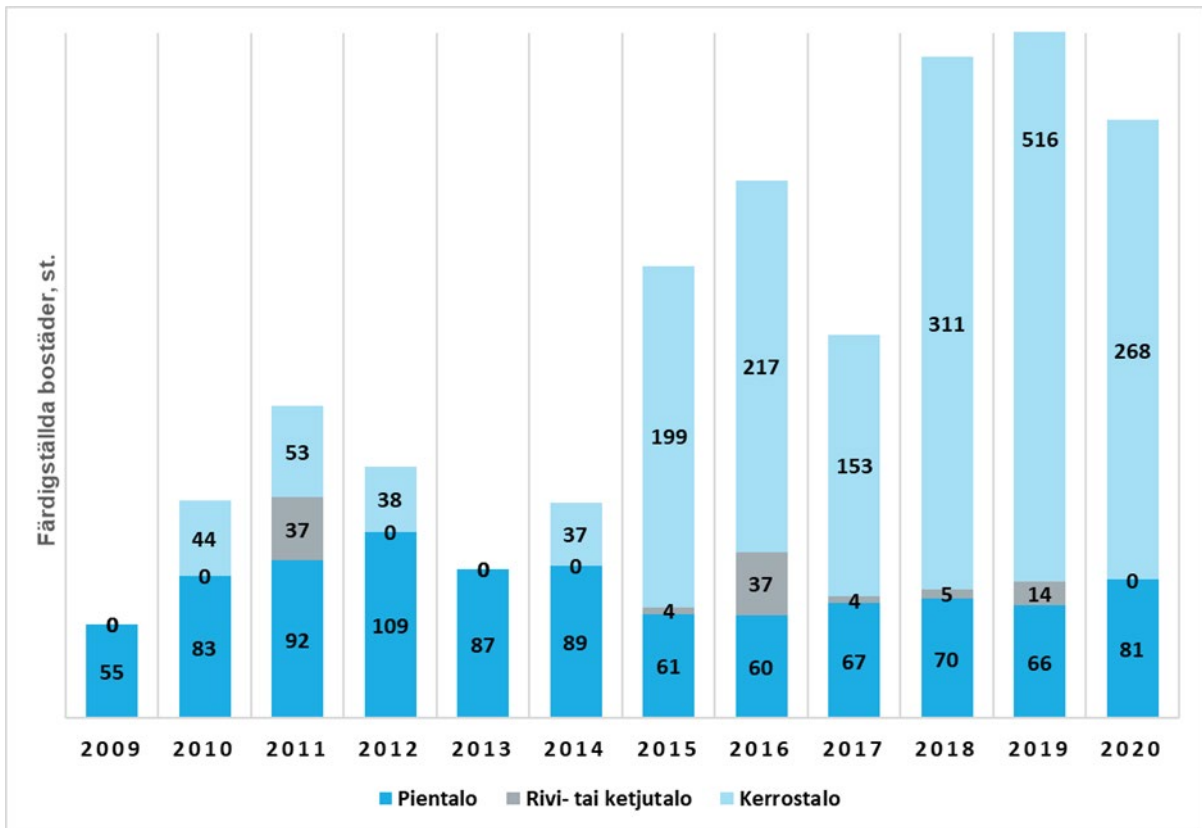
Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Sipoon väkiluku oli 21 687 henkilöä vuoden 2020 lopussa. Väestö kasvoi vuoden 2020 aikana 517 henkilöllä (2,5 %). Väestö on kasvanut etenkin ryhmissä työikäiset ja eläkeläiset, nuorten ja lasten osuus kasvaa vaatimattomasti.

Työttömyys

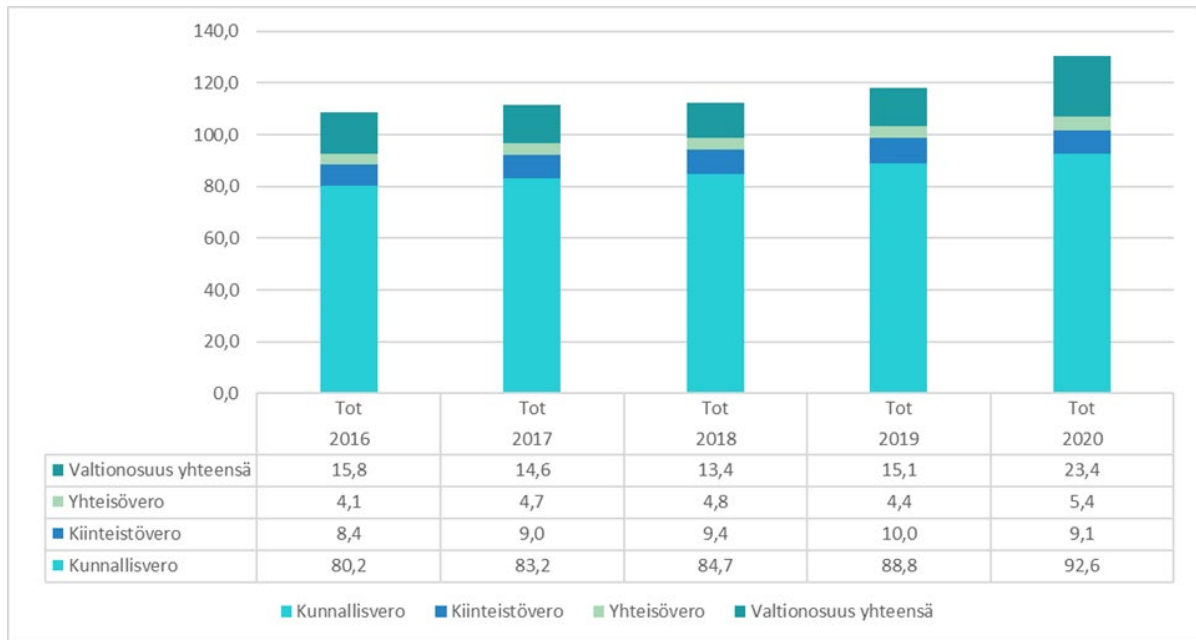
Valmistuneet asunnot

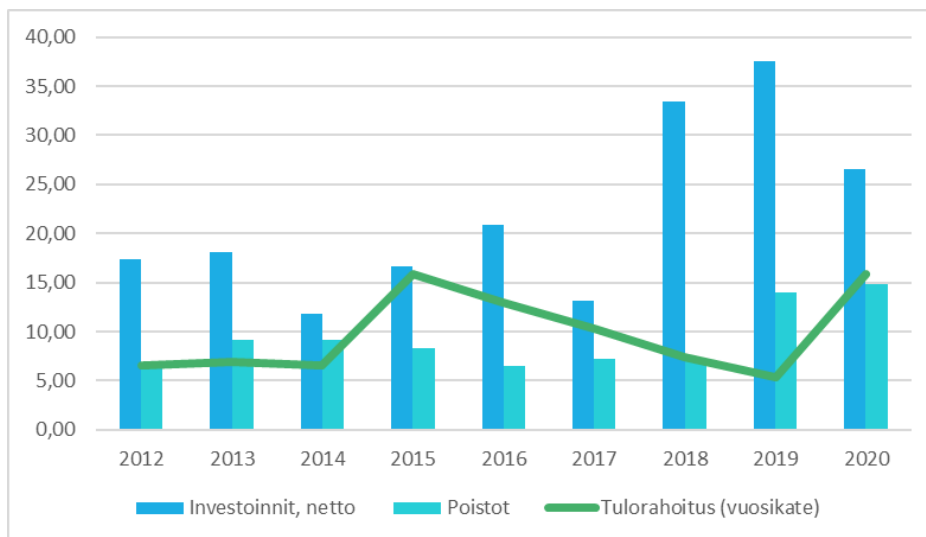
Perustetut ja lopettaneet yritykset

Vuoden 2020 aikana Sipooseen oli perustettu yhteensä 175 uutta yritystä. Vastaavasti vuoden 2020 aikana yhteensä 126 sipoolaisyritystä on lopettanut toimintansa. Toisin sanoen yritysten kokonaismäärä kasvoi vuoden 2020 aikana 49:llä yrityksellä. (Keski-Uudenmaan kehittämistyön tilastot.)

Verorahoitus, milj. euroa 2016–2020

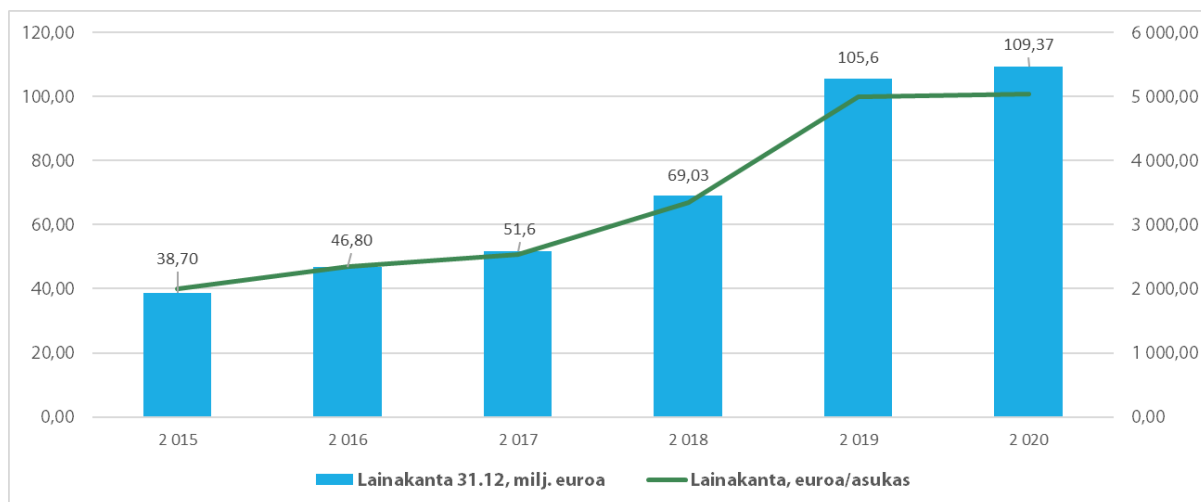

Vuosikate, nettoinvestoinnit ja poistot, milj. euroa 2012–2020

Vuonna 2020 tehtiin ylimääräisiä poistoja 5,6 milj. euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 9,2 milj. euroa.

Lainakannan kehitys 2015–2020

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Asuntorakentamistoiminta Sipoossa oli vilkasta vuoden 2020 aikana ja kuntaan valmistui yhteensä 349 asuntoa. Sipoolaisten määrä kasvoi 523 henkilöllä ja kasvuprosentti oli 2,5. Sipoo kasvatti väkilukuaan vuonna 2020 13. eniten Suomen kunnista ja on nyt väestömäärältään 46. suurin kunta. Työttömyysaste nousi edellisvuoden 6,1 %:sta 10,1 %:iin. Pandemia vaikutti työllisyyden lisäksi myös investointeihin ja käyttötalouteen, säästötoimenpiteet mahdollistivat hyvin maltillisen lisävelan oton.

Vuoden 2020 aikana valmistui Sipoonlahden koulun laajennus- ja muutostyöt ja Nikkilän Sydämen 2. vaiheen laajentaminen ja liikuntahalli edistyivät. Uusi Kuntala otettiin tammikuussa käyttöön.

Sipoonlahden koulun muutostöiden valmistuttua alaskirjattiin vanha koulurakennus osittain, noin tekniseen jäännösarvoonsa. Vanha paloasema alaskirjattiin, ja useita pienempiä kohteita. Yhteensä alaskirjauksia tehtiin 5,6 milj. euroa.

Vuoden 2020 tilinpäätöksen käyttötalouden toimintakate alitti muutetun talousarvion 3,9 milj. eurolla. Toimintakulut alittuivat 6,0 milj. euroa ja toimintatuotot 2,6 milj. euroa. Kunnanhallituksen toimintakate (nettotulot) oli 0,7 miljoonaa euroa positiivinen ja 2,2 miljoonaa budjetoitua parempi, mikä johtui suurimmaksi osaksi vuokratulujen sekä palveluostojen vähenemisestä. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan toimintakulut ylittivät 53 tuhatta euroa ja toimintatuotot alittuivat 2,2 milj. euroa. Toimintakatteen ylitys oli siten 2,26 milj. euroa. Ylitys johtui pääasiassa pandemian aiheuttamasta asiakaskadosta ja tuottojen vähenemisestä, mutta myös erikoissairaanhoidon laskutuksen kasvusta. Sivistysvaliokunnan toimintakate alitti muutetun talousarvion 1,8 milj. eurolla. Toimintakulut alittivat talousarvion 1,7 milj. eurolla. Tästä ulkoisten toimintakulujen alitus oli noin 0,7 milj. euroa ja sisäisten 1,0 milj. euroa, koostuen it-kulujen ja ruokailun alituksista. Valiokunnan kulut alittuivat kaikkien kululajien osalta. Toimintatuotot ylittivät 28 tuhatta euroa. Tekniikka- ja ympäristövaliokunnan toimintakate alittui 1,97 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät 0,16 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 1,8 milj. euroa, vuokrien määrä aleni noin 1,5 milj. euroa.

Kunnan toimintakulut kasvoivat yhteensä 0,5 miljoonaa euroa eli 0,3 prosenttia edellisvuodesta. Henkilöstökulut kasvoivat 4,4 %, noin 2,65 miljoonaa euroa. Palveluiden ostojen kasvu edellisvuodesta oli 0,23 milj. euroa eli 0,5 prosenttia. Muissa kuluissa ulkoisten ja sisäisten vuokramenojen väheneminen edellisvuodesta oli 2,3 milj. euroa eli noin 9 %.

Kunnan verorahoitus yhteensä toteutui noin 1,5 milj. euroa budjetoitua parempana. Verotuloja kertyi 107,0 milj. euroa, mikä on 3,8 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna. Valtionosuuksia kunta sai 23,6 miljoonaa euroa, mikä on 8,5 milj. euroa enemmän kuin edellisvuonna.

Maanmyynnistä saadut myyntivoitot olivat yhteensä 5,16 miljoonaa euroa vuonna 2020, mikä on 0,06 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

Tilikauden 2020 vuosikate (ml. Sipoon Vesi) oli 16,1 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos 1,3 miljoonaa euroa. Poistoero- ja varausten muutoskirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,73 miljoonaa euroa.

Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset, joten kunnan talous oli tasapainossa vuonna 2020. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 1,3 milj. euroa vuodesta 2019 ja vuodesta 2016 suunnitelmapoistot ovat kasvaneet 2,7 milj. euroa.

Kunta velkaantui lisää vuoden 2020 aikana ja lainamäärä vuoden lopussa oli 109,4 miljoonaa euroa, mikä on 3,8 milj. euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lainakannasta 30 miljoonaa euroa oli lyhytaikaisia kuntatodistusluottoja. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 5 042 euroa.

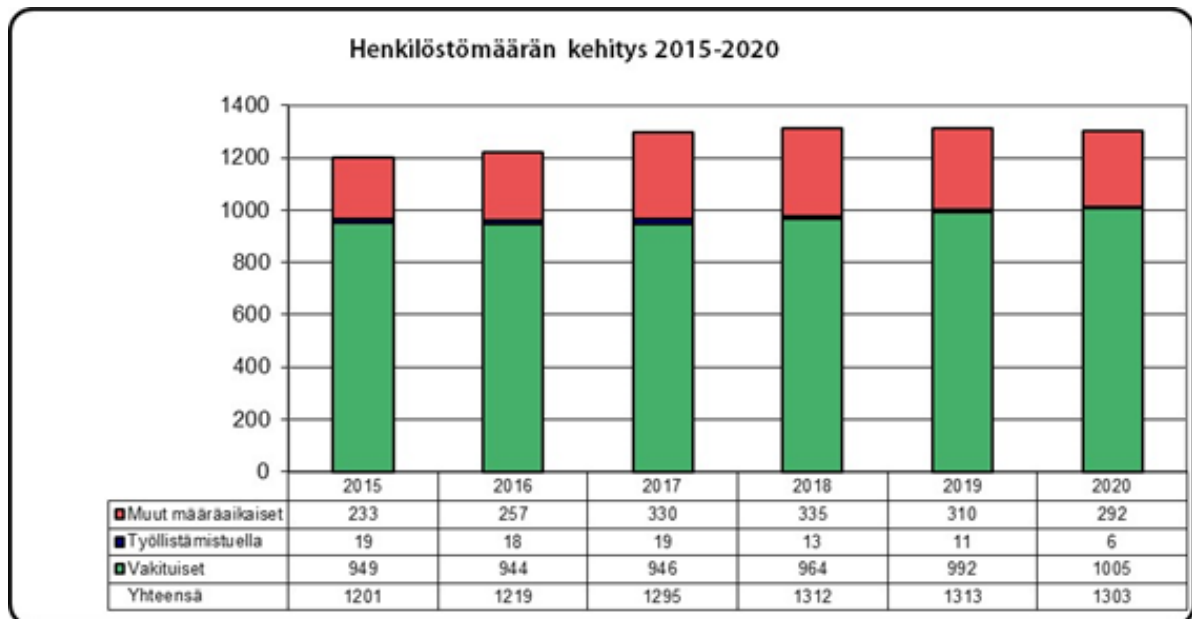
1.1.5 Kunnan henkilöstö

Henkilöstömäärä

Sipoon kunnan palveluksessa oli vuoden 2020 lopussa yhteensä 1 303 henkilöä. Määrä on 10 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Palvelussuhteista oli vakituisia 1 005 ja määräaikaisia 298. Vakinaisten määrä oli 13 henkilöä suurempi, mutta määräaikaisia oli 18 vähemmän kuin vuonna 2019. Määräaikaisen henkilöstön osuus pieneni hieman (22,9 %) ja oli näin ollen samalla tasolla kuin kuntasektorilla keskimäärin. Viime vuosina on Sipoossa kiinnitetty erityistä huomiota määräaikaisten palvelussuhteiden käyttöön ja tavoitteena on ollut alentaa määräaikaisen henkilöstön osuutta lähemmäksi kunta-alan keskiarvoa. Tavoite on siten täyttynyt vuonna 2020. Työllistämistoimenpiteenä palkattuja työntekijöitä oli vuoden lopussa kuusi, mikä on hieman aikaisempaa vähemmän. Henkilöstön sukupuolijakaumassa on tapahtunut vain pieniä muutoksia ja henkilöstöstä oli 82,5 % naisia. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 46,3 vuotta.

Kunnan henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia viime vuosien aikana. Henkilöstömäärältään selvästi suurin osasto oli edelleen Sivistysosasto, jonka palveluksessa oli 53 % koko kunnan henkilöstöstä. Palvelussuhteiden lukumäärä on muuttunut eniten Kehitys- ja kaavoituskeskuksessa (+10) ja Sosiaali- ja terveysosastolla (-20). Muutos selittyy pääosin työllistämispalveluiden siirrolla Sosiaali- ja terveysosastolta Kehitys- ja kaavoituskeskukseen sekä eräillä muilla organisatorisilla muutoksilla.

Henkilöstömäärän kehitys 2015–2020:

Henkilöstömäärän vaihteluiden ja osa-aikatyötä tekevien osuuden vuoksi henkilöresurssin käyttöä mittaa palvelussuhteiden lukumäärää tarkemmin toteutuneet henkilötyövuodet. Kokonaisina henkilötyövuosina ilmaistuna kunnan henkilöresurssin käyttö vastasi yhteensä 1 183 henkilötyövuotta, mikä oli 29 vähemmän kuin vuoden 2019 toteuma ja 41 henkilötyövuotta vähemmän kuin mitä vuodelle 2020 oli suunniteltu. Ero johtuu koronavuoden vaikutuksista palveluiden tuottamiseen ja työntekoon. Sijaistarve oli ennakoitua suurempi, vaikka kausi- ja kesätyöntekijöiden määrä oli koronan takia normaalia pienempi.

Koronaepidemian puhkeaminen pakotti kunnan jäädyttämään tai siirtämään joitakin rekrytoiteja. Hyvin merkittävä henkilöstöresurssin käyttöön vaikuttava tekijä oli myös kunnan sisäiset henkilöstösiirrot toiminnoista, joissa koronan takia oli työvoiman tarve pienentynyt ja joiden avulla voitiin helpottaa sosiaali- ja terveysosaston henkilöstövajetta.

Henkilöstöresurssin käyttö kokonaisina henkilötyövuosina (HTV):

HTV 2019-2020	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kehitys- ja kaavoituskesk. & kj	19,2	38,0	33,4
Talous- ja hallintokeskus	56,5	52,0	54,2
Sosiaali- ja terveysosasto	368,7	363,0	343,9
Sote/hallinto ja talous	9,3	10,0	10,5
Työikäisten palvelut	133,4	119,0	121,3
Ikäntyneiden palvelut	135,9	139,0	135,1
Lnp palvelut	58,3	60,0	49,6
Ruokahuolto	31,9	35,0	27,4
Sivistysosasto	644,7	644,0	625,5
Sivistys/hallintopalvelut	2,2	2,0	2,9
Varhaiskasvatuspalvelut	223,1	225,0	220,8
Koulutuspalvelut	370,4	367,0	350,1
Kultturi- ja vapaa-aikapalvelut	49,1	50,0	51,8
Tekniikka- ja ympäristöosasto	114,9	117,0	117,4
Rakennusvalvonta	10,8	12,0	12,7
Ympäristönsuojelu	4,3	7,0	5,2
Kehittäminen ja tuki	10,5	12,0	11,7
Katu- ja viheralueet	16,2	16,0	16,1
Toimitilat	73,1	70,0	71,7
Sipoon vesi	8,2	10,0	8,6
Yhteensä	1212,2	1224,0	1182,9

Kunnan (ml. Sipoon vesi) henkilöstömenot sivukuluineen olivat kokonaisuudessaan 60 693 043 euroa (vuonna 2019 yhteensä 58 116 633 euroa). Henkilöstömenot kasvoivat siten 4,4 % vuodesta 2019. Palkkamenojen kasvuun on vaikuttanut palkkojen yleiskorotus (1.8.2020) sekä koronan takia maksettujen erillislisien kuten työaikakorvausten aiempaa isompi määrä. Myös sijaisten ja määräaikaisten palkkojen osuus oli arvioitua suurempi, vaikka vakinaisten työntekijöiden palkkamenot jäivät arvioitua pienemmiksi.

Sairauden takia menetettiin yhteensä 19 426 kalenteripäivää, eli 1 742 enemmän kuin vuonna 2019. Sairauspoissaolojen määrä nousi siten samalle tasolle kuin vuonna 2018. Lisääntymiseen vaikuttavina tekijöinä oli pääasiassa pitkien sairauspoissaolojen kasvu, jotka johtuivat työkykyä korjaavien leikkausten viivästyisestä sekä useiden vakavien sairauksien pitkittymisestä. Positiivisena kehityksenä voidaan pitää lyhyiden poissaolojen hienoinen vähentyminen siitä huolimatta, että työpaikoilla noudatettiin hyvin suositusta olla pois työstä matalalla kynnyksellä koronaan viittaavien oireiden esiintyessä.

Jokaista täyttä henkilötyövuotta kohden kertyi 16,4 sairauspäivää (kunta-alan keskiarvo 16,5). Sairauspoissaolojen välittömät kustannukset olivat 1 273 818 euroa (2019: 1 246 347 euroa). Työtaturmien määrä (63 kpl) oli aiempaa pienempi ja näiden vuoksi aiheutui 261 sairaspäivää.

Vuonna 2020 jäi 16 henkilöä vanhuuseläkkeelle, mikä on 12 vähemmän kuin 2019. Kolmelle myönnettiin vuoden aikana täysi eläke työkyvyttömyyden vuoksi. Vanhuuseläkkeelle jääneiden keski-ikä oli Sipoossa 64 vuotta.

Rekrytointimäärät ovat pysyneet korkealla tasolla, mikä johtuu kunnan ja palvelutarpeen kasvusta sekä suuresta henkilöstön vaihtuvuudesta. Henkilöstön vaihtuvuuteen vaikuttaa suuresti Sipoon sijainti Suomen suurimman työssäkäyntialueen läheisyydessä, mikä hyvien liikenneyhteyksien ohella mahdollistaa työvoiman liikkuvuuden. Kilpailu työvoimasta on kiristynyt ja monella alalla on vaikeuksia rekrytoida uusia

työntekijöitä. Sipoon kunnan palkkakilpailukykyä on kuitenkin parannettu, minkä toivotaan vähentävän vaihtuvuutta ja lisäävän kunnan houkuttelevuutta työnantajana. Vuonna 2020 panostettiin erityisesti kunnan työnantajamielikuvan vahvistamiseen sähköisissä medioissa. Lisäksi tehtiin rekrytointimainonnan tueksi kolme videota, jossa kerrotaan Sipoon kunnasta työpaikkana.

Henkilöstön määrää ja rakennetta sekä henkilöstöhallinnon toimintaa kuvataan lähemmin tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstöraportissa. Henkilöstöraporttia on käsitelty kunnan yhteistoimintaelimessä 18.3.2021.

1.1.6 Ympäristö

Kunnan kestävä kehitys työtä tehdään poikkihallinnollisesti ja kokonaisuutta koordinoidaan keskitetysti. Budjettivuonna energia- ja ilmastoasioita onkin edistetty monella rintamalla.

Vuoden 2018 aikana laadittiin selvitys henkilöliikenteen käynnistämistä Kerava–Nikkilä-rataosuudella, joka osoitti, että KeNi-radan avaaminen henkilöraide liikenteelle on sekä yhteiskunnallisesti että taloudellisesti kannattava viimeistään 2030. Vuonna 2019 hyväksytyssä MAL 2019 -suunnitelmassa KeNi-radan toteuttaminen henkilöliikenteelle on sisällytetty ennen vuotta 2030 tehtäviin liikenneinvestointeihin.

Kunnan johto ja kehittämis- ja kaavoitusyksikkö ovat edistäneet aktiivisesti KeNi-radan ratasuunnitelman käynnistämistä. Alustavasti suunnittelu käynnistyy keväällä 2021 yhteistyössä Keravan kaupungin ja Väyläviraston kanssa. Sipoon kunnan tavoitteena on käynnistää henkilöjunaliikenne jo vuonna 2026. Tämä edellyttää erityisesti vahvaa maankäytön kehittämistä Nikkilässä ja käytön alkuvaiheessa Sipoon kunnan tukea käynnistyvälle henkilöliikenteelle.

Kerava–Nikkilä-radan henkilöliikenteelle avaaminen lisää merkittävästi erityisesti Nikkilän ja sen ympäristön julkisen liikenteen käyttöä ja vähentää henkilöauton käyttöä liikkumisessa. KeNi-radan käyttöönotto pienentää vuosittaisia hiilidioksidipäästöjä noin 500 tonnia, ja hanke on käytännössä Sipoon merkittävin ja ainoa mahdollisuus saavuttaa kunnalle asetetut MAL-tavoitteet.

Sipoon keskuskeskukset Nikkilä ja Söderkulla sijoittuvat sekä liikenteellisesti että julkisen liikenteen kehittämisen näkökulmasta hyvillä paikoilla. Nikkilän ja Söderkullan keskeisiä alueita on asemakaavoitettu, mikä on alkanut kasvattaa asuntorakentamista näillä alueilla. Tämä mahdollistaa paremmat julkisen liikenteen yhteydet ja lähipalvelut.

Yhdyskuntakehittämisessä pyritään mahdollistamaan kestävä kehitys mukaisia toimintatapoja kuten uusiutuvan energian, esim. aurinkoenergian, hyödyntämistä. Myös kiertotalouden hyödyntämistä edistetään aktiivisesti.

Tekniikka ja ympäristöosasto linjasi vuonna 2015, että energiatehokkuus ja hajautetun energiantuotannon mahdollisuudet huomioidaan kaikissa uusissa ja peruskorjattavissa kiinteistöissä. Vuonna 2017 päätetyistä, linjauksen mukaisesti toteutettavista toimenpiteistä ovat esimerkkeinä mm. Sipoonlahden koulun maalämpö ja aurinkovoimala ja Sipoon pääkirjaston lämmitykseen käytettävä vesi-ilmalämpöpumppu sekä Nikkilän Sydämen ja Pikkusydämen sisävalaistusratkaisu. Yli puolessa kiinteistökannasta hyödynnetään kustannustehokkaasti uusiutuvaa energiaa.

Ympäristönäkökulma on otettu huomioon sähkönhankinnassa, jonka seurauksena Sipoon kunta siirtyi vuoden 2018 alusta käyttämään kokonaan uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköenergiaa. Uusiutuvan sähköenergian käytön lisäksi Keravan energia on siirtynyt käyttämään uusiutuvaa polttoainetta niin Nikkilän kuin Söderkullankin kaukolämpöverkoston lämmönlähteenä.

Rakentamisen olosuhteiden tunteminen alueita suunniteltaessa on kaavatalouden, rakenteiden elinkaaren ja ympäristön kannalta tärkeää. Esimerkiksi happamien sulfaattimaiden sijainti on kartoitettu, jolloin maaperän ominaisuudet voidaan huomioida riittävän ajoissa.

Vesistöjen kuormitusta vähentävät keskitetyn vesihuollon laajeneva verkosto, jätevesien johtaminen Viikin puhdistuslaitokseen sekä vesiosuuskuntien kehittyminen. Hulevesien käsittely ja johtaminen uusilla asemakaava-alueilla on huomioitu jo alueen rakentamisen alkuvaiheessa. Hulevesien imeytys- ja viivytysrakenteet voivat toimia myös ympäristön elävöittämisen keinoina. Erityisinä vesistöluonnon suojeluhankkeina ovat mm. Brobölen padon ohitus ja taimenkannan elinalueiden edistäminen, Sipoonjoen Natura-alueen vesiluonnon edistäminen ja Taasjärven vesiensuojelun kartoittaminen.

Päätös liittyä Itämerihaasteeseen, kevyen liikenteen yhteyksien toimivuuden edistäminen, tavoite huomioida energia- ja ilmastovaikutukset kaavoituksessa sekä kasvisruoan lisääminen kouluruokailussa ovat esimerkkejä kunnan kestävästä kehityksen kokonaisuudesta. Kestävästä kehityksen edistäminen vaatii osaprosessien sijaan kunnan koko kokonaisuuden huomioimista. Tällöin myös kunnan sisäinen ja ulkoinen viestintä sekä yhteistyö naapurikuntien, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa nousevat erityiseen rooliin.

1.1.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sipoon kunnanvaltuuston joulukuussa 2020 hyväksymä talousarvio vuodelle 2021 perustuu –3,4 miljoonan euron tilikauden tulokseen sekä 19,3 miljoonan euron nettolainanottoon. Suunnitelmavuosien 2022 ja 2023 tulokset ovat positiivisia, ja nettolainanotto pienenee 10–13 milj. euroon. Kulukurin on oltava tiukkaa koko vuoden 2021 aikana ja tilivelvollisten on huolehdittava vastuualueensa ja tulosityksikkönsä alaisten kustannuspaikkojen talouden säännöllisestä seurannasta.

Yleisen talouden ja työttömyyden kehitys vaikuttaa tulevaan verotulokasvuun. Toisaalta erityisesti koronavirusepidemiaan (COVID-19) liittyen talousennusteet ovat synkentyneet. Sipoon kunnan talouden tasapaino riippuu toisaalta verotulojen kehityksestä ja toisaalta käyttötalousmenojen hallinnasta.

Tulorahoitus (vuosikate) ei suunnitelmakaudella 2021–2023 riitä poistoihin eikä nettoinvestointeihin ilman kunnan talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Lisäksi on otettava huomioon kunnan strateginen tavoite positiivisesta käyttötaloudesta ilman maanmyyntituloja.

Johtoryhmä käynnisti tammikuussa 2020 talouden ja toiminnan sopeutusohjelman laadinnan, jonka tavoitteena on käyttötalouden sopeuttaminen suunnitelmakaudella 2020–2022 siten, että tilikauden tulos on vähintään +0 ilman maanmyynti- ja vuokratuottoja viimeistään vuonna 2023. Tämä tarkoittaa vuosien 2021–2023 taloussuunnitelman tuloslaskelman mukaan 5–6 milj. euron sopeutusta kuluja vähentämällä ja tuottoja kasvattamalla.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat:

Pandemia on edelleen pitänyt otteensa globaalisti ja myös paikallisesti johtanut poikkeusolojen jatkumiseen. Paikallisella tasolla valmistaudutaan kunnanvaaleihin, jotka lykätään kesäkuulle.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Jos taloudellinen kasvu hidastuu, erityisenä riskinä on kunnan käyttötalouden kustannusten kasvu suhteessa tulopohjaan ja investointiohjelmasta aiheutuvan velkaantumisen tuomiin kustannuksiin. Korkeana pysyvistä investointitasosta johtuen kunta velkaantuu nopeassa tahdissa. Poistojen kasvu vaikeuttaa talouden tasapainotilan saavuttamista tuloslaskelman näkökulmasta. Vaikka korkotason ennustetaan vielä useiden vuosien ajan olevan erittäin matala, kohdistuu kunnan lainasalkkuun kuitenkin ainakin pitkällä aikavälillä jonkinasteinen korkoriski, joka voi realisoitua korkeampina rahoituskustannuksina.

Merkittäviä epävarmuustekijöitä ovat myös pääministeri Marinin hallituksen ratkaisut sosiaali- ja terveydenhuollon alueellisesta organisoimisesta sekä mahdollisen sote-uudistuksen jälkeisen kunnan taloudellinen kantokyky.

Kuntien palvelutuotannon rakenteeseen vaikuttaa väestörakenteen muutos. Kuntien on leikattava sivistyspalveluista ja panostettava ikääntyvän väestönosan hoivapalveluihin. Nämä muutokset vaikuttavat myös Sipoossa.

Koronavirusepidemian (COVID-19) vaikutukset kuntatalouteen näkyvät välittömästi kuntien menopuolella terveydenhuollon lisääntyneinä kustannuksina. Vaikutukset kuntien tuloihin näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi mitä ilmeisemmin työllisyyden oletettua hitaamman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kuntalain mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kunnanhallituksen vastuulla on kuntalain mukaan sisäisen valvonnan järjestäminen.

Kunnanhallituksen on tilinpäätöksen yhteydessä annettava selvitys siitä, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa sekä riskienhallintaa on tarkoitus kehittää.

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Sisäisen valvonnan toimijat ja vastuut on kuvattu Sipoon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Päätösvalta on tarkemmin kuvattu hallintosäännössä, osastojen toimintasäännöissä sekä kunnanhallituksen ja valiokuntien päätöksissä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus rakentuu hallinnon järjestämisestä, selkeistä johtamisvastuista, valvontatoimenpiteistä, raportoinnista, seurannasta ja arvioinnista. Tavoitteena on jatkuva, vuosittain kehittyvä prosessi toimintatapojen edistämiseksi. Asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä tulisi arvioida säännöllisesti.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja valiokunnille.

Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen ja siihen liittyvän arviointitaulukon 24.8.2020 (§ 203).

Kunnanhallituksen selonteko perustuu osastoilla käsiteltyihin kyselylomakkeisiin, joissa tilivelvolliset ovat antaneet arviot sisäisen valvonnan nykytilasta. Kyselylomakkeella pyydettiin arvioimaan seuraavia sisäisen valvonnan osa-alueita:

- Hallinto ja johtaminen
- Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta
- Valvontatoimenpiteet
- Tieto ja viestintä
- Seuranta.

Lisäksi lomakkeella pyydettiin vastaukset neljään erilliskysymykseen. Alla on esitetty keskeiset sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan kohdistuvat kehittämistarpeet.

Hallinto ja johtaminen

Toimintaa ohjaavat säännöt, määräykset, ohjeet ja päätökset ovat pääosin ajan tasalla tai niihin tehtävät muutokset valmistelussa. Ohjeistuksia tulee kuitenkin päivittää. Lisäksi tarvitaan henkilöstön lisäperehdytystä. Päteviä hakijoita ei ole kaikkiin tehtäviin ja joiltain osin henkilöstö tarvitsee lisäkoulutusta.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja hallinta

Uusi koko kuntaa koskeva riskikartoitus on tehtiin vuoden 2020 aikana BDO:n toimesta. Yksikötason riskien kartoitus ja hallinta pääsääntöisesti toimii.

Valvontatoimenpiteet

Keskeisiä toimintaprosesseja on kuvattu ja prosessien toimivuuden arviointia on monilta osin tehty. Talousseurannassa on edelleen parantamisen varaa. Sopimusten seuranta on parannettu.

Kokonaisuutena kehityksen suunta on oikea, mutta polkua on jäljellä.

Tieto ja viestintä

Vastuualueen toiminnasta ja taloudesta on käytettävissä oikeat ja riittävät tiedot, mutta niitä ei välttämättä osata tai ymmärretä käyttäen.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus arvioidaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa toimintakertomuksen yhteydessä. Lisäksi asia on tarvittaessa kunnan johtoryhmän asialistalla. Sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen raportit käsitellään ja niiden perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

Kunnanhallituksen näkemyksen mukaan sisäinen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyväksyttävällä tasolla ja niihin kohdistuvat kehittämistarpeet tiedossa. Merkittäviä riskejä ei ole realisoitunut vuonna 2020. Kokonaisvaltainen koko kuntaa koskeva riskikartoitus toteutettiin vuoden 2020 aikana BDO:n toimesta.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii kunnanjohtajan alaisuudessa ja raportoi kunnanjohtajalle sekä kunnanhallitukselle. Sipoon kunnalla ei ole palveluksessaan erillistä sisäistä tarkastajaa.

Sisäisen valvonnan hoitamisessa ja kehittämisessä hyödynnetään myös ulkoisen tilintarkastuksen raportteja ja havaintoja.

Vuoden 2020 riskikartoitus

Vuoden 2020 riskikartoitus suoritettiin osastokohtaisesti ja prosessin yhteydessä tunnistettiin mm. seuraavanlaisia riskejä: kunnan asukasluku ei toteudu suunnitellulla tavalla ja toisaalta kasvun toteutuessa sen hallitseminen; investointien toteutus ei onnistu aikataulun mukaisesti; maanhankintaan ja -myyntiin liittyvät ongelmat; hankkeiden hidastuminen kaavavalitusten johdosta; erikoissairaanhoidon ja työttömyyden hoitoon liittyvät ennakoimattomat kustannukset; sipoolaisten nuorten syrjäytyminen; lainakantaan liittyvä korkoriski ja IT-toimintaan liittyvät riskit. Hallintokuntien välisessä yhteistyössä nähtiin olevan kehittämisen varaa. Riskit ovat aiheiltaan ja luonteeltaan samankaltaisia kuin aiemmin.

Rahoitus- ja korkoriskit

Kunnan rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata kuntaa rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin ja riskeihin vaikutetaan pääasiassa hallitsemalla velan korkoriskiasemaa sekä toteuttamalla kunnan lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti. Korkoriskiä hallinnoidaan pääasiallisesti tasapainottamalla kiinteä- ja vaihtuvakorkoisia luottoja.

Kunnan lainasalkkua arvioidaan säännöllisesti Apollo-lainaohjelmiston analyysien avulla.

Kuntarahoituksen markkinakatsauksen 1/2021 mukaan 3 kuukauden euribor-korko pysyy miinuksella vielä useita vuosia.

Vahinkoriskit

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Kunta on käyttänyt vakuutusmeklari Novumin palveluita vuoden 2016 alusta. Kunnan pääasiallisesti käyttämä vakuutusyhtiö on nyt If. Työtaturma- ja ammattivakuutukset siirtyvät Protector Vakuutukseen 1.1.2021 alkaen. Niiltä osin kun kunnan vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan kyseisen tulosalueen määrärahasta. Hallinnon vastuuvakuuden kattavuutta laajennettiin 1.1.2018 alkaen.

Vakuutukset kilpailutettiin 2020 Novum Oy:n toimesta.

Oikeudenkäynnit ja hallinto-oikeusprosessit

Sipoon kunta on osallinen muutamiin oikeudellisiin toimiin ja neuvotteluihin, joiden tulosta ei voi ennustaa. Ottaen huomioon tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot arvioidaan kuitenkin, että näiden tuloksilla ei ole merkittävää vaikutusta kunnan tulokseen.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tuleva kehitys

Koko kuntaa koskeva riskikartoitus toteutettiin vuoden 2020 aikana. Taloushallintoa koskevaa ohjeistusta on päivitetty vuoden 2020 aikana ja perehdytystä ohjeistukseen annettu.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma, peruskunta & Sipoon Vesi

ULKOINEN TULOSLASKELMA (1000 euro)		
1 000 €	2020	2019
Toimintatuotot	25 007	25 705
Toimintakulut	- 139 313	- 138 416
Toimintakate	- 114 306	- 112 711
Verotulot	107 044	103 221
Valtionosuudet	23 569	15 114
Rahoitustuotot ja -kulut	- 203	- 230
Vuosikate	16 104	5 394
Poistot ja arvonalentumiset	- 14 797	- 13 969
Satunnaiset tuotot	-	9 572
Satunnaiset kulut	-	- 1 065
Tilikauden tulos	1 307	- 67
Poistoeron lisäyas (-) tai vähennys (+)		
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilinpäätössiirrot	1 423	1 156
Yli-/ (ali)jäämä	2 730	1 089

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	18,0	18,6
Vuosikate prosenttia poistoista	108,8	38,6
Vuosikate, €/asukas	743	255
Asukasmäärä	21 687	21 170

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

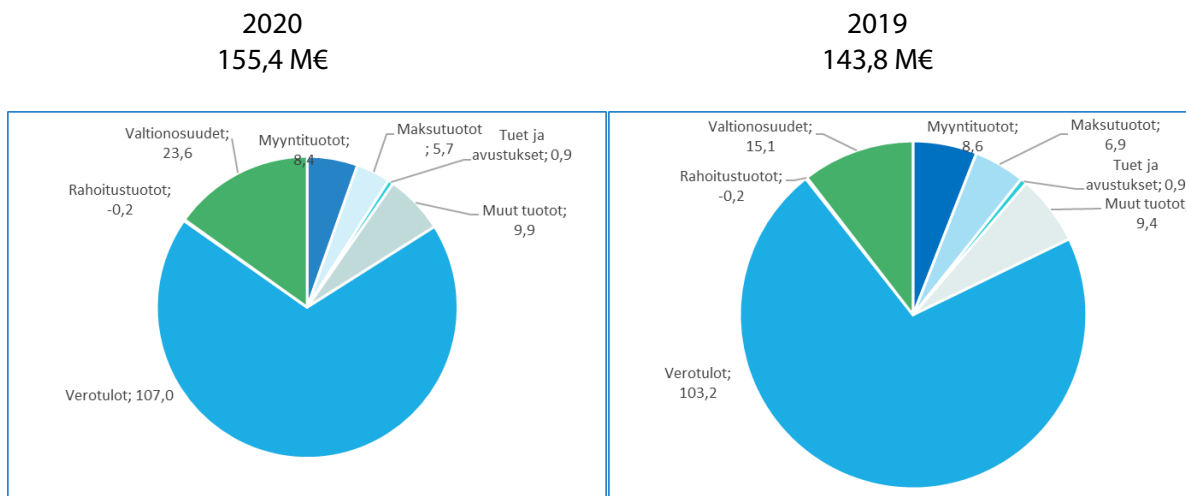
= 100 x Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

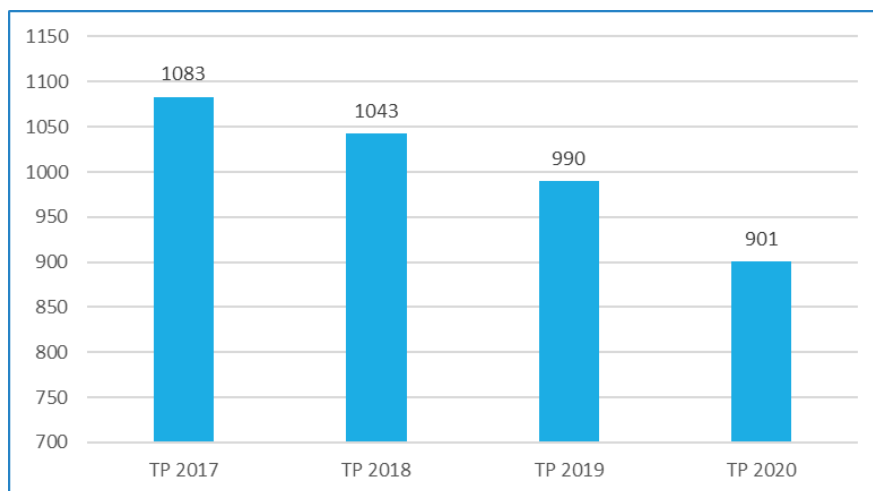
= 100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tuotot

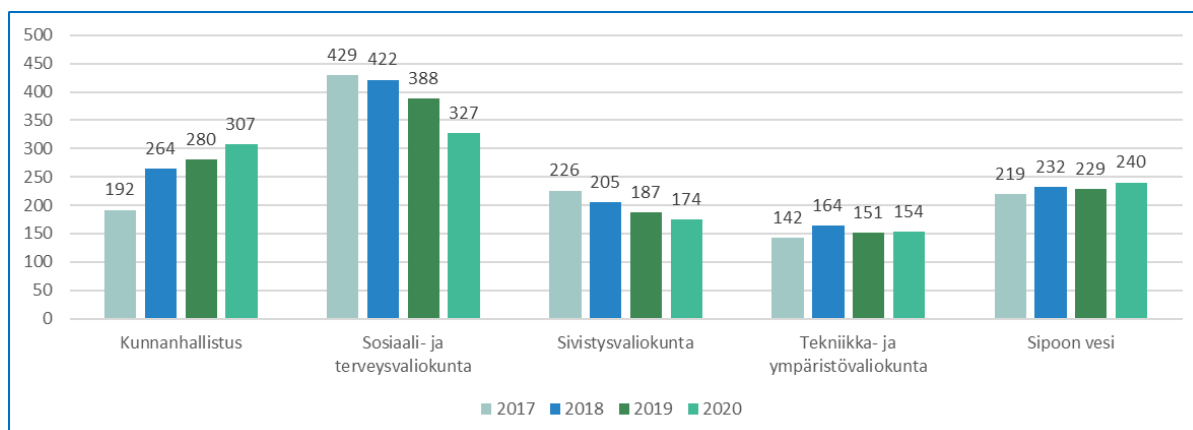
Ulkoiset tuotot yhteensä (peruskunta ja Sipoon Vesi)

Ulkoiset toimintatuotot €/asukas ilman myyntivoittoja, peruskunta ja Sipoon Vesi

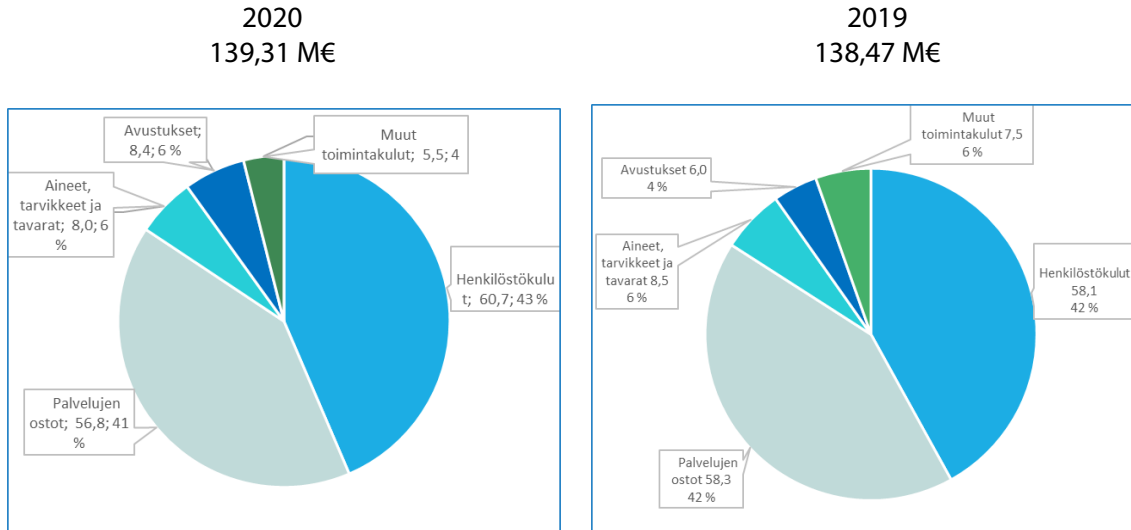
Ulkoiset toimintatuotot osastoittain €/asukas (sisältää myyntivoitot), mukana peruskunta & Sipoon Vesi

Kulut

Vuonna 2020 Sipoon kunnan kulujen kokonaismäärä oli 139,31 milj. euroa (2019 138,42 milj. euroa), kasvua 0,9 milj. euroa (0,7 %). Kuluista merkittävimmät olivat palveluiden ostot, 56,7 milj. euroa ja henkilöstökulut, 60,7 milj. euroa. Suurin ero kulujen kasvussa oli henkilöstökuluissa 4,4 prosenttia. Muut kulut pienenivät verrattuna vuoteen 2019.

Ulkoiset kulut yhteensä (peruskunta ja Sipoon Vesi)

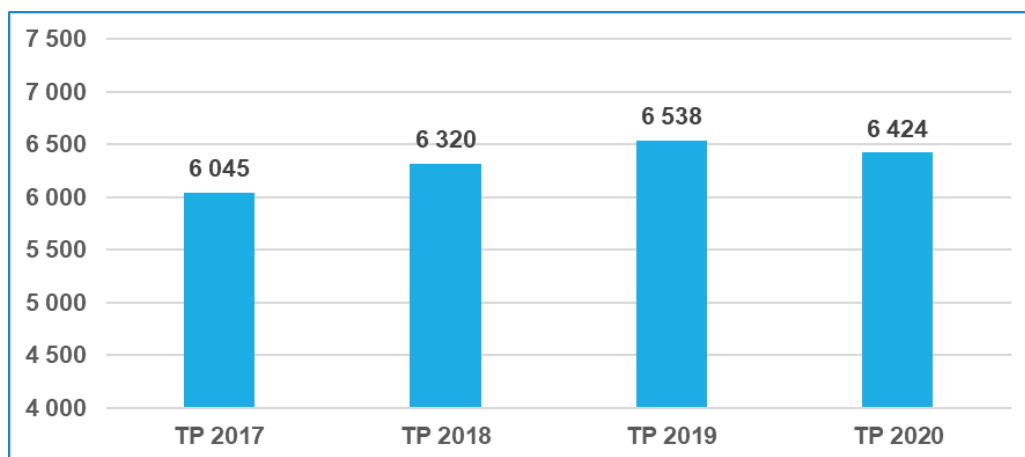

Toimintakulut peruskunta & Sipoon Vesi

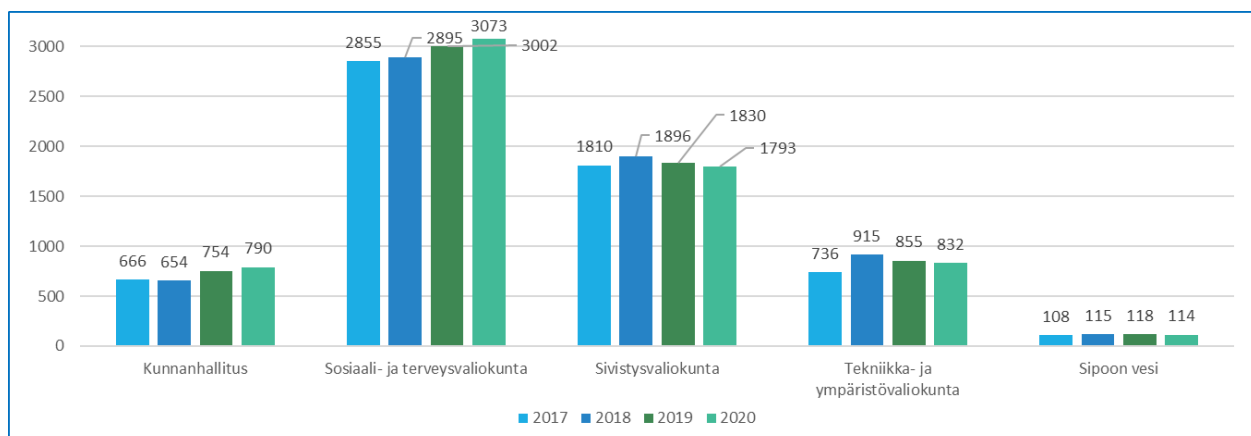
Toimintakulut, ulkoiset	2016	2017	2018	2019	2020	2020	Tot/TA %
1000 €	Tot	Tot	Tot	Tot	Tot	TA	
Henkilöstökulut	51 433	53 469	56 877	-58 116	-60 693	-58 915	3,0 %
Palvelujen ostot	49 625	52 192	52 601	-56 415	-56 794	-56 263	0,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7 169	8 157	9 041	-8 547	-7 994	-7 097	12,6 %
Avustukset	6 363	5 675	5 818	-7 883	-8 361	-8 627	-3,1 %
Muut toimintakulut	2 970	5 422	6 277	-7 454	-5 471	-5 387	1,6 %
Toimintakulut yhteensä, ulkoiset	117 560	124 915	130 615	-138 416	-139 313	-136 289	2,2 %

Ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 0,9 milj. euroa ja kasvuprosentti oli 0,6 prosenttia. Eniten kasvoivat henkilöstökulut, 4,4 prosenttia. Aineet, tarvikkeet ja tavarat kulut pienenivät 6,4 prosenttia ja muut toimintakulut -ryhmä pieneni peräti 26,6 prosenttia.

Ulkoiset toimintakulut euroa asukasta kohti ovat kehittyneet alla olevan taulukon mukaisesti (peruskunta ja Sipoon vesi):

Ulkoiset toimintakulut osastoittain €/asukas, mukana peruskunta & Sipoon Vesi

Kunnan toimintakatteen (nettomenojen) kasvu vuonna 2020 vuoteen 2019 verrattuna oli 1,6 milj. euroa (1,4 %). Toimintatuotot kattoivat 17,9 % toimintakuluista vuonna 2020 (2019 18,6 %).

Vuosikate vuonna 2020 oli 16,1 milj. euroa (2019 5,39 milj. euroa), asukasta kohden laskettuna 742 euroa (2019: 255 euroa).

Suunnitelmanmukaiset poistot olivat 9,17 milj. euroa ja arvonalentumiset 5,63 milj. euroa. Vuosikate kattoi poistoista ja arvonalentumisista 108,8 prosenttia, joten kunnan talous oli tasapainossa vuonna 2020.

Satunnaiset erät yhteensä olivat 0 euroa ja tilikauden tulos 1 307 044,76 euroa (2019: -66 577,64).

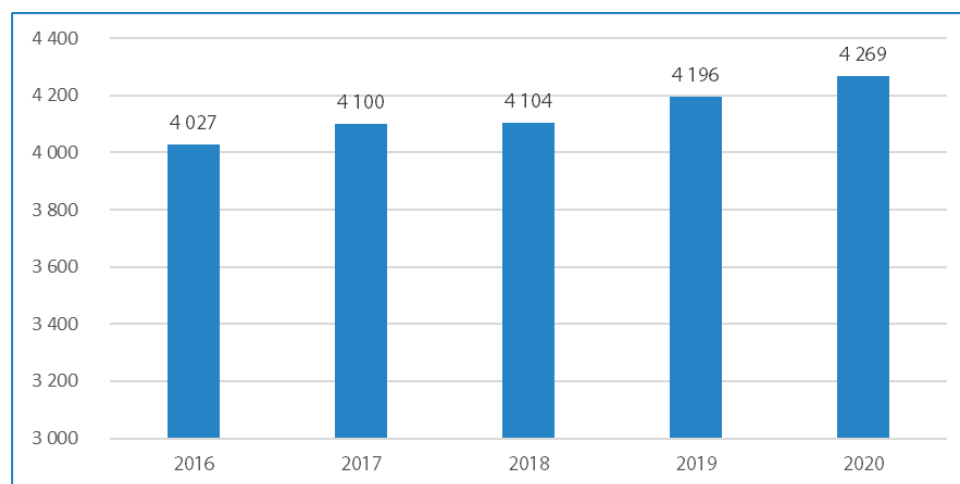
Tilinpäätössiirtojen jälkeinen ylijäämä vuonna 2020 oli 2,73 milj. euroa (2019: 1,09 milj. euroa).

Säännösten mukaan kunnilla on velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen. Tällaisia alijäämiä ei ole tilinpäätöksessä 2020. HSL kirjasi kokonaisuudessaan 71,7 milj. euron alijäämän vuodelle 2020, mutta tätä alijäämää ei toistaiseksi arvioida pitkäkestoiseksi. HUS teki nollatuloksen.

Verotulot ja valtionosuudet

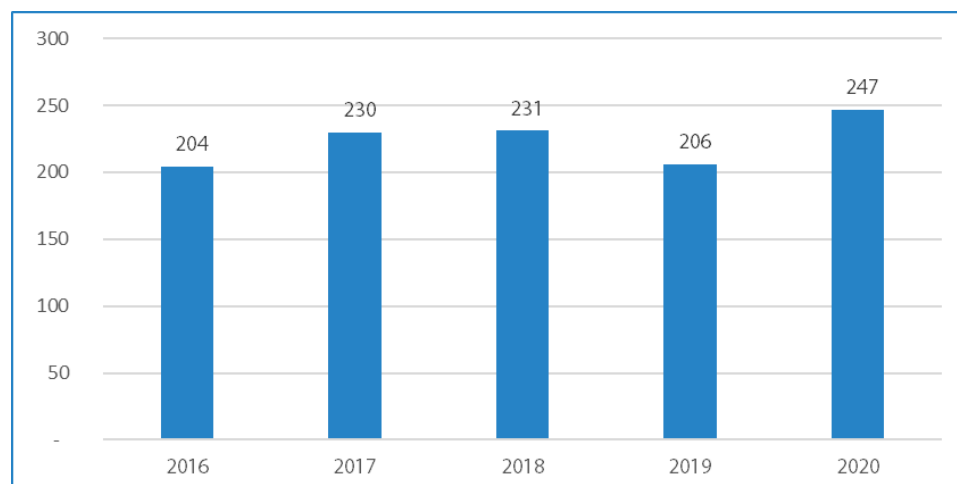
Verotulot & valtionosuudet m€	2016 Tot	2017 Tot	2018 Tot	2019 Tot	2020 Tot	2020 TA	2020 TA/ 2020 tot
Kunnallisvero	80,2	83,2	84,7	88,8	92,6	90,1	2,8 %
Kiinteistövero	8,4	9,0	9,4	10,0	9,1	10,9	-16,5 %
Yhteisövero	4,1	4,7	4,8	4,4	5,4	4,5	17,8 %
Yhteensä verotulot	92,7	96,9	98,9	103,2	107,0	105,5	1,5 %
Valtionosuudet	20,2	19,4	18,8	22,2	31,3	29,4	6,3 %
./. Verotulontasaus (kunn&yht.verc	-4,4	-4,8	-5,4	-7,1	-7,7	-7,4	3,4 %
Valtionosuus yhteensä	15,8	14,6	13,4	15,1	23,6	22,0	7,3 %

Kunnallisverotulojen kehitys per asukas

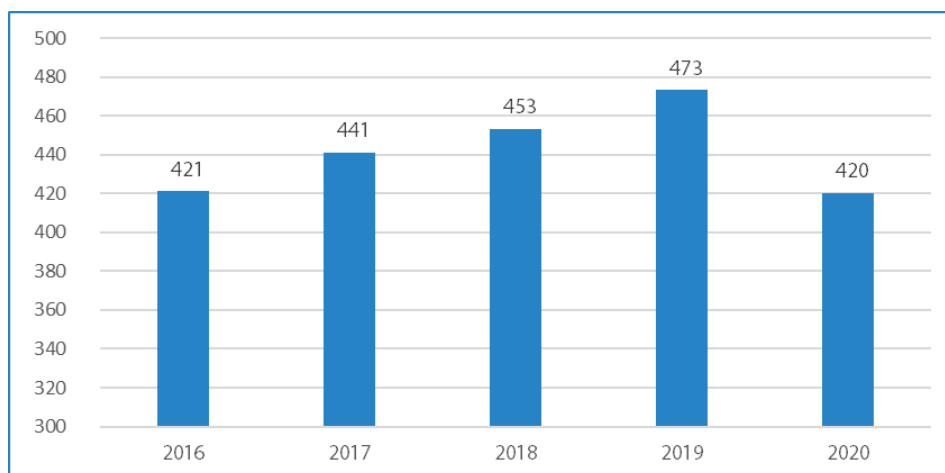
Kunnallisveron kasvu viime vuodelta selittyy lähinnä kunnan jako-osuuden nousulla ja väestön kasvulla. Sipoon jako-osuus kuntien tuloveroista oli tammikuussa 2021 0,0045465271 ja joulukuussa 2020 0,0045466267. Kunnan väkiluku kasvoi 523 hengellä.

Yhteisöverotulojen kehitys per asukas

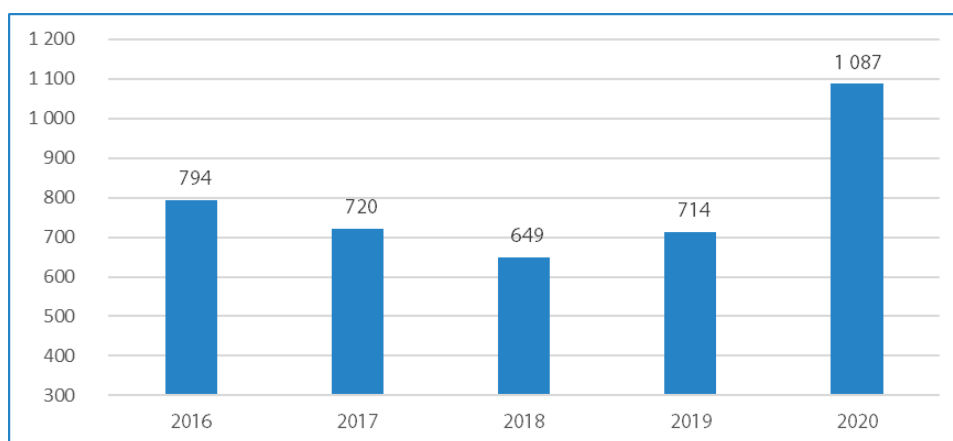
Kuntien osuus yhteisöveroista nousi 31,30 prosentista 37,13:een ja kuntien yhteisöverotulot (1,85 mrd. euroa) nousivat hieman vuodesta 2018 (1,82 mrd. euro).

Kiinteistöverotulojen kehitys per asukas

Kiinteistöveron osalta viime vuosi oli odotettua heikompi, johtuen siitä että kiinteistöverotus siirtyi verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen. Näin ollen verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta vuoden 2021 tammi–helmikuun aikana eräännyy reilut 10 prosenttia. Kunnan kiinteistöverotulot vähenivät tästä johtuen n. 0,9 M€ verrattuna vuoteen 2019.

Valtionosuuksien kehitys per asukas

Vuonna 2020 valtionosuuksien määrä nousi peräti 372 euroa asukasta kohti. Koronapandemian takia kunnille myönnettiin ylimääräisiä valtionosuuksia. Sipoo sai 8,5 milj. euroa enemmän valtionosuuksia kuin mitä oli budjetoitu.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma, peruskunta & Sipoon Vesi

	1 000 €	2020		2019
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate		16 104		5 394
Satunnaiset erät		-		8 508
Tulorahoituksen korjauserät	-	5 274	-	4 780
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-	26 581	-	37 813
Rahoitusosuudet investointimenoihin		455		225
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		6 294		7 111
Toiminnan ja investointien rahavirta	-	9 002	-	21 354
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys		0		-
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		33 000		10 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	9 356	-	8 305
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	20 000		35 000
Oman pääoman muutokset		-		-
Muut maksuvalmiuden muutokset	-	1 530	-	9 673
Rahoituksen rahavirta		2 115		27 022
Rahavarojen muutos	-	6 888		5 668
<i>Rahavarat 31.12.</i>		<i>5 916</i>		<i>12 804</i>
<i>Rahavarat 1.1.</i>		<i>12 804</i>		<i>7 135</i>

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2020		2019
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, t.euroa	-	65 164	-	55 121
Investointien tulorahoitus, %		61,6		14,4
Laskennallinen lainanhoitokate		1,2		0,4
Lainanhoitokate		1,7		0,7
Kassan riittävyys, pv		12		25

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Investointien tulorahoitus

= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

= 365 x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Vuonna 2020 toiminnan ja investointien rahavirta oli –9 milj. euroa, mikä tarkoittaa sitä, että menoja jouduttiin kattamaan ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeksi kuluneilta viideltä vuodelta oli 65,2 milj. euroa negatiivinen, joten investointien rahoitukseen on tarvittu lainarahoitusta. Toiminnan ja investointien rahavirta ei kuitenkaan saisi jäädä pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitusprosentti nousi 61,6:een vuoden 2019 14,4:sta. 38,4 prosenttia investoinneista rahoitettiin siis pääomarahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kunnan kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Sipoon laskennallinen lainanhoitokate nousi 1,2:een vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Rahoituksen rahavirta oli vuonna 2020 yhteensä +2,1 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin yhteensä 33 milj. euroa ja niitä lyhennettiin 9,4 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli –20 milj. euroa.

Kunnalla oli kassavaroja vuoden alussa 12,8 milj. euroa ja lopussa 5,9 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 12 päivää. Käyttämättömiä, valmiiksi neuvoteltuja luottolimiittejä ei ollut vuoden lopussa.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Tase ja sen tunnusluvut, peruskunta & Sipoon Vesi

	1 000 €	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT		261 477	251 030
Aineettomat hyödykkeet		380	126
Aineelliset hyödykkeet		215 813	203 991
Sijoitukset		45 284	46 913
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		266	265
VAIHTUVAT VASTAAVAT		11 083	19 833
Vaihto-omaisuus			
Saamiset		5 167	7 029
Rahat ja pankkisaamiset		5 916	12 804
VASTAAVAA YHTEENSÄ		272 826	271 128
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA		87 901	85 171
Peruspääoma		68 113	68 113
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		17 057	15 968
Tilikauden yli-/alijäämä		2 730	1 089
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		40 306	41 729
PAKOLLISET VARAUKSET		274	136
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		266	265
VIERAS PÄÄOMA		144 080	143 828
Pitkäaikainen		84 579	67 958
Lyhytaikainen		59 501	75 870
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		272 826	271 128
TASEEN TUNNUSLUVUT		31.12.2020	31.12.2019
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €		19 787	17 057
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas		912	806
Omavaraisuusaste, %		47,3	46,9
Suhteellinen velkaantuneisuus,-%		91,6	99,3
Lainakanta 31.12., milj. €		109,4	105,7
Lainakanta 31.12., €/asukas		5 043	4 993
Lainasaamiset, 1000 €		2,2	2,3
Lainat ja vuokravastuut 31.12., milj. €		121,3	119,2
Lainat ja vuokravastuut 31.12., €/asukas		5 592	5 632
Asukasmäärä		21 687	21 170

Kertynyt yli-/alijäämä

= Yli-/alijäämä aikaisemmilta tilikausilta ja tilikauden Yli-/alijäämä

Omavaraisuusaste, %

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja Vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus euroa/asukas

= $(\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$
/Asukasmäärä

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Liittymismaksut ja muut velat})$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Hyvänä tavoitetasona pidetään kunnissa 70 %:n omavaraisuutta. Sipoon omavaraisuusaste oli 47,2 % ja se parani edellisvuoden 46,9 %:sta. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa jo merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon vuoden käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuusprosentti on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Sipoon suhteellinen velkaantuminen oli 91,6 prosenttia vuonna 2020 (99,3 %/2019).

Tunnusluku Lainat ja vuokravastuut 31.12. ottaa lainakannan lisäksi huomioon liitetiedoissa ilmoitetut vuokravastuut. Sipoon lainat ja vuokravastuut olivat 120,3 milj. euroa, missä on kasvua 1,1 milj. euroa vuodesta 2019.

Sipoon lainakanta nousi 109,4 milj. euroon, mikä oli 5 043 euroa per asukas. Lainakanta kasvoi 3,7 milj. euroa. Lainakannasta 30 milj. euroa oli kuntatodistuksilla nostettuja lyhytaikaisia luottoja. Kuntatodistuksilla nostetun lainakannan keskiporko oli vain -0,43 prosenttia ja koko lainakannan keskiporko 0,37 prosenttia. Sipoon velkaantuminen oli vuonna 2020 maltillista, johtuen käyttötalouden säästötoimenpiteistä ja investointien osittaisesta siirrosta eteenpäin.

1.5 KOKONAISTULOT JA -MENOT

Peruskunta ja Sipoon Vesi

Kunnan kokonaismenot vuonna 2020 olivat 175,7 milj. euroa ja kokonaistulot 170,4 milj. euroa. Kokonaismenot ylittivät kokonaistulot 5,3 milj. eurolla. Koska rahoituslaskelman ulkopuoliset muut maksuvalmiuden muutokset olivat -1,2 milj. euroa, muodostui rahavarojen vähenemiseksi 6,5 milj. euroa.

TULOT	2020	2019	2018
1 000 €			
Toiminta			
Toimintatuotot	25 007	25 705	25 790
Valmistus omaan käyttöön			151
Verotulot	107 044	103 221	98 946
Valtionosuudet	23 569	15 114	13 390
Korkotuotot	79	48	26
Muut rahoitustuotot	213	198	192
Satunnaiset tuotot	-	9 572	
Tulorahoituksen korjauserät			
- Käyttöomaisuuden			
myyntivoitot	- 5 274	- 4 780	- 4 237
Investoinnit			
Rahoitusosuudet			
investointimenoihin	455	225	20
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden			
luovutustulot	6 294	7 111	4 505
Rahoituksen rahavirta			
Antolainasaamisten vähennys			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000	10 000	12 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 20 000	35 000	15 000
Oman pääoman muutokset			
Kokonaistulot yhteensä	170 387	201 415	165 783
MENOT			
Toiminta			
Toimintakulut	- 139 313	- 138 416	- 130 615
Korkokulut	- 470	- 463	- 516
Muut rahoituskulut	- 25	- 13	- 10
Satunnaiset kulut	-	1 065	
Investoinnit	-	-	
Investointimenot	- 26 581	- 37 813	- 33 482
Rahoitustoiminta	-	-	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 9 356	- 8 305	- 9 554
Kokonaismenot yhteensä	- 175 744	- 186 074	- 174 176

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 Kuntakonsernin rakenne

	Y-tunnus	Konsernin omistus-osuus, %
Tytäryhteisöt		
Asunto Oy Tiltalti	0877809-5	100,00
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo Ishall Ab	1488818-6	51,60
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00
Kuntayhtymät		
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80
Kärkulla samkommun	0204197-3	4,37
Keski-Uudenmaan koulutus kuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	16,99
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55
Yhteis- ja omistusyhteisyydet		
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00

1.6.2 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunnan konsernitilinpäätös laaditaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä niiden kuntayhtymien, joissa kunta on jäsenenä, tilinpäätösten yhdistelmänä. Kunnan konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi konserniyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta.

Sipoon kunnan konserniin kuului vuoden 2020 lopussa viisi yli 50 % omistettua tytäryhtiötä, jotka yhdisteltiin konsernitilinpäätökseen. Yksi osakkuusyhteisö (As Oy Sipoon Mäntykangas) jätettiin epäolennaisena tekijänä ulkopuolelle. Voimassa olevien määräysten mukaisesti kunta laati täydellisen konsernitilinpäätöksen.

Vuoden 2020 talousarviossa on esitetty nk. osakonsernin laskelmat. Osakonserni koostuu peruskunnasta, Sipoon Vesi -liikelaitoksesta ja kolmesta kunnan omistamasta keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä. Sipoon Vesi -liikelaitos oli vuoteen 2015 saakka osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa ja vuodesta 2016 alkaen kunnan liikelaitos. Kolme keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä (Sipoon Jussaksentie 14, Sipoon Jussaksentie 18 ja Sipoon Terveystie 1) olivat vuoteen 2015 saakka sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvinä kiinteistöinä osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa. Vuoden 2015 aikana ko. kiinteistöistä muodostettiin kolme keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä. Järjestelyn tarkoituksena oli kunnan toiminnan ennakoiva organisointi sote-palveluiden todennäköisesti siirtyessä suuremman kokonaisuuden hoidettavaksi ja tähän liittyvä kiinteistöriskin hallinta sekä kiinteistöjen käyppien arvojen päivittäminen. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt rahoittavat toimintansa kunnalta perittävillä vastikkeilla. Tilinpäätöksessä ei nk. osakonsernia ole erikseen raportoitu, vaan osakonserni sisältyy konsernitilinpäätökseen.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen		
	(kpl)		Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt			
Yhtiöt			
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5		
Kuntayhtymät	8		
Osakkuusyhteisöt	3		1
Yhteensä	16		1

1.6.3 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain sekä kunnanvaltuuston vahvistamien konserniohjeiden mukaan konsernia johtaa ja ohjaa kunnanhallitus. Kunnanjohtaja vastaa operatiivisesta johtamisesta.

Kunnanhallitus valvoo, että yhteisöt noudattavat kunnan tavoitteiden ja tarkoitusten mukaisia ohjeistuksia. Nämä toteuttavat saamaansa tehtävää ja niiden tavoitteena on hoitaa tehtävänsä tehokkaasti ja taloudellisesti kunnanjohtajan alaisuudessa.

Konsernivalvonnasta vastaa kunnan johto, johon kuuluvat kuntalain mukaan kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan jako ja vastuunjako konserniohjauksessa

Kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Lisäksi valtuusto päättää kuntakonsernin strategisista tavoitteista, jotka ohjaavat konsernin johtoa sekä tytäryhteisöjä.

Sipoon valtuusto päättää kunnan omistajapoliittisista linjauksista ja konserniohjeista.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Tavoitteena on, että tytäryhtiöiden lisäksi myös kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä noudatetaan konserniohjauksen periaatteita. Vastaavaa periaatetta noudatetaan myös esimerkiksi naapurikuntien liikelaitoksissa, joiden toiminnassa olemme mukana ja joiden tuloksesta olemme osaltamme vastuussa.

Konserniohjeiden mukaan merkittäviä toimenpiteitä koskevista kannanotoista päättää kunnanhallitus. Tytäryhteisöjen hallinnossa toimivien tulee noudattaa konsernijohtoon antamia ohjeita, jotka voidaan yksilöidä valtakirjalla tai pöytäkirjanotteella tai erillisellä päätöksellä.

Valvontavastuuhenkilö huolehtii siitä, että omistajan kannanotot toimitetaan tytäryhteisöille ja että kannanotot tehdään konserniohjeissa säädetyllä tavalla.

Valtuusto hyväksyi uuden konserniohjeen 23.4.2018.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Keskinäisten kiinteistöosakeyhtiöiden osalta päätettiin suorittaa vain hoitovastiketta vastaavaa laskutusta. Vuoden lopussa kunta tuloutti konsernisaamia yhtiöiden pankkitileille: Terveystie 1 67 878,86 euroa, Jussaksentie 18 1 098 672,67 euroa ja Jussaksentie 14 4 138 019,94 euroa. Poistot ja Terveystie 1 osalta myös alaskirjaus johtivat tappiollisiin tuloksiin, jotka ovat Jussaksentie 14 osalta –1 001 939,52 euroa, Jussaksentie 18 osalta –212 519,43 euroa ja Terveystie 1 osalta –635 074,05 euroa.

Muut konsernin tytäryhteisöt, As. Oy Sipoon Tiltalti ja Sipoon Jäähalli -yhtiö, ovat toimineet suunnitelmiensa mukaisesti eikä niiden operatiivisessa toiminnassa ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Jäähallin tappio, –88 050,45 euroa, johtuu pandemian aiheuttamasta tulojen menetyksestä.

Jäähalliyhtiön ja keskinäisten kiinteistöyhtiöiden tappiot eivät ole kattamisvelvollisuuden aiheuttavia olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä.

Tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta seurattiin tilikauden aikana ja yhteisöt raportoivat toiminnastaan ja taloudestaan kunnan ao. osastoille ja Talouspalvelut-yksikköön.

Vuoden 2020 1. osavuositarkastuksesta lähtien osavuositarkastuksiin sisällytetään lyhyt analyysi myös jokaisen tytäryhtiön tilanteesta.

Omistajapoliittisia linjauksia on kunnanhallituksen käsityksen mukaan noudatettu tilikauden aikana.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja että riskienhallinnan periaatteet on määritetty. Konserniyhteisöllä tulee olla hallituksen hyväksymät riskienhallintaohjeet. Rahoitusriskien hallinnan osalta tulee olla erillisiä rahoitusriskien hallintaa koskevia ohjeita.

Kunnanhallituksen käsityksen mukaan tytäryhteisöjen riskienhallinta on toteutettu asianmukaisesti. Merkittäviä riskejä ei toteutunut tilikauden aikana.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto nro 113, kuntayhtymän alijäämän kirjaamisesta jäsenkunnan kirjanpidossa

Kuntalain 56 §:n mukaan jäsenkunnat vastaavat perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän sellaisten menojen rahoituksesta, joita ei muuten saada katetuiksi. Edellä mainittuun säännökseen perustuva rahoitusriski saattaa realisoitua jäsenkunnan erotessa kuntayhtymästä, kuntayhtymän purkamisessa tai kuntayhtymän tehtävän lakkauttamisessa tai siirtämisessä jäsenkunnalle tai toiselle kuntayhtymälle. Jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi.

Edellä mainittujen säännösten myötä kunnille on tullut velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen. Sipoon kunnan ei ole tarvinnut tehdä toimintavuonna tällaisia pakollisia varauksia. HUS-konsernin taseeseen kertyneet alijäämät on tarkoitus kattaa tulevina vuosina ensisijaisesti tuottavuuden ja kustannustehokkuuden parantumisen avulla. Sama pätee myös HSL kuntayhtymän suhteen.

1.6.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tytäryhteisöjen taloudellisena tavoitteena oli nollatulot vuonna 2020. Tytäryhteisöjen tulokset tilikaudella 1.1.–31.12.2020 olivat (euroa):

- Asunto Oy Sipoon Tiltalitti	7,80
- Sipoon Jäähalli Oy	-88 050,45
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	-1 001 939,52
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	-212 519,43
- Keskinäinen kiinteistöyhtiö Sipoon Terveystie 1	-635 074,05

Kunnan keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille maksamat vastikkeet olivat yhteensä 1 481 427,00 euroa, mikä on verrattava vuoden 2019 vastikkeisiin 2 797 956,15 euroa. Olennaista on, että vastikkeita on aiempina vuosina kerätty yli tarpeen, koska yhtiöillä ei ole ollut velkaa.

Merkittävimmät Sipoon kuntayhtymäomistukset ovat HUS ja HSL. HUS-kuntayhtymän tilikauden tulos oli nolla (TA 40,0 milj. euron alijäämä). Täten alijäämää ei tullut. Talousarviota parempi tulos selittyy tasauserillä ja lisäkannolla. HSL:n tilikauden tulos (alustava tieto) oli -71,1 milj. euroa, kun talousarviossa oli varauduttu -23,2 milj. euron alijäämäiseen tulokseen. Sipoon kuntaosuus oli 2,94 milj. euroa, mikä oli 0,19 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa.

1.6.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunta maksaa keskinäisille kiinteistöosakeyhtiöille edelleen vain hoitovastiketta, koska yhtiöiden tileille on kertynyt riittävästi varoja toimintaa varten. Terveystie 1 lopetetaan vuoden 2021 aikana.

HUS-kuntayhtymän lopullinen tilikauden 2020 tulos oli nolla euroa. Toiminnallinen tulos ennen valtionavustuksia oli -161,3 milj. euroa ja valtion Covid-19-avustuksen jälkeen -77,2 milj. euroa. Tilikausi päättyi nollatulokseen tehtyjen jäsenkuntien lisäkantojen (77,2 milj. euroa) jälkeen. HUSin perussopimuksen 17 §:ssä on määrätty tilikauden yli-/alijäämän käsittelystä. Vuonna 2019 syntynyt alijäämä 15 milj. euroa jätettiin talousarvion mukaisesti HUS-kuntayhtymän taseeseen eikä sitä laskutettu jäsenkunnilta. Alijäämä kuitenkin huomioitiin vuoden 2020 palveluhinnoittelussa ja jäsenkuntalaskutuksessa. HUSin on katettava 2019 syntynyt alijäämä vuoteen 2023 mennessä, joka on huomioitu 2021–2023 taloussuunnittelukaudella.

HSL:n vuoden 2021 talousarvio laadittiin 79,1 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Myös vuoden 2020 tilinpäätös oli 71,1 miljoonaa euroa alijäämäinen (talousarviossa 23,1 miljoonaa euroa alijäämäinen), kun valtion 7. lisätalousarvion joukkoliikenteen koronatuen kohdistus siirtyi vuoden 2020 sijasta vuodelle 2021.

Kuntayhtymän taloudellinen tilanne vuonna 2021 on haasteellinen: lipputulokertymä saattaa jäädä talousarviosta ja ero voi edelleen kasvaa, mikä aiheuttaa painetta kuntaosuuden korottamiseen. Osavuosikatsaus esitetään hallitukselle hallituksen kokouksessa 25.5.2021. Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi on päätetty kuntayhtymän toimintamenot ja investointimenot ja sitovaksi tuloarvioksi laskutettavat kuntaosuudet. Näin ollen, mikäli kuntaosuuksia lähdetäisiin muuttamaan, tehtäisiin siitä talousarviomuutosehdotus yhtymäkokouksen käsiteltäväksi.

Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

- Kaikissa yhtiöissä konsernisaamisia tuloutettu, tileillä on nyt varoja.
- Hallitusten kokouksissa 9.3.2020 hyväksyttiin toimintamalli KKOy:t Jussaksentie 14 & 18 käyttö- ja investointitalouden rahoitukselle ja maksuliikenteelle. KKOy:t saavat tarvittaessa antolainausta kunnalta esim. korjausinvestointien rahoittamiseksi, jos tileillä olevat varat eivät riitä.
- Terveystie 1 päätettiin asettaa selvitystilaan vuonna 2021, ja rakennukset myytiin kunnalle.

Asunto Oy Sato-Talma (omistusyhteisyhteisö, omistusosuus 23,80 %)

Yhtiön tilanne selvitetään vuoden 2021 aikana. Yhtiö ei ole kolmeen vuoteen toimittanut tilinpäätöstietojaan. Yhtiön merkitys kunnan konsernitalinpäätöksessä on kuitenkin vähäinen.

Asunto Oy Sipoon Mäntykangas (omistusyhteisyhteisö, omistusosuus 50,00 %)

Vuoden 2020 tulos on 2 264,71 euroa positiivinen.

1.6.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Sipoon kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja, talousjohtaja ja tekninen johtaja. Konsernin ohjauksessa sovelletaan valtuuston hyväksymää konserniohjetta ja hallintosääntöä.

Tytäryhteisöjen ja kiinteistöosakeyhtiöiden osalta toiminnan ja talouden seuranta on toteutettu toisessa osavuosikatsauksessa ja toimintakertomuksessa, jossa yhteisöt raportoivat niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Yhteisöjen edustaja kutsutaan myös säännöllisesti kunnanhallitukseen selostamaan yhteisön toimintaa ja tilannetta. Talousjohtaja seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta.

Tytäryhteisöille laaditaan raportointipohja, johon tytäryhteisöissä täytetään kolmannesvuosittain vaaditut tiedot sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä ja niihin liittyvistä riskeistä. Raportointipohja otetaan käyttöön vuoden 2021 ensimmäisestä osavuosikatsauksesta lähtien.

Kuntayhtymiä seurataan ao. vastuuosastoilla, joille toimitetaan kuntayhtymien tilinpäätös- ja talousarviolaskelmat. Raportointi kunnanhallitukselle tapahtuu tarpeen vaatiessa näiden yhtymävaltuustoon/hallitukseen valittujen edustajien kautta.

Tytäryhteisöjen hallituksissa on käsitelty kunnanhallituksessa 24.8.2020 hyväksytty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Ohjeeseen liittyy myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointilomake, jolla yhteisöt eivät kuitenkaan raportoineet vuodelta 2020. Vastaisuudessa yhteisöjen tulee kuitenkin arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuus ao. lomakkeella.

Keskinäisten kiiinteistöyhtiöiden talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä käytännöistä teetettiin selvitys BDO Oy:llä. Selvityksessä esitettyjä suosituksia toteutettiin jo vuodelta 2020 laaditussa tilinpäätöksessä.

Hallintosäännön 21 §:n 5 kohdan mukaan kunnanhallitus arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta a) kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, b) riskienhallinnan ja c) menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa. BDO Oy teki ko. ulkopuolisen arvioinnin ja arvioinnista saatiin raportti 15.12.2020.

1.6.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tilikauden alijäämä oli –1,56 milj. euroa. Laskennallinen lainanhoitokate nousi 1:een vuoden 2019 0,6;sta. Omavaraisuusaste laski 45 prosentista 43,5 prosenttiin, mikä tarkoittaa merkittävän suurta velkarasitetta. Suhteellinen velkaantuneisuus laski 80,6 prosentista 79,6 prosenttiin. Konsernilainat olivat 5 680 euroa per asukas (5 557 euroa/2019).

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1000 €	2 020	2 019
Toimintatuotot		74 677	74 972
Toimintakulut		-191 782	-186 153
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)		16	23
Toimintakate		-117 090	-111 157
Verotulot		107 044	103 221
Valtionosuudet		26 147	17 431
Rahoitustuotot ja -kulut		-379	-411
Korkotuotot		82	52
Muut rahoitustuotot		234	225
Korkokulut		-508	-505
Muut rahoituskulut		-187	-183
Vuosikate		15 722	9 084
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot		-12 561	-17 622
Omistuksen eliminointierot		571	1 661
Arvonalentumiset		-5 308	1
Satunnaiset erät		-0	6 311
Arvonalentumiset			
Tilikauden tulos		-1 576	-565
Tilinpäätössiirrot			
Tilikauden verot ja laskennalliset verot		-16	-14
Tilikauden verot		-6	-3
Laskennalliset verot		-10	-11
Vähemmistöosuudet		32	-13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 560	-592

	2 020	2 019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	38,9 %	40,3 %
Vuosikate/Poistot, %	125 %	51,5 %
Vuosikate, euroa/asukas	725	429
Asukasmäärä	21 687	21 170

Konsernin toiminnan rahoitus

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	1 000 €	2 020	2 019
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		15 722	9 084
Satunnaiset erät		-0	6 311
Tilikauden verot		-6	-3
Tulorahoituksen korjauserät		-5 070	-2 747
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-30 951	-43 089
Rahoitusosuudet investointimenoihin		532	243
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		7 471	7 889
Toiminnan ja investointien rahavirta		-12 302	-22 314
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset		-0	-1
Antolainasaamisten vähennykset		0	0
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		37 067	13 006
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-9 887	-8 875
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-20 991	35 889
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset		5 352	-12 230
Rahoituksen rahavirta		11 541	27 789
Rahavarojen muutos		-761	5 475
Rahavarat 31.12., 1 000 €		16 786	17 547
Rahavarat 1.1., 1 000 €		17 547	12 072

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2 020	2 019
Investointien tulorahoitus, %	51,7 %	21,2 %
Lainanhoitokate	1,5	1,0
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	0,6
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	-67,1	-53,4
Kassan riittävyys, pv	26	26,8

Konsernin rahoitusasema ja sen muutokset

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	<i>(1 000 €)</i>	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		271 496	261 466
Aineettomat hyödykkeet		2 934	3 136
Aineelliset hyödykkeet		261 371	250 811
Sijoitukset		7 190	7 518
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		496	395
VAIHTUVAT VASTAAVAT		25 374	28 527
Vaihto-omaisuus		871	443
Saamiset		7 717	10 537
Pitkäaikaiset saamiset		52	65
Lyhytaikaiset saamiset		7 665	10 472
Rahoitusarvopaperit		923	1 190
Rahat ja pankkisaamiset		15 863	16 356
VASTAAVAA YHTEENSÄ		297 366	290 388
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA		128 054	129 643
Peruspääoma		68 113	68 113
Arvonkorotusrahoitus			
Muut omat rahastot		94	190
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		61 406	61 932
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-1 560	-592
VÄHEMMISTÖOSUUDET		332	386
PAKOLLISET VARAUKSET		668	700
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		498	397
VIERAS PÄÄOMA		167 813	159 262
Pitkäaikainen		97 253	73 010
Lyhytaikainen		70 560	86 252
YHTEENSÄ		297 366	290 388

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2 020	2 019
Omavaraisuusaste, %	43,5 %	45,0 %
Suhteellinen valkaantuneisuus, %	79,6 %	80,6 %
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, euro	59 846 000	60 925 853
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	2 760	2 879
Konsernin lainat, €/asukas	5 681	5 557
Konsernin lainakanta, 1 000 euro	123 214	117 631
Lainat ja vuokravastuut 31.12	143 027 690	138 188 745
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	6 595	6 529
Lainasaamiset	2 511	2 789

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.7.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tarvittaessa esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen vapaaehtoisia varauksia ja rahastosiirtoja. Kunnan tilikauden tulos on 1 307 044,76 euroa.

Poistoeron lisäys on -11 277 125,71 euroa. Varausten vähennys on 12 700 000,00 euroa. Näiden ero on 1 422 874,29 euroa.

Kunnanhallitus ehdottaa tilikauden 2020 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 1 422 874,29 euroa
- kirjataan 2 729 919,05 euroa taseeseen tilikauden ylijäämäksi

Kunnanhallitus toteaa, että kunnan taseessa ei esiinny aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä, jotka kuntalain 110 §:n mukaan tulisi kattaa.

1.7.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Vuoden 2020 tilinpäätös ei täyttänyt Strategia 2018–2021:n tavoitteita talouden osalta. Kunnan käyttötalouden (tuloslaskelman) tulos ilman tontinmyyntituloja (myyntivoittoja) oli -4 452 340,66 euroa, kun sen strategisen tavoitteen mukaan pitäisi olla positiivinen. Toimintamenot per asukas kuitenkin laskivat 116 euroa, strategisena tavoitteena on, että ne laskevat joka vuosi.

Johtoryhmä käynnisti tammikuussa 2020 talouden ja toiminnan sopeutusohjelman laadinnan, jonka tavoitteena on käyttötalouden sopeuttaminen suunnitelmakaudella 2020–2022 siten, että tilikauden tulos on vähintään +-0 ilman maanmyynti- ja vuokratuottoja viimeistään vuonna 2023.

Hyväksytyssä talousarviossa 2021 tulos on vielä negatiivinen, -3,471 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuosille 2022 ja 2023 toimenpiteet johtavat jo positiivisiin tuloksiin, +1,153 ja +7,741 miljoonaa euroa. Tällöin saavutetaan asetettu tavoite, nollatulos ilman maanmyynti- ja vuokratuottoja viimeistään vuonna 2023.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Toimintakate

Tulostavoite toteutui, toimintakatteen ollessa 3,67 milj. euroa muutettua talousarviota parempi.

Vuosikate

Vuosikate toteutui 7,3 milj. euroa talousarviota parempana, mikä johtui toimintakulujen alittumisesta, ja verorahoitustulojen ja valtionosuuksien ylittymisestä.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos toteutui 0,93 milj. euroa talousarviota parempana, mikä johtui vuosikatteen parempana toteutumisena. Arvonalentumisia (ylimääräisiä poistoja) kirjattiin 5,6 milj. euroa.

Kuntaa koskevat sitovat tavoitteet vuodelle 2020

Sitovien tavoitteiden toteutuminen on raportoitu vastuualueiden ja tulosityksiköiden toimintakertomuksissa (luku 2.3). Tavoitteita oli yhteensä 35, joista 31 toteutui.

NRO	a) Asiointi kunnan kanssa on helppoa ja sujuvaa.	2020	Mittari
1	Asiakaskokemuksen mittaaminen on jatkuvaa. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Asiakaskokemuksen mittausta laajennetaan. Mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	75 prosenttia vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä. Mittausta suoritetaan laajemmin kuin 2019.
2	Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	Varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden palvelupyynnöt valmiit KuntaÄlyssä.	Tavoite saavutettu kyllä/ei vuosittain.
3	Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Annetaan vähintään 5 palvelulupausta lisää. SIVI: 2 kpl SOTE: 2 kpl TEKY: 1 kpl	Vähintään 5 palvelulupausta lisää per vuosi.
4	Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti.	35 % asioinneista tehdään sähköisesti.	Montako prosenttia digitalisoiduista asioinneista tehdään digitaalisesti eli itsepalveluna.
NRO	b) Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.	2020	Mittari
5	Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Aloitetaan pääsääntöisesti omakotitaloille varattujen alueiden asemakaavoitus.	Söderkullan kartanon asemakaava ja Nikkilän kartanon asemakaava hyväksytyt valtuustossa.
6	Henkilöjunaliikennetarkaisu Nikkilä–Kerava–Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Ratasuunnitelma käynnistetään.	Tavoite toteutunut.

7	Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Sipoonlahden eritasoliittymän tiesuunnittelu aloitetaan (sis. liityntäpysäköinnin).	Tavoite toteutunut.
8	Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 16 km valtuustokauden alusta.	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.
9	ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 20 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta.	Pähkinälehdon alueen tontteja ei myydä ARA-tuotantoon.	Tavoite toteutunut.

NRO	c) Sipoon elinkeinoelämä vahvistuu ja yksityiset palvelut lisääntyvät.	2020	Mittari
10	Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattori tapaa vähintään 50 yritystä.
11	Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa.	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus.
12	Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200M€) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Uudistetaan yritysmyyntisivusto myös englanninkieliseksi.
13	Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita, jolle löydetään oikeat jakelukanavat.	Uusia matkailutuotteita syntyy vähintään 2 kpl.
NRO	d) Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.	2020	Mittari
14	Suunnitelma kuntaorganisaatiosta uudessa tilanteessa ja sen toiminnasta on tehty 2019. Toiminta on käynnistynyt vuoden 2020 alusta. Henkilöstön perehdytys on suoritettu ennen toiminnan käynnistämistä.	Tavoite ei ole ajankohtainen vielä v. 2020. Jatko riippuu Marinin hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamisen etenemisestä.	Muutoksen suunnittelu tehty ja muutoksesta päätetty.
15	Työntekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	Työntekijöiden työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot käännetään laskuun. Esimiestyötä tuetaan	Henkilöstökyselystä johdettuja kehittämishankkeita on toteutettu. Sairauspoissaolojen seuranta ja raportointi on säännöllistä. Esimiehille suunnattujen koulutusten määrä kasvaa.

		koulutuksia lisäämällä.	
16	Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Sosiaalisen pääoman kysely tehty.	Henkilöstökyselyiden vastausprosentti nousee ja tulosten keskiarvo paranee.
17	Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset.	Kuntokartoitukset koulujen ja päiväkotien osalta tehty vv. 2018–2019. Muiden tilojen kuntokartoitukset tehdään v. 2020 aikana.	Määritellyt tehtävät on toteutettu.
NRO	e) Sipoon kunnan talous on tasapainossa.	2020	Mittari
18	Sipoon kunnan käyttötalous ilman tontinmyyntituloja on positiivinen.	Strategian mukaisen taloustavoitteen (Sipoon kunnan talous on tasapainossa) saavuttamiseksi laaditaan kaikkia osastoja koskeva käyttötalouden sopeuttamisohjelma kevään 2020 aikana. Sopeuttamisohjelman tavoitteena on vähintään 5 milj. euron käyttötalouden sopeuttaminen suunnitelmakaudella 2020–2022.	Tilikauden tulokseksi ennen tontinmyyntituloja muodostui –4,5 miljoonaa euroa vuonna 2020. Tässä tavoitteessa emme onnistuneet, koska teimme 5,6 miljoonan euron edestä ylimääräisiä kertaluonteisia alaskirjauksia. Sopeutusohjelma ja sen toimenpide-esitykset käsiteltiin vuoden 2021 talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä. Ulkoiset toimintakulut per asukas laskivat vuodesta 2019.
19	Sipoon kunta ei omalla toiminnallaan aiheuta kuntalaisten kokonaisverotaakan nousua.	Ei nosteta kunnallisveroa eikä kiinteistövero.	Kunnallisveroa ja kiinteistövero ei ole nostettu (lukuun ottamatta rakentamattomat tontit).

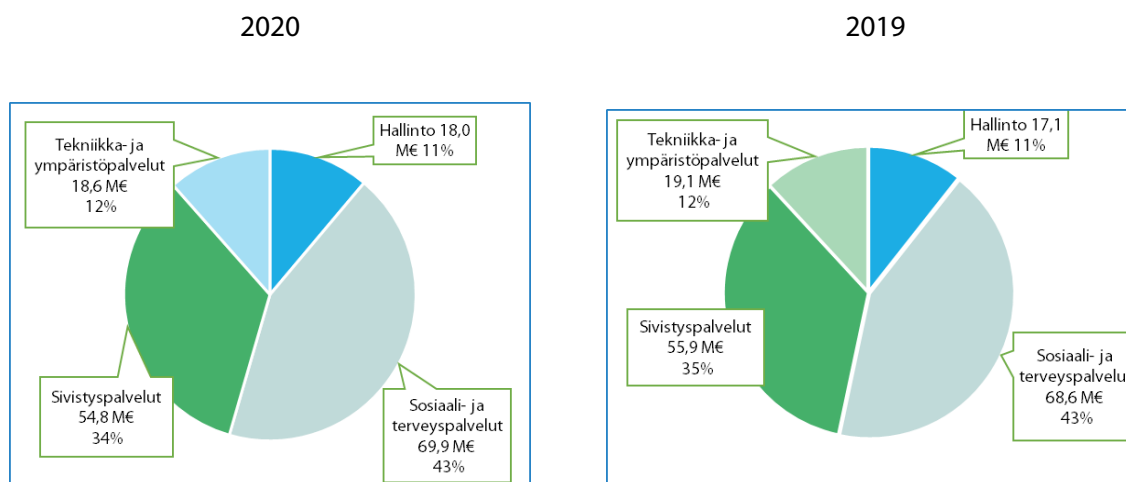
2.2 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN

Peruskunnan ulkoisten toimintatuottojen määrä oli 20,4 milj. euroa vastaavan talousarvion ollessa 21,3 milj. euroa, ero siis 0,9 milj. euroa. Peruskunnan ulkoiset toimintakulut alittivat 4,5 milj. euroa toteuman ollessa 137,4 milj. euroa ja talousarvion 141,9 milj. euroa.

Osastoista Sosiaali- ja terveysosasto ylittivät talousarvionsa. Sosiaali- ja terveysosasto alitti toimintatuotonsa 1,7 milj. eurolla ja ylitti toimintakulunsa 0,3 milj. eurolla, osaston toimintakatteen ylittyessä 1,95 milj. eurolla.

2.3 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

KULUJEN (Ulkoiset ja sisäiset) jakautuminen toimialoittain vuosina 2019–2020, peruskunta

2.3.1 Keskusvaalilautakunta

VASTUUALUE: VAALIT

VASTUUHENKILÖ: Hallintopäällikkö

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulos							68	-100,0
Toimintamenot				0		0	-50	-99,8
Toimintakate				0		0	18	-100,6

Toiminta vuonna 2020

Vuonna 2020 ei toimitettu vaaleja.

2.3.2 Tarkastuslautakunta

VASTUUALUE: TILINTARKASTUS
VASTUUHENKILÖ: Lautakunnan puheenjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot								
Toimintamenot	-39		-39	-41		-2	-37	12,2
Toimintakate	-39		-39	-41		-2	-37	12,2
Tilikauden tulos	-39		-39	-41		-2	-37	12,2
Tarkastuspäiviä	35		35	40	114,3	5	40	

Toiminta vuonna 2020

Kunnan vuoden 2020 hallinto ja talous tarkastetaan kuntalain ja kunnan hallintosäännön mukaisesti. Lakisääteisten tilintarkastuspäivien lukumäärä on arviolta 37 tarkastuspäivää. Sen lisäksi tulevat lautakunnan sihteerintehtävät ja mahdollisesti ostettavat asiantuntijapalvelut. Tilintarkastusyhteisö antaa lautakunnalle kirjallisia ja suullisia raportteja tarpeen mukaan. Tilintarkastuskertomus annetaan tilinpäätöksen tarkastamisen jälkeen valtuustolle. Tarkastuslautakunta valmistelee ja tekee valtuustolle ehdotuksen tilintarkastusyhteisön valinnasta.

Tilintarkastusyhteisöksi valtuustokaudeksi on valittu KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy. Arviointitehtävänsä toteuttamiseksi lautakunta on kuullut kokouksissaan viranhaltijoita. Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut tilintarkastuksen tarkastussuunnitelman toteutumista ja pitänyt yllä viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden sidonnaisuusrekisteriä.

2.3.3 Kunnanhallitus

VASTUUALUE: Yleishallinto ja kunnan johto, Talous- ja hallintokeskus, Kehitys- ja kaavoituskeskus
VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Taloudellinen tulos

(Yleishallinto ja kunnanjohto, Talous- ja hallintokeskus ja Kehitys- ja kaavoituskeskus)

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	19 277	150	19 427	18 810	96,8	-617	17 594	6,9
Toimintamenot	-20 598	-314	-20 912	-18 088	86,5	2 825	-16 980	6,5
Toimintakate	-1 321	-164	-1 485	723	-48,7	2 207	614	17,7
Suunnitelmapoistot							-164,02	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	91,0		91,0	87,6	96,3	-3,4	76,7	14,2

Toimintatuotot jäivät talousarviota pienemmiksi lähinnä sisäisten it-tuottojen ollessa 0,9 milj. euroa budjetoitua pienemmät.

Tuloyksikkö: Yleishallinto ja kunnan johto

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	13 429	350	13 779	13 950	101,2	171	12 983	7,5
Toimintamenot	-4 680	50	-4 630	-3 527	76,2	1 103	-3 630	-2,8
Toimintakate	8 749	400	9 149	10 423	113,9	1 274	9 353	11,4
Suunnitelmapoistot							-46	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	1,0		1,0	1,0	100,0		1,0	

Toimintatuotot koostuvat lähinnä sisäisistä vuokrista ja tonttien myynnistä. Toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Toimintakuluissa lähinnä ulkoiset vuokratulot alittuivat yhden vuokraohteen sopimuksen loppuessa.

Tuloyksikkö: Talous- ja hallintokeskus

VASTUUHENKILÖ: Kunnanjohtaja

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2020	Mittari	
2. Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	Varhaiskasvatuksen ja koulutuspalveluiden palvelupyynnöt valmiit KuntaÄlyssä.	Tavoite saavutettu kyllä/ei vuosittain.	
	Palvelupyynnöt kategorioittain ml. varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut on julkaistu KuntaÄly-asiointipalveluun joulukuussa 2020.		
4. Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti.	35 % asioinneista tehdään sähköisesti.	Montako prosenttia digitalisoiduista asioinneista tehdään digitaalisesti eli itsepalveluna.	
	Kunta ottaa vastaan paperisia asiointeja erittäin vähän. Tällä hetkellä ei ole mahdollista mitata prosenttia täsmällisesti. Tunnistetun asiakkaan verkkopalvelu on avattu asiakkaille joulukuussa 2020, jonka jälkeen mikä tahansa asiointi on ollut mahdollista aloittaa digitaalisessa palvelussa.		
16. Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Sosiaalisen pääoman kysely on suoritettu.	Henkilöstökyselyiden vastausprosentti nousee ja tulosten keskiarvo paranee. Työhyvinvointikyselyyn vastanneista 75 prosenttia on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.	

	Sosiaalisen pääoman kyselyn tulokset ovat parantuneet kaikilla osastoilla. Kaikkien vastausten keskiarvo nousi 3,90:sta 4,04:ään (asteikko 1–5) ja positiivisten vastausten (täysin tai jokseenkin samaa mieltä) osuus oli 78 %. Myös vastausprosentti (61 %) on merkittävästi korkeampi verrattuna edelliseen sosiaalisen pääoman kyselyyn (2018).	
--	---	--

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	4 851	-200	4 651	3 751	80,7	-900	3 757	-0,1
Toimintamenot	-9 054	-319	-9 373	-7 976	85,1	1 398	-7 757	2,8
Toimintakate	-4 204	-519	-4 723	-4 225	89,5	498	-4 001	5,6
Suunnitelmapoistot	-25						-104	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	52,0		52,0	53,2	102,3	1,2	56,5	-5,8
IT-toiminta								
Toimintatulot	4 538	-200	4 338	3 461	79,8	-877	3 411	1,5
Toimintamenot	-4 315	-33	-4 348	-3 389	77,9	959	-3 273	3,5
Toimintakate	224	-233	-9	73	-766,9	82	138	-47,4

IT-toimintamenoissa saatiin säästettyä lähes miljoona euroa. Tästä syystä sisäiset IT-tulot alittuivat suunnitellusta 877 000 euroa ja tämä näkyi osastojen sisäisten veloitusten alittumisena. Vuoden aikana etsittiin aktiivisesti edullisempia ratkaisuja laite- ja palveluhankinnoissa ja kehityshankkeita lykättiin tai skaalattiin pienemmiksi. Kunnanjohtajan määräämä koronajarru toteutettiin yksikössä täysimääräisesti eli mitään ei hankittu, mitä ei ollut pakko hankkia. Koronan vuoksi IT-laitteita ei saatu Suomeen ja siitäkin syystä vanhoja laitteita uudelleen asennettiin, puhdistettiin ja kierrätettiin. Suurin projekti tehtiin keväällä ja kesällä, kun kaikki opettajien laitteet ja yhteiskäyttöiset oppilaslaitteet uudelleen asennettiin ja saatiin näin pidennettyä niiden käyttöikä. Sipoo sai myös jaettua kaikille peruskoululaisille henkilökohtaiset laitteet etäkouluun jo kevään aikana kierrätyslaitteita käyttämällä.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Talous- ja hallintokeskuksessa pystyttiin pandemiasta huolimatta toteuttamaan talousarviossa hyväksytyt suunnitelmat. Talous- ja hallintokeskuksessa keskityttiin vuonna 2020 hankkeisiin, jotka koskivat kaikkia vastuualueita eli koko kuntaa. Vuonna 2020 jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua hanketta, jossa talouspalveluiden ja henkilöstöpalveluiden järjestelmät ja toimintaa uudistettiin. Käytännössä tämä tarkoitti käytössä olleiden järjestelmien tietosisällön eheyttämistä, tietojen siirron tilaamista ja valvontaa sekä toimintatapojen kartoittamista, uusien toimintatapojen kehittämistä, uusien järjestelmien oppimista ja kouluttamista sekä jatkuvaa viestintää. Lisäksi nykyiset järjestelmät ja toimintatavat piti ajaa hallitusti alas ja muutoshanke tuli toteuttaa niin, ettei tukipalveluiden tuotanto häiriintynyt hankkeen aikana. Talouspalveluiden ja henkilöstöpalveluiden resurssit piti hankkeen lisäksi kohdistaa vain operatiivisten palveluiden tukemiseen. Pandemian vuoksi kaikissa talous- ja hallintokeskuksen yksiköissä jouduttiin kuitenkin allokoimaan resursseja myös ylimääräiseen pandemiatyöhön suunniteltujen hankkeiden lisäksi. Pieni osa hankkeen töistä jouduttiin siirtämään vuoden 2021 puolelle.

IT-palvelut-yksikkö osallistui Talous- ja hallintokeskuksen edellä mainittuihin hankkeisiin ja Uuden Kuntalan käyttöönottoon. IT-palveluiden suurimpana hankkeena oli sähköisen asiointiportaalin hankinta ja käyttöönotto. Palvelu saatiin julkaistua asiakkaille joulukuussa. Lisäksi IT-palvelut osallistui toimialojen järjestelmähankkeisiin ja verkkosivu-uudistukseen sekä tietoturva parantavien prosessien kehittämiseen. Talouden ohjaamisen ja hallinnan kannalta merkittävimmät haasteet olivat järjestelmätoimittajien jatkuvasti nousseet hinnat, ja pandemian myötä kasvanut laitteiden tarve mm. etäopetuksen mahdollistamiseksi. Soten toimintojen tukeminen työllisti erityisesti keväällä ja kesällä. Pandemian mukanaan tuomat kyberturvallisuushat työllistivät koko yksikköä, koska turvaamista oli pakko tehostaa infran lisäksi laitekantaan (vrt. tietotilinpäätös). Kunnassa tehdyt mittavat säästötavoitteet saavutettiin IT:n osalta keräämällä koneet uudelleen asennettaviksi, kierrättämällä laitteita ja myymällä romukoneita

aktiivisesti. Työtaakkaa lisäsivät laitteiden saatavuusongelmat, joiden vuoksi palvelu ruuhkautui pitkin vuotta.

Hallintopalvelut-yksikkö keskittyi vuoden 2020 aikana ensisijaisesti asiakirjahallinnon ja arkistotoimen kehittämiseen. Tähän isoon kokonaisuuteen kuuluivat muun muassa tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja kirjaamon toiminnan kehittäminen, esimerkiksi Sipoon kunnan arkistotoimen ja asiakirjahallinnon toimintatapaohjeistuksen päivittäminen. Tiedonohjaussuunnitelman valmistuminen on ollut edellytys muun muassa siirtymiselle sähköiseen arkistointiin sekä asianhallinnan ohjelman version päivittämiselle. Uusi tiedonhallintalaki, joka astui voimaan 1.1.2020, asetti kunnille monta uutta vaatimusta digitalisoinnin, tietopalvelun, arkistoinnin sekä suunnittelu-, kuvaus- ja tietoturvalvelvoitteiden osalta. Hallintopalveluissa toteutettiin myös asianhallinnan ohjelman versiopäivitys, joka oli koulutuksineen laajamittainen työ.

Hallintopalveluita pandemia työllisti täysin uusien kokouskäytäntöjen käyttöönoton vuoksi. Vuoden aikana toteutettiin etäkokouksia, lähikokouksia ja näiden yhdistelmiä muuttuvilla kokoonpanoilla. Ohjeistaminen ja luottamushenkilöiden tukeminen uusiin toimintatapoihin on työllistänyt paljon, mutta kokoukset ovat sujuneet koko ajan jouhevammin.

Uuteen Kuntalaan muuton myötä myös arkistoja siirrettiin Uuteen Kuntalaan tarkoituksenmukaisiin arkistotiloihin. Uuteen Kuntalaan siirto edellytti arkistoaineiston seulontaa, puhdistusta ja digitointiakin. Arkiston siirron ensimmäinen osa on toteutettu eli päivittäistyöskentelyssä tarvittava aineisto ja lähiarkistot siirrettiin henkilöstön muuton yhteydessä. Päätearkisto tullaan siirtämään vasta myöhemmin. Viestinnän tärkein hanke, verkkosivujen uudistus, saatiin tehtyä vuoden 2020 aikana, vaikka pandemia työllistikin viestintää erittäin paljon. Hankkeen tavoitteena oli avata vuoden loppuun mennessä uudet ja käyttäjäystävälliset verkkosivut, jotka toimivat hyvin myös mobiilisti ja ovat saavutettavat. Ensimmäinen versio sivustosta avattiin koekäyttöön syyskuussa ja kokonaan uusille sivuille siirryttiin joulukuussa.

Asiakaspalvelu-yksikkö oli mukana sekä verkkosivu-uudistuksen että sähköisen asiointiportaalin hankkeissa. Asiakaspalvelu on koko pandemian aikana pitänyt normaalit aukioloajat koska kunnassa on määritelty, että asiakaspalvelu on "sisäänajo" kunnan lakisääteisiin palveluihin. Asiakaspalvelua pandemia työllisti erityisesti suojatarvikkeiden hankinnan ja jakelun osalta, sillä maskit, käsidesit ja muut suojatuotteet hankittiin sotea lukuun ottamatta kuntaan asiakaspalvelun toimesta. Asiakaspalvelukonseptin kehittämistä saatiin edistettyä sähköisessä asiointipalvelussa, jonka kautta asiakkaat saavat hoidettua asiansa niin sanotulla yhden luukun periaatteella. Asiakaspalvelussa seurataan jatkuvasti palvelun saatavuutta. Kunta hoiti vuoden aikana omana työnä koulumatkoihin oikeutettujen oppilaiden HSL-korttien lataukset. Asiakaspalvelun laajentamista suunniteltiin vuoden aikana, uusi yhteistyötaho on Kela.

Henkilöstöpalveluissa jatkettiin henkilöstöhallinnon toimintatapojen kehittämistä. Marraskuussa 2020 otettiin puoli vuotta kestäneiden valmistelujen jälkeen käyttöön uusi palkka- ja henkilöstötietojärjestelmä Populus. Järjestelmävaihdoksella tavoitellaan yhdenmukaisempia henkilöstöhallinnon prosesseja ja varmemmin toimivaa palkkahallintoa yhteistyössä Sarastia Oy:n kanssa. Ensikokemukset osoittavat, että palkanmaksun virhetilanteet ovat vähentyneet huomattavasti. Palkkahallinnon uudistamisen läpiviennin myötä voidaan henkilöstöpalveluiden jäljellä olevan henkilöstön työpanos kohdistaa entistä enemmän työhyvinvoinnin, osaamisen ja työtapojen kehittämiseen, millä tulee olemaan strategisesti entistä suurempi merkitys kunnan menestymiselle.

Henkilöstöpalveluiden resurssit olivat vuoden aikana erittäin tiukoilla, koska suunniteltujen muutosten lisäksi myös pandemia ja sen vaikutukset töiden organisointiin ovat vaatineet henkilöstöhallinnolta paljon panosta. Pandemian vuoksi jouduttiin kunnassa toteuttamaan useita henkilöstösiirtoja, mikä on vaatinut uutta ohjeistusta, jota on myös jouduttu päivittämään useasti. Henkilöstön vaihtuvuuden ja erilaisten sijaistarpeiden vuoksi ovat rekrytointimäärät pysyneet korkeina. Yhä useammalla alalla ovat hakijamäärät pienentyneet vaikeuttaen merkittävästi rekrytointia. Suurin pula työntekijöistä on ollut hoivapalveluissa. Erilaiset jaksamiseen liittyvät kysymykset sekä jatkuvasti muuttuva epidemiatilanne ja sen edellyttämät toimenpiteet ovat työllistäneet myös työsuojeluorganisaatiota.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

<u>Määrätavoitteet</u>	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
E-myyntilaskujen osuus	14,7 %	17,1 %	20 %	21 %	24 %
E-ostolaskujen osuus	84,4 %	89 %	88 %	91 %	89 %

Laskutuksen sähköistämiseen liittyvää kehitystyötä on jatkettu aktiivisesti ja myyntilaskujen osalta tavoitteeseen on päästy. Vaikka ostolaskujen tavoitteeseen ei olekaan prosentuaalisesti päästy, niin kerrottakoon, että määrällisesti paperisten ostolaskujen määrä on vähentynyt vuodessa 4 308:sta paperilaskusta 3 396:een paperilaskuun. Vähennys on merkittävä. Vuoden 2021 alussa otamme käyttöön toimittajaportaalin ja tavoitteena on seuraavan vuoden aikana lopettaa paperisten laskujen vastaanottaminen kokonaan.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Talous- ja hallintokeskuksen suurimmat toiminnalliset riskit liittyvät edelleen henkilöstön jaksamiseen ja osaamiseen. Koko kuntaa koskevan kehitystyön edistäminen vaatisi lisää panostusta keskitettyihin palveluihin. Niin sanottua kehitysvelkaa on paljon, koska kasvavan kunnan jatkuvan toiminnan turvaaminen on vienyt resurssit ja kehittämistä on voitu tehdä vain välttämättömiltä osin. Nykyinen, keskikokoinen kunta vaatii koko ajan kehittämistä asiakaskäyttötymisen muutoksen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Uusi lainsäädäntö asettaa jatkuvasti uusia vaatimuksia.

Jatkuva kasvu, kuntasektorilla tapahtuvat muutokset ja talouden heikkeneminen lisäävät työmäärää ja vaativat laajempaa osaamista. Koko kunnan tasolla kehittämishankkeiden suuri lukumäärä, ajallinen päällekkäisyys ja se, ettei niitä ole priorisoitu on myös tunnistettu riski.

Vuonna 2020 tehtiin koko kunnan riskikartoitus talousjohtajan koordinoimana. Lisäksi kunnan ICT-infra auditointiin ulkopuolisen auditoinnin pohjalta. Kartoituksissa havaitut kehittämiskohteet vaativat vielä priorisointia ja resurssien allokointia sekä talous- ja hallintopalveluissa että koko kunnan tasolla.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2021 aikana viimeistellään hallintopalveluissa tiedonohjaussuunnitelmat ja otetaan käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä. Sipoon kuntaan haetaan myös sähköisen arkistoinnin lupaa. Mikäli lupa saadaan, aloitetaan hankinta sähköisestä arkistosta ja digitointikumppanista koko kunnan tarpeisiin. Pysyvästi säilytettävän arkiston osalta valmistellaan tuhoamiseen tähtäävää digitointia ja arkistointia. Kevään kuntavaalien järjestelyt ovat pandemian ehdoilla vähintäänkin haastavat. Tiedonhallintalain vaatima tiedonhallintamalli ja siihen liittyvät kuvaukset tulevat työllistämään tulevana vuosina koko kuntaa.

IT-palvelut-yksikkö panostaa järjestelmähankkeiden lisäksi uuden tiedonhallintalain vaatimusten täyttämiseen erityisesti käyttöoikeushallintaan ja lokitukseen liittyen sekä kunnan sisäisesti että kuntalaisten palveluissa. Vuoden 2021 otetaan käyttöön yhtenäinen malli yhteistyöhön toimialojen kanssa sekä hallintamalli toimittajahallintaan sopimuksineen.

Talouspalveluiden toiminnan kehittämistä jatketaan tavoitteena parantaa osaamista ja tehokkuutta kunnan omassa yksikössä. Laskentapäällikön työaikaa kohdennetaan kunnan sopeuttamisohjelman vaatimaan laskentatyöhön ja erilaisiin selvityksiin. Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia sopivien verrokkikuntien kanssa, jotta saisimme vertailutietoa oman toiminnan kehittämiseen.

Ulkoistuksen ja palvelukeskusmallin käyttöönoton myötä palvelussuhteen elinkaareen liittyviä prosesseja kuten uusien ja lähtevien työntekijöiden aloitus- ja lopetusprosesseja kehitetään edelleen ottaen erityisesti identiteetin hallinta huomioon. Suunnitelmallista esimiesten osaamisen vahvistamisen hanketta jatketaan.

Sopeuttamisohjelma tulee ohjaamaan tulevaa kehittämistä.

Tulosyksikkö: Kehitys- ja kaavoituskeskus

VASTUUHENKILÖ: Kehitysjohtaja

Toiminta-ajatus

Kehitys- ja kaavoituskeskus toimii suoraan kunnan johdon alaisuudessa maankäytön ja liikenteen, maaomaisuuden kehittämisen, yritys- ja elinkeinotoiminnan sekä työllisyyspolitiikan vastaavana osastona. Osaston tehtäviin kuuluvat myös kiinteistönmuodostus ja mittaus- ja paikkatietotehtävät sekä ja matkailua koskevat asiat. Keskus seuraa aktiivisesti toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia ja pystyy reagoimaan niihin tehokkaasti.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2020	Mittari	
Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Aloitetaan pääsääntöisesti omakotitaloille varattujen alueiden asemakaavoitus.	Söderkullan kartanon asemakaava ja Nikkilän kartanon asemakaava hyväksytyt valtuustossa.	
	Valtuustokauden tavoite toteutui. Sipoon kaavavaranto vastasi kasvun vaatimuksia ja kaavatalous oli tasapainossa vuonna 2020. Kaavoitus huolehti kahden vuoden monipuolisen kaavavarannon toteutumisesta eri asumismuodoille saamalla lainvoimaiseksi sellaisia okt-kaavoja (mm. Pohjanniitty ja Taasjärvi IV), jotka osoittautuivat eteenpäin viemisen kannalta Talmaa ja Söderkullaa helpommiksi.		●
Henkilöjuna-liikennetarkaisu Nikkilä-Kerava-Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Ratasuunnitelma käynnistetään.	Tavoite toteutunut.	●
	Tavoite toteutunut osittain, suunnitelman laadinnan kilpailutusasiakirjoja tehty v. 2020 ja suunnitelman laadinta alkaa kilpailutuksen jälkeen. Aloitus alkukevällä 2021.		
ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 20 prosenttia kokonaisuutustuotannosta.	Pähkinälehdon alueen tontteja ei myydä ARA-tuotantoon.	Tavoite toteutunut.	●
Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200 M€) on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Uudistetaan yritysmyyntisivusto myös englanninkieliseksi.	●
	Päätavoite toteutui: Posti Kiinteistöt Oy:n tonttikaupasta Boxiin, 2 448 miljoonaa euroa, päätettiin valtuustossa v. 2020. Aineistoa laadittiin myös englanniksi.		

Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattori tapaa vähintään 50 yritystä.	●
	Yrityskoordinaattorilla oli sähköisiä tapaamisia/yhteydenottoja satoja TEM-tukien käsittelyssä ja päätöksenteossa sekä muissa yritystapaamisissa.		
Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa.	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus.	●
	Vuonna 2020 Bastuskärriässä, Boxissa että Sibbesborgissa oli tarjolla lainvoimaisten asemakaavojen myötä noin 2 vuoden tonttitarjonta, kaavoitettua alaa oli em. alueilla runsaasti, vaikka Söderkullan tp-alueen kaavoitus ei vielä käynnistynyt. Työpaikkaomavaraisuus on noussut 66,9%:iin (v. 2018) verrattuna vuoteen 2015 työpaikkaomavaraisuuteen 60,3 %.		
Sipoolaiden matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita, joille löydetään oikeat jakelukanavat.	Uusia matkailutuotteita syntyy vähintään 2 kpl.	●
	Uusia matkailutuotteita syntyi 3 kpl.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	997		997	1 109	111,1	111	854	29,7
Toimintamenot	-6 864	-45	-6 909	-6 585	95,3	324	-5 593	17,7
Toimintakate	-5 867	-45	-5 912	-5 476	92,6	435	-4 738	15,6
Suunnitelmapoistot							-14	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	38,0		38,0	33,4	87,9	-4,6	19,2	74,0

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Asemakaavat, k-m ² *)	186 659	13 401	95 000	47 028
.. Työpaikka-alueet	155 074	12 901	0	
.. Asuinalueet	31 585	500	95 000	47 028
Kyläosayleiskaavat	0	0	1	0
Strategiset osayleiskaavat	1	0	1	0
Tonttien myynti- ja vuokrapäätökset	23	42	20	30
Maanhankinta, ha	39	46,3	35	5,89
Maanmyynti, ha	6,5	9	10	2,715
Myytävät yritystontit, k-m ²		25 000	15 000	826
Myytävät asuintontit, k-m ²		10 000	10 000	15 000

1) Työpaikka-aluetta 76 500 kem² luonnosvaiheessa olevassa kaavassa

2) Asuinkerrosalaa 3 256 kem² valmiissa kaavoissa + 16 000 kem² luonnosvaiheessa olevassa kaavassa

3) Vuonna 2018 hyväksytyt kaavat (K 8B, 17B, N 45A ja N56)

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumasta

Valtuuston hyväksymän kunnan kasvun strategian ja hyväksytyyn MAL-sopimuksen mukaisesti kehitys- ja kaavoituskeskus huolehti usean vuoden kaavavarannosta eri asumismuodoille – omakotitaloista kerrostaloihin – sekä Söderkullan, Nikkilän ja Talman kehittämistä kohti pikkukaupunkimaisia, noin 10 000 asukkaan taajamia, jotka ovat keskenään omaleimaisia, monipuolisia ja toiminnoiltaan sekoittuneita. Sipoon kannalta oleellista oli MAL-sopimuksen hyväksyminen vuonna 2020. Sen jälkeen kehitys- ja kaavoituskeskus valmisteli Keravan kaupungin ja Väyläviraston kanssa Kerava–Nikkilä-radnan aluevaraussuunnitelman ja erilaisten kaavaselvitysten laadintaa vuodelle 2021. Tämä mahdollistaa ratasuunnitelman laadinnan aluevaraussuunnitelman jälkeen, sillä Sipoon valtuuston tahtotila on, että ratahankkeen liikennöinti alkaa noin vuosina 2025–2026. KeNi-hankkeen aikataulutusta määritellään vuonna 2021 tarkemmin osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimista ja erillistä Väyläviraston investointiohjelmaa vuosille 2021–2032.

Sipoon kaavavaranto vastasi kasvun vaatimuksia ja kaavatalous oli tasapainossa vuonna 2020. Vuonna 2020 hyväksyttiin yhteensä 18 651 k-m² asumisen kaavavarantoa ja 3 200 k-m² palvelu-/yhdyskuntateknisen rakentamisen kaavavarantoa (Nikkilän pelastusasema) (em. luvut eivät sisällä Jontaksen kaavan tuomaa varantoa). Ehdotusvaiheeseen valmisteltiin vuoden 2020 aikana yhteensä 23 177 k-m² asumisen kaavavarantoa ja 2 000 k-m² palvelurakentamisen varantoa.

Vuonna 2020 hyväksytyt asemakaavoja olivat:

- NG 9 Pohjanniitty AO 5 923 k-m²
- T 9 Taasjärvi IV AO 12 728 k-m²
- N 39 Nikkilän pelastusasema E 3 200 k-m²
- (E 4A Jontaksen urheilupuisto AO 500 k-m², Y 4 000 k-m² ja R 1 000 k-m², kaava tuli voimaan v. 2020 alussa.)

Vuonna 2020 asumista kaavoitettiin vuonna 2020 yhteensä 18 651 k-m² (ei sisällä Jontaksen kaavan 500k-m²) ja palvelu-/yhdyskuntateknistä rakentamista Nikkilän pelastusaseman verran 3 200 k-m², jossa ei taaskaan huomioida em. Jontaksen kaavaa.

Ehdotusvaiheessa olivat v. 2020:

- M 3 Massby Danielsbacka, yhteensä asumisen rakennusoikeutta tulossa noin 15 000 k-m² ja palvelurakentamista (Y) 2 000 k-m²
- N 49 Nikkilän linja-autoasema, jossa yhteensä asumisen rakennusoikeutta 8 177 k-m².

Valtuustotavoitteen mukaan Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella ja mittarina vuodelle 2020 oli Söderkullan kartanon asemakaava ehdotusvaihe ja Talman keskustan eteläosan asemakaavan valtuustohyväksyntä. Söderkullan kartanon asemakaava oli tulossa ehdotusvaiheeseen ja Talman asemakaavasta oli luonnos. Pää tavoite toteutui: Kaavoitus huolehti kahden vuoden monipuolisen kaavavarannon toteutumisesta eri asumismuodoille saamalla lainvoimaiseksi sellaisia omakotitonttivarantoa tuottavia kaavoja (mm. Pohjanniitty ja Taasjärvi IV), jotka osoittautuivat eteenpäin viemisen kannalta Talmaa ja Söderkullaa helpommiksi. Pientalotonttivarantoa (AO ja AP) kunnalla oli vuoden lopussa yhteensä noin 42 000 k-m², josta valtaosa omakotitonttivarantoa (37 000 k-m²).

Kehitys- ja kaavoituskeskus kiinnitti vuonna 2020 huomiota myös siihen, että kunnalla oli myytävää asuinkerrostalotontteja vähintään 2 vuoden asemakaavavarannon myötä. Vuonna 2020 Sipoon kerrostalokaavavaranto (AK) oli n. 110 000 k-m², josta pääosa sijoittui Söderkullaan. Siten myös AK-tontteja oli riittävästi. Lisäksi myös asuinkerrostalotonttivarannon kasvattamiseen erityisesti Nikkilässä kiinnitettiin huomiota vuonna 2020.

Yleiskaavoittaja irtisanoutui kunnan palveluksesta vuonna 2020, joten kyläosayleiskaavoja ja strategia osayleiskaavoja ei valmistunut, sen sijaan Pohjois-Paippisten osayleiskaavan tarkistetut suunnitteluperiaatteet hyväksyttiin ja Gumbostrand-Västerskogin täydentävä luontoselvitys laadittiin. Kyläosayleiskaavoja on osaltaan hidastanut myös vuorovaikutuksen ja päätöksenteon haasteellisuus.

Tonttien myynti- ja vuokrauspäätökset ylittyivät vuonna 2020, ollen 30 kpl 20 kpl:n tavoitteen sijasta. Maanmyynnin toteuma oli noin 2,715 ha vuonna 2020, tavoitteen ollessa 10 ha. Myytävien asuintonttien osalta vuonna 2020 myytiin 15 000 k-m² asuintontteja tavoitteen ollessa 10 000 k-m².

Maanhankinnan toteuma oli vuonna 2020 5,89 ha tavoitteen ollessa 35 ha. Maanhankinnan määrärahoista tehtiin vuonna 2020 iso koronasäästö. Yritystonttien osalta vuonna 2020 koronan vaikuttaessa voimakkaasti toteuma oli 826 k-m² tavoitteen ollessa 15 000 k-m².

Vuonna 2020 Bastuskärissä, Boxissa että Sibbesborgissa oli tarjolla lainvoimaisten asemakaavojen myötä runsaasti tonttitarjontaa, yli noin 2 vuoden tonttitarjonnan tavoitteet. Kunnan liikerakentamisen ja teollisuustonttien kaavavaranto oli vuoden 2020 lopussa noin 350 000 k-m². Tontit eivät ole valmiiksi lohkoituja, joten kpl-määrää ei ole mahdollista määritellä ennen tontinluovutuksia.

Elinkeinoyksikön toiminta keskittyi vuonna 2020 jonkin aikaa valtiolta kunnalle siirtyneeseen uuteen toimintaan, TEM-tukien käsittelyyn ja päätöksentekoon yksityrittäjille. Samoin yritysneuvonnan osuus kasvoi huomattavasti. Todellinen yritystonttien myynti myös selvästi laski kappalemääräisesti tarkasteltuna koronavuonna 2020 verrattuna edelliseen vuoteen 2019. Kappalemäärä, 4 kpl myytyjä yritystontteja, on kuitenkin lopulta aika hyvä ottaen huomioon Koronavaikutus yritysten investointipäätöksiin. Kappalemäärää oleellisempaa on se, että vuonna 2020 päätettiin todella merkittävästä tonttimyynnistä, 2,448 milj euroa, Posti Kiinteistöt Oy:lle. Toinen mittava onnistuminen on vuonna 2020 se, että yritykset ovat sekä paremman henkilöresurssoinnin että esim. Yritystiimin toiminnan kautta saaneet kunnasta vastauksia sekä sijoittumis- että muihin kysymyksiinsä. Yritystiimin nopealla ja asiantuntevalla reagoinnilla on ollut vaikutusta monen muunkin yrityksen sijoittuspäätöksen tekemiseen.

Kehitys- ja kaavoituskeskuksen valtuustokauden vuonna 2016 määritellyn tavoitteen toteutumista, jonka mukaan Sipoon uusien yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla ja mittarina on, että Sipooseen tulee nettona vähintään 50 uutta yritystä, on edelleen haastavaa arvioida. Määrittystä yritysten määrästä Sipoossa ei ollut tehty tarkkaan vuonna 2016 tavoitetta asetellessa, ja laskutapoja yritysten määrästä on monia (toimivat yritykset, tietyt vuosiliikervaihdon ylittävät yritykset jne.). Laskusuhdanteissa yritysten määrä myös perinteisesti nousee (irtisanotut valkokaulustyöntekijät perustavat esim. konsultointiyrityksiä), eikä uusien yritysten määrä korreloi elinvoiman kasvun kanssa luotettavalla tavalla. Työpaikkaomavaraisuus on noussut verrattuna vuoteen 2016.

Koronalla oli vaikutuksensa vuonna 2020 myös joukkoliikenteeseen. Sipoon kuntaosuus Helsingin seudun liikenteestä oli jo aiemmin noussut 473 000 euroa (3 252 000 euroa/vuosi). Koronan vuoksi tehtiin palvelutasosta säästöjä vuonna 2020. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyi kehitys- ja kaavoituskeskuksen valmisteleman lausunnon HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuosille 2021–2023. HSL ennusti vuonna 2020, että matkustajamäärät vähenevät 35 % koko vuoden 2020 tasolla ja lipputulot jäävät 120 milj. euroa talousarviota alhaisemmiksi. Bussiliikenteessä otettiin syysliikenteen 2020 alusta alkaen käyttöön sopeutustoimia koronakriisin taloudellisten vaikutusten vuoksi. Lisäksi vuodelta 2020 kertyvää HSL:n alijäämää ja lainanottoa joudutaan rahoittamaan pitkään tulevaisuudessa. Sipoon kunta arvioi vuonna 2020, että alijäämä olisi syytä rahoittaa pitkän aikavälin kuluessa, n. 5–6 vuoden aikana. Sipoon kunta myös puolsi vuonna 2020 tarkastusmaksun ja lippuhintojen korottamista.

Työllisyysyksikkö siirtyi osaksi kehitys- ja kaavoituskeskusta vuoden 2020 alussa. Koronalla oli huomattavat vaikutukset työllisyysyksikön toimintaan vuonna 2020. Työllisyysyksikössä ajettiin keväällä 2020 koronasta johtuen alas kaikki lähityöskentelyä edellyttävä toiminta. Vuoden 2020 aikana oli edelleen koronasta johtuen nähtävillä isona muutoksena työttömyyden kasvu sekä työmarkkinatukien rahoitustarpeen kasvu, joka nosti kunnan työmarkkinatukimenoja ennakoidusta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Vuonna 2020 tehdyn riskienarvioinnin mukaan suurimmat riskit ovat Kerava–Nikkilä–radan toteutumatta jääminen, avainhenkilöriskit ja yleisemminkin kunnassa riskiä uupua resurssien niukkuuden ja koronarajoitusten jatkuessa. Kerava–Nikkilä–radan riskin minimoimiseksi kehitys- ja kaavoituskeskus jatkaa aluevaraus suunnitelman ja kaavaselvitysten laadintaa vuonna 2021 yhteistyössä Väyläviraston ja Keravan kaupungin kanssa. Väyläviraston kanssa edistetään ratainvestoinnin ohjelmointia. Avainhenkilöriskien hallitsemiseksi pyritään jakamaan oleellista tietoa ja arvioimaan sijaisjärjestelyjä erityisesti sellaisissa tehtävissä, joissa tiettyä asiantuntijatehtävää hoitaa vain yksi henkilö. Kun sijaisuudet ovat mahdollisia, määritellään myös sijaiset. Uupumisen välttämiseksi mm. työtehtäviä priorisoidaan aiempaa voimakkaammin ja mahdollistetaan esihenkilö- ja vertaistukea. Erityisesti mahdolliset avautuvat toimet täytetään ja resurssit tarkastellaan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kehitys- ja kaavoituskeskus edistää yhdyskuntakehittämistä kunnan kasvun strategian, kehityskuvan, MAL-sopimuksen ja toiminnan linjausten mukaisesti. Kaavoituksessa laaditaan voimakkaammin priorisoidun kaavoitusohjelman mukaiset asemakaavat panostaen edelleen monipuoliseen tonttitarjontaan ja myös uusiin yritystonttialueisiin. Kunnan uutta yleiskaavaa ruvetaan laatimaan, ja Pohjois-Paippisten osayleiskaava tuodaan päätöksentekoon. Gumbostrand-Västorskogin osayleiskaavasta tarkistetaan suunnitteluperiaatteet edellyttäen että kaavoitusarkkitehdin rekrytointi onnistuu. Kerava–Nikkilä-ratahanketta viedään aktiivisesti yhteistyössä eteenpäin Keravan ja Väyläviraston kanssa ja hanketta tukevaa kaavoitusta painotetaan suunnitelmin ja selvityksin.

Maanhankinnassa panostetaan kasvun tarvitsemiin maanhankintoihin. Tonttien kysyntä elpyy koronavuoden 2020 jälkeen. Varauksia tehdään tasaiseen tahtiin. Omakotitaloalueista Pohjanniityn ja Taasjärvi 4:n tontinmyynnit käynnistetään. Myös yritystonttimyynti elpyy osaltaan. Tonttimarkkinointiin tullaan panostamaan aikaisempaa enemmän. Sipoolle tehdään markkinointisuunnitelma, jossa selvitetään sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esitellään kunnanhallitukselle. Yritystapaamisten määrää lisätään.

Työvoimapolitiittinen ohjelma valmistuu ja ohjelman toimenpiteillä tavoitellaan työllisyyden edistämistä elinvoimapolitiittiseen toimintakokonaisuuteen sekä palvelukokonaisuuksien luomista vastaamaan rakennetyöttömyyteen sekä niin julkisiin kuin yksityisiin työvoimatarpeisiin. Ohjelma esitellään kunnanhallitukselle. Kunnan työmarkkinatukiosuuksia vähennetään ja palvelukokonaisuuksia asiakaskohderyhmälle vahvistetaan. Yritystapaamisia työllisyydenhoidon edistämiseksi lisätään.

2.3.4 Sosiaali- ja terveystoiminta

VASTUUALUE: SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveystoiminnan tehtävänä on yhdessä muiden hallintokuntien kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen ja väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen.

Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti, kunnan kokonaistaloudellisuutta ja peruspalveluja painottaen.

Palveluntarjonta on monipuolista sisältäen myös muita kuin perinteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja. Käytämme moniammatillista asiantuntijuutta ja innovointia asiakkaalle räätälöityjen palveluiden järjestämisessä.

Hyödynnämme teknologian mahdollisuuksia oikea-aikaisten, joustavien ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavien palveluiden järjestämisessä.

Panostamme tietoisesti hyvinvoinnin edistämiseen ja ennaltaehkäiseviin palveluihin suurempien ongelmien ja syrjäytymisen välttämiseksi. Toteutamme tämän vaikuttamalla yksilöihin, yhteisöihin ja yhteiskuntaan.

Kuntouttavalla asenteella tuemme asiakkaan toimintakykyä, aktiivisuutta ja kykyä ottaa vastuuta omasta hyvinvoinnistaan.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2020	Mittari	
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuva. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Sosiaali- ja terveystalouden asiakaskokemusta mitataan Nikkilän sote-talon kolmessa pisteessä (pohja-, 1. ja 2. kerroksessa), Söderkullan neuvolassa ja suun terveydenhuollossa sekä Söderkullan terveysasemalla.	75 % vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä	
	Vastanneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä oli vuoden aikana 89 % asiakkaista. Tavoite toteutui.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Parannamme palveluiden 24/7 tavoitettavuutta.	Takaisinsoittojärjestelmään voi jättää yhteydenottopyynnön ympärivuorokauden ja viikonloppuisin.	
	Lisäämme kasvisruoan tarjontaa.	Kaikille koululaisille tarjotaan päivittäin kasvisruokavaihtoehto.	
	Valmistelu käynnistyi takaisinsoittojärjestelmän osalta. Joissakin yksiköissä voi jo jättää yhteydenottopyynnön ympäri vuorokauden ja viikonloppuisin, mutta kaikissa tähän ei ole voitu siirtyä koronaepidemiasta johtuen. Alkuperäinen tavoite toteutui osittain. Kasvisvaihtoehto saatiin tarjolle keväällä 2020. Tavoite toteutui.		
Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla.	Lisätään kuntalaisten mahdollisuuksia asioida digitaalisesti.	Otetaan käyttöön vähintään kahdessa uudessa palvelussa digitaalinen yhteydenottolomake tai ajanvaraus.	
	Koronanäytteenoton sähköinen ajanvaraus on käynnistynyt, lisäksi digitaalisesti voi varata ajan myös kouluterveydenhuoltoon ja ehkäisyneuvolaan. Tavoite toteutui.		
Valmistaudutaan mahdollisiin valtakunnallisiin Sotemuutoksiin	Seurataan hallituksen sote-uudistuksen etenemistä ja ollaan aktiivisesti vuorovaikutuksessa viranomaisten ja muiden kuntien kanssa.	Sipoon sote-osastolta on osallistunut edustajia uudistusta valmisteleviin tilaisuuksiin.	

	Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus- (2020–2022) sekä Rakennuudistus (2020–2021) -hankkeiden valmistelu yhteistyössä muiden itäisen Uudenmaan kuntien kanssa on käynnissä. Sipoosta valmisteluun osallistuu eri hankeryhmien jäsenenä noin 30 työntekijää ja esimiestä. Tavoite toteutui.		
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Hyödynnetään Sosiaalisen pääoman kyselyä työhyvinvoinnin kehittämisessä.	Kyselyn vastaukset on käsitelty henkilöstön kanssa jokaisessa työyksikössä.	●
	Vastaukset on käsitelty henkilöstön kanssa jokaisessa työyksikössä. Tavoite toteutui.		
Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sote osallistuu Kuntaliiton Keskiuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2020 -vertailuun.	Ikävakioidut kustannukset e/asukas pysyvät vertailukuntien edullisimmassa neljänneksessä.	●
	Vuoden 2020 tulokset saadaan kevään aikana, mutta vuoden 2019 vertailussa sosiaali- ja terveydenhuollon ikävakioidut kustannukset 3 228 e/asukas olivat vertailukuntien pienimmät. Tavoite toteutui.		
Yksiköiden yhteinen tavoite Tehostetaan jätteiden käsittelyä.	Selvitetään mahdollisuuksia kerätä ja kierrättää yksiköiden muovijäte.	Selvitetty ja mahdollisuuksien mukaan otettu käyttöön.	●
	Sote-keskuksessa, Nikkilän Sydämessä, Lukkarin koulussa ja Sipoon lahden koulussa muovijätteen kierrätys on otettu käyttöön. Tavoite toteutui.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	12 064		12 064	9 857	81,7	-2 207	11 424	-13,7
Toimintamenot	-68 939	-933	-69 872	-69 925	100,1	-53	-68 562	2,0
Toimintakate	-56 875	-933	-57 808	-60 068	103,9	-2 260	-57 139	5,1
Suunnitelmapoistot	-300		-300				-8	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	363,0		363,0	343,9	94,7	-19,1	368,8	-6,8

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Vuosi 2020 osoittautui erittäin haastavaksi ja poikkeukselliseksi sosiaali- ja terveyspalveluissa koronapandemian vuoksi. Tulojen ja menojen ennustaminen koronaepidemian tuomien hyvin äkillisten muutosten vuoksi osoittautui mahdottomaksi. Erikoissairaanhoidon käytöstä ja kustannuksista ei vuoden aikana saatu ennusteita lainkaan.

Toimintamenot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti siitäkin huolimatta, että koronaepidemia lisäsi ja aiheutti uusia kustannuksia. Koronatestaukset pelkästään lisäsivät kustannuksia 1,2 milj. euroa, lisäksi mm. henkilöstön lisätarve ja suojarusteiden hankinta sekä koronaan liittyvät erityisjärjestelyt lisäsivät kustannuksia.

Erikoissairaanhoidosta tammikuussa 2021 tulleiden lisälaskujen vuoksi erikoissairaanhoidon ylitti noin 1 milj. euroa kunnan talousarvioon varaaman määrärahan. Tässä yhteydessä on kuitenkin hyvä huomioida, että kunta varasi talousarvioon vajaa 1 milj. euroa vähemmän kuin mitä HUS kunnalle palvelusuunnitelmassa 2020 esitti.

Toimintatulot alittuivat 2,2 milj. euroa. Tulovajaus johtui moninaisten koronatoimien ja -rajoitusten seurauksena saamatta jääneistä asiakasmaksutuloista, maahanmuuttopalveluiden supistumisesta ja perheryhmäkodin lakkauttamisesta sekä tehostetussa palveluasumisessa vuokrien perinnässä tapahtuneista muutoksista.

Valtuusto myönsi kokouksessaan 7.12. 2020 sosiaali- terveydenhuollon käyttötalouteen 0,95 milj. euron lisämäärärahan. Elokuun tilanteen perusteella tehty ennuste sisälsi oletuksen, että kesän kokemuksen perusteella koronatilanne normalisoituu syksyn aikana. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan poikkeustoimet jatkuivat kuukausi kerrallaan vuoden loppuun asti. Lisämäärärahaan ei sisällynyt ennustetta erikoissairaanhoidon mahdollisesta lisämäärärahatarpeesta. Erikoissairaanhoidosta todettiin osavuositarkastuksessa 31.8. ainoastaan, että erikoissairaanhoidon ylityksen arvioidaan asettuvan 0–2 miljoonan euron haarukkaan.

Sosiaali- ja terveysosastolla onnistuttiin erittäin poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta toteuttamaan lähes kaikki valtuuston osastolle linjaamista sitovista tavoitteista.

Tulosityksiköiden ikävakioidut tunnusluvut saadaan Kuntaliiton ”Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2020” -raportista, joka valmistuu loppukeväästä 2021. Vuoden 2019 kustannusvertailuissa Sipoon sosiaali- ja terveystoimen ikävakioidut kokonaiskustannukset (3 228 euroa/asukas) olivat vertailukuntien edullisimmat.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Vuosi 2020 osoittautui erittäin poikkeukselliseksi vuodeksi koronaepidemian vuoksi. Nopeasti vaihtelevat tilanteet ovat edellyttäneet henkilöstöltä, esimiehiltä ja johdolta joustavuutta ja nopeaa reagointikykyä. Tilapäisiä toimintatapoja on otettu käyttöön ja tehtäviä on jouduttu voimakkaasti priorisoimaan. Pääpaino tekemisessä on ollut koronatilanteen mahdollisimman hyvässä hoitamisessa, mikä on vaikuttanut supistavasti ja jopa kokonaan keskeyttänyt sosiaali- terveystoimen palveluita ja varsinkin ennaltaehkäiseviä palveluita.

Kunnan väestönkasvu ja -vaihtuvuus, kuntalaisten ikääntyminen sekä muuttoliikkeeseen liittyvät sosiaaliset ilmiöt lisäsivät sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntää samanaikaisesti koronatehtävien kanssa.

Henkilöstöä kuormittivat syntyvä hoito- ja palveluvelka, lisääntyvät asiakasmäärät, haasteellisemmat asiakasongelmat ja koronan tuoma lisäkuormitus, jotka yhdessä loivat tilanteen, jossa kuntalaisia ei voitu auttaa tai palveluja tarjota toivotulla tavoin. Oma vaikutuksensa tilanteeseen oli myös pahenevilla rekrytointihaasteilla. Sijaisten saaminen ja virkojen/toimien täyttäminen tietyillä ammattialoilla on lähes mahdotonta. Muodostuva hoito- ja palveluvelka tulevat kuormittamaan järjestelmää ja lisäämään kustannuksia vielä vuosien ajan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnassa jatkuva väestön kasvu lisää, kasvukunnille tyypilliseen tapaan, sosiaali- ja terveyspalveluiden kysyntää. Tämä edellyttää jatkuvan parantamisen ja toiminnan tehostamisen lisäksi mm. voimavarojen ja osaamisen vahvistamista eriarvoisuuden ja syrjäytymisen sekä terveyserojen kasvun ehkäisemiseksi.

Sote- ja pelastustoimen uudistukseen liittyvä Itäisen Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu on käynnissä ja jatkuu vuosina 2021–2022, tavoitteena sote-palveluiden ja rahoituksen siirtyminen hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta.

Tulosityksikkö: Hallinto ja talous

VASTUUHENKILÖ: Sosiaali- ja terveystoimintajohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	400		400	0		-400		
Toimintamenot	-750	10	-740	-953	128,8	-213	-598	59,5
Toimintakate	-350	10	-340	-953	280,4	-613	-598	59,4
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	10,0		10,0	10,5	105,0	0,5	9,3	12,9

Toiminta-ajatus

Kehittää ja uudistaa sosiaali- ja terveystoimintaa strategia- ja tavoitelähtöisesti. Seurata ja arvioida sosiaali- ja terveystoimintojen vaikuttavuutta, jotta ne mahdollisimman hyvin vastaavat kuntalaisten muuttuvia tarpeita. Johtaa toimintaa ennakoivasti tietoon perustuen ja huolehtia palveluiden kustannustehokkuudesta ja talouden seurannasta.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Asiakaspalautteita seurattiin säännöllisesti ja asiakastyytyväisyys, ts. tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, oli noin 89 % palautteen antaneista asiakkaista. Palautteiden määrät romahtivat koronapandemian alkamisen jälkeen.

Kustannusvertailun tulokset (2019) olivat asetettujen tavoitteiden mukaisia, vuoden 2020 osalta tulokset saadaan vuoden 2021 kevään aikana.

Arvio tulevasta kehityksestä

Sosiaali- ja terveystoimintojen hallinto ja talous osallistuu aktiivisesti Talous- ja hallinto-osaston kanssa kunnan talous- ja hallintopalveluiden kehittämiseen sekä meneillään olevaan itäisen Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluun.

Tulosityksikkö: Lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja

Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden (LNP) toiminta-ajatuksena on edistää kunnan lasten, nuorten ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia tarjoten oikea-aikaisia ja vaikuttavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja painottaen ennaltaehkäisyä ja varhaista tukea.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	692		692	659	95,2	-34	1 606	-59,0
Toimintamenot	-6 721	10	-6 711	-6 353	94,7	358	-6 467	-1,8
Toimintakate	-6 028	10	-6 018	-5 694	94,6	325	-4 861	17,1
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	60,0		60,0	49,6	82,7	-10,4	58,3	-14,9

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Lasten, nuorten ja perheiden (LNP) palvelujen toimintakate alittui 0,033 milj. euroa. Menot alittuivat 0,379 milj. eurolla ja tulot alittuivat 0,033 milj. euroa.

Menojen alitus johtui mm. ostopalvelujen arvioitua vähäisemmästä käytöstä koronan aikana, jolloin lapsiperheet mm. kieltäytyivät ottamasta vastaan ulkopuolisten perheille tarjoamia palveluja. Moni suunniteltu palveluprosessi siirtyi myöhempään ajankohtaan, jopa seuraavalle vuodelle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen työntekijäresurssit olivat tehokkaassa käytössä hyvän lähijohtamisen ja palveluprosessien selkeyttämistyön ansiosta. Henkilöstön poissaolot vähenivät edellisestä vuodesta selvästi.

Koronatartuntojen jäljitystyön vuoksi huomattava osa terveysneuvonnan terveydenhoitajista oli siirretty tartuntatautiselvitystyöhön valtaosan vuotta 2020. Tartuntatautiselvitystiimin perustaminen, työn koordinointi sekä lähijohtaminen veivät ainoalta esimieheltä paljon resursseja. Tartuntaselvitystyöhön käytettiin terveysneuvonnasta lähes 1 200 työtuntia. Terveysneuvonnan henkilöstön ollessa siirrettynä tartuntaselvitystehtäviin kouluterveydenhoitoon kuuluvia tehtäviä jouduttiin supistamaan ja siirtämään eteenpäin. Äitiys- ja lastenneuvolatyössä karsittiin kotikäyntejä ja priorisoitiin riskiryhmät ja erityistä tukea vaativat asiakkaat. Neuvolan perhetyössä oli keväällä ja kesällä jaksoja, jolloin palveluja tarjottiin ainoastaan erittäin rajallisesti. Loppuvuodesta oli selkeästi havaittavissa, että erityisesti vastasyntyneiden ja pienten lasten perheissä oli suuri tarve neuvolan perhetyölle ryhmämuotoisten palvelujen ollessa tauolla.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa koordinoitiin ja toteutettiin koronakevään aikana kokonaan uusia lapsiperheille tarkoitettuja tukimuotoja, kuten kotona olevien lasten ulkoilupalvelu. Keväällä yhteensä 159 lasta 100 perheestä ulkoili ohjatusti lapsiperheiden sosiaalipalvelujen ja varhaiskasvatuksen henkilöstön johdolla. Yhteensä tarjottiin 595 ulkoilutuskertaa 10 viikon aikana. Lisäksi käynnistettiin lapsiperheiden ulkohavilatoiminta yhteistyössä järjestöjen kanssa tavoitteena vertaistuen ja sosiaaliohjauksen tarjoaminen. Myös hengityssuojainten pakkaaminen ja jakelu vähävaraisille osoitettiin tämän työyksikön hoidettavaksi.

Sipoon sähköinen perhekeskus KaikkiAllaSipooSibbo yhteistyössä järjestöjen ja seurakuntien kanssa valmistui ja löysi asiakaskuntansa. Sähköisen perhekeskuksen kävijämäärät nousivat loppuvuodesta noin 200 kävijään kuukaudessa, koronavuoden poikkeustilanteesta huolimatta.

Nuorten ennaltaehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö (NUOVO) käynnistyi yhteistyössä yksityisen palveluntuottajan kanssa ja tavoitti pilottivuonna 83 nuorta. Nuoret tapasivat keskimäärin NUOVO:n henkilöstöä 9 kertaa. Ainoastaan 5 nuorta ei kiinnittynyt NUOVO-työskentelyyn.

Lastensuojelu- ja huoli-ilmoitusten käsittelyajoissa on tänä vuonna pysytty yhtä seurantajaksoa lukuun ottamatta. Lastensuojelu- ja huoli-ilmoitusmäärät olivat selvästi edellistä vuotta pienemmät, mutta myös vahvistettu lähijohtaminen lapsiperheiden sosiaalityössä on vaikuttanut positiivisesti edellä mainittuun muutokseen.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kunnassa syntyneet	173	190	200	192
Kuntaan muuttaneet 0–17-vuotiaat	246	200	188	200
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat	35	36	38	33
Lastensuojeluilmoitukset ja SHL:n mukaiset yhteydenotot	630	753***	680	605
Lastensuojelun ikävakioidut kustannukset, euroa/asukas	71	93	92	*

*** Luvut ovat huomattavasti pienempiä, koska uuden Sosiaalihuoltolain myötä lapset eivät ole lastensuojelun asiakkaana silloin, kun heidän tilannettaan selvitetään lastensuojeluilmoituksen perusteella

*Ikävakioidut kustannukset euroa/asukas saadaan vuoden 2020 osalta kesäkuussa 2021

Arvio tulevasta kehityksestä

Huonosti voivien ja erilaisissa riskiryhmissä olevien lasten, nuorten ja perheiden määrän ja palvelujen tarpeen ennustetaan kasvavan korona-poikkeustilanteen vuoksi ja/tai viimeistään silloin, kun perheet uskaltavat taas hakea apua ja tukea. Ottaen huomioon, että ”baby-treffeissä” ja muissa matalan kynnyksen perheiden tuki- ja kohtaamispaikoissa on edellisenä vuonna vastaanotettu ja tavattu erittäin suuria asiakasmääriä, on hyvin todennäköistä, että näiden tukien puuttumisella on seuraamuksia. Ylipäättään on todettava, että mittavalla resurssien siirrolla terveysneuvonnasta tartuntatautiselvitystyöhön on lasten, nuorten ja perheiden palveluissa seuraamuksia tulevina vuosina.

Perheoikeudellisten palvelujen siirtyminen Porvooseen osaksi Itä-Uudenmaan perheoikeudellista yksikköä vaikuttaa lastenvalvoajapalveluiden saatavuuteen lähipalveluna. Toisaalta se turvaa laadukkaiden palvelujen saannin vähemmän haavoittuvassa toimintaympäristössä kuin tähän asti, jolloin ainoastaan yksi ammattilainen on tarjonnut em. palvelut.

Koronapandemian myötä lisääntynyt työmäärä ja hoitovelka sekä samanaikaisesti kunnan kasvuun ja kehitykseen liittyvät suuret hallinnolliset muutos- ja kehittämistehtävät sekä itäisen Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelu (ilman näihin ositettua lisäresurssointia) aiheuttavat suurta henkilöstökuormitusta ja uhkaavat henkilöstön hyvinvointia.

Tuloyksikkö: Työikäisen väestön toimintaedellytysten vahvistaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Johtava lääkäri

Toiminta-ajatus

Työikäisten palveluiden toiminta-ajatuksena on edistää työiässä olevien kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä, ennaltaehkäistä sairauksia ja syrjäytymistä sekä vastata kaikkien ikäryhmien sairaanhoidosta. Työikäisten palveluiden vastuulla ovat myös maahanmuuttajapalvelut, joiden kautta tuetaan maahanmuuttajien kotoutumista ja autetaan heitä saamaan tarvitsemansa palvelut. Kaikissa palveluissa aktivoidaan kuntalaisten omia voimavaroja terveyden ja hyvinvoinnin hoitoon ja tuetaan heitä oman elämänsä hallinnassa. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, joustavasti ja vaikuttavasti sekä moniammatillista työotetta ja ennaltaehkäisyä painottaen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	4 138		4 138	2 915	70,4	-1 223	3 307	-11,9
Toimintamenot	-37 892	-940	-38 832	-39 874	102,7	-1 043	-38 946	2,4
Toimintakate	-33 753	-940	-34 693	-36 959	106,5	-2 266	-35 638	3,7
Suunnitelmapoistot							-5	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	119,0		119,0	121,3		2,3	133,4	-9,1
Erikoissairaanhoito								
Toimintatulot								
Toimintamenot	-21 898	-950	-22 848	-22 877	100,1	-29	-22 604	1,2
Toimintakate	-21 898	-950	-22 848	-22 877	100,1	-29	-22 604	1,2

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koronaepidemia vaikutti voimakkaasti työikäisten palveluiden taloudelliseen toteumaan vuonna 2020 ja vaikutus näkyi sekä menoissa että tuloissa. Työikäisten palveluiden menot ylittivät talousarvion 1,0 miljoonalla eurolla. Kun tulot samanaikaisesti jäivät 1,2 milj. euroa alle budjetoidun, johti tämä vajaan 2,3 miljoonan euron ylitykseen toimintakatteessa.

Kustannuspaikoista selkein talousarviolitys näkyi erikoissairaanhoidossa, jossa talousarvio ylittyi 1 milj. eurolla. Ylitys ei johtunut erikoissairaanhoidon suunniteltua runsammasta käytöstä, vaan merkittävin syy oli Sipoon osuus HUSin koronaepidemian aiheuttaman alijäämän sekä varmuusvaraston arvon alaskirjauksen kattamisessa. On syytä huomioida, että HUSia varten talousarviossa vuodelle 2020 oli vajaa 1 miljoona euroa vähemmän kuin mitä HUS esitti kunnalle palvelusuunnitelmassaan.

Muiden kustannuspaikkojen menoylitykset olivat selkeästi vähäisempiä. Avosairaanhoidossa menot ylittivät talousarvionsa 0,3 miljoonalla eurolla, mikä johtui koronaepidemian aiheuttamista lisäkustannuksista, kuten koronatestauskustannuksista, koronasuojausvälinekustannuksista, tilapäisen lisähenkilöstön palkkakustannuksista sekä lisääntyneistä ylityö-, ilta- ja viikonloppukorvauksista. Esim. jo koronatestauksista aiheutui vuonna 2020 avosairaanhoidolle yli 1,2 milj. euron kustannukset. Terveyskeskuksen sairaalaosaston menot olivat 0,25 milj. euroa yli talousarvion, johtuen osittain koronaepidemiaan liittyvistä kustannuksista ja osittain sairauslomasijaisten palkkakustannuksista.

Vastaavasti muutamalla kustannuspaikalla menot jäivät alle talousarvion. Maahanmuuttajapalveluiden menot alittivat talousarvion 0,27 milj. eurolla johtuen perheryhmäkodin toiminnan supistumisesta ja lakkauttamisesta, mikä vastaavasti vähensi myös ELY:ltä saatuja korvauksia. Suun terveydenhuollon menot alittivat talousarvion 0,15 milj. eurolla. Kun erikoissairaanhoidon menoylitys lasketaan pois, olivat työikäisten palveluiden menot melko tarkasti talousarviossa.

Vuodelle 2020 oli ominaista merkittävä tulovaje verrattuna talousarvioon. Työikäisten palveluissa asiakasmaksukertymä alitti merkittävästi talousarvion mm. avosairaanhoidossa (0,23 milj. euroa), suun terveydenhuollossa (0,34 milj. euroa) ja terveystieteiden sairaalassa (0,1 milj. euroa). Tämä johtui selvästi koronaepidemian aiheuttamasta vastaanottokäyntien ja hoitoon hakeutumisen vähenemisestä maaliskuusta 2020 lähtien, kun työntekijöitä jouduttiin siirtämään muihin koronaan liittyviin tehtäviin ja kiireettömiä vastaanottopalveluja ajamaan alas. Lisäksi tulokertymä jäi alle budjetoidun myös maahanmuuttajapalveluissa, jossa valtion maksamat korvaukset jäivät 0,38 milj. euroa alle budjetoidun. Suurin syy tähän on, että ELY ei ole viime vuosina tarjonnut kiintiöpakolaisia Sipoolle. Lisäksi perheryhmäkodin toiminnan supistaminen asukkaiden vähentyessä alensi ELY:n korvauksia samassa suhteessa vähentyneiden kustannusten kanssa. Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalveluissa tulot jäivät 0,18 milj. euroa alle talousarvion johtuen vuorien laskutustavan muutoksesta.

Koronaepidemia rasitti paitsi taloudellisesti työikäisten palveluja myös toiminnallisesti vuoden 2020 aikana. Moni työntekijä joutui opettelemaan uusia työmenetelmiä tai täysin uusia työtehtäviä, monille kertyi ylityötä ja sekä kertyneitä ylityötunteja että lomapäiviä oli vaikea saada pidettyä. Tämä muodostaa riskin työhyvinvoinnille sekä lyhyellä että pidemmällä tähtäimellä.

Söderkullan terveysasema jouduttiin keväällä 2020 sulkemaan vakavien sisäilmaongelmien takia, eikä tilojen korjaamista enää katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Vanhan terveysaseman korvaajaksi suunnitellaan Söderkullaan uutta sosiaali- ja terveysasemaa osana yksityistä rakennushanketta. Loppusyksystä 2020 suljettiin myös alaikäisten yksin tulleiden maahanmuuttajien perheryhmäkoti, kaikkien asukkaiden tultua täysi-ikäisiksi. Tämän myötä maahanmuuttajapalveluiden henkilöstömäärä pieneni huomattavasti.

Sipoon työttömyysluvut nousivat vuoden 2020 aikana koronaepidemian vaikutuksesta voimakkaasti, niin että joulukuussa 2020 työttömiä oli 10,6 % työvoimasta, kun luku joulukuussa 2019 oli 6,1 %. Tämä näkyi myös aikuissosiaalityössä asiakasmäärien nousuna.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Perusterveydenhuollon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	609	626	626	*
Erikoissairaanhoidon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	1131	1 190	1 195	*
Toimeentuloturvan ja työllistämisen ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	103	102	-	*
*Ikävakioidut kustannukset euroa/asukas saadaan vuoden 2020 osalta kesäkuussa 2021				

Arvio tulevasta kehityksestä

Koronaepidemian jatkuminen aiheuttaa edelleen voimakkaan rasitteen työikäisten palveluiden taloudelle ja samanaikaisesti myös henkilökunnan jaksamiselle. Ylimääräisiä kustannuksia tulee mm. koronatestauksesta, suojarusteista ja laajojen koronarokotusten aiheuttamasta lisähenkilöstötarpeesta. Henkilökunnan rasittuneisuuden pohjalta sairauspoissaolojen määrä saattaa nousta, aiheuttaen myös lisäkustannuksia sijaisten palkkojen muodossa.

Viime vuosien tapaan kunnan väestönkasvu lisää sosiaali- ja terveystieteiden palveluiden tarvetta, sekä hoidettavan väestön kasvun kautta että muuttoliikkeeseen liittyvien sosiaalisten ilmiöiden kautta. Työikäisten palveluissa tämä näkyy sekä terveystieteiden palveluissa että aikuissosiaalityössä. Myös väestön ikääntyminen vaikuttaa työikäisten palveluihin kuuluvien sairaanhoidollisten ja kuntouttavien palveluiden tarpeeseen.

Erikoissairaanhoidon käyttö on viime vuosina kasvanut johtuen sekä väestönkasvusta että väestön ikääntymisestä. Koronaepidemian takia tämä palveluiden kasvu ei vuonna 2020 jatkunut yhtä selkeästi, mutta on odotettavissa, että erikoissairaanhoidon käytön ja siihen liittyvien kustannusten nousu nopeutuu uudestaan epidemian rauhoituttua. HUSin työ kustannustehokkuuden parantamiseksi on aikaisemmin osittain kyennyt hillitsemään kustannusnousua, mutta vuonna 2020 koronaepidemia ja Apotin käyttöönotto huononsivat HUSin tehokkuutta. Erikoissairaanhoidon kustannusten hillintä tulee jatkossa olemaan yhä vaikeampaa väestön ikärakenteen muuttumisen takia. Erikoissairaanhoidon kustannuksissa Sipoon kokoisen kunnan kohdalla esiintyy myös satunnaisvaihtelua, josta voi seurata kalliita vuosia ja edullisempia vuosia.

Itä-Uudenmaan kunnat yrittävät yhdessä HUSin kanssa kehittää palveluita erikoissairaanhoidon kustannusten hillitsemiseksi. Varsinaisen erikoissairaanhoidon tarvetta yritetään vähentää mm. perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välimaastossa olevilla yhteistoimintamalleilla. Myös Itä-Uudenmaan kuntien yhteinen ITUA-hanke pyrkii kehittämään kustannustehokkaita toimintatapoja sekä peruspalveluiden että erikoissairaanhoidoyhteistyön tehostamiseksi.

Tulosityksikkö: Ikääntyneiden ja vammaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen

VASTUUHENKILÖ: Palvelujohtaja, ikääntyneiden ja vammaisten palvelut

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön toiminta-ajatuksena on neuvoo, tarjota ja tuottaa sipoolaisten ikääntyneiden ja vammaisten yksilöllisiin tarpeisiin monipuolisia ja vaikuttavia palveluita hyvän ja omannäköisen arjen sekä elämän tueksi. Toimintaperiaatteena on ikäihmisten ja vammaisten henkilöiden osallisuus heitä koskevissa asioissa sekä omien voimavarojen aktiivinen hyödyntäminen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	3 099		3 099	3 196	103,1	97	3 184	0,4
Toimintamenot	-20 097	10	-20 087	-19 634	97,7	453	-19 451	0,9
Toimintakate	-16 998	10	-16 988	-16 438	96,8	550	-16 267	1,1
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	139,0		139,0	135,1	97,2	-3,9	135,9	-0,6

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden toimintakate alittui 0,06 milj. euroa, toimintakatteen ollessa 96,5 %. Tulosityksikön toimintamenot alittuivat 0,5 milj. eurolla johtuen pääasiassa toiminnan uudelleen organisoinnista koronaepidemian vuoksi. Toimintatuotot alittuivat vastaavasti 0,096 milj. euroa, johtuen mm. toimintojen sulkemisista ja näin ollen suunniteltuja asiakasmaksuja jäi saamatta. Korona vaikutti ikääntyneiden palveluissa erityisesti päivätoimintaan, joka oli suljettuna suuren osan vuotta.

Vammaispalveluiden lisääntyneeseen kodinmuutostyötarpeeseen vastattiin perustamalla esteettömyysasiantuntijan toimenkuva ja tämä mahdollistaa myös osaamisen jakamisen itäisellä Uudellamaalla. Erityisesti kasvava asiakkuusryhmä on kodin muutostyön asiakkuudet, tämä näkyy toimintakulujen kasvuna, toteumaprosentin ollessa 128 %. Vammaispalveluiden yhteistyötä itäisen Uudenmaan kanssa syvennettiin muutenkin vammaispalveluiden osalta. Korona vaikutti erityisesti vammaispalveluiden myöntämien kuljetuspalvelujen käyttöön ja päivätoimintaan osallistumiseen.

Kotihoidon osalta nähtävissä on erityisesti hoitotarvikkeiden kulujen nousu, mikä selittyy osittain sillä, että yhä pidempään ja yhä hoidollisempia ikääntyneitä hoidetaan kotona, sekä suojavaarusteiden käytön lisääntymisenä. Toteumaprosentti vuonna 2020 oli 132 % ja menot tässä ylittyivät 0,4 milj. euroa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vanhuspalveluiden ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	658	712	730	*
Vammaisten ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	325	346	340	*
*Ikävakioidut kustannukset euroa/asukas saadaan vuoden 2020 osalta kesäkuussa 2021				

Arvio tulevasta kehityksestä

Kehitämme edelleen palveluiden laatua ja verkostoidumme laajasti muiden toimijoiden kanssa, erityisesti tällä hetkellä olemme aktiivisesti mukana itäisen Uudenmaan hyvinvointialueen valmisteluissa. Kotikuntoutus on voimakkaassa kehityksessä kunnassamme edelleen ja tähän suunnataan enemmän resursseja. Tavoitteena on vastata voimakkaasti kasvavaan ikääntyneiden asukkaiden toimintakyvyn ylläpitämiseen. Geriatrisen kuntoutuksen kehittäminen kokonaisuudessaan on erityisen tärkeää tällä hetkellä. Vanhuspalvelulain uudistuksen tuomat hoitajamitoitukset tulevat myöskin vaikuttamaan ikääntyneiden hoivan palveluihin hyvinkin paljon seuraavina vuosina.

Palveluohjaus- ja neuvontapiste Treffi. on selkiyttänyt asiakasprosesseja ja tätä työtä jatketaan edelleen. Liikkuvien ja kynnyksettömien palveluiden kehittäminen on seuraava askel kehitystyössä ja näin voidaan ennaltaehkäistä entistä tehokkaammin raskaiden palveluiden tarvetta ikäihmisillä.

Työntekijöiden työssä jaksamisen parantaminen erilaisin keinoin ja pilottihankkein on tärkeää, sillä alueella on haastava saada rekrytoitua sijaisia, tällä keinoin pystytään vaikuttamaan myös kustannuksiin tehokkaasti.

Tulosityksikkö: Ruokapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Ruokapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Ruokapalvelujen tehtävänä on tukea eri hallintokuntien ydintehtävän onnistumista tuottamalla ruokapalveluita Sivistysosastolle sekä Sosiaali- ja terveysosastolle. Tavoitteena ja lähtökohtana on tuottaa laadukkaita ateriapalveluita kaikille asiakasryhmille. Ruokapalvelu palvelee asiakkaita kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Ruoan tulee olla maukasta ja laadukasta. Ruokapalvelut edistävät kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia noudattamalla eri asiakasryhmien ravintosuosituksia ja ohjaamalla terveellisten valintojen tekemiseen arjessa.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	3 734		3 734	3 087	82,7	-647	3 326	-7,2
Toimintamenot	-3 480	-23	-3 503	-3 111	88,8	392	-3 101	0,3
Toimintakate	254	-23	231	-24	-10,3	-255	225	-110,6
Suunnitelmapoistot							-3	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	35,0		35,0	27,4	78,3	-7,6	31,9	-14,1

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ruokapalvelujen tulos jäi niukasti negatiiviseksi. Menot alittuivat 0,4 milj. euroa ja tulot jäivät 0,65 milj. euroa alle suunnitellun.

Koronaepidemiasta aiheutuneista syistä tulot ja menot jäivät arvioitua pienemmiksi. Keväällä 2020 koulut olivat pitkään suljettuina ja päiväkodeissa oli vähän ruokailijoita. Syyslukukaudella koululaisia oli eripituisia jaksoja karanteenissa. Myös henkilöstöruokailusta saadut tulot jäivät hyvin vähäisiksi työntekijöiden siirryttyä etätöihin.

Henkilöstö- ja elintarvikekuluissa syntyi säästöä 0,565 milj. euroa. Vastaavasti sisäiset vuokrat ylittivät 0,172 milj. euroa.

Keväällä koronasta aiheutuvan etäopetusjakson alettua ruokapalvelusta siirtyi heti kahdeksan henkilöä kahdeksaksi viikoksi muihin soten tehtäviin. Suurin osa siirtyi ikääntyneiden palveluihin auttamaan ruokailussa, sekä myös akuutti- ja kuntoutusosastolle. Keittiötyöhön jääneet valmistivat päiväkodeille ruokaa sekä valmistivat ja pakkasivat kotiin haettavia lounasruokia. Kevään etäopiskelujakson aikana ruokapalvelu valmisti ja pakkasi noin 18 000 yksittäispakattua annosta kotiin haettavaa ruokaa. Näiden lisäksi käytössä oli valmiita einesaterioita. Apua kotiaterioiden jakeluun saatiin Sivistysosaston työntekijöiltä.

Nikkilä koulukeskuksen keittiön saneeraus käynnistyi.

Sipoonlahden koulun lisäosa valmistui ja sen myötä uusi tarjoilutila linjastoineen saatiin käyttöön. Keittiö toimii väliaikaisesti valmistuskeittinä sillä aikaa kun Nikkilän koulukeskuksen keittiötä saneerataan.

Pohjois-Sipoossa kahden koulun ja kahden päiväkodin keittiöt saneerattiin kuumennuskeittiöiksi.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Keittiöt, valmistus + jakelu	3+29	3+25	3+25	3+25
Kouluruokailuun osallistujat	555 628	617 858	591 855	537 654
Suoritteet	1 007 343	1 125 140	1 070 578	990 040
Kustannus/suorite koulussa, Lukkari, euroa	2,59	2,48	2,79	2,37
Kouluruokailuun osallistujat keskimäärin/päivä	2 955	3 254	3 165	2875
Koululounaan kustannus, euroa	2,84	2,5	2,7	2,7
Päiväkotilounaan kustannus, euroa	2,52	2,93	3,25	3,25

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2021 aikana kaikki loput kunnan jakelukeittiöt, joista on tarkoitus tehdä kuumennuskeittiöitä, saneerataan ja ne siirtyvät cook&chill-toimintatapaan. Tämän jälkeen koko kunnassa on siirrytty cook&chill-toimintamalliin kaikissa niissä keittiöissä, joissa se on ollut mahdollista. Molemmissa valmistuskeittiöissä on nyt käytössä yhtenevät ruokaohjeet.

Nikkilän koulukeskuksen keittiön saneeraus valmistuu ja keittiö siirtyy syksyllä 2021 tuottamaan vain kylmää ruokaa. Sieltä toimitetaan ruokaa Nikkilän Sydämen sekä Sipoonlahden koulun oppilaille ja henkilökunnalle, yhteensä noin 2 300 annosta/päivä.

Puistoruokailu käynnistyy kesällä 2021. Vuoden 2021 alusta koulujen keittiöissä on otettu käyttöön digitaalinen biojätteen seuranta.

2.3.5 Sivistysvaliokunta

VASTUUALUE: KOULUTUS, VARHAISKASVATUS JA VAPAA-AJANTOIMINTA

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Sivistysosasto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia eri kohderyhmien saavutettavissa olevia varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluita omina palveluina, ostopalveluina tai tuettuina toimintoina. Kuntalainen voi olla itse mukana vaikuttamassa palveluita suunniteltaessa. Lasten ja nuorten kasvun, kehityksen, oppimisen ja viihtymisen kautta annamme eväät hyvään elämään.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2020	Mittari	
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Sivistysosasto on aktiivisesti mukana Lape-Akatemiassa.	Sipoo on osallistunut aktiivisesti Lape-Akatemian toimintaan.	
			●
	Oppilashuollon henkilöstön edustajat osallistuivat aktiivisesti Lape-Akatemian toimintaan yhteistyössä SOTE-osaston edustajien kanssa.		
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Monipuolistamme palveluntuotantoa ja tuomme sen lähemmäksi asiakkaita.	Jokainen yksikkö on ottanut käyttöön vähintään yhden uuden asiakaslähtöisemmän palvelun.	
	Koronaepidemian seurauksena kaikki palvelualueet ovat joutuneet sopeuttamaan toimintojaan valtiovallan antamien rajoitusohjeiden mukaisesti. Varhaiskasvatuspalvelut: virtuaalinen lapsiperhetyön kanava: KaikkiAlla, josta näkee kaiken lapsiperheille suunnatun palvelun Sipoossa. Koulutuspalvelut: etäopetuksen toteuttaminen; kaikilla perusopetuksen oppilailla on käytössään henkilökohtainen kannettava päätelaite. Kirjastopalvelut: kirjojen etävinkkaus Kulttuuripalvelut: kulttuuritapahtumien suoratoisto Liikuntapalvelut: liikunnan ohjaus suoratoistona		●

	Nuorisopalvelut: digitaalisen nuorisotilan käyttöönotto Sipoon opisto: etäopetuksen toteuttaminen		
Varhaiskasvatus Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen. Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa.	Lapsiperhetoimijoiden verkostotapaamisten järjestäminen yhdessä asukkaiden, osastojen, järjestöjen ja seurakuntien kanssa palveluiden kehittämiseksi.	1-2 verkostotapaamista järjestetty vuoden 2020 aikana.	
	Verkostotapaamisia järjestetty ja saatu myös valmiiksi yhteinen sähköinen perhekeskusmalli, johon on keskitetty lapsiperheiden tarvitsemat palvelut samaan paikkaan.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Kehittävän palautteen menetelmän tulosten perusteella kehitämme lasten leikin tukemista.	Henkilöstölle suunnattu Leikin tukemisen työkalupakki on valmis.	
	Työkalupakki valmistunut OPH:n Sipoon susi liikkuu ja leikkii -projektiin liittyen yhdessä Hannelandian kanssa.		
Koulutuspalvelut Sipoossa koulutus, esiopetus ja päivähoito ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Vakiinnutamme yhteis-, samanaikais- ja tiimiohjaajuuksia opetuksen järjestämisessä ja koulujen välisessä yhteistyössä.	Oppilaitoksessa kaikki opettajat ovat toimineet yhteis-, samanaikais- ja tiimiohjaajana säännöllisesti lukuvuoden aikana lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla ja yhteistyöverkosto on luotu.	
	Toiminta kuvataan tarkemmin koulujen lukuvuosisuunnitelmissa, joihin myös arvioidaan toiminnan toteutuminen. Sitovan tavoitteen toteutumisen selvittämistä varten on myös järjestetty opettajille, koulunkäynninohjaajille, rehtoreille ja oppilashuollon henkilöstölle kysely tammikuussa 2021.		
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Kaikilla oppilailla on mahdollisuus päivittäiseen liikkumiseen ja toiminnalliseen oppimiseen koulupäivän aikana.	Jokainen koulu ja oppilaitos arvioi tavoitteen toteutumista lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.	
	Toiminta kuvataan tarkemmin koulujen lukuvuosisuunnitelmissa, joihin myös arvioidaan toiminnan toteutuminen. Sitovan tavoitteen toteutumisen selvittämistä varten on myös järjestetty opettajille, koulunkäynninohjaajille, rehtoreille ja oppilashuollon henkilöstölle kysely tammikuussa 2021.		
Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Kaiken toiminnan lähtökohtana on "turvallisesti yhdessä".	Koulujen turvallisuuden, terveellisuuden ja hyvinvoinnin tarkastukset on aikataulutettu ja ne ovat toteutuneet aikataulun mukaisesti.	

Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa.	Aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen ja tasapuolistaminen.	Aamu- ja iltapäivätoimintaa on kehitetty ja tasapuolistettu.	
	Aamu- ja iltapäivätoimintaan kohdenneet henkilöstöresurssit ovat koulujen välillä mahdollisimman tasapuoliset ja niissä on huomioitu tuen tarpeessa olevat lapset, joilla on päätös kohdenneesta ohjaajapalvelusta.		
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Resurssienjakoa uudistetaan niin, että se kohtelee kaikkia tasapuolisesti ja huomioi enemmän koulukohtaisia eroja.	Resurssienjakomalli on tehty ja käytössä.	
	Johdon valmennukseen panostetaan.	Johdon valmennukseen on panostettu.	
	Syksyllä 2019 on toteutettu resurssiin uudistaminen, jossa ryhdyttiin seuraaviin toimenpiteisiin: 1) Tuntiresurssin tasaus koulujen välillä niin, että ryhmäkoot pysyvät tasapuolisina, 2) Tuntiresurssin pienentäminen ja 3) Ohjaajaresurssin pienentäminen ja resurssiin selkeyttäminen. Mallia kehitetään jatkuvasti, jotta koulut olisivat mahdollisimman tasavertaisessa asemassa keskenään. Rehtoreille on järjestetty ryhmävalmennusta ja jatkokoulutusta.		
Vapaa-aika	Kirjasto parantaa kotipalvelun saavutettavuutta lisäämällä palveluun suunnattua henkilöresurssia ja markkinointia.	Kirjaston kotipalvelujen asiakasmäärät ovat lisääntyneet 50 %.	
Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Kirjaston kotipalveluun on lisätty henkilöresurssia kirjaston muista tehtävistä suunnitellusti ja korona-aikana kotipalvelun kysyntä on kasvanut, ja tavoitteeseen on päästy ilman suurta markkinoinnin lisäystä.		
Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Keräämme säännöllisesti palautetta opiskelijaryhmiltä. Lähetämme sähköisen arviointilomakkeen syyslukukauden loputtua kaikille opiskelijoille. Analysoimme palautteen alkuvuodesta ja huomioimme toiveita seuraavaa lukuvuotta ajatellen.	Sähköinen lomake on luotu, palautetta on kerätty ja analysoitu. Palaute huomioitu lukuvuoden 2020–2021 kurssitarjonnassa.	
Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa.	Sähköinen lomake on luotu, palautetta on kerätty ja analysoitu. Palaute on huomioitu lukuvuoden 2020–2021 kurssitarjonnassa.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous-arvio	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	3 676		3 676	3 704	100,8	28	3 960	-6,5
Toimintamenot	-57 579	1 316	-56 263	-54 499	96,9	1 764	-55 936	-2,6
Toimintakate	-53 902	1 316	-52 586	-50 794	96,6	1 792	-51 975	-2,3
Suunnitelmapoistot						140	-358	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	644,0		644,0	625,6	97,1	-18,4	644,8	-3,0

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Koronaepidemia on osoittanut käytännössä, miten sivistys- ja vapaa-aikapalveluiden on kyettävä nopeassa tahdissa sopeuttamaan toimintansa yllättävässä tilanteessa ja poikkeusoloissa. Koronaepidemian seurauksena toimintojen muutokset ovat vaatineet erityisiä ponnisteluja koko sivistysosaston henkilöstöltä, esimiehiltä ja osaston johdolta. Henkilöstöä on määrääjäksi siirretty muiden osastojen palvelukseen poikkeusolojen aikana. Toimenpiteen avulla tuettiin mm. sosiaali- ja terveystalouden tuottamista ja koronaepidemian seurauksena yrityksille myönnettyjen tukien käsittelyä. Tästä huolimatta osaston omat palvelut pystyttiin toteuttamaan säädösten mukaisesti ja valtuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet toteutuivat kaikilta osin.

Vuoden 2020 aikana suoritettujen talouden sopeuttamistoimenpiteiden ja arvioitua alhaisempina toteutuneiden sisäisten menojen ansiosta sivistysosaston käyttötalouden toimintakate alitti vuoden 2020 talousarvion. Jokaisen yksikön osiossa on tarkemmin avattu yksikön olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppivelvollisuuden laajentumisen seurauksena kunnalla on aikaisempaa suurempi velvollisuus tukea ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista. Tämä edellyttää koulutuspalveluiden toimintojen kehittämistä. Sekä oppivelvollisuuden laajentuminen että kaksivuotinen esiopetus lisäävät kunnan menoja ja vähentävät tuloja.

Sivistysosasto on yhteistyössä kehitys- ja kaavoituskeskuksen kanssa tarkistanut kunnan väestöennustetta tuleville vuosille. Jotta kunnalla on luotettavat kasvuennusteet käytettävissä, yhteistyötä tulee jatkaa ja kehittää. Varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten ja oppilasmäärien seuranta tulee systematisoida.

Sivistysosaston talouden seuranta ja ennustettavuutta tulee kehittää yhteistyössä talous- ja hallintopalveluiden kanssa. Toimintojen tuottavuutta tulee parantaa ja tilojen käyttöastetta nostaa.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lapsi- ja oppilasmäärien toteutumisen seuranta pitää kehittää niin, että mahdolliset muutostrendit havaitaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Valiokunnan tulee saada tiedot toteutuneista määristä kaksi kertaa vuodessa.

Sivistysosaston käytössä olevien kiinteistöjen alhainen käyttöaste aiheuttaa sen, että osaston sisäiset kiinteistömenot ovat selkeästi suuremmat kuin todellinen tarve edellyttää. Mikäli tilojen käyttöastetta ei saada nostettua oleellisesti, sisäisten menojen osuus koko osaston käyttökatteesta lisää paineita tasapainottaa menoja osaston omien ulkoisten menojen osalta.

Tulosityksikkö: Hallintopalvelut

VASTUUHENKILÖ: Sivistysjohtaja

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talous-arvio	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma	Muutos-% 19/20
Toimintatulot				1		1	0	-390,8
Toimintamenot	-260	13	-248	-472	190,5	-224	-344	37,4
Toimintakate	-260	13	-248	-472	190,2	-224	-344	37,1
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	2,0		2,0	2,9	145,0	0,9	2,2	31,8

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Hallintopalveluissa on töissä sivistysjohtajan lisäksi yksi sihteeri ja yksi erityissuunnittelija. Palveluja kehitetään keskitetysti talous- ja hallintoyksikön toimesta.

Toimintakatteen ylittyminen johtui keskeisesti sisäisten vuokrien ennustettua selkeästi suuremmasta toteutumisesta.

Sivistysosaston hallintopalvelut tuottavat sekä osaston sisäiset hallintopalvelut että kuntalaisille tarkoitetut koulukuljetuspalvelut. Koulukuljetusperiaatteet uusittiin kesällä 2020. Osa koulukuljetusreiteistä jouduttiin kilpailuttamaan syksyllä 2020, koska keskeinen palveluntuottaja ajautui konkurssiin.

Arvio tulevasta kehityksestä

Koulukuljetusten toimivuutta kehitetään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Koulukuljetuksiin liittyvät taksikuljetukset joudutaan kilpailuttamaan seuraavan kerran vuonna 2023. Kilpailutuksen tekniset valmistelut aloitetaan keväällä 2021, jotta palveluiden asiakaslähtöisyys, taloudellisuus ja toimivuus pystytään huomioimaan kilpailutuksen toteutuksessa nykyistä paremmin.

Tulosityksikkö: Varhaiskasvatuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelut-tulosityksikkö tarjoaa sekä lakisääteistä laadukasta ja monipuolista varhaiskasvatusta ja esiopetusta että avointa leikki- ja kerhotoimintaa. Vanhemmat saavat valita joko suomen- tai ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksien mukaan. Palveluvalikkoa laajentavat kotihoidon ja yksityisen hoidon tuet ja kuntalisät sekä palveluseteli. Toiminnan tarkoituksena on turvata lasten hyvinvointi tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta sipoolaislapsille.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	1 400		1 400	1 281	91,5	-119	1 431	-10,5
Toimintamenot	-17 756	13	-17 743	-16 555	93,3	1 188	-16 692	-0,8
Toimintakate	-16 356	13	-16 343	-15 274	93,5	1 069	-15 261	0,1
Suunnitelmapoistot						140	-63	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	225,0		225,0	220,8	98,1	-4,2	223,1	-1,0

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Varhaiskasvatuksen sitovat tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Lapsiperhetoimijoiden verkostotapaamisten tulokset ylittivät tavoitteet, sillä vuoden aikana saatiin valmiiksi Sipoon kunnan sähköinen perhekeskusmalli, jonka ajatuksena on keskittää lapsiperheiden tarvitsemat palvelut samaan paikkaan. Lisäksi henkilöstölle suunnattu leikin tukemisen työkalupakki valmistui OPH:n Sipoon susi liikkuu ja leikkii -hankkeeseen liittyen yhteistyössä Hannelandian kanssa. Päiväkotien ja esiopetusyksiköiden leikkiympäristöjä kehitettiin merkittävästi.

Vuoden aikana saatiin valmiiksi varhaiskasvatuksen palveluselvitys, jossa tarkasteltiin lapsimäärien kehitystä kunnassa sekä sen perusteella tarvittavien varhaiskasvatuskiinteistöjen määrää ja sijaintia. Palveluselvitykseen otetaan myöhemmin mukaan myös koulutuspalvelujen vastaava selvitys, jolloin kiinteistöjen tarvetta ja käyttöä voidaan optimoida parhaiten tarpeita vastaavaksi koko sivistysosaston osalta.

Alle kouluikäisten lasten määrä Sipoon kunnassa laski viime vuonna noin neljäkymmenellä lapsella. Palveluselvityksen mukaan alle kouluikäisten lasten määrä nousee kuitenkin takaisin nykyiselle tasolle 2030-luvulle tultaessa.

Leppätien kielikylpypäiväkoti oli koko toimintakauden päiväkoti Pikkusydämen tiloissa, kun omasta kiinteistöstä luovuttiin suurten remontointitarpeiden vuoksi.

Keväällä koronapandemian vuoksi suositeltiin valtakunnan tasolla huoltajille lasten pitämistä kotona poikkeusolojen ajan. Lapsia oli tuolloin varhaiskasvatuksessa n. 20 % normaalimäärästä, ja kotona olevien lasten huoltajille korvattiin asiakasmaksut samalta ajalta.

Talousarvio

Varhaiskasvatuksen maksutuottojen arvioitiin jäävän n. 250 000e alle talousarvion, kun pandemian ja poikkeusolojen vuoksi kotiin jääneille lapsille hyvitetiin asiakasmaksuja. Lopulta asiakasmaksutuotot jäivät n. 120 000 euroa talousarviosta.

Toimintakulut alittivat talousarvion yhteensä n. 890 000 eurolla. Suurimpina alituksina sisäisissä kuluissa olivat ruokapalvelut 240 000 euroa, it-kulut 55 000 euroa sekä sisäiset vuokratulot 80 000 euroa. Lisäksi yksityistä varhaiskasvatusta käytettiin yksityisen hoidon tuella vähemmän kuin edellisenä vuonna 100 000 eurolla ja yksityiseen esiopetukseen varatuista kuluista säästy 240 000 euroa.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kunnan kustantama varhaiskasvatus, lapsia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa (v. 2017 sisältää ostopalvelun)	794	805	740	770
Lapset, joille kunta on myöntänyt palvelusetelin varhaiskasvatukseen	153	149	180	140
Kelan yksityisen hoidon tukea saaneet lapset	139	143	120	144
Varhaiskasvatus yhteensä	1086	1 097	1 040	1054
Varhaiskasvatuksen osuus 1–6-vuotiaista, %	73	81	80	80
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1481	1 358	arvio 1300	1316
0–6-vuotiaat kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 649	1 533	arvio 1480	1494
Esikouluikäisiä kunnassa	245	295	220	211
Lapsipaikka kapasiteetti kunnallisessa päivähoidossa	904	1 029	1 050	1051
Lapsipaikka kapasiteetti palvelusetelipäiväkodeissa	179	294	250	232
Lapsipaikat ostopalvelupäiväkodeissa	0	0	0	0
Kustannukset/paikka, kunta, euroa	11 608	11 432		10 965
Kustannukset/paikka, ostopalvelu, euroa	11 384	0	0	0

Arvio tulevasta kehityksestä

Sipoon kunta on valittu yhdeksi OPH:n kokeilukunnaksi kaksivuotisen esiopetuksen järjestämisessä vuosille 2021–2024.

Sipoon varhaiskasvatuspalveluissa otetaan huhtikuussa 2021 käyttöön uusi sähköinen Daisy-järjestelmä, joka korvaa aiemman järjestelmän ja mahdollistaa mm. yhteydenpidon keskistetyksi suoraan huoltajille. Samaan aikaan otetaan käyttöön myös sivistysvaliokunnan päätöksellä uusi, tuntiperusteinen asiakasmaksujärjestelmä.

Varhaiskasvatuspalveluiden avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoimintaa tullaan vähentämään säästötoimenpiteenä. Lisäksi kesällä järjestetään ensimmäistä kertaa puistoruokailua lapsiperheille ja alle 16-vuotiaille nuorille Nikkilässä ja Söderkullassa valtuustoaloitteen mukaisesti. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenevat valtakunnallisesti asiakasmaksulakiin tehtyjen muutosten vuoksi 1.8.2021 alkaen.

Palveluverkkoa tarkastellaan yhdessä koulutuspalvelujen kanssa, jotta palvelut voidaan tuottaa turvallisesti ja kustannustehokkaasti asukkaiden saataville.

Tulosityksikkö: Koulutuspalvelut

VASTUUHENKILÖ: Opetuspäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikön tarkoituksena on antaa kuntalaisille korkeatasoista opetusta kouluissa, joissa on osaavat opettajat, ylläpitää viihtyisiä ja turvallisia kouluja, tarjota mahdollisuuksia ammatilliseen koulutukseen myös rinnakkain lukiokoulutuksen kanssa ja vahvistaa nuorten tulevaisuudenuskoa. Toisin sanoen lapsille, nuorille ja aikuisille tarjotaan eväät hyvään elämään. Toimintaa tarjotaan sekä keskeisesti sijaitsevilla alueilla että kylissä ja pyritään siten vaikuttamaan monipuolisen yhdyskunnan rakentamiseen.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	1 674		1 674	1 717	102,6	43	1 903	-9,8
Toimintamenot	-32 900	1 208	-31 692	-31 411	99,1	281	-32 535	-3,5
Toimintakate	-31 226	1 208	-30 018	-29 694	98,9	325	-30 632	-3,1
Suunnitelmapoistot						140	-133	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	367,0		367,0	350,1	95,4	-16,9	370,4	-5,5

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sitovat tavoitteet ovat toteutuneet. Oppilasmäärät ovat kasvaneet perusopetuksessa 20 oppilaalla ja lukiossa 17 oppilaalla. Jos katsoo yksittäisiä kouluja, niin monessa koulussa oppilasmäärät ovat laskussa. Tämän takia ryhmäkoot ovat epätasaiset koulujen välillä. Tähän on reagoitu kehittämällä resurssinjakomallia syksyllä 2019, jonka vaikutukset näkyvät 2020.

Jokipuiston koulu siirtyi kokonaisuudessaan väistötiloihin alkusyksystä 2019, suurin osa koulusta toimi väistötiloissa jo loppukevällä 2019. Väistötiloina toimivat Juhlatalo ja Wessman-talo. Juhlatalolla opiskelleet oppilaat siirtyivät lokakuussa 2020 uusiin väistötiloihin Jokipuiston koulun liikuntasalirakennukseen, kun niissä tehty remontti valmistui.

Uusi Söderkullan sivistys- ja kulttuurikeskus otettiin kokonaisuudessaan käyttöön syksyllä 2020. Kiinteistössä toimii Sipoonlahden koulu ja Söderkulla skola. Nikkilän Sydämen laajennus on rakenteilla ja rakennustyöt aikataulussaan. Laajennusosa ja liikuntasali otetaan käyttöön elokuussa 2021. Tiloissa toimii Sipoonjoen yhtenäiskoulun lisäksi lukuvuoden 2021–2022 ajan Jokipuiston koulu, joka siirtyy kokonaisuudessaan näihin tiloihin väistöön. Jokipuiston remontti etenee aikataulun mukaisesti ja tilat otetaan koulun käyttöön elokuussa 2022. Talman koulun lisätilat kilpailutettiin syksyllä 2020 ja ne tulevat koulun käyttöön loppusyksystä 2021.

Toimintatuotot

Toimintatuotot vuonna jäi noin 15 000 € talousarviota pienemmäksi. Suurin selitys tälle ovat koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut, jotka olivat 192 000 € arvioitua pienemmät. Kokonaisuudessaan AP-IP -maksut olivat vuonna 2020 noin 2/3 vuoden 2019 tasosta, mikä selittyy kevään etäopetusjaksolla koronaviruspandemian vuoksi.

Toimintamenot

Toimintamenojen osalta koulutuspalvelut alittavat talousarvion noin 360 000 eurolla. Henkilöstökulujen osalta pysyttiin talousarviossa. Merkittävää on, että henkilöstökulut vuonna 2020 jäivät noin 40 000 euroa pienemmäksi kuin TP2019 palkankorotuksista riippumatta. Henkilöstökuluihin vaikuttaa syksyllä 2019 toteutettu resurssijaon uudistaminen, jossa on ryhdytty seuraaviin toimenpiteisiin: 1) Tuntiresurssin tasaus koulujen välillä niin, että ryhmäkoot pysyvät tasapuolisina; 2) Tuntiresurssin pienentäminen ja 3) Ohjaajaresurssin pienentäminen ja resurssijaon selkeyttäminen.

Suurimmat säästöt toimintakuluissa tulivat IT-palveluista (330 000 €) ja ruokapalveluista (360 000 €), kun taas sisäiset vuokrat ylittivät talousarvion noin 90 000 eurolla.

Kokonaisuudessaan toimintakate on 209 000 € talousarviota pienempi.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Peruskoulut + lukiot	15+2	15+2	15+2	15 + 2
Oppilaat, peruskoulu	2 612	2 610	2 610	2630
Opiskelijat, lukio	335	349	349	366
Kustannus/lukio-opiskelija, euroa	8029	8 038	9 364	
Kustannus/peruskouluoppilas, euroa	9715	9 621	10 172	
Kokonaisviikkotuntimäärä, peruskoulu	5 064	5 096	4 750	4925
Kokonaisviikkotuntimäärä, lukiot	629	642	640	
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas	1,94	1,96	1,82	1,87
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/opiskelija	1,88	1,83	1,83	
Opettajien sijaisten palkkakustannus, euroa	677 000	620 000	661 530	500 037
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	413	375	360	359

Arvio tulevasta kehityksestä

Oppilasmäärän ei ennakoida kasvavan merkittävästi lähivuosina. Kustannuspaineita lisäävät oppilasmäärien lasku tiettyjen koulujen alueella ja palveluverkon hajanaisuus. Sipoonjoen koulun laajentuminen yhtenäiskouluksi ja kielikyllyn laajentuminen Söderkullaan lisäävät jatkossa kustannuspaineita. Oppivelvollisuusiän pidentyminen tulee kasvattamaan niiden oppilaiden määrää, joiden oppivelvollisuuden suorittamisen järjestämisestä koulutuspalveluiden tulee huolehtia niin opetuksen järjestämisen kuin opiskeluvälineiden tarjoamisen osalta.

Tulosityksikkö: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

VASTUUHENKILÖ: Vt. Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tukevat monipuolisesti elinikäistä oppimista sekä vahvistavat aktiivista kansalaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tarjoavat elämyksiä, kokemuksia ja eväitä kaikenikäisille jokaiseen elämänvaiheeseen. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat Sipoon opisto sekä kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Kuntalaisten toiveet palveluiden kehittämiseksi otetaan huomioon ja tavoitteena on hyvä yhteistyö kunnassa toimivien yhdistysten ja muiden tahojen kanssa. Monipuoliset ja tarkoituksenmukaiset tilat, tapahtumat ja toiminta mahdollistavat eri-ikäisten kuntalaisten kohtaamisia. Viihtyisä ympäristö ja mahdollisuus aktiiviseen elämäntapaan ja elinikäiseen oppimiseen lisäävät hyvinvointia ja kunnan vetovoimaisuutta.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	602		602	705	117,1	103	626	12,6
Toimintamenot	-6 663	84	-6 580	-6 060	92,1	520	-6 365	-4,8
Toimintakate	-6 061	84	-5 977	-5 355	89,6	622	-5 739	-6,7
Suunnitelmapoistot							-176	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	50,0		50,0	51,8	103,6	1,8	49,1	5,5

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sipoon opisto

Sipoon opiston kevätlukukauden 2020 toimintaan vaikutti maailmanlaajuinen Covid-19 epidemia. Lähiopetus keskeytyi 18.3.2020, jolloin myös opiston toimitilat suljettiin. Opisto siirtyi nopealla aikataululla etäopetukseen ja otimme uusia digitaalisia työkaluja ketterästi käyttöön. Syyslukukausi 2020 pystyttiin toteuttamaan lähiopetuksena viimeistä opetusviikkoa lukuun ottamatta. Opiskelijamäärät vähenivät 13 % ja kurssimaksutuotot vähenivät 21 % tai 52 975 €. Opetushallitus on myöntänyt hankerahoitusta Opiston järjestämiin pitkäaikaistyöttömien ja maahanmuuttajataustaisten työllisyyttä lisääviin hankkeisiin, ja nämä hankkeet ovat toteutuneet lähiopetuksena syyslukukaudella 2020.

Kirjastopalvelut

Kirjastotilat suljettiin keväällä 16.3.2020 aluehallintoviranomaisten määräyksen perusteella ja kaikki asiakaspalvelu etäpalveluita lukuun ottamatta keskeytettiin. Kirjastojen henkilökunta oli sulun aikana lomilla ja talkoovapaalla, muihin tehtäviin siirrettynä tai tekivät verkkosisältöjä, asiakasneuvontaa verkossa ja puhelimitse sekä kokoelmanhoidollisia tehtäviä. Kirjaston henkilökunta tuotti koko vuoden aktiivisesti monipuolista verkkosisältöä.

Kirjastotiloissa toteutettiin myös tilajärjestelyjä. Söderkullassa kalustejärjestelyin saatiin aikaiseksi nuorille ja lapsille omat oleilualueet ja asiakaspalvelualueita uudistettiin paremmin itsepalvelua mahdollistavaksi. Nikkilän kirjastoon perustettiin kotiseutukokoelma ja näin saatiin varastossa ollut kotiseutuaineisto asiakkaiden nähtäville. Uloslainaus sallittiin toukokuussa ja kirjastojen tilat aukesivat asiakkaille kesäkuun alussa. Kesällä ja syksyllä kirjastot olivat auki monin turvajärjestelyin. Asiakaspaiikkoja järjesteltiin niin, että turvavälejä on mahdollista pitää ja maskit, käsidesit ja asiakaspalvelupisteiden pleksisuojat olivat koko ajan käytössä.

Kirjastot toimivat maskien jakelupisteinä kuntalaisille ja muutamia tapahtumia järjestettiin turvajärjestelyt huomioiden. Syksyllä Sipoossa alkoi kiertää myös Porvoon uusi kirjastoauto kouluilla ja päiväkodeilla. Marraskuun lopulla rajoitustoimia tiukennettiin ja kirjastot siirtyivät rajattuun asiakaspalveluun, oleskelu tiloissa kiellettiin. Kirjastoissa on kehitetty kotipalvelua ja asiakkaita on saatu yli 50 % lisää vuoden aikana. Lisäksi yhteistyössä palvelutalojen kanssa on esitelty ikääntyneelle väestölle kirjastojen sähköistä materiaalia. E-aineistojen käyttö on kasvanut vuoteen 2019 verrattuna eniten kirjamateriaalien osalta, noin 10 000 lainalla Helle-kirjastoissa. Sulkujaksoista ja rajoituksista johtuen Sipoon aineistolainaus sekä kävijäluvut laskivat huomattavasti.

Liikuntapalvelut

Koronaepidemia sulki kunnan liikuntatilat maaliskuussa ja myös kaikki ohjattu toiminta keskeytettiin kevätkauden osalta tuolloin. Kesän uimakoulut järjestettiin lähes normaalisti ja syksyllä päästiin avaamaan rajoituksin niin liikuntatilat kuin ohjattu toimintakin. Tilat suljettiin kokonaan jälleen marraskuun lopussa ja rajoituksin toteutettu ohjattu toiminta keskeytyi myös tuolloin. Ulkoilualueiden ja -reittien käyttö moninkertaistui vuoden aikana, mm. Söderkullan kuntoportaiden kävijälaskurin lukemat olivat vuoden 2020 osalta yli kolminkertaiset edellisvuoteen verrattuna ja vastaavia havaintoja on muilta ulkoilu- ja virkistysalueilta. Tämä on asettanut suuria haasteita kunnossapidolle ja korjauksille.

Vuoden 2020 aikana perusparannettiin Söderkullan polkuja ja reitistöä, uusittiin Nikkilän kartanon ulkoilureitin valaistus led-valoiksi, rakennettiin lisälaituri Norrkullalandettiin ja grillejä saariston virkistysalueille sekä ulkosuihkut Pilvijärven uimarannalle. Liikuntapalvelut osallistui myös Talman koulun piha- ja puistoprojektin toteuttamiseen. Eri hankkeiden valmistelutyöhön osallistuminen on ollut mittavaa.

Myös liikuntaneuvontaan osallistuvien asiakkaiden määrät vähenivät koronan vuoksi. Vuoden aikana neuvonnan piirissä oli 38 henkilöä (2019: 53 henkilöä).

Ennen kaikkea koronasta johtuen Liikuntapalvelujen tuotot toteutuivat vain 87 %:sti budjetoituun nähden. Koronan lisäksi erittäin leuto talvi vähensi myös kustannuksia (kulut toteutuivat 94 %:sti), joten toimintakate oli 95 % tasolla.

Kulttuuripalvelut

Maaliskuussa todettiin, että kevään kulttuuritapahtumat oli siirrettävä syksyksi. Valitettavasti syksylläkään ei voitu yleisötapahtumia järjestää koronarajoitusten takia. Taiteilija Thomas Nyqvistin kanssa sovittu kesänäyttely ja Söderkullan kartanon alueella toteutettava Riverside-festivaali siirrettiin vuodella eteenpäin. Touko–kesäkuussa toteutettiin sen sijaan M. Huovilan yhteisöllinen taideteos nimeltä ”Rajattu tila” sosiaalisen median kanavissa. Stefan Lindforsin ja Ville Mäkikoskelan julkiset taideteokset valmistuivat loppukesästä Jokilaaksoon. Elokuussa järjestimme yhteistyössä Sibelius-akatemian ja Ornamon kanssa ”Taide käyttöön” -seminaarit Sipoossa, joihin kumpaankin osallistui yli 200 henkeä verkon kautta. Sipoon äänet -festivaali onnistuttiin kuitenkin toteuttamaan, vaikkakin rajoitetulla yleisömäärällä. Tapahtuman joitakin konsertteja striimattiin ja yksi konsertti taltioitiin. Koululaisille ja yleisölle suunnattu Umo-konsertti striimattiin. Joulukuussa Aravatalossa oli esillä Nina Sivenin valoinstallaatio, jota pystyi ulkopuolelta ihastelemaan.

Verkon kautta toteutetut ohjelmat on otettu myönteisesti vastaan ja katsojamäärät ovat olleet yllättävän hyvät. Kulttuurialan toimijoille vuosi on kuitenkin ollut katastrofi. Kunnan kulttuuripalvelut toteuttaa keskimäärin vuositasolla n. 40 tapahtumaa, joko yksin tai yhteistyönä. Vuonna 2020 tapahtumien määrä on puolittunut ja tapahtumat on mahdollisuuksien mukaan siirretty verkkoon. Toisaalta on opittu uusia tapoja toimia, joista on hyötyä jatkossa. Yhdistykset eivät ole voineet toteuttaa suunnitelmia, joihin keväällä hakivat avustuksia.

Topeliussalin korjauksen hankesuunnitelma toteutettiin syksyn aikana.

Taiteen perusopetus on pääosin järjestetty etäopetuksena. Valtakunnallisesti opiskelijamäärät ovat laskeneet 10–20 %, joka vastaa myös Sipoon lukuja.

Nuorisopalvelut

Nuorisotyö pystyi Covid-19-pandemiasta huolimatta tavoittamaan tuen tarpeessa olevia nuoria. Pystyimme, rajoituksista huolimatta, järjestämään loma-ajan toimintaa kuten leirejä, retkiä ja kursseja. Nuorisotilat pysyivät avoimina vuoden aikana yhteensä 8 kuukautta. Keväällä, pandemian alkuvaiheessa, kun nuorisotilojakin jouduttiin sulkemaan, siirtyivät nuorisotyöntekijät tekemään työtään verkkoon, ulkotiloihin ja auttamaan mm. tukea tarvitsevia etäopiskelevia oppilaita opintojensa kanssa. Yhteistyö nuorten kanssa työtä tekevien eri osastojen ja instanssien kanssa on vuoden aikana tiivistynyt mm. poliisivetoisen Ankkuritoiminnan aloittamisen vuoksi. Nuorisotila Pleissi sulki ovensa marraskuussa, koska muutto uusiin tiloihin osoitteessa Opintie 6 b, alkoi.

Etsivän nuorisotyön aktiivisten asiakkaiden määrä kasvoi vuoden aikana yli 30 %. Erityisnuorisotyöntekijät alkoivat marraskuussa järjestää toiminnallisia oppitunteja peruskouluissa. Oppituntien aiheena oli kiusaamisen ehkäisy ja niiden painopiste oli nettikiusaamisessa. Erityisnuorisotyö on myös ollut mukana ryhmäyttämässä koululuokkia, joissa on ollut haasteita mm. yhteishengen puuttumisen ja kiusaamisen kanssa. Aloitimme katupartiointitoiminnan suunnittelun yhdessä molempien seurakuntien kanssa. Tarkoituksena on koota ryhmä vapaaehtoisia aikuisia, joita koulutetaan ja jotka toimisivat turvallisin aikuisina nuorten keskuudessa taajamissamme erityisesti niinä iltoina, kun on paljon nuoria liikkeellä kuten esim. vappuna, koulujen päättäjäisten aikaan ja koulujen alkaessa. Nuorisovaltuusto on kokoontunut vuoden aikana 11 kertaa. Uusi ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin vakanssi sai täyttöluvan loppuvuodesta.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Sipoon opiston opetustunnit	12 578	12 273	13 500	12822
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas *)	-31	-34	-34	-31
Kirjaston kävijämäärät	158 730	176 039	190 000	145484
Kirjaston lainausten määrä/asukas	12,5	13,7	15	10,9
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-33	-34	-36	-34
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset	680	694	780	678
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-101	-88	-90	-84
Liikunta-avustukset, euroa/asukas	14	13	13	14
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-31	-33	-33	-33

Arvio tulevasta kehityksestä

Koronapandemia vaikuttaa vielä pitkään ja palveluiden kehittämisessä on panostettava väestön henkisen pääoman korjaamiseen ja toipumiseen. Erityisesti lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja harrastamismahdollisuuksien tukeminen ovat keskiössä. Syrjäytymisen ja liikkumattomuuden ehkäisy ovat lähivuosien suurimpia haasteita, joihin kaikki yksikön palvelut pyrkivät toiminnallaan vaikuttamaan. Yhteisöllisyys ja kansalaistaitojen tukeminen nousevat entistä tärkeämmiksi tavoitteiksi kaikessa toiminnassa. Kulttuuritoimijoiden tukeminen ja toiminnan mahdollistaminen ovat myös tärkeitä tehtäviä pandemian aiheuttamien vahinkojen korjaamisessa.

Edellä mainitut keskeiset tehtävät ovat suuria haasteita myös siksi, että kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita on leikattu osana kunnan talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Tavoitteiden saavuttamiseksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut pyrkivät toimimaan entistä enemmän yhtenä kokonaisuutena. Johtaminen toteutetaan vt. järjestelyin. Palveluiden tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että tilanteen salliessa yksikölle palkataan kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö jatkuvan kehityksen turvaamiseksi.

Tilojen käytönsuunnittelussa tiivistetään yhteistyötä sivistysosaston sisällä ja toimitilojen kanssa. Peruskorjauksia toteutetaan mm. Topeliussalissa ja Arborgissa. Opiston toimintojen siirtyminen uusiin sopiviin ja terveisiin tiloihin jatkuu. Nuorisopalvelujen tilat Nikkilässä eivät nykyisellään ole tarkoituksenmukaisia, sillä Nikkilän nuorisotalo kaipa kipeästi peruskorjausta.

2.3.6 Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta

VASTUUALUE: TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ

VASTUUHENKILÖ: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Osasto tarjoaa kuntalaisille viihtyisän, turvallisen ja toimivan elinympäristön koordinoimalla, suunnittelemalla ja toteuttamalla kunnan laajennus- ja saneerausinvestoinnit, ohjaamalla ja valvomalla kunnassa tapahtuvaa rakentamista sekä ylläpitämällä Sipoon infran palveluja ja toimitiloja.

Sitovien tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2020	Mittari	
Talousarviossa todetun osallistuvan budjetoinnin pilotin toteuttaminen (tavoite kirjattu talousarvioon).	Sipoon kunnan asukkaiden osallistaminen mukaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon osallistuva budjetointi -menetelmää hyödyntäen.	Osallistuva budjetointi -pilotti toteutettu käytännössä ja puistosuunnitelma valmistunut.	●
Yksikkökohtaiset tavoitteet			
Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Tavoite toteutunut valtuustokauden osalta.		
Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 16 km valtuustokauden alusta. Vuonna 2020 väylistä toteutetaan 4 km.		●
	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.		
Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset. Toteutetaan säännölliset kuntotutkimukset ja oirekyselyt. Jokaiseen tiedossa olevaan sisäilmaongelmaan kunnan tiloissa on löydetty ratkaisu.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä laaditaan kuntoarviot sekä koulujen ja päiväkotien osalta kuntoarviot koostetaan ja analysoidaan sekä viedään investointiohjelmaan.	Määritellyt tehtävät on toteutettu.	●
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen rakennuslupahakemuksen käsittelyaika on alle 2 kk, paitsi silloin, kun kun lupamenettely edellyttää lupahakemusten yhteensovittamista.	Käsittelyaika on alle 2 kk.	●
	Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.		
	Tavoitteen toteutuminen tarkistettu rakennusrekisteristä ja tavoite on toteutunut.		

Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on alle 4 kk.	Käsittelyaika on alle 4 kk.	
	Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.		
Tavoitteen toteutuminen tarkistettu rakennusrekisteristä ja tavoite on toteutunut.			
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Kaivuluvat myönnetään kahden viikon kuluessa käsittelykelpoisen lupahakemuksen jättämisestä.	Käsittelyaika on alle 2 viikkoa.	
	Kaivuluvat on myönnetty kahden viikon sisällä ja tavoite on toteutunut.		

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	12 392	-725	11 667	11 828	101,4	161	12 553	-5,8
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	-20 495	76	-20 419	-18 613	91,2	1 805	-19 087	-2,5
Toimintakate	-8 103	-649	-8 752	-6 785	77,5	1 967	-6 535	3,8
Suunnitelmapoistot	-5 873		-5 873				-5 570	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	117,0		117,0	117,4	100,3	0,4	114,9	2,2

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Vuosi 2020 on ollut Tekniikka- ja ympäristöosastolle tapahtumarikas vuosi. Keskeiset tapahtumat on ohessa jaettu neljään osaan:

- i) yhdyskuntakehittäminen,
- ii) investoinnit ja investointien karsiminen
- iii) viranomaistoiminta ja
- iv) operatiivinen toiminta.

Investoinnit, viranomaistoiminta ja operatiivinen toiminta on esitetty tarkemmin yksikkökohtaisissa analyyseissä.

Yhdyskuntakehittäminen

Sipoo kasvoi vuonna 2020 voimakkaasti noin 520 asukkaalla. Suhteellinen kasvu oli hyvällä tasolla noin 2,5 prosenttia Sipoon asukasluvusta. Kehitys on ollut Sipoon strategian mukaista.

Sipoon kunnan menestyksen osalta kunnan kasvaessa avainasemassa on yhdyskunta- ja palvelurakentamisen prosessi. Keskeistä kasvussa on, että yhdyskuntakehityksen johtaminen on strategista ja kokonaisuudeltaan selkeästi johdettua kaikista sen näkökulmista eli i) kaavatalouden näkökulmasta, ii) viihtyvyyden ja monipuolisen asumisen näkökulmasta ja iii) toteutuksen ja ylläpidon näkökulmasta. Vastaavasti palvelurakentamisen osalta keskeistä on tasapaino toiminnallisuuden ja

viihtyvyyden, tilatehokkuuden, teknisten ratkaisujen ja arkkitehtuurin välillä. Ko. toimenpiteiden osalta TEKY on tehnyt onnistuneesti pitkäjänteistä työtä.

Sipoon kasvun edellytyksenä on Sipoon uusien alueiden vetovoimatekijöiden luominen mahdollisimman hyviksi. Keskeisimmät vetovoimatekijät ovat sijainti ja liikenneyhteydet pääkaupunkiseudun keskuksiin, etenkin KeNi-radan henkilöliikenteen käynnistäminen.

Investoinnit

Investointisuunnitelman lähtökohtana ovat kuntastrategia ja sen mukaisten Sipoon kunnan kasvutavoitteiden toteuttaminen, kaavavaranto, tonttien kysynnän markkinatilanne ja uusien kaavojen aikataulu.

Investointien suunnittelun perusta ovat rinnakkain laadittavat Tekniikka- ja ympäristöosaston tuottama 10 vuoden investointiohjelma ja kaavoituksen tuottama kaavoitusohjelma. Investointien osalta tärkeä rooli on kaavoituksen rinnalla Tekniikka- ja ympäristöosaston laatimilla kunnallistekniikan yleissuunnitelmilla ja kaavatalouslaskelmilla. Oheisella toimintatavalla pyritään turvaamaan Sipoon talouden tasapaino kunnan kasvaessa.

Investointien karsiminen talouden tasapainottamiseksi

Jo vuoden 2019 talousarvioon tehtiin vaihtoehtoisia investointisuunnitelmia investointien määrän leikkaamiseksi 10 milj. eurolla talousarviokaudelta 2020–2022. Tällöin keskeinen periaate oli karsia yhdyskunnan kehittämisen investoinneista kaavataloudellisesti kannattamattomimmat pois. Samalla myös valittiin vaihtoehto, jossa kaavataloudellisesti kannattavia investointeja lisättiin.

Investointisuunnitelma vuosille 2020–2023 laadittiin vuoden 2019 periaatteita noudattaen.

Keväällä 2020 toteutettiin uusi investointien karsinta syntyneen Covid-19-tilanteen takia. Tavoitteena oli 10 milj. euron karsinta vuoden 2020 investointikuluista. Leikkaukset toteutettiin tarkastelemalla suunnittelukautta 2020–2026. Investointien leikkausten periaatteet olivat seuraavat:

- i. Ensimmäiseksi karsitaan kaikki kaavataloudellisesti kannattamattomat uusien kaava-alueiden investoinnit.
- ii. Tämän jälkeen karsitaan kaikki viihtyvyyttä lisäävät investoinnit. Tällöin viihtyvyyttä ei lisätä, mutta se ei myöskään heikkene. Tähän mennessä ympäristössä on jo saavutettu selvää paranemista.
- iii. Lisäksi karsitaan kaikki ne laajennusinvestoinnit, joiden tarve voidaan tyydyttää jollakin olemassa olevalla tilalla.
- iv. Peruskorjausinvestointien taso pidetään kuitenkin sellaisella tasolla, että olemassa olevan omaisuuden arvoa ei menetettäisi liian vähäisen hoidon takia.

Kokonaissäästö investoinneissa vuonna 2020 talousarvion 2020 hyväksytyyn budjettiin nähden oli noin 8 milj. euroa, josta bruttoinvestointien osuus oli noin puolet.

Vuosina 2020–2022 toiminnassa painottuvat erityisesti laajennusinvestoinnit. Vuoden 2020 jälkeen investointisuunnitelman mukaan investoinnit puolittuvat palvelurakentamisen laajennus- ja uudelleeninvestointien määrän vähetessä projektien valmistumisen myötä.

Rakennus- ja ympäristöviranomaisen ja infran sekä toimitilojen operatiivinen toiminta

Rakennuslupapäätösten osalta tunnusluvuista on nähtävissä nousua aiempiin vuosiin verrattuna. Käsittelyaikojen keston lyheneminen kertoo henkilöstön pysyvyydestä, osaamisesta ja tehokkuudesta sekä prosessien kehittämisestä. Suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamispäätöksiä myönnettiin jonkun verran vähemmän kuin edellisinä vuosina. Rakennus- ja ympäristövalvonnan koko henkilökunta siirtyi lähes täysin etätöihin maaliskuun puolivälissä.

Vuonna 2020 ympäristövalvonnassa oli jonkin verran muutoksia henkilöstössä. Ympäristöassistentti aloitti työnsä vuoden alussa ja ympäristöasiantuntija suunnitellusta aikataulusta hieman myöhässä heinäkuussa. Yksi ympäristötarkastajista irtisanoutui kesäkuusta alkaen ja virka oli täyttämättä loppuvuoden 2020. Yksikkö on kyennyt säilyttämään palvelutasonsa tunnusluvuilla mitattavien töiden osalta sekä määrällisesti tuottamaan suoritteita edellisvuosien tasoisesti. Haittaperusteisen jälkivalvonnan edellisvuodesta kohonnut määrä pysyi edelleen korkealla tasolla.

Edeltävien vuosien voimakkaamman rakentamisen jälkeen vuosi 2020 on ollut uuden infran rakentamisen osalta hiljaisempi. Vuoden aikana on kuitenkin tehty valmistelevaa työtä tuleville vuosille kaavailtuja laajoja infrahankkeita silmällä pitäen.

Kuluneen vuoden aikana edistettiin aiempien vuosien tapaan toiminnan kehittämistä päivittäisen työn ohella – mm. tietoa alueiden ja infraomaisuuden määrästä ja ominaisuuksista kerättiin ja päivitettiin kuluneen kesän aikana päivittäisen kunnossapitotoiminnan tehokkuuden parantamiseksi. Vuonna 2020 valmistui myös useampi julkisen ulkotilan taideteos, kun ns. Susiympyrä viimeisteltiin maksaruohokatteella ja kohdevaloilla ja Jokilaaksoon valmistuivat Spiritus Lux- ja Ajasta I ja II –teokset.

Toimitilat-yksikön osalta merkittäviä muutoksia tiloissa olivat kunnan hallinnon muutto Uuteen Kuntalaan (Lukkarinmäentie 2) tammikuussa sekä Sipoonlahden koulun ja Söderkulla skolan muutto Sipoonlahden valmistuneeseen koulurakennukseen kesällä 2021. Samalla poistettiin käytöstä Opintiellä sijainneet tilapäiset paviljonkirakennukset.

Vuoden aikana myytiin kiinteistöt Kylävuorenpenger 18, Kylävuorentie 2 ja Ruorikuja 1. Tärkeimmät toimitilojen kehittämishankkeet vuoden aikana olivat kaikkien kunnan rakennusten kuntoarviohanke sekä turvatekniikan kehittäminen kunnan kiinteistöissä, jotka saatettiin loppuun.

Tekniikka- ja ympäristösaston tuloksen analyysi

Vuoden 2020 talousarvio toteutui oleellisesti suunniteltua paremmin. Keskeisin keino talousarvion toteutumisen saavuttamisessa ja katteen alittumisessa oli kuukausittainen seuranta ja poikkeamien analysointi sekä toimenpiteiden ja johtamisen sopeuttaminen vallitsevaan tilanteeseen.

Talousarvion 2020 laatimisen jälkeen helmikuussa käynnistettiin sopeutusohjelman laatiminen, jossa tähdättiin varsinaisesti vuosien 2021–2023 käyttöbudjetin leikkaamiseen. Sopeutusohjelman yhteydessä huhti–toukokuussa määriteltiin myös vuoden 2020 käyttötalouden leikkaus, jonka mukaisesti päätettiin muutettu talousarvio.

Tekniikka- ja ympäristösaston (TEKY) vuoden 2020 toimintakate oli lähes 2,0 milj. euroa eli noin 10 prosenttia muutettua talousarviota parempi. Toimintamenot alittivat muutetun talousarvion yli 1,8 milj. eurolla ja toimintatulot ylittivät muutetun talousarvion 161 000 eurolla.

Toimintamenot pienenevät kaikissa tulosyksiköissä. Osastonjohdon ja yksiköiden johdon kulujen kontrolli ja tarkkaan suunniteltu talous on johtanut menojen vähenemiseen. Osaltaan toimintamenoja on pienentänyt myös rekrytointiviive, jota ei ole ollut mahdollista paikata osaavalla henkilöstöllä, lauha talvi sekä pelastuslaitoksen yhden erän maksaminen viime vuonna.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja selonteko

Teknisen toimialan riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin ja terveyteen liittyviin riskeihin. Vesihuollon riskit on käsitelty erikseen Sipoon Veden tilinpäätöksessä. Riskit koostuvat mm. poikkeuksellisista luonnonilmiöistä (kuten rankkasateiden ja tuulten aiheuttamat vahingot tai haitat), sisäilmaperusteisista äkillisistä tilanteista, investointihankkeiden riskeistä sekä ympäristöön liittyvistä riskeistä.

Riskien vähentämiseksi ja äkillisen toiminnan tehostamiseksi tekninen toimiala on uusinut varallaolojärjestelmänsä. Kuntaan perustettiin tekninen varallaolo, jonka yhteisenä vastuualueena on kiinteistöhoito ja vesihuolto. Toiminta käynnistettiin syksyllä 2016. Myös investointihankkeiden turvallisuuskoordinointi järjestettiin uudella tavalla yhdenmukaisesti koko osastolla siten, että toiminnan laatua voidaan hallita entistä paremmin.

Poikkeuksellisista luonnonilmiöistä ei vuonna 2020 ole aiheutunut mainittavia vahinkoja tai haittoja. Myöskään ympäristöön kohdistuvia merkittäviä taloudellisia riskejä ei ole toteutunut.

Arvio tulevasta kehityksestä

Lähitulevaisuuden suurimmat haasteet ja mahdollisuudet liittyvät kasvun hallintaan. Kasvavan kunnan kokonaisuuden ja investointisalkun hallinta ja johtaminen ovat avainasemassa. Kasvun kokonaisprosessin sujuva ja kustannustehokas hallinta on tulevaisuudessa Sipoon kunnalle elintärkeää talouden ja

palveluiden tasapainon ylläpitämiseksi. Samalla asukkaiden tarpeiden tiedostaminen muuttuvassa toimintaympäristössä nousee yhä keskeisempään rooliin. Tässä onnistuminen edellyttää palveluiden turvaamista sekä investointi- ja käyttötalouden hallintaa.

Kasvun hallinnassa keskeisin toimintatapa on kunnallisteknisen suunnittelun ja kaavoituksen edistäminen rinnakkain siten, että kaavatalous saadaan tasapainoon, sekä kustannustehokas ja oikea-aikainen palvelurakentaminen. Rakennettaessa kouluja ja päiväkotia ovat ne kuitenkin aluksi tyhjiä, vaikka rakennukset olisi toteutettu oikea-aikaisesti.

Toimintaympäristön muutoksiin reagointi

TEKY on kehittänyt omaa toimintaansa yhdessä kunnan muiden osastojen kanssa. Toiminnan suunnittelu ja uudet toimintatavat sekä ICT:n hyödyntäminen korostuvat kasvun jatkuessa ja kiihtyessä. Toiminnassa tulee varautua yllätyksiin, kasvunopeuden vaihteluihin ja asiakaskyselyiden lisääntymiseen. Tämä luo TEKY:ssä erityisiä vaatimuksia niin investointien suunnitteluun, rakennusvalvonnan lupaprosessiin kuin Infra- ja kiinteistöpalveluidenkin kehittämiseen.

Tulosyksikkö: Kehittäminen ja tuki

VASTUUHENKILÖ: Toimialan kehittämisspäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosyksikkö huolehtii osaston kehittämisen ja strategiatyön koordinoinnista sekä tukipalveluista. Yksikkö vastaa investointien infran esi- ja yleissuunnitelmista kaavoituksen yhteydessä, tarve- ja hankesuunnitelmista palvelurakentamisen yhteydessä, kunnan henkilökunta-asunnoista sekä lyhytaikaisesta tilanvuokrauksesta (Sipoo-talo-toiminto). Yksikön määrärahaan sisältyvät myös pelastustoimintaan varatut määrärahat.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	609		609	636	104,4	27	612	3,9
Toimintamenot	-3 724	36	-3 688	-3 335	90,4	353	-3 506	-4,9
Toimintakate	-3 115	36	-3 079	-2 700	87,7	380	-2 894	-6,7
Suunnitelmapoistot							-9	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	12,0		12,0	11,7	97,5	-0,3	10,5	11,4

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Kasvuun ja sen hallintaan liittyvät teemat ovat näkyneet kaikessa yksikön toiminnassa vuoden 2020 aikana. Vilkas rakentaminen ja uudet investoinnit ovat edellyttäneet laadukasta kuntalaisvuorovaikusta ja ajantasaista viestintää. Sipoon kasvu näkyy myös Sipoon Veden verkostoon liittyvien talouksien määrän kasvuna, mikä on puolestaan lisännyt vesiliikelaitoksen hallinto- ja asiakaspalveluiden tarvetta.

Sipoon rakentamisen, suunnittelun ja kaavoituksen hankkeista on viestitty aktiivisesti koko toimialan yhteistyönä ja yhteisten kanavien kautta. Keskeisimpänä viestintäkanavana on kunnan internetsivujen ja sosiaalisen median ohella ollut sipoorakentaajakehittaa.fi-sivusto. Vuoden lopulla sekä internetsivut että sipoorakentaajakehittaa.fi-sivusto uudistettiin osana koko kunnan verkkosivujen uudistushanketta. Sivuston kehittämistä jatketaan vuonna 2021. Lisäksi tekniikka- ja ympäristöosaston ja kehitys- ja kaavoituskeskuksen yhteinen sosiaalisen median suunnitelma päivitettiin.

Vuonna 2019 käynnistynyt osallistavan budjetoinnin menetelmän pilotointi Nikkilän keskuspuiston suunnittelun yhteydessä valmistui. Hanke oli onnistunut ja saavutti tavoitteensa uusien vuorovaikutus- ja

osallistamismenetelmien luomisessa, vaikka pandemiatilanteen kehittyminen keväällä siirsi osallistamisen verkkopainotteiseksi. Puiston ensimmäinen osa toteutetaan vuonna 2021. Hankkeeseen saatiin rahoitusta ympäristöministeriön Kestävä Kaupunki -ohjelmasta.

Esteettömyyden parantamiseen tähtävää työtä tehtiin sekä Itä-Uudenmaan että kunnan omassa yhteistyöryhmässä. Itä-Uudenmaan alueellista esteettömyys- ja saavutettavuusohjelmaa 2021–2025 valmisteltiin. Ohjelma valmistuu alkuvuodesta 2021. Yhteistyötä tiivistettiin kunnan sisällä ja vanhus- ja vammaisneuvoston kanssa.

Kestävän kehityksen edistämistyötä on tehty mm. KUUMA-kuntien ilmasteryhmässä ja Uudenmaan liiton ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousryhmässä. Vuonna 2020 valmistuivat selvitykset pientuulivoimapotentialista kunnan palvelurakennusten yhteydessä ja esiselvitys kiertotalouden edistämisestä. Lisäksi kunnan jo tehdyistä energiatoimenpiteistä viestittiin kampanjaluonteisesti.

Tilojen varausjärjestelmän uudistamiseen tähtävä projekti jatkui pilotointivaiheella Nikkilän monitoimihallilla. Tulosten perusteella jatketaan kokonaisuuden hankinnalla vuonna 2021. Pandemiatilanne hiljensi tapahtumatoimintaa ja Sipoo-talon resursseja voitiin hyödyntää mm. Sipoonlahden laajentuneen koulun toimintojen tukemisessa.

Hankintojen kehittämistyötä on jatkettu edelleen ja yksikkö on ollut vahvasti mukana myös kunnan hankintatoimen kehittämistyössä. Toimintasuunnitelma Sipoon kunnan omistamien vuokra-asuntojen hallintaan valmistui ja hyväksyttiin. Asuntojen määrän vähentäminen aloitetaan suunnitelman mukaisesti vuonna 2021.

Talousarvio toteutui yksikön osalta pääosin suunnitellusti. Pelastuslaitoksen yhteistoimintakorvausten kokonaissumma oli laskutuksen ajoituksesta johtuen hieman ennakoitua pienempi.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Pelastustoimi, käyttökustannukset, euroa/asukas	103	93	102	96
Vuokratut asuinhuoneistot	84	76		75

Arvio tulevasta kehityksestä

Kasvu ja sen hallinta tulevat olemaan keskeisiä yksikön toimintaa ohjaavia tekijöitä myös vuonna 2021. Asukasmäärän kasvu siten, että kaavatalous mahdollistaa kestävä talouden ja palvelun, investointitalous pysyy tasapainossa jatkuvuus hankkeet toteutuvat suunnitellusti sekä asukkaiden pitäminen mukana muutoksissa edellyttävät toimivia tukipalveluja ja laadukasta viestintää.

Kestävän kehityksen strategisten tavoitteiden asettaminen sekä tähän liittyvä kehitystyö ja viestintä tulevat vaatimaan yksikön panosta vuonna 2021. Osallistavan budjetoinnin pilottihankkeesta saatujen kokemusten perusteella toimintamallia laajennetaan myös muihin hankkeisiin. Tilavarauksjärjestelmän kehittäminen tulee mahdollistamaan kunnan tilojen entistä tehokkaamman käytön, paremman saatavuuden sekä Sipoo-talon toiminnan kehittämisen.

Tulosyksikkö: Rakennusvalvonta

VASTUUHENKILÖ: Rakennusvalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena rakennusvalvontaviranomaisena.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on osaltaan varmistaa terveellistä ja turvallista rakentamista ja hyvää kuntakuvaa sekä viihtyisää elinympäristöä. Rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluvat rakennetun ympäristön valvonta, rakentamista koskeva ohjaus, neuvonta ja lupakäsittely sekä rakentamisaikainen valvonta.

Rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavat mm. maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus, Sipoon kunnan rakennusjärjestys, Suomen rakentamismääräyskokoelma, Ympäristöministeriön asetukset toimialaan liittyen sekä yleis- ja asemakaavat.

Rakennusvalvonnan toiminta on asiakaslähtöistä ja myönteistä.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	519		519	574	110,6	55	639	-10,2
Toimintamenot	-1 041	10	-1 031	-1 022	99,1	9	-852	19,9
Toimintakate	-522	10	-512	-448	87,5	64	-213	110,6
Suunnitelmapoistot							-2,59	
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	12,0		12,0	12,7	105,8	0,7	10,8	17,6

Rakennusvalvonnan ennustamat toimintatulot toteutuivat poikkeuksellisesta vuodesta ja etätöihin siirtymisestä huolimatta: rakennusvalvonta toimi lupakäsittelyn osalta kokonaisuudessaan etäyhteyksillä 9,5 kuukauden ajan. Kerrostalo- ja rivitalohankkeita oli ennustettua vähemmän, joten tulokseen pääseminen mm. neliöperusteisen taksan vuoksi on tarkoittanut suurilukuisempaa käsiteltyjen hakemusten määrää ja siten suurempaa työmäärää. Toimintamenojen alitus johtuu pääosin käyttöarkiston digitointiprojektin haasteellisuudesta ja sitä kautta sen aikataullisesta viivästyisestä.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Sähköinen asiointi- ja arkistointijärjestelmä Lupapiste.fi on ollut koko rakennusvalvonnan henkilöstön aktiivisessa käytössä 1.1.2017 alkaen. Lupapiste.fi on tehnyt prosesseistamme ketterämmät, avoimemmat ja yhteistyötä palvelevat sekä viranomaisten että asiakkaiden näkökulmasta. Lisäksi siirtyminen etätöskentelyyn poikkeusoloaikana on tapahtunut joustavasti toimintamme sähköisyyden ansiosta.

Rakennus- ja ympäristövaliokunnan toiveesta on aloitettu lupahakemusmäärien säännöllinen tilastointi, seuranta ja tiedoksi saattaminen, minkä tavoitteena on viestittää valiokunnalle sisään jätettyjen hakemusten määrää ja määrän muutoksia sekä vireillä olevien hakemusten määrää lupalajeittain. Tällä tavalla valiokunta tulee tietoiseksi rakennusvalvonnan työmäärästä ja resurssien riittävyydestä suhteessa asetettuihin sitoviin tavoitteisiin lupakäsittelyn keston osalta.

Tunnusluvuissa on nähtävissä nousua rakennuslupapäätösten osalta aiempiin vuosiin verrattuna. Suunnittelutarveratkaisuja ja poikkeamispäätöksiä myönnettiin jonkun verran vähemmän kuin edellisinä vuosina; näiden osalta neuvonta ja päätösten valmistelu on edelleen vaikeutunut tiivistyneen hajakentämisen ja siten asemakaavakynnyksen ylittymisen seurauksena. Hajakentämistä selkeämmin ohjaaville oikeusvaikutteisille kaavoille on tarvetta. Keskimääräiset käsittelyajat on kirjattu tunnuslukuihin sekä hakemusten käsittelykelpoisuudesta että hakemusten jättöpäivästä laskien: käsittelykelpoisten

rakennuslupahakemusten osalta käsittelyaika on ollut keskimäärin 0,4 kuukautta ja hakemusten jättöpäivästä laskien 2,4 kuukautta; vastaavat luvut poikkeamis- ja suunnittelutarveratkaisuhakemusten osalta ovat olleet keskimäärin 3,2 kuukautta ja 5,4 kuukautta. Käsittelyaikojen keston lyheneminen kertoo henkilöstön pysyvyydestä, osaamisesta ja tehokkuudesta sekä prosessien kehittämisestä. Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä on pienempi kuin edellisvuonna, mutta korkeampi kuin vuonna 2018. Käyttöön otettujen asuntojen osalta tilanne on tasaantunut huippuvuoden 2019 jälkeen.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
• Rakennusluvut	189	179	190	204
• Toimenpideluvat	74	67	70	54
• Poikkeamiset ja suunnittelutarveratkaisut	72	70	70	56
• Poikkeamisen ja suunnittelutarveratkaisun keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	5,5/9	4,5/6,2	4/5	3,2/5,4
• Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	0,6/3,5	0,5/3,0	1,0/4,0	0,4/2,4
• Käyttöön otetut tai valmistuneet asunnot (uudisrakennukset)	393	553	250	349
• Asuinrakentamiseen myönnettyt luvat (uudisrakennukset)	83	85	70	94
• Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä (uudisrakennukset)	237	414	350	275

Arvio tulevasta kehityksestä

Kasvu ja rakentaminen jatkuvat voimakkaana asemakaava-alueilla. Erityisesti pientalorakentaminen tulee vauhdittumaan merkittävästi odotettujen uusien asemakaavojen ja vahvistuvan kaavavarannon myötä. Koulu-, päiväkotij- ja hoivarakentamisella on saatu aikaan reserviä ja lähitulevaisuudessa ko. tiloja ei juuri toteuteta. Rakennusvalvonta on vahvasti mukana kunnan Yritystiimissä tarjoamassa nykyisille ja tuleville sipoolaisille yrityksille ketterää ja matalan kynnyksen palvelua.

Kaavoituksen ja rakennusvalvonnan lisääntyvillä yhteistyömuodoilla haetaan joustavaa suunnittelu- ja lupaprosessia. Tällä prosessilla lisätään kokonaisajattelua rakentuvasta ympäristöstä ja tehtäväkokonaisuuksien sujuvuutta yksiköiden välillä. Tavoitteena on myös haastaa meidät kokonaan uusiin työtapoihin ja -tuloksiin.

Rakennusvalvonnan neuvonta, lupaprosessi, rakentamisaikainen valvonta ja arkistointi tapahtuvat ketterästi Lupapisteessä. Asiakkaiden ymmärryksen kasvattaminen lupaprosessin osalta jatkuu erilaisten neuvontatilaisuuksien avulla sekä itseohjautuvuuteen avustamalla, mm. Rakentamisen lupapolun avulla; näillä pyritään parantamaan lupahakemusten tasoa ja siten lyhentämään käsittelyaikoja.

Rakennustarkastajien käytössä oleva ns. väliarkisto (keskeneräiset rakennushankkeet) tullaan saattamaan paperisesta sähköiseen muotoon vuoden 2021 aikana; tavoitteena on mahdollistaa myös rakentamisaikainen viranomaisosio sähköisesti. Pysyväisarkiston muuttamisessa sähköiseen muotoon otetaan oppia väliarkiston digitoinnista ja prosessi lähtee liikkeelle tämän jälkeen – tavoitteena on vähentää arkistotilan määrää ja sekä keventää tulevaisuudessa viranomaisten työtä että palvella paremmin rakennusvalvonnan asiakkaita. Lupapisteen Kauppa tekee sähköisten asiakirjojen myyntipalvelun automaattiseksi.

Rakennus- ja huoneistorekisterin laadunparannusprosessi on tehostunut määräaikaisen rekisteriassistentin työpanoksella. Laadunparannustyöllä on pysyvä kasvattava vaikutus kunnan kiinteistöverokertymään.

Uudistettu rakennusjärjestys joustavoittaa osin sekä lupaprosessia että rakentamista. Hallinto-oikeuden rakennusjärjestyksestä ulkopuolelle rajaamat sivuasunnot täydennetään rakennusjärjestykseen alkuvuoden 2021 aikana oikeuden päätös ja perustelut huomioon ottaen.

Tulosityksikkö: Ympäristövalvonta

VASTUUHENKILÖ: Ympäristövalvontapäällikkö

Toiminta-ajatus

Ympäristövalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristövalvonnan tulee ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan kautta huolehtia siitä, että ympäristönsuojelusta annettua lainsäädäntöä ja määräyksiä noudatetaan. Lisäksi yksikölle on annettu hoidettavaksi leirintäalueviranomaisen tehtävät.

Yksikön määrärahaan sisältyy alueellisesti hoidetun maaseutuhallinnon tehtäviä varten varattu määräraha.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	30		30	38	125,0	8	57	-34,4
Toimintameno	-594	10	-584	-477	81,6	108	-408	16,8
Toimintakate	-564	10	-554	-439	79,2	115	-351	25,1
Suunnitelmapoistot								
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	7,0		7,0	5,2	74,3	-1,8	4,3	20,9

Ympäristövalvonnan ennustamat toimintatulot toteutuivat poikkeuksellisesta vuodesta ja etätöihin siirtymisestä huolimatta. Toimintamenojen alitus johtuu pääosin vajaalukuisesta henkilöstöstä sekä maaseutuhallinnon poikkeuksellisen pienestä maksusta.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Ympäristövalvonnan koko henkilökunta siirtyi lähes täysin etätöihin maaliskuun puolivälissä, vain paikan päällä läsnäoloa edellyttävät työt on suoritettu toimistolla ja tarkastuskohteissa, noudattaen valtakunnallista ja kunnan ohjeistusta. Tarkastusten osalta on suoritettu vain aivan välttämättömät läsnäoloa edellyttävät ja sellaiset tarkastukset, jotka ovat mahdollisia toteuttaa etäyhteyksiä hyödyntäen.

Vuonna 2020 ympäristövalvonnassa oli jonkin verran muutoksia henkilöstössä. Ympäristöassistentti aloitti työnsä vuoden alussa ja ympäristöasiantuntija suunnitellusta aikataulusta hieman myöhässä heinäkuussa. Yksi ympäristötarkastajista irtisanoutui kesäkuusta alkaen ja virka oli täyttämättä loppuvuoden 2020, johtuen kunnan päätöksestä viran täyttämistä vasta vuoden 2021 alusta. Päätös on edellyttänyt tehtävien uudelleenpriorisointia sekä henkilöstön venymistä. Laillisuusvalvontaa suorittavien tarkastajien vajeesta johtuen myöskään ympäristöasiantuntija ei ole voinut juurikaan tehdä hänelle ensisijaisesti kuuluvia ympäristönsuojelun edistämistehtäviä, vaan hänen on ollut välttämätöntä paikata vajetta viranomaisen rikosoikeudellisella vastuulla suoritettavissa laillisuusvalvontatehtävissä. Myös hajajätevesilainsäädännön toimeenpanon suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvat tarkastukset oli suunniteltu aloitettaviksi vuonna 2020, mutta resurssivajeesta johtuen aloitus siirtyi vuodelle 2021.

Etätöskentelystä ja yksikössä vallitsevasta haastavasta henkilöstötilanteesta huolimatta yksikkö on kyennyt säilyttämään palvelutasonsa tunnusluvuilla mitattavien töiden osalta sekä määrällisesti tuottamaan suoritteita edellisvuosien tasoisesti. Tehtävien määrä haittaperusteisessa jälkivalvonnassa oli

edellisen vuoden tapaan suuri. Nähtäväksi jää, vakiintuvatko määrät jatkossa tälle korkeammalle tasolle, vai onko kyse väliaikaisesta ilmiöstä. Jos ilmiö ei ole pysyvä, määrät putoaisivat jatkossa noin puoleen nykyisestä, mikä oli aikaisemmin pitkään vallinnut taso. Annettujen lausuntojen määrä oli hieman ennakoitua alhaisempi, mutta kuitenkin edellisvuotta hieman suurempi. Luvat ja päätökset saavuttivat lähes ennakoitun määrän. Viranomaistoiminnassa on erittäin haasteellista ennakkoon arvioida tunnuslukuina seurattavia suoritteita, koska määrät eivät ole viranomaisen toimista, vaan asiakkaan tarpeesta johtuvia. Näin ollen yksikön mahdollisuus vaikuttaa toteumaan on erittäin rajoittunut, jos ei lähes mahdoton.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Luvat ja päätökset	41	23	30	28
Haittailmoitukset	129	214	150	202
Lausunnot	51	30	50	38

Arvio tulevasta kehityksestä

Ympäristövalvonnassa käynnissä oleva digitalisaatioon liittyvä projekti jatkuu. Lupapiste.fi-palvelun palveluntarjoaja on ilmoittanut, että ympäristötoimen asiointipalvelu päättyy 7.10.2021. Tälle pyritään löytämään jokin korvaava ratkaisu. Kunnan tiedonhallintajärjestelmän edellyttämän tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja päivittäminen jatkuu. Yksikkö jatkaa myös muun sähköisen asioinnin kehittämistä resurssiensa puitteissa. Vuonna 2021 aloitettu asiakirjojen digitointi jatkuu ainakin vuonna 2022. Yksikkö pyrkii omalta osaltaan edistämään mahdollisuutta siirtyä sähköiseen arkistointiin.

Tavoitteena on saada vakanssit täytettyä kevään 2021 aikana, eli rekrytoida vakituinen ympäristötarkastaja. Tämän myötä vuonna 2021 on mahdollista jälkivalvonnan osalta aloittaa hajajätevesilainsäädännön toimeenpanon suunnitelmalliset tarkastukset.

Tulosyksikkö: Katu- ja viheralueet

VASTUUHENKILÖ: Kuntatekniikan päällikkö

Toiminta-ajatus

Katu- ja viheralueet -yksikön työt koostuvat katujen ja yleisten alueiden kunnossapitotyöstä, viranomaispäätöksistä, asiakaspalvelusta sekä infrainvestointihankkeissa katu- ja toteutussuunnitelmista, rakennuttamisesta sekä yleisten alueiden perusparantamisesta. Lisäksi yksikkö vastaa kunnan metsien hoidosta sekä jätelain, romuajoneuvolain ja yksityisistä teistä annetun lain mukaisten kunnan tehtävien hoidosta.

Kaavoittamisen yhteydessä tehtävästä infran esi- ja yleissuunnitelmista ja palvelurakentamisen osalta tarve- ja hankesuunnitelmista vastaavat Kehittäminen ja tuki -yksikön hankepäällikkö ja investointipäällikkö.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	253		253	212	83,9	-41	212	0,0
Toimintamenot	-2 235	10	-2 225	-1 922	86,4	303	-2 320	-17,2
Toimintakate	-1 982	10	-1 972	-1 710	86,7	262	-2 108	-18,9
Suunnitelmapoistot	-1 201						-1 015	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	16,0		16,0	16,1	100,6	0,1	16,2	-0,6

Katu- ja viheralueet yksikön toimintatuotot perustuvat pääosin metsätuottoihin. Ne jäivät hieman suunnitellusta, kuten myös sisäiset toimintatuotot. Toimintamenoissa aiempina vuosina suunniteltua korkeammiksi nousseita menoja saatiin kuluneena vuonna hillittyä, kuten kauden tavoitteeksi oli asetettu. Mm. ulkoisten palvelunostojen pienemmät kustannukset sekä yksikön vajaamiehityksestä syntyneet säästöt palkkakustannuksissa vaikuttivat toimintamenojen kertymään.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Edeltävien vuosien voimakkaamman rakentamisen jälkeen vuosi 2020 näyttäytyi uuden infran rakentamisen osalta verraten hiljaisempänä, vaikkakin yksittäisiä isoja hankkeita toteutettiin ja suunnittelutettiin tavalliseen tapaan. Samalla tehtiin myös valmistelemaa työtä tuleville vuosille kaavailtuja laajoja infrahankkeita silmällä pitäen. Koronarajoitusten myötä osa toimistotyöstä tehtiin etänä, mutta varsinkin kunnossapidon henkilöstö oli työnkuvastaan johtuen töissä normaalisti, toki turvaetäisyyksiä ja kokoontumisrajoituksia noudattaen.

Infrainvestointien suunnittelun ja toteutuksen osalta yksikkö sai paikattua pitkään vajaana olleita rivejään toisella rakennuttajainsinööriä kesän 2020 aikana. Paikan täyttäminen on jo useamman vuoden ollut haasteellista alan työmarkkinatilanteen takia. Lisäksi kuluneena vuonna oman haasteensa yksikön toiminnalle ja sen laajan tehtäväkentän hallitsemiselle aiheutti uuden yksikön päällikön rekrytoinnista aiheutuva tehtävien uudelleen järjestely.

Kuluneen vuoden aikana edistettiin aiempien vuosien tapaan toiminnan kehittämistä päivittäisen työn ohella. Uusien alueiden valmistumisen myötä lisääntyvät hoidettavat määrät luovat painetta hoidon tason ja työn jäljen tasaisuuden ylläpitämiselle. Tietoa alueiden ja infraomaisuuden määrästä ja ominaisuuksista kerättiin ja päivitettiin kuluneen kesän aikana teknisen harjoittelijan avulla. Paremmen tiedon avulla pyritään kehittämään päivittäisen kunnossapitotoiminnan tehokkuutta.

Vuonna 2020 valmistui myös useampi julkisen ulkotilan taideteos, kun ns. Susiympyrä viimeisteltiin maksaruohokatteella ja kohdevaloilla ja Jokilaaksoon valmistuivat Spiritus Lux ja Ajasta I ja II -teokset. Taideteokset erikoisrakenteina vaativat jatkossa kunnan osastojen sisäistä keskustelua esimerkiksi omistus- ja vakuutuskysymysten suhteen sekä kunnossapidosta sopimista.

Rakennushankkeista viestiminen ja hyvä kuntalaisvuorovaikutus ovat avaintekijöitä kasvavan kunnan viihtyisyyden kannalta. Panostusta näihin yhdessä Kehittäminen ja tuki -yksikön projektisuunnittelijan kanssa on jatkettu edeltävien vuosien tapaan. Esimerkkinä Nikkilän keskuspuiston hankkeeseen toteutettu osallistuvan budjetoinnin osuus. Viihtyisän ympäristön rakentaminen ja vaaliminen ovat muutoinkin toiminnan ytimessä. Hyvin suunnitellulla rakentamisella ja toimivalla ylläpidolla luodaan kuntalaisille viihtyisää lähiympäristöä.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kunnan kunnossapitämät tiet, km	76	78	83	80
Katuvalaistuspisteet	4 000	4 150	4200	4270
Rakennetut ja hoidetut puistot, ha	60	61	62	62

Arvio tulevasta kehityksestä

Kunnan kasvu näkyy erittäin vahvasti tuleville vuosille kaavailtujen infrainvestointien määrässä ja siten myös yksikköme toiminnassa. Toiminnan priorisointi ja suunnitelmallisuus yksikön kestävän ja taloudellisen toiminnan takaamiseksi on jatkossakin tärkeää. Myös yksiköiden välinen yhteistyö sekä ennakoiva ja suunnitelmallinen yhdyskuntaprosessi nousevat yhä tärkeämmiksi. Työmäärä yksikössämme tulee tulevina vuosina kasvamaan paljon, sillä hankkeisiin varatuilla euroilla mitaten vuosittaiset infrainvestoinnit tulevat jopa kaksinkertaistumaan kuluneeseen vuoteen verrattuna.

Uusien alueiden rakentuminen tulee tulevina vuosina edellyttämään joko ostopalvelujen lisäämistä tai uusia vakansseja. Myös valmistuvan infran ja sen tietojen hallittuun siirtymiseen yksikön sisällä tulee kiinnittää jatkossa entistä enemmän huomiota, jotta kunnan infraomaisuutta voidaan hallita ja kunnossapitää entistä suunnitelmallisemmin ja tehokkaammin.

Viestintä ja vuorovaikutus ovat osa jokaista investointihanketta. Myös kunnossapidon osalta viestinnällä ja proaktiivisella toiminnalla tuodaan yksikköme toimintaa ja sen merkitystä paremmin näkyväksi kuntalaisille. Samalla myös negatiivisen asukaspalauteen määrää voidaan vähentää. Viestintää ja vuorovaikutusta kehitetään aktiivisesti esimerkiksi Nikkilän Sydämen puistosuunnittelun yhteydessä osallistavalla budjetoinnilla ja puiston parempaan esteettömyyteen tähtävällä työpajalla.

Tulosityksikkö: Toimitilat

VASTUUHENKILÖ: Tilapalvelupäällikkö

Toiminta-ajatus

Tulosityksikkö suunnittelee, rakennuttaa, kunnossapitää ja vuokraa toimitiloja kunnan omien yksiköiden tarpeisiin sekä turvaa rakennuskannan arvon säilymistä ennakoivalla ja kestäväällä kiinteistönpidolla.

Taloudellinen tulos

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	10 981	-725	10 256	10 369	101,1	113	11 033	-6,0
Valmistus omaan käyttöön								
Toimintamenot	-12 900	10	-12 890	-11 858	92,0	1 032	-12 002	-1,2
Toimintakate	-1 918	-715	-2 633	-1 489	56,5	1 145	-969	53,6
Suunnitelmapoistot	-3 485		-3 485				-4 544	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina, htv	70,0		70,0	71,7	102,4	1,7	73,1	-1,9

Toimitiloilla talous vuonna 2020 pienei vuoteen 2019 verrattuna tulojen osalta noin 700 000 euroa ylittäen kuitenkin hivenen talousarvion. Menojen osalta kulujen pienentyminen vuoteen 2019 verrattuna oli noin 350 000 euroa ja menot alittivat talousarvion. Toimintakate koko vuodelta alitti talousarvion. Toimintamenoja laskivat lämmin vuosi ja siirtymien uusiutuviin energialähteisiin, nämä näkyivät noin 200 000 euron säästönä energiakustannuksissa.

Koronan taloudelliset vaikutukset kohdistuivat menoina lähinnä siivoustoimintoon, jossa ylimääräistä siivousta hankittiin 50 000 euron edestä sekä tarvikkeita 65 000 euron edestä eli yhteensä 115 000 euron edestä. Tulopuolella suora vaikutus oli ulkoisten vuokrien pienentyminen kunnanhallituksen päätöksen seurauksena 65 000 eurolla, kun vuokratuloja annettiin korona-ajalta anteeksi ja vuokrien maksuaikaa siirrettiin. Lisäksi ulkoiset tulot pienivät vuoden aikana epäsuorasti myös siksi, että osa ulkoisista vuokrasopimuksista päättyi kunnan kiinteistöissä. Niiden korvaamiseksi on etsitty uusia vuokralaisia.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa sekä analyysi tavoitteiden ja tunnuslukujen toteumasta

Investoinneissa merkittävimmät hankkeet olivat Sipoonlahden koulun rakennushankkeen valmistuminen kokonaisuudessaan sekä Nikkilän Sydämen laajennuksen töiden jatkuminen, lisäksi jatkuivat Jokipuiston koulun korjaus sekä Cook&Chill-ruoanvalmistukseen liittyvät työt.

Merkittäviä muutoksia tiloissa olivat kunnan hallinnon muutto Uuteen Kuntalaan (Lukkarinmäentie 2) tammikuussa sekä Sipoonlahden koulun ja Söderkulla skolan muutto Sipoonlahden valmistuneeseen koulurakennukseen kesällä 2021, jolloin vanha Kuntalan rakennus sekä Opintien koulurakennukset jäivät vain osittain käyttöön. Samalla poistettiin käytöstä Opintiellä sijainneet tilapäiset paviljonkirakennukset. Myös Söderkullan terveysasema sulkeutui ja nuorisotila Pleissi siirtyi yhdessä Sipoon opiston toimintojen kanssa vuoden lopulla kunnostettuun Opintiellä sijaitsevaan tilaelementtirakennukseen.

Vuoden aikana myytiin kiinteistöt Kylävuorenpenger 18, Kylävuorentie 2 ja Ruorikuja 1.

Tärkeimpiä toimitilojen kehittämishankkeita vuoden aikana olivat kaikkien kunnan rakennusten kuntoarviohanke sekä turvatekniikan kehittäminen kunnan kiinteistöissä. Molemmat hankkeet saatettiin loppuun. Kuntoarviohankkeessa tavoitteena on saada kartoitettua kaikkien kunnan rakennusten kunto, jotta tulevien vuosien korjaustoimet voidaan suunnitelmallisesti kohdentaa tietojen perusteella. Kuntoarvioista saatuja tietoja käytettiin pitkäjänteisessä korjaussuunnittelussa sekä korjauksien toteutuksissa.

Turvatekniikan kehittämisessä saatettiin loppuun kulunvalvonnan, lukituksen ja kameravalvonnan yhtenäistäminen. Esimerkiksi vuonna 2020 järjestelmään liitettiin monitoimitalo sekä päivitettiin Nikkilän Sydämen vanha osan turvatekniikka.

Henkilöstön vaihtuvuus vuoden aikana oli pientä. Koronan vaikutukset näkyivät eniten siivouksessa, jossa työkohteiden vaihtoja pitkin vuotta ja jouduttiin ostamaan myös omaa toimintaa tukevaa ulkopuolista siivousta. Lisäksi soveltuvin osin siirryttiin tekemään etätöitä, jotka jatkuivat koko vuoden. Yhtään koronatapausta ei henkilöstöön kohdistunut, vaikka lukuisiin koronatesteihin osallistuttiin.

Toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut 2020

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Osastojen käytössä olevat toimitilat (ei asunnot), htm ²	85 000	90 500	92 000	90 000
Vuokratut muut kiinteistöt	23	21	19	19
Ei käytössä olevat toimitilat (passiiviset), htm ²	4 000	7 500	11 000	10 500

Arvio tulevasta kehityksestä

Tilamuutoksista keskeisin on Nikkilän Sydämen laajennuksen valmistuminen sekä käyttöönotto syyslukukauden alussa.

Lisäksi Jokipuiston koulun korjaus ja Cook&Chill-ruonvalmistukseen liittyvät toisen asteen työt valmistuvat vuoden loppuun mennessä.

Purkukohteina ovat Talman koulun B-osa, jonka korvaa sen tilalle rakennettava paviljonkirakennus. Paviljonki valmistuu vuoden 2021 lopussa. Toinen merkittävä purkukohde on Leppätien vanha päiväkot.

Henkilöstömäärä pysyy nykyisellä tasolla.

2.3.7 Peruskunta yhteensä

Peruskunta yhteensä; toimintatuotot ja toimintakulut sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät Sipoon Vesi ei sisälly lukuihin alla

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos-% 19/20
Toimintatulot	47 410	-575	46 835	44 200	94,4	-2 635	45 598	-3,1
Valmistus omaan käyttöön							151	
Toimintamenot	-167 650	145	-167 505	-161 165	96,2	6 340	-160 652	0,3
Toimintakate	-120 240	-430	-120 670	-116 965	96,9	3 705	-114 903	1,8
Suunnitelmapoistot	7 000		7 000			-2 207	-6 100	-100,0
Henkilöstö 31.12.								
Työpanos laskennallisina virkoina	1 214,0		1 214,0	1 174,3	96,7	-39,7	1 204,0	-2,5

Käyttötalous osastoittain 2020, yhteenveto

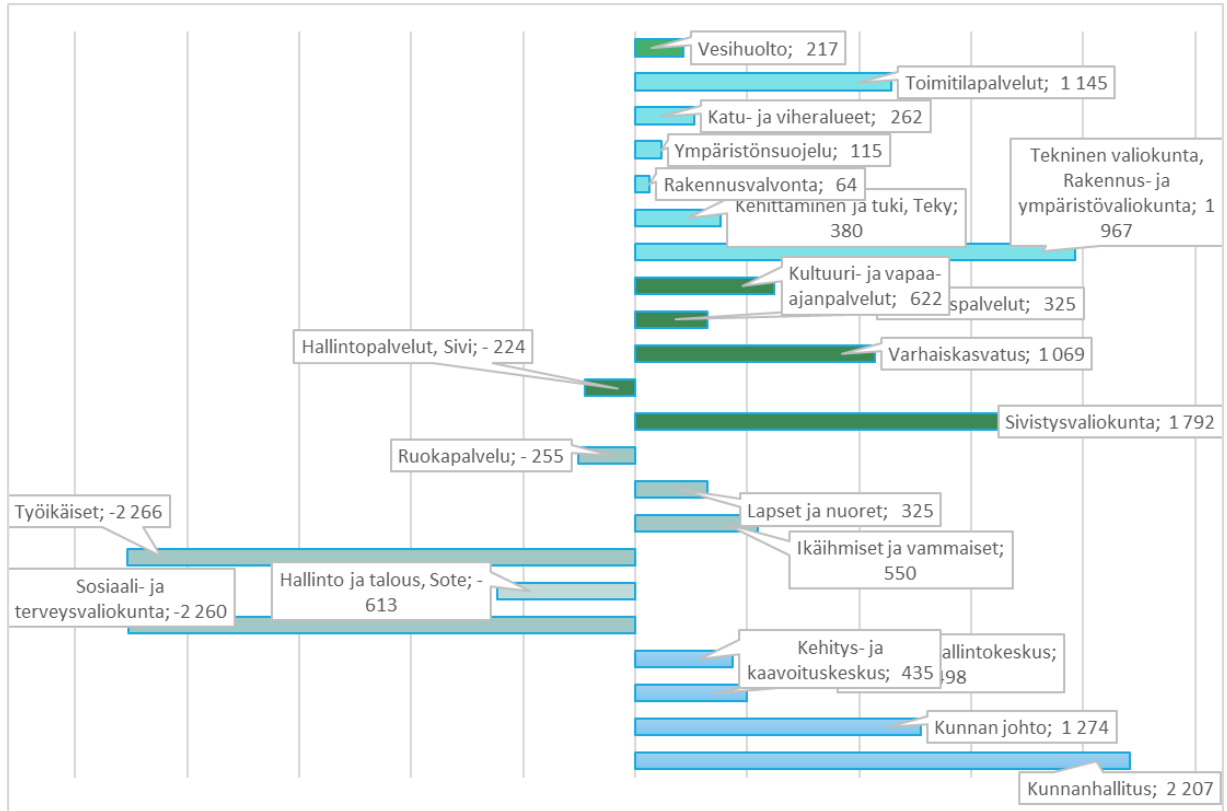
Vastuualueiden määrärahat ovat sitovia nettoperiaatteen mukaisesti. Alla olevassa taulukossa sekä toimintatuotot että toimintakulut sisältävät ulkoiset ja sisäiset erät.

1 000 €	Talousarvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Toteuma 2019
Keskusvaalilautakunta							
Toimintatulot							68
Toimintamenot				0		0	-50
Netto				0		0	18
Tarkastuslautakunta							
Toimintatulot							
Toimintamenot	-39		-39	-41		-2	-37
Netto	-39		-39	-41		-2	-37
Kunnanhallitus							
Toimintatulot	19 277	150	19 427	18 810	96,8	17 594	17 594
Toimintamenot	-20 598	-314	-20 912	-18 088	86,5	2 825	-16 980
Netto	-1 321	-164	-1 485	723	-48,7	2 207	614
Sosiaali- ja terveysvaliokunta							
Toimintatulot	12 064		12 064	9 857	81,7	-2 207	11 424
Toimintamenot	-68 939	-933	-69 872	-69 925	100,1	-53	-68 562
Netto	-56 875	-933	-57 808	-60 068	103,9	-2 260	-57 139
Sivistysvaliokunta							
Toimintatulot	3 676		3 676	3 704	100,8	28	3 960
Toimintamenot	-57 579	1 316	-56 263	-54 499	96,9	1 764	-55 936
Netto	-53 902	1 316	-52 586	-50 794	96,6	1 792	-51 975
Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta							
Toimintatulot	12 392	-725	11 667	11 828	101,4	161	12 553
Valmistus omaan käyttöön							151
Toimintamenot	-20 495	76	-20 419	-18 613	91,2	1 805	-19 087
Netto	-8 103	-649	-8 752	-6 785	77,5	1 967	-6 384
Yhteensä							
Toimintatulot	47 411	-575	46 835	44 201	94,4	15 576	45 598
Valmistus omaan käyttöön							151
Toimintamenot	-167 649	145	-167 505	-161 166	96,2	6 339	-160 653
Netto	-120 240	-430	-120 670	-116 966	96,9	3 704	-114 903

2.3.8 Poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarviosta ja edellisestä vuodesta

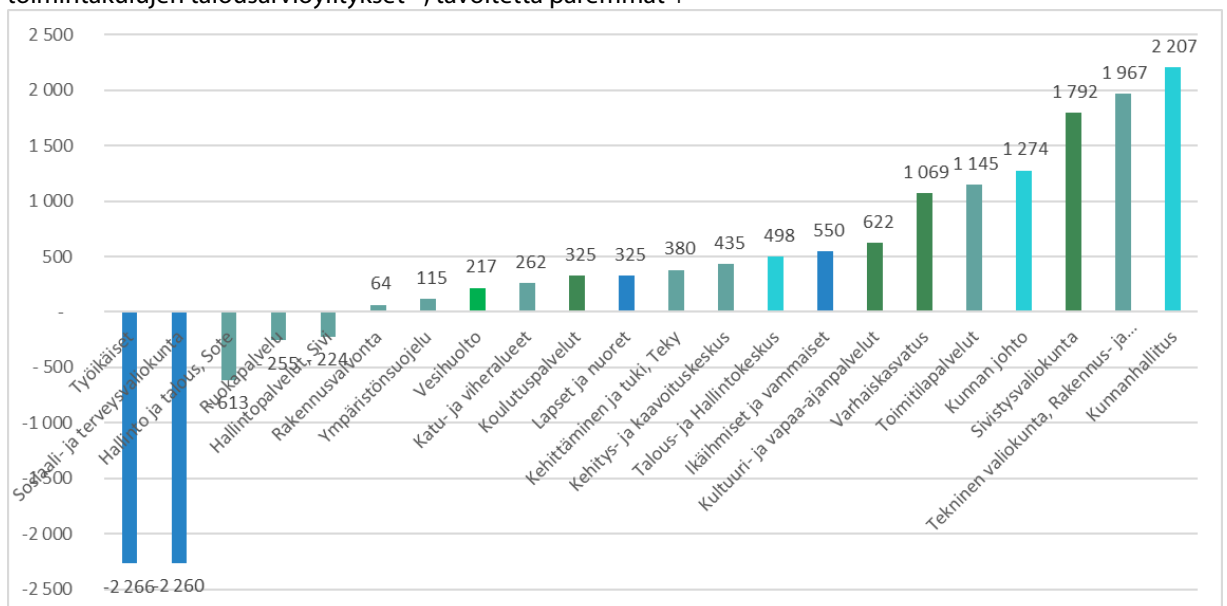
Toimintakatteiden poikkeamat (alla) talousarvioon nähden, 1 000 euroa. Sisältää sekä osastojen että tulosyksiköiden poikkeamat. Luvut sisältävät **sekä ulkoiset että sisäiset erät**. Vertailussa peruskunta ja Sipoon Vesi.

- tavoitetta parempi, + tavoitetta huonompi, osastokohtaiset tulokset raamitettu

Toimintakulujen poikkeamat (alla) talousarvioon nähden, 1 000 euroa (värikoodit kuten toimintakategraafissa). Sisältää sekä osastojen että tulosyksiköiden poikkeamat. Luvut sisältävät pelkästään **ulkoiset erät**. Vertailussa peruskunta ja Sipoon Vesi.

toimintakulujen talousarvioylitykset -, tavoitetta paremmat +

2.4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

VASTUUHENKILÖ (toimintakatteen jälkeiset erät): Talous- ja hallintojohtaja

Peruskunta ilman Sipoon Vettä, taulukko sisältää ulkoiset ja sisäiset erät

	Talous- arvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Poikkeama	Toteuma 2019	% 2020/1 9
Toimintatuotot							
Myyntituotot	3 853		3 853	3 750	-102	4 141	-9,4
Maksutuotot	7 126		7 126	5 699	-1 426	6 856	-16,9
Tuet ja avustukset	868		868	907	39	868	4,6
Muut toimintatuotot	35 563	-575	34 988	33 843	-1 146	33 733	0,3
Toimintatuotot yhteensä	47 410	-575	46 835	44 200	-2 635	45 598	-3,1
Valmistus omaan käyttöön				0		0	
Toimintakulut							
Palkat ja palkkiot	-48 628	-80	-48 708	-48 287	421	-46 634	3,5
Eläkekulut	-9 669		-9 669	-10 010	-341	-9 559	4,7
Muut henkilösivukulut	-1 676		-1 676	-1 908	-232	-1 440	32,5
Henkilöstökulut	-59 973	-80	-60 053	-60 205	-152	-57 632	4,5
Palvelujen ostot	-64 435	-890	-65 325	-62 121	3 205	-62 084	0,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 853		-7 853	-7 164	690	-7 733	-7,4
Avustukset	-7 949	-160	-8 109	-8 661	-552	-7 883	9,9
Muut toimintakulut	-27 400	1 275	-26 125	-23 015	3 109	-25 320	-9,1
Toimintakulut yhteensä	-167 610	145	-167 465	-161 165	-6 300	-160 652	0,3
Toimintakate	-120 200	-430	-120 630	-116 965	-3 665	-115 053	1,7
Verotulot	110 000	-4 500	105 500	107 044	1 544	103 221	3,7
Valtionosuudet	15 467	6 500	21 967	23 569	1 602	15 114	55,9
Rahoitustuotot ja -kulut:	60		60	528	468	558	-5,3
Vuosikate	5 327	1 570	6 897	14 177	7 279	3 840	269,2
Poistot ja arvonalentumiset				-13 596		-12 869	
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 261		-7 261	-7 969	-708	-6 736	7,8
Arvonalentumiset				-5 627		-6 133	
Satunnaiset erät				0		8 508	
Satunnaiset tuotot				0		9 572	
Satunnaiset kulut				0		-1 065	
Tilikauden tulos	-1 934	1 570	-364	580	944	-521	277
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 339		1 339	-11 277	-12 617	1 156	
Varausten lis (-) tai väh (+)				12 700			
Tilikauden Yli-jäämä	-595	1 570	975	2 003	1 028	635	53,6

2.5 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investoinnit, yhteenveto, Sipoon Vesi mukaan lukien

	1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet		-3 430	-175	-3 605	-3 580	99,3	-5 863
Laajennusinvestoinnit, rakennukset		-10 780	-70	-10 850	-10 474	96,5	-11 079
Uudelleeninvestoinnit		-3 150	-30	-3 180	-3 159	99,4	-6 722
Peruskorjausinvestoinnit		-9 020	3 985	-5 035	-4 798	95,3	-3 072
Muut investoinnit		-410	190	-220	-226	102,7	-2 602
Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin		-26 790	3 900	-22 890	-22 238	97,2	-29 339
Bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi		-2 330		-2 330	-2 304	98,9	-4 552
Maanosto		-2 500	900	-1 600	-1 039	64,9	-2 220
Irtain omaisuus, yhteensä		-2 090	800	-1 290	-961	74,5	-453
Osakkeet ja osuudet, netto		-1 580	1 500	-80	790		
Bruttoinvestoinnit yhteensä		-35 290	7 100	-28 190	-25 752	91,4	-36 563
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit		4 200	900	5 100	5 459	107,0	4 752
Rahoitusosuus investointeihin					455		
Investoinnit yhteensä, netto		-31 090	8 000	-23 090	-19 838	85,9	-31 810

Sipoon Veden investoinnit on esitetty eriteltynä kohdassa 5. Alla olevassa taulukossa on Sipoon Veden nettoinvestoinnit.

	1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet		-100		-100	-311	310,6	-1 728
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet		-150		-150	-419	279,6	-579
Haja-asutusalueet		-500		-500	-144		-1 252
Peruskorjausinvestoinnit		-1 580		-1 580	-1 429	90,5	-993
Irtain käyttöomaisuus							
Investoinnit yhteensä, netto		-2 330		-2 330	-2 304	98,9	-4 552

Vuoden 2020 bruttoinvestointien määrärahoja infraan ja rakennuksiin muutettiin kahdesti. Ensimmäiset muutokset tehtiin maaliskuussa ns. koronajarrusta johtuen. Tuolloin investointien määrärahoja leikattiin 3,9 milj. euroa ja muun muassa Jokipuiston koulun peruskorjausta siirrettiin painottuvaksi vuodelle 2021. Loppuvuodesta määrärahoja tarkasteltiin uudestaan ja määrärahoja siirrettiin eri investointierien kesken, mutta kokonaismääräraha pysyi samana.

Tekniikka- ja ympäristöosaston vuoden 2020 bruttoinvestoinnit olivat muutosten jälkeen 22,89 milj. euroa ja toteutuneet bruttoinvestoinnit olivat 22,24 milj. euroa. Kunnan bruttoinvestoinnit yhdyskunta- ja palvelurakentamiseen (infraan ja rakennuksiin) alittivat talousarvion 0,65 milj. eurolla.

Maanosto alitti budjetin noin 0,6 milj. eurolla. Toteutunut maanosto oli noin 1 milj. euroa, kun talousarvio oli 1,6 milj. euroa.

Irtaimen omaisuuden investoinnit alittivat talousarvion noin 0,3 milj. eurolla. Toteutuneet irtaimen omaisuuden investoinnit olivat noin 0,96 milj. euroa, kun talousarvio oli 1,3 milj. euroa.

Maan myynti ylitti talousarvion 0,36 milj. eurolla. Maan myyntiä toteutui noin 5,46 milj. euroa, kun talousarvio oli 5,1 milj. euroa.

Sipoon kunnan nettoinvestoinnit ilman liikelaitoksia alittivat talousarvion noin 2,38 milj. eurolla. Sipoon kunnan nettoinvestointeja ilman liikelaitoksia toteutui noin 18,3 milj. euroa, kun talousarvio oli noin 20,68 milj. euroa.

Sipoon Veden vesihuoltoliikelaitoksen investoinnit toteutuivat noin 2,3 milj. eurona, kun talousarvio oli 2,3 milj. euroa.

Kunnan bruttoinvestoinnit Sipoon Vesi mukaan lukien alittavat talousarvion noin 2,4 milj. euroa ja nettoinvestoinnit alittavat talousarvion noin 3,25 milj. euroa. Kunnan nettoinvestoinnit Sipoon Vesi mukaan lukien olivat noin 19,8 milj. euroa, kun talousarvio oli noin 23 milj. euroa.

Bruttoinvestoinneista laajennusinvestoinnit, mukaan lukien maan ostot, kattoivat vuonna 2020 noin 62 %, uudelleeninvestoinnit ja peruskorjaukset käytännössä loput. Irtaimen käyttöomaisuuden hankinnat pidettiin sopeutusohjelman mukaisesti budjetoitua alhaisemmalla tasolla.

Investointiosan toteutuminen

Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Tuotot						
Kulut	-3 430	-175	-3 605	-3 580	99	-5 863
Netto	-3 430	-175	-3 605	-3 580	99	-5 863

Laajennusinvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Infran laajennusinvestoinneissa suurimmat hankkeet olivat Kumlan silta, Tarapotin työpaikka-alue sekä Työpaikkakatu, jotka valmistuivat ja vastaanotettiin vuoden 2020 aikana. Näiden hankkeiden viimeistelytöitä jää vuodelle 2021.

Kaavoitusta on nopeutettu erityisesti pientaloalueiden osalta ja rinnalla on laadittu ko. alueiden kunnallistekniikan esi- ja yleissuunnitelmia. Yleissuunnittelua on toteutettu NG 8 Nikkilän kartanon, NG 8 Radan alituksen, NG 9 Pohjanniityn, M3 Massbyn Danielsbackan, S 20 Söderkullan kartanon ja T9 Taasjärvi IV:n asemakaava-alueiden osalta.

Nikkilän terminaalin ja Ison Kylätien ympäristön kadunrakennusurakassa urakoitsija sai viimeisiin maksueriin oikeuttavat työnsä päätökseen vuoden 2020 puolella ja projektien viimeisiä eriä on maksettu vuoden 2020 aikana.

Laajennusinvestoinnit, rakennukset

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Tuotot				80		
Kulut	-10 780	-70	-10 850	-10 474	97	-11 079
Netto	-10 780	-70	-10 850	-10 394	96	-11 079

Rakennusten laajennusinvestoinnit toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti.

Sipoonlahden koulun laajennus- ja muutostyöt vastaanotettiin kesällä 2020. Hiipuneen laatan selvittelytyö on kesken ja talotekniikan viimeisiä maksueriä on vielä maksamatta. Hanke alittaa vuoden 2020 budjetin 0,3 milj. euroa. Sipoonlahden liikuntalaaksoon saatu avustus (80 000 euro) on kohdennettu hankkeelle.

Nikkilän Sydämen laajentamisen 2. vaihe on edennyt suunnitellusti. Kustannusarvio alittaa hieman talousarvion liikuntasalin ja laajennuksen jakosuhteen muutoksen takia. Kokonaishanke kuitenkin tulee ylittämään budjetin noin 100 000 € saneerausosan lisätöiden ja koronasta johtuvan viivästymisen takia.

Uudelleeninvestoinnit

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Tuotot				375		
Kulut	-3 150	-30	-3 180	-3 159	99	-3 041
Netto	-3 150	-30	-3 180	-2 784	88	-3 041

Rakennusten uudelleeninvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisesti.

Nikkilän Sydämen 2. vaiheen uudelleeninvestointi eli liikuntahalli toteutui suunnitellun mukaisesti. Nikkilän Sydämen kokonaishanke (liikuntasali ja laajennus) tulee ylittämään budjetin noin 100 000 € saneerausosan lisätöiden ja koronasta johtuvan viivästymisen takia. Liikuntasalihankkeeseen on saatu 0,375 milj. euron avustus.

Sipoon pelastusaseman ja Söderkulla skolan hankesuunnittelu eteni suunnitellun mukaisesti. Uusi Kuntala -hankkeen kustannuksista määrärahan ylittänyt osa on tehty peruskorjausinvestointina.

Peruskorjausinvestoinnit

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Tuotot						
Kulut	-9 020	3 985	-5 035	-4 798	95	-3 072
Netto	-9 020	3 985	-5 035	-4 798	95	-3 072

Peruskorjausinvestoinnit toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Kevään 2020 koronajarrun mukaiset leikkaukset vaikuttivat rakennusten peruskorjausinvestointeihin seuraavasti:

- Teknisen valiokunnan määrittelemistä kohteista toteutuivat energiatehokkuushankkeet, kyläkoulut, taajamakoulut ja päiväkotihankkeet, mutta muista valiokunnan määrittelemistä kohteista / kohdentamista hankkeista jätettiin toteuttamatta 100 000 euron edestä hankkeita.
- Neiti Miilin tien sivistyskeskusalueen liikunnan ja huollon tiloissa huoltorakennus toteutetaan vasta vuonna 2021.

- Jokipuiston koulun toteutusta siirrettiin 2,0 milj. euron edestä vuoden 2021 aikana tehtäväksi. Vuoden 2020 aikana toteutetaan 700 000 euron edestä korjauksia, jotka käsittävät pääosin suunnittelun sekä uuden osan korjauksen. Myös työt vanhan koulun puolella aloitetaan.
- Cook&Chill-keittiön toinen vaihe toteutetaan pääosin suunnitellusti, mutta vaiheistusta siirrettiin 100 000 euron edestä vuodelle 2021.

Vuoden 2020 aikana aloitettiin useita peruskorjausinvestointeja, muun muassa edellä mainitut isot kohdennetut peruskorjaushankkeet. Ne jatkuvat vuoden 2021 ajan. Lisäksi muun muassa kouluissa ja päiväkodeissa toteutettiin lukuisia pienempiä peruskorjaushankkeita.

Yleiset investoinnit

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Tuotot						
Kulut	-410	190	-220	-226	103	-1 513
Netto	-410	190	-220	-226	103	-1 513

Yleiset investoinnit käsittävät sekä ELY:n ja HSL:n kanssa yhteistyössä tehtävät hankkeet että väylähankkeet. Määrärahoista toteutettiin muun muassa Söderkullan kiertoliittymän suunnittelu ja pyöräpysäköinti.

Yleiset investoinnit ylittivät hieman budjetoidun. Investointierän ylitys johtuu siitä, että pyöräpysäköinnin alueen päällysteitä uudistettiin hieman suunniteltua laajemmin, jotta varmistettiin korkeatasoinen lopputulos. Pyöräpysäköintiin myönnetty avustus tulee maksatukseen vuonna 2021 vuoden 2020 sijaan.

Yleisten investointien osalta määrärahaa korotettiin loppuvuodesta. Korotuksen syynä oli, että Porvoontielle rakennetun Lidlin liittymän vuoden 2019 laskuja maksettiin vuoden 2020 puolella (noin 100 000 €).

Maanmyynti ja -osto

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Kiinteä omaisuus						
Kiinteä omaisuus, myynti	4 200	900	5 100	5 459	107,0	4 752
Kiinteä omaisuus, osto	-2 500	900	-1 600	-1 039	64,9	-2 220
	1 700	1 800	3 500	4 421	126,3	2 533

Kunta sai maanmyyntituloja vuonna 2020 noin 5,46 milj. euroa. Asuinrakentamista varten tontteja myytiin Nikkilästä Jokilaakson, Kartanonrinteen ja Kylävuorenpenkereen alueilta sekä Söderkullasta taajamakeskustasta sekä Pähkinälehdon ja Eriksnäsin asemakaava-alueilta. Yritystontteja myytiin Sibbesborgin liikealueelta sekä Vaahteramäen työpaikka-alueelta.

Maata hankittiin erityisesti Nikkilän ja Söderkullan alueilta. Yhteensä maata hankittiin noin 6,2 ha.

Irtaimen omaisuuden investoinnit

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Kunnanhallitus	-1 490	350	-1 140	-868	76,2	-295
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunta	-200	175	-25	-		
Sivistysvaltiokunta	-300	200	-100	-71	71,1	-139
Tekninen valtiokunta	-100	75	-25	-22	88,0	-19
Netto	-2 090	800	-1 290	-961	74,5	-453

Kunnanhallituksen investointeihin sisältyy IT-hankintoja, Sivistysosastolla laite-, kaluste- ja konehankintoja ja Tekniikka- ja ympäristöosastolla kone- ja laitehankintoja.

Osakkeet ja osuudet

	Talousarvio 2020	Talousarvio- muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Kunnanhallitus	-1 580,0	1 500,0	-80,0	790		
Netto	-1 580	1 500,0	-80	790		

Investointitulona kirjattiin Inveonin (Östra Nylands yrkesinstitut) maksama osuus peruspääomasijoituksista.

2.6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

VASTUUHENKILÖ (rahoitus ja rahavarat): Talousjohtaja

Kunnan maksuvalmius oli koko tilivuoden ajan hyvä. Lyhytaikaisia luottoja oli tilivuoden aikana käytössä enimmillään 50 milj. euroa 50 miljoonan euron valtuutuksen puitteissa.

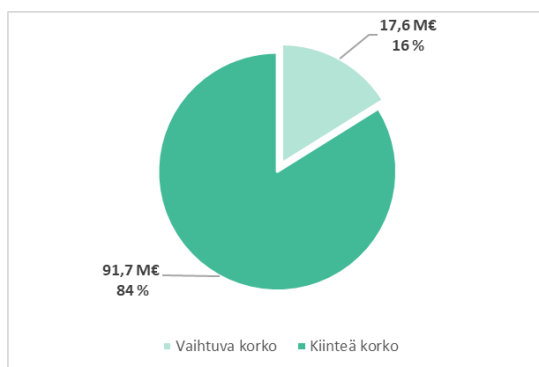
Pitkäaikaisia ja lyhytaikaisia luottoja lyhennettiin 9,35 milj. euroa, pitkäaikaisia luottoja otettiin 33 milj. euroa.

SITOVA TAVOITE		
Lainamäärä 31.12.2020 maksimissaan 115 milj. euroa.	Lainamäärä 31.12.2020 oli 109,4 milj. euroa.	

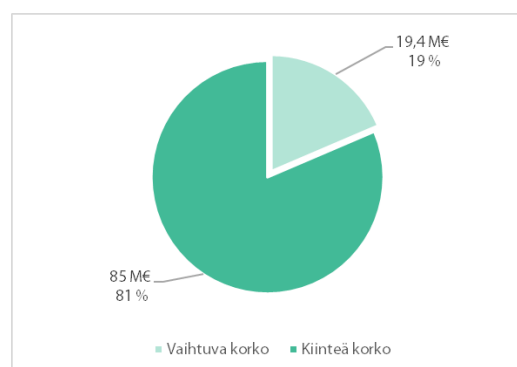
Rahoitukseen liittyvät riskit

Kunnan pitkäaikaisten lainojen keskiporko (sisältäen rahoituslaitoksen marginaalin) oli tilivuonna 0,37 %. Edellisenä vuonna vastaava keskiporko oli 0,404 %.

Lainasalkku 31.12.2020
109,4 M€

Lainasalkku 31.12.2019
105,6 M€

Luotoista 84 % on kiinteäkorkoisia ja 17,6 % vaihtuvakorkoisia. Edellisvuonna vastaavat luvut olivat 81 % ja 19 %.

Kunnan lainasalkun painotus on siirtynyt vaihtuvakorkoisista luotoista kiinteäkorkoisiin.

Lainasalkkuun ei sisälly valuuttariskiä, kaikki luotot on nostettu euromääräisinä.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu 2020

Peruskunta ilman Sipoon Vettä

1 000 €	Talous- arvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Poikkeama	Toteuma 2019	Muutos- % 2020/19
Toiminta ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	5 327	1 570	6 897	14 177	7 279	13 877	2,2
Satunnaiset erät				0			
Tulorahoituksen korjausevät	-4 200	-900	-5 100	-5 274	-174	-4 780	10,4
	1 127	670	1 797	8 902	7 105	9 097	
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-32 960	7 100	-25 860	-24 277	1 583	-32 031	-24,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin				455	455	225	102,2
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 200	900	5 100	6 294	1 194	7 111	-11,5
	-28 760	8 000	-20 760	-17 529	3 232	-24 694	
Toiminta ja investoinnit, netto	-27 633	8 670	-18 963	-8 626	10 336	-15 597	79
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset vähennykset	0		0	-1	-1	-179	
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 600		33 600	33 000	-600	10 000	230,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 400		-9 400	-9 356	45	-8 305	12,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000		3 000	-20 000	-23 000	35 000	-157,1
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset							
Vaihto-omaisuuden muutos						22	-100,0
Saamisten muutos				2 133	2 133	2 175	-1,9
Korottomien velkojen muutos				-4 037	-4 037	-16 066	-74,9
Vaikutus maksuvalmiuteen	27 200			1 739	-15 125	22 795	-92,4

2.7 YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

Peruskunta ilman Sipoon Vettä

	Määrärahat 1 000 €						Tuloarviot 1 000 €				
	Sitovuus	Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	TA muun jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	TA:n muutokset	TA muun jälkeen	Toteuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta	N	0		0	0	0			0		0
Tarkastuslautakunta	N	0		0	-41	-41	0		0		0
Kunnanhallitus	N	-20 598	-314	-20 912	723	21 635	19 182	150	19 332	18 810	-522
Sosiaali- ja terveystalokunta	N	-68 939	-933	-69 872	-69 925	-53	12 064	0	12 064	9 857	-2 207
Sivistysvaliokunta	N	-57 579	1 316	-56 263	-54 499	1 764	3 676	0	3 676	3 704	28
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta	N	-20 494	76	-20 419	-6 785	13 633	12 392	-725	11 667	11 828	161
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						110 000	-4 500	105 500	107 044	1 544
Valtionosuudet	B						15 496	6 500	21 996	23 569	1 573
Korkotulot	B								0	78	78
Muut rahoitustulot	B						945		945	944	-1
Korkomenot	B	-910		-910	-470	440					0
Korvaus peruspääomasta	B				0						
Muut rahoitusmenot	B				-24	-24					
Rahoitustuotot ja -kulut:	N					0					
INVESTOINTIOSA											
inv.menoihin										455	
Laajennusinvestoinnit kaava-alueet	N	-3 430	-175	-3 605	-3 580	25					
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	N	-10 780	-70	-10 850	-10 474	376					
Uudelleen investoinnit	N	-3 150	-30	-3 180	-3 159	21					
Peruskorjausinvestoinnit	N	-9 020	3 985	-5 035	-4 798	237					
Yleiset investoinnit	N	-410	190	-220	-226	-6					
Kiinteä omaisuus	N	-2 500	900	-1 600	-1 039	561					
Irtain käyttöomaisuus	N	-2 090	800	-1 290	-961	329					
Osakkeet ja osuudet	N	-1 580	1 500	-80	790	870					
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset	B				-1						
Lainakannan muutokset	B										
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	B						33 600		33 600	33 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	B	-9 400		-9 400	-9 356	45					
Oman pääoman muutokset	B				-20 000	-20 000	3 000		3 000		
Muut maksuvalmiuden muutokset	B				0	0					
Vaikutus maksuvalmiuteen	N			0	-1 905	-1 905	499		499		-499
YHTEENSÄ		-210 880	7 245	-203 636	-185 730	17 906	210 852		212 279	209 290	3 756

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 TULOSLASKELMA

Peruskunta & Sipoon Vesi, eliminoinnit huomioitu

Euro	1.1 - 31.12.2020		1.1 - 31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	8 449 934,58		8 591 584,21	
Maksutuotot	5 699 426,70		6 856 350,31	
Tuet ja avustukset	907 471,72		867 881,05	
Muut toimintatuotot	9 950 249,90	25 007 082,90	9 388 419,46	25 704 642,41
Valmistus omaan käyttöön			407,38	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-60 693 042,62		-58 115 633,42	
Palkat ja palkkiot	- 48 687 203,31		- 47 028 467,70	
Henkilösivukulut	-12 005 839,31		-11 087 165,72	
Eläkekulut	- 10 081 607,72		- 9 635 940,99	
Muut henkilösivukulut	- 1 924 231,59		- 1 451 224,73	
Palvelujen ostot	- 56 794 126,78		- 56 415 019,50	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 7 994 380,98		- 8 547 481,52	
Avustukset	- 8 360 592,08		- 7 883 282,76	
Muut toimintakulut	- 5 470 828,01	-139 312 970,47	- 7 454 298,80	-138 415 716,00
Toimintakate		-114 305 887,57		-112 711 073,59
Verotulot	107 044 123,10		103 220 736,09	
Valtionosuudet	23 569 420,00		15 114 230,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	78 760,21		48 194,33	
Muut rahoitustuotot	212 964,56		197 931,28	
Korkokulut	- 470 209,02		- 463 090,20	
Muut rahoituskulut	- 24 763,01	130 410 295,84	- 12 632,46	118 105 369,04
Vuosikate		16 104 408,27		5 394 295,45
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	- 9 170 034,80		- 7 836 003,61	
Arvonalentumiset	- 5 627 328,71	- 14 797 363,51	- 6 132 805,41	- 13 968 809,02
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot			9 572 495,89	
Satunnaiset kulut			- 1 064 559,95	8 507 935,94
Tilikauden tulos	1 307 044,76	1 307 044,76	- 66 577,63	- 66 577,63
Poistoeron lisäyas (-) tai vähennys (+)	- 11 277 125,71			1 156 017,01
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	12 700 000,00	1 422 874,29		0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				
Yli-/ (ali)jäämä		2 729 919,05		1 089 439,38

3.2 RAHOITUSLASKELMA

Peruskunta & Sipoon Vesi, keskinäiset eliminoinnit huomioitu

Euro	1.1 - 31.12.2020		1.1 - 31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	16 104 408,27		5 394 295,45	
Satunnaiset erät			8 507 935,94	
Tulorahoituksen korjaukset	- 5 274 420,86	10 829 987,41	- 4 779 642,34	9 122 589,05
Investointien rahavirta				
Investointimenot	- 26 580 912,28		- 37 812 936,39	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	455 000,00		225 000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 293 700,44	- 19 832 211,84	7 111 356,20	- 30 476 580,19
Toiminnan ja investointien rahavirta		- 9 002 224,43		- 21 353 991,14
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys				
Antolainasaamisten vähennys	100,00	100,00		-
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000 000,00		10 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 9 355 534,01		- 8 305 112,63	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 20 000 000,00	3 644 465,99	35 000 000,00	36 694 887,37
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos			22 208,83	
Saamisten muutos	1 862 558,76		2 109 690,97	
Korottomien velkojen muutos	- 3 392 555,32	- 1 529 996,56	- 11 804 463,72	- 9 672 563,92
Rahoituksen rahavirta		2 114 569,43		27 022 323,45
Rahavarojen muutos		- 6 887 655,00		5 668 332,31
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 916 037,45		12 803 692,45	
Rahavarat 1.1.	12 803 692,45	-	7 135 360,14	

3.3 TASE

Peruskunta & Sipoon Vesi, eliminoinnit huomioitu

VASTAAVAA	Euro	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT		261 477 007,66	251 029 838,47
Aineettomat hyödykkeet		380 412,10	126 152,21
Aineettomat oikeudet		313 904,12	
Muut pitkävaikutteiset menot		66 507,98	126 152,21
Aineelliset hyödykkeet		215 812 530,31	203 990 529,72
Maa- ja vesialueet		40 473 478,33	39 517 437,94
Rakennukset		100 330 807,76	78 872 671,23
Kiinteät rakenteet ja laitteet		59 857 824,98	53 759 321,61
Koneet ja kalusto		486 704,46	941 723,59
Muut aineelliset hyödykkeet		56 580,60	56 580,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		14 607 134,18	30 842 794,75
Sijoitukset		45 284 065,25	46 913 156,54
Osakkeet ja osuudet		45 281 909,26	46 910 900,55
Muut lainasaamiset		2 155,99	2 255,99
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		265 955,06	264 591,18
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		142 649,55	140 685,67
Muut toimeksiantojen varat		123 305,51	123 905,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT		11 082 882,66	19 833 096,42
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet			
Saamiset		5 166 845,21	7 029 403,97
Pitkäaikaiset saamiset		50 900,00	63 827,00
Lainasaamiset		50 000,00	50 000,00
Muut saamiset		900,00	13 827,00
Siirtosaamiset			
Lyhytaikaiset saamiset		5 115 945,21	6 965 576,97
Myyntisaamiset		2 841 253,45	3 278 751,31
Lainasaamiset		9 567,47	6 387,23
Muut saamiset		1 370 050,83	2 360 140,93
Siirtosaamiset		895 073,46	1 320 297,50
Rahoitusomaisuusarvopaperit		73,20	73,20
Osakkeet ja osuudet		73,20	73,20
Rahat ja pankkisaamiset		5 915 964,25	12 803 619,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ		272 825 845,38	271 127 526,07

VASTATTAVAA	Euro	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA		87 900 625,97	85 170 706,92
Peruspääoma		68 113 361,72	68 113 361,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		17 057 345,20	15 967 905,82
Tilikauden yli-/alijäämä		2 729 919,05	1 089 439,38
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		40 305 843,91	41 728 718,20
Poistoerot		34 655 843,91	23 378 718,20
Vapaaehtoiset varaukset		5 650 000,00	18 350 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET		273 642,24	135 642,24
Muut pakolliset varaukset		273 642,24	135 642,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		265 955,06	264 591,18
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen pääomat		265 955,06	264 591,18
VIERAS PÄÄOMA		144 079 778,20	143 827 867,53
Pitkäaikainen		84 579 037,59	67 957 918,36
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		69 030 000,00	47 910 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		90 490,94	113 996,25
Saadut ennakot			
Liittymismaksut ja muut velat		15 458 546,65	19 933 922,11
Lyhytaikainen		59 500 740,61	75 869 949,17
Joukkovelkakirjalainat			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		40 230 000,00	57 680 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä		23 505,35	25 534,05
Saadut ennakot		1 545 457,16	743 022,68
Ostovelat		7 754 272,13	9 339 583,20
Liittymismaksut ja muut velat		1 242 863,90	1 217 896,54
Siirtovelat		8 704 642,07	6 863 912,70
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		272 825 845,38	271 127 526,07

3.4 KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

Euroa	1.1 - 31.12.2020	1.1 - 31.12.2019
Toimintatuotot	74 676 666,36	74 972 429,11
Toimintakulut	-191 782 498,38	-186 153 069,63
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	15 595,22	23 257,03
Toimintakate	-117 090 236,80	-111 157 383,50
Verotulot	107 044 123,10	103 220 736,09
Valtionosuudet	26 146 845,47	17 431 094,18
Rahoitustuotot ja -kulut	-378 844,13	-410 899,77
Korkotuotot	81 904,20	52 085,23
Muut rahoitustuotot	234 339,84	224 824,32
Korkokulut	-508 005,45	-505 234,81
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	-187 082,72	-182 574,52
Vuosikate	15 721 887,64	9 083 547,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 561 284,24	-17 621 787,07
Omistuksen eliminointierot	571 264,52	1 661 418,37
Arvonalentumiset	-5 307 720,87	569,19
Satunnaiset erät	-411,82	6 311 092,34
Tilikauden tulos	-1 576 264,76	-565 160,18
Tilinpäätössiirrot		0,00
Tilikauden verot ja laskennalliset verot	-15 856,70	-14 178,84
Tilikauden verot	-5 713,21	-3 174,48
Laskennalliset verot	-10 143,49	-11 004,36
Vähemmistöosuudet	32 021,67	-12 538,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 560 099,79	-591 877,54

Konsernirahoituslaskelma

	31.12.2020	31.12.2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	15 721 887,65	9 083 547,00
Satunnaiset erät	-411,82	6 311 092,34
Tilikauden verot	-5 713,21	-3 174,48
Tulorahoituksen korjaukset	-5 069 815,38	-2 747 058,27
	10 645 947,23	12 644 406,59
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 950 633,96	-43 089 415,28
Rahoitusosuudet investointimenoihin	531 812,32	242 672,81
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 470 937,60	7 888 530,78
	-22 947 884,04	-34 958 211,69
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 301 936,81	-22 313 805,10
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-94,62	-1 276,94
Antolainasaamisten vähennykset	100,00	177,73
	5,38	-1 099,21
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	37 067 315,94	13 005 753,44
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 887 447,13	-8 874 921,65
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 991 283,38	35 889 015,54
	6 188 585,43	40 019 847,34
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	279,73	325,75
Vaihto-omaisuuden muutos	-427 928,08	45 394,67
Saamisten muutos	2 819 525,26	-2 828 515,99
Korottomien velkojen muutos	2 960 514,93	-9 446 723,21
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 352 391,84	-12 229 518,78
Rahoituksen rahavirta	11 540 982,65	27 789 229,34
Rahavarojen muutos	-760 954,16	5 475 424,23
Rahavarat 31.12.	16 785 994,52	17 546 948,67
Rahavarat 1.1.	17 546 948,67	12 071 524,44

Konsernitase

VASTAAVAA	2 020	2 019
PYSYVÄT VASTAAVAT	271 495 506,40	261 465 996,46
Aineettomat hyödykkeet	2 934 153,00	3 136 256,21
Aineettomat oikeudet	2 179 154,82	1 783 981,05
Muut pitkävaikutteiset menot	687 858,87	1 275 813,90
Ennakkomaksut	67 139,31	76 461,28
Aineelliset hyödykkeet	261 370 927,45	250 811 338,88
Maa- ja vesialueet	41 178 503,41	40 308 147,80
Rakennukset	136 879 234,50	116 752 129,55
Kiinteät rakenteet ja laitteet	61 817 559,45	56 263 276,33
Koneet ja kalusto	2 720 398,35	3 233 718,08
Muut aineelliset hyödykkeet	148 272,89	237 608,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	18 626 958,85	34 016 458,97
Sijoitukset	7 190 425,96	7 518 401,35
Osakkuusyhteisöosuudet	1 842 608,63	1 608 667,11
Muut osakkeet ja osuudet	5 325 298,78	5 886 620,76
Joukkovelkakirjalainasaimiset		
Muut lainasaamiset	2 511,44	2 789,16
Muut saamiset	20 007,11	20 324,32
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	496 117,01	395 411,05
Valtion toimeksiannot	58 709,03	10 953,48
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	248 362,32	224 885,97
Muut toimeksiantojen	189 045,65	159 571,60
VAIHTUVAT VASTAAVAT	25 374 103,95	28 526 655,27
Vaihto-omaisuus	871 129,84	443 201,77
Aineet ja tarvikkeet	801 654,74	368 825,75
Keskeneräiset tuotteet	63 477,41	68 029,73
Valmiit tuotteet	1 440,47	
Muu vaihto-omaisuus	4 557,22	6 346,29
Saamiset	7 716 979,58	10 536 504,83
Pitkäaikaiset saamiset	51 685,24	64 636,74
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	50 000,00	50 698,45
Muut saamiset	1 011,29	13 938,29
Siirtosaamiset	673,95	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	7 665 294,34	10 471 868,09
Myyntisaamiset	4 067 342,93	5 668 856,54
Lainasaamiset	9 619,72	6 389,25
Muut saamiset	2 264 867,81	2 992 898,14
Siirtosaamiset	1 323 463,88	1 803 724,17
Rahoitusarvopaperit	923 311,88	1 190 474,37
Osakkeet ja osuudet	1 312,41	1 312,41
Sijoitukset		
rahamarkkinainstrumentit	382 825,73	186 961,40
Muut arvopaperit	539 173,74	1 002 200,56
Rahat ja pankkisaamiset	15 862 682,64	16 356 474,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	297 365 727,36	290 388 062,79

VASTATTAVAA	2 020	2 019
OMA PÄÄOMA	128 053 996,39	129 643 297,25
Peruspääoma	68 113 361,73	68 113 361,72
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	94 386,08	189 844,21
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	61 406 348,37	61 931 968,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 560 099,79	-591 877,54
VÄHEMMISTÖOSUUDET	332 344,59	385 685,18
VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
PAKOLLISET VARAUKSET	667 995,21	699 561,72
Eläkevastuuvaraukset	10 890,52	11 488,88
Muut pakolliset varaukset	657 104,68	688 072,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	498 203,05	397 217,36
Valtion toimeksiannot	58 764,74	10 953,48
Lahjoitusrahastojen pääomat	373 428,79	350 146,28
Muut toimeksiantojen pääomat	66 009,52	36 117,59
VIERAS PÄÄOMA	167 813 188,12	159 262 301,28
Pitkäaikainen	97 252 753,97	73 009 818,91
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	81 673 519,53	58 203 779,20
Lainat julkisyhteisöiltä	118 389,80	115 030,36
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	31 412,45	40 510,69
Liittymismaksut ja muut velat	15 408 985,34	14 629 789,45
Siirtovelat		
Laskennalliset verovelat	20 446,85	20 709,19
Lyhytaikainen	70 560 434,15	86 252 482,38
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	41 395 457,11	59 286 637,53
Lainat julkisyhteisöiltä	27 020,63	26 011,33
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot	2 371 751,05	1 547 174,67
Ostovelat	11 396 095,44	12 119 183,51
Liittymismaksut ja muut velat	2 094 102,94	1 905 217,45
Siirtovelat	13 168 518,48	11 268 475,01
Laskennalliset verovelat	107 488,50	99 782,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	297 365 727,36	290 388 062,79

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET SEKÄ MENETELMÄT

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno- tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kunnan rakenteessa ei tapahtunut muutoksia vuoden 2020 aikana.

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Uusien säännösten myötä kunnille on tullut velvollisuus kattaa olennaisia ja pitkäkestoisia alijäämiä sellaisissa kuntayhtymissä, joissa kunta on jäsen.

4.2 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Esittämistapa

Konsernilaskenta tehtiin CGI:n Konsta-järjestelmässä.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (omistusosuus yli 50 %) sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Niistä osakkuusyhtiöistä, joista kunnan omistusosuus on yli 20 %, on yhdistelty kolme, joista tilinpäätöstiedot olivat saatavilla. Osakkuusyhtiön Bostads Ab Sato-Talma Asunto Oy osalta on yhdistelty vain edellisten tilikausien osuus ja Asunto Oy Sipoon Mäntykangas osalta yhdistelyä ei ole tehty edellisten vuosien tapaan.

Osakkuusyhtiön Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab:n tilinpäätös on laadittu valtioneuvoston asetuksen pien- ja mikroyrityksille tilinpäätöksessä esitettävissä tiedoissa säädettyjen 2 ja 3 lukujen pienyrityssäännösten mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty, vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Tämä koskee myös apporttiluovutuksessa syntynyttä myyntivoittoa ja kiinteistöjen arvonkorotuksia.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty nimellis- eli pariarvomenetelmällä.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistoja ei ole oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Vaikutus konsernitaseen kannalta on vähäinen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä. Osakkuusyhtiöistä ei ole aikaisempina vuosina huomioitu poistoeroa ja vapaaehtoista varausta.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Mukana peruskunta & Sipoon Vesi, ilman keskinäisiä kiinteistöosakeyhtiöitä.

Poikkeavat arvostus- ja jakstotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jakstotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Poikkeavat tilikaudet

Samkommunen för yrkesutbildning i östra Nyland purkautui 31.10.2020, jonka mukaan viimeinen yhdistely konsernitilinpäätökseen on tehty.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Samkommunen för yrkesutbildning i östra Nyland purkautuminen 31.10.2020.

Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1 rakennus myyty kunnalle, osana vuonna 2021 tapahtuvaa purkautumista. Rakennuksen arvo ja siihen liittyvä vuoden 2016 sisäinen kate on kirjattu arvonalentumisiin.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Keski-Uudenmaan Vesi -kuntayhtymä on edellisellä tilikaudella yhdistelty virheellisellä osuudella 26,6 %. Oikea osuusprosentti olisi ollut 16,81 %.

Kärkulla samkommun yhdistelty kuntayhtymänä, edellisenä vuonna yhdistelty konsernina. Edellisen vuoden tietoja ei ole korjattu. Muutokset huomioitu tilinpäätöksessä.

CGI Konsta konserniohjelman käyttöönoton yhteydessä havaittiin, edellisen tilikauden oman pääoman erissä käsittely virhe, jonka vuoksi Muiden omien rahastojen ja edellisten tilikausien yli-/alijäämän välillä saldot ovat muuttuneet. Muutos erien välillä 414 238,27:

Muut omat rahastot, euroa

-	31.12.2019	604 082,48
-	1.1.2020	189 844,21
-	ero	-414 238,27

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä, euroa

-	31.12.2019	60 925 853,05
-	1.1.2020	61 340 091,32
-	ero	414 238,27

Muut omat rahastot 1.1. 189.844,21

-	Konserniyhtiöiden muutokset	-29.201,08
-	Siirto erien välillä (K-U Vesi)	-66.257,04

Muut omat rahastot 31.12. 94.386,08

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1. 61.340.091,32

- Siirto erien välillä (K-U Vesi) 66.257,04

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12. 61.406.348,36

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Keski-Uudenmaan Vesi -kuntayhtymän omistusosuus korjattu 26,06 % → 16,99 %.

4.3 TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA

	Konserni 2020	2019	Kunta 2020	2019
Yleishallinto	6 751 679,79	6 248 202,55	6 508 341,49	5 934 495,99
Sosiaali- ja terveysosasto	45 835 766,21	44 549 815,64	6 925 015,27	8 214 810,32
Sivistysosasto	3 917 416,68	5 050 934,26	3 693 004,33	3 958 274,06
Tekniikka- ja ympäristösosasto	18 171 803,68	19 123 476,65	7 880 721,81	7 596 654,66
Kunnan toimintatuotot yhteensä	74 676 666,36	74 972 429,11	25 007 082,90	25 704 235,03

4.4 VEROTULOJEN ERITTELY

	2020	2019
Kunnan tulovero	92 584 778,73	88 838 532,76
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 348 751,43	4 366 187,90
Kiinteistövero	9 110 592,94	10 016 015,43
Verotulot yhteensä	107 044 123,10	103 220 736,09

4.5 VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2020	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	24 509 402,00	22 184 032,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus +/- Järjestelmämuutoksen tasaus (+/-)	-5 932 444,00	-5 573 708,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet Verotulomenetysten korvaus	-1 762 965,00 6 755 427,00	-1 496 094,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	23 569 420,00	15 114 230,00

4.6 PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	39 989 774,90	33 427 634,72
Muiden palvelujen ostot	16 804 351,88	22 988 450,00
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	56 794 126,78	56 416 084,72

4.7 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Muut	2–5 vuotta	Tasapoisto*
Hallinto- ja laitosrakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Muut rakennukset	10–20 vuotta	Tasapoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Verkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10–15 vuotta	Tasapoisto
Kuljetusvälineet	5–10 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3–5 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kunnassa kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen osalta on noudatettu yllä mainittua poistosuunnitelmaa vuoden 2015 valmistuneiden kohteiden osalta. Aikaisempien vuosien valmistuneiden hyödykkeiden osalta on käytetty pidempää poistoaikojä saatuja erityisperusteiden perusteella. Ryhmässä Muut aineettomat hyödykkeet* on kuitenkin Sipoon kunnan investoinneissa muiden kuntien vesi- ja viemärlaitoksiin (esim. Sipoon kunnan osuus Viikinmäen puhdistamoon) noudatettu enimmäissuosituksen mukaista 20 vuoden poistoaikaa.

4.8 PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2020	2019
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	70 489,01	70 489,01
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	70 489,01	70 489,01
Kuninkaantien työterveyden alijäämien kattausvaraus 1.1.		65 153,23
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Kuninkaantien työterveyden alijäämien kattausvaraus 31.12.	65 153,23	65 153,23
Kuntayhtymien alijäämien kattausvaraus 1.1.		27 463,72
Lisäykset tilikaudella	138 000,00	
Vähennykset tilikaudella		-27 463,72
Kuntayhtymien alijäämien kattausvaraus 31.12.	138 000,00	0,00

4.9 PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut toimintatuotot				
Myyntivoitot, osakkeet	289,26	97 825,12		97 825,12
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	5 285 535,42	4 606 799,45	5 285 535,42	4 606 756,74
Rakennusten luovutusvoitot	173 850,00	48 372,82	173 850,00	47 596,76
Muut luovutusvoitot	230 390,59	11 599,11		
Luovutusvoitot yhteensä	5 690 065,27	4 764 596,50	5 459 385,42	4 752 178,62
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot, rakennukset	46964,56		46 964,56	
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot				
Myyntitappiot, muut	620035,25	-792,32		
Myyntitappiot yhteensä	666 999,81	-792,32	46 964,56	0,00

4.10 OSINKOTUOTTOJEN JA PERUSPÄÄOMAN KORKOTUOTTOJEN ERITTELY

	2020	2019
Osinkotuotot muista yhteisöistä	10 804,80	10 800,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	155 999,78	155 999,78
Yhteensä	166 804,58	166 799,78

4.11 SATUNNAISIIN TUOTTOIHIN JA KULUIHIN SISÄLTYVÄT ERÄT

	2020	2019
Satunnaiset tuotot		
Sipoonranta Oy:n kanssa tehtyjen maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppojen purkamisesta aiheutunut taseeseen kirjattujen saatujen ennakoiden kirjaaminen maankäyttösopimustuotoiksi		9 572 495,89
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	9 572 495,89
Satunnaiset kulut		
Myytyjen tonttien maaperän puhdistaminen Sipoonranta Oy:n kanssa tehtyihin maankäyttösopimuksiin 1 ja 2 liittyneiden kiinteistöjen palautumisesta kunnalle aiheutunut myyntitappio		165 107,95
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	1 065 157,95

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4.12 AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

Pysyvät vastaavat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pit.vai.menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		126 152,21	126 152,21
Lisäykset tilikauden aikana			
Rahoitusosuudet tilikaudella			
Vähennykset tilikauden aikana		-912,92	-912,92
Siirrot erien välillä	314 764,13		
Tilikauden poistot	-860,01	-58 731,31	-59 591,32
Arvonlennukset ja niiden palautukset			
Poistamaton hankintameno 31.12.	313 904,12	66 507,98	380 412,10
Arvonkorotukset			
Lisäpoistot (alle 1000e)			

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	39 517 437,94	78 872 671,23	53 759 321,61	941 723,59	56 580,60	30 842 794,75	203 990 529,72
Lisäykset tilikauden aikana	1 000 591,97	50 000,00		71 125,00		25 084 174,31	26 205 891,28
Rahoitusosuudet tilikaudella		-57 040,14					-57 040,14
Vähennykset tilikauden aikana	-44 551,58	-72 502,81	-20 216,31	-6 672,95			-143 943,65
Siirrot erien välillä		31 282 487,30	9 700 581,46	22 001,99		-41 319 834,88	
Tilikauden poistot		-4 956 727,96	-3 581 861,78	-541 473,17			-9 080 062,91
Arvonlennukset ja niiden palautukset		-4 788 079,86					-4 788 079,86
Poistamaton hankintameno 31.12.	40 473 478,33	100 330 807,76	59 857 824,98	486 704,46	56 580,60	14 607 134,18	215 812 530,31
Arvonkorotukset							
Lisäpoistot (alle 1000e)							-30 380,57

Arvonlennukset	
Söderkullan terveysasema	80103,38
Sipoonlahden koulu	4 175 525,60
Paloasema	280849,37
Nickby busstation	51596,18
Nikkilän Terveysasema	98491,13
Nuorisotalo Pleissi	52 668,07
Gamla polishuset	24 626,88
Kommunens depå	17905,47
Nikklän sairaala	6313,78
	4 788 079,86

Sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä
	Osakkeet, konserni-yhtiöt	Osakkeet, omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	
Hankintameno 1.1.	33 167 506,72	534 872,44	8 773 875,49	4 434 645,90	46 910 900,55
Lisäykset				21,00	21,00
Vähennykset	-827 500,00		-801 512,29		-1 629 012,29
Hankintameno 31.12.	32 340 006,72	534 872,44	7 972 363,20	4 434 666,90	45 281 909,26
Arvonlennukset			Arvonlennukset		
Kesk.kiint.Oy Terveystie 1	-827 500,00				
Sam.för yrkesutb.i östra Nyland			-11 748,85		

	Jvk-, muut laina- ja muutsaamiset	
	Saamiset muut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 255,99	2 255,99
Lisäykset		0,00
Vähennykset	-100,00	-100,00
Siirrot erien välillä		0,00
Hankintameno 31.12.	2 155,99	2 155,99

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

					Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.		
Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	801 512,29		-801 512,29			

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Konsernin omistus- osuus, %	Kuntakonsernin osuus, €		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt					
Asunto Oy Tiltalhti	0877809-5	100,00	185 272,47	215 957,38	7,80
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo lshall Ab	1488818-6	51,60	236 889,23	531 085,19	-46 222,37
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00	24 242 596,11	64 948,07	-1 001 939,52
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00	6 187 547,48	29 397,78	-212 519,43
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00	191 365,87	4 864,68	-635 074,05
		Yhteensä	31 043 671,16	846 253,10	-1 895 747,57
Kuntayhtymät					
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32	4 986 969,37	16 174 640,59	8 396,99
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80	144 202,13	395 285,23	4 712,62
Kärkulla samkommun	0204197-3	4,37	354 882,57	1 721 859,32	-105 473,71
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45	3 399 941,88	459 896,05	203 954,40
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	16,99	2 927 252,48	1 096 879,44	34 233,78
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19	20 422,55	21 229,09	-473,89
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55	116 579,10	2 488 894,77	-1 102 930,00
		Yhteensä	11 950 250,08	22 358 684,49	-957 579,82
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt					
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60	49 652,84	-136,52	494,39
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80			
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51	102 336,32	2 449 530,76	6 140,91
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00	157 644,39	2 082,70	1 132,36
		Yhteensä	309 633,55	2 451 476,94	7 767,66

4.13 SAAMISTEN ERITTELY

	2020	2019
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	52 872,88	4 859,08
<i>Yhteensä</i>	52 872,88	4 859,08
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	6 492,50	17 981,36
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	47 552,64	5 417,53
<i>Yhteensä</i>	54 045,14	23 398,89
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	3 943,47	4 656,20
<i>Yhteensä</i>		
Saamiset yhteensä	106 918,02	28 257,97

4.14 LYHYTAIKAISIIN SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Hyvityksiä kunnilta ja kuntayhtymiltä	528 484,32	2 093,30	528 447,82	2 093,30
Muut tulojäämät	794 979,56	1 318 204,20	366 625,64	1 318 204,20
Tulojäämät yhteensä	1 323 463,88	1 320 297,50	895 073,46	1 320 297,50
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 323 463,88	1 320 297,50	895 073,46	1 320 297,50

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.15 OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Peruspääoma 1.1.	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72
Lisäykset				
Peruspääoma 31.12.	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72	68 113 361,72
Muut omat rahastot 1.1.	189 844,21	621 292,26		
Lisäykset		5 367,90		
Vähennykset	-29 201,08	-22 577,68		
Siirrot erien välillä	-66 257,04	-414 238,27		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	94 386,09	189 844,21		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	61 340 091,32	61 517 730,59	17 057 345,20	16 114 941,12
Siirto vahinkorahastoon				
Siirrot erien välillä	66 257,04	414 238,27		
Muut muutokset				
Edellisen tilikauden virheen oikaisu				-147 035,40
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	61 406 348,36	61 931 968,86	17 057 345,20	15 967 905,72
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 560 099,79	-591 877,54	2 729 919,05	1 089 439,38
Oma pääoma yhteensä	128 053 996,38	129 643 297,25	87 900 625,97	85 170 706,82

4.16 PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVAT VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	45 061 215,73	32 485 352,41	36 010 000,00	25 490 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	10 214,77	25 592,77	10 214,77	25 592,77
Pitkäaikaiset velat yhteensä	45 071 430,50	32 510 945,18	36 020 214,77	25 515 592,77

4.17 KUNTATODISTUSLAINAT

	2020	2019
1.1. - 31.3.2021 erääntyvät		50 000 000,00
- korko -0,15 - 0,00		40 000 000,00
- korko >0,00 - 0,2		10 000 000,00
- korko -0,4300	30 000 000,00	

4.18 PAKOLLISET VARAUKSET

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus	10 890,53	11 488,88		
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	70 489,01	70 489,01	70 489,01	70 489,01
Pakollinen varaus, kuntayhtymien alijäämien kattausvelvollisuus				
Muut pakolliset vastuut	87 438,08	111 715,59	203 153,23	65 153,23
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	499 177,59	505 868,25		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	667 995,21	699 561,73	273 642,24	135 642,24

4.19 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

	2020	2019
- Investointivaraus uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen	6 512 034,59	6 922 908,88
- Investointivaraus Koulukeskus Nikkilän sydän rakentamiseen	15 697 809,32	16 455 809,32
- Sipoonlahden koulun laajentaminen	12 446 000,00	
<i>Poistoerot yhteensä</i>	34 655 843,91	23 378 718,20
Vapaa-ehtoiset varaukset		
- Investointivaraus Uusien kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamiseen		0,00
- Investointivaraus Keravalla Maantie 148 parantamiseen	650 000,00	650 000,00
- Investointivaraus Sipoonlahden koulun laajentamiseen		12 700 000,00
- Investointivaraus Sipoonlahden koulun laajentamiseen, vaihe II	5 000 000,00	5 000 000,00
<i>Varaukset yhteensä</i>	5 650 000,00	18 350 000,00
Yhteensä	40 305 843,91	41 728 718,20

4.20 VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE, KUNTAYHTYMILLE SEKÄ OSAKKUUS- JA MUILLE OMISTUSYHTEISYHTEISÖILLE

Pitkäaikainen	2020	2019
Velat tytäryhteisöille		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		5 304 571,35
Siirtovelat		
Yhteensä	0,00	5 304 571,35
Lyhytaikainen		
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Saadut ennakot		
Ostovelat	-37 816,02	1 772 699,32
Muut velat		
Siirtovelat	776 829,31	
Yhteensä	739 013,29	1 772 699,32
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Saadut ennakot		
Ostovelat		1 288,15
Muut velat		
Siirtovelat		
Yhteensä	0,00	1 288,15
Vieras pääoma yhteensä	739 013,29	7 078 558,82

4.21 MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Muut pitkäaikaiset velat				
Liittymismaksut	15 408 985,34	14 629 789,45	15 408 546,65	14 629 350,76
Muut pitkäaikaiset velat yhteensä	15 408 985,34	14 629 789,45	15 408 546,65	14 629 350,76

4.22 LYHYTAIKAISEN VIERAAN PÄÄOMAN SIIRTOVELKoihin SISÄLTyvÄT OLENNAISET ERÄT

	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot		364 999,90		
Palkkojen ja henkilösivukul.jaks. jaksotukset	11 539 268,42	9 818 466,45	7 730 290,74	6 217 674,15
Korkojaksotukset	85 745,40	92 309,10	80 134,46	84 527,78
Muut menojäämät	1 543 488,47	992 699,57	894 233,06	561 710,77
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	13 168 502,29	11 268 475,01	8 704 658,26	6 863 912,70

4.23 HUOLLETTAVIEN VARAT

	2020	2019
Huollettavien varat 31.12.	467,95	467,95

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.24 VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta		Konserni		Kunta	
	2020	2020	2020	2019	2019	2019	2019	
Toimitilojen vuokravastuut	16 979 112,52	9 680 368,00	16 644 948,98	10 297 344,50				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 993 073	890 767	2 489 443	1 512 900				
Myöhemmin maksettavat	14 986 039	8 789 601	14 155 505	8 784 445				
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut								
vuokravastuut	2 831 473,57	2 217 363,85	3 909 233,49	3 196 663,49				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 068 317,45	778 650,45	1 409 645,97	1 116 738,94				
Myöhemmin maksettavat	1 763 156,12	1 438 713,40	2 499 587,52	2 079 924,55				
Muut vuokravastuut	3 104,40		3 104,40					
Yhteensä	19 813 690,49	11 897 731,85	20 557 286,87	13 494 007,99				

Vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastuehdon mukaisia vastuuta.

4.25 KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET

	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 231 762,96	1 231 762,96
Jäljellä oleva pääoma	783 641,90	614 032,00
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	11 761 699,16	12 361 699,16
Jäljellä oleva pääoma	9 171 462,39	8 469 540,91

4.26 VASTUU KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

	2020	2019
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	141 216 997,00	124 415 408,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	87 991,00	81 857,00

4.27 MAHDOLLISET OIKEUDELLISET VASTUUT

Sipoon kunta on osallinen muutamiin oikeudellisiin toimiin ja neuvotteluihin, joiden tulosta ei voi ennustaa. Ottaen huomioon tällä hetkellä saatavissa olevat tiedot arvioidaan kuitenkin, että näiden tuloksilla ei ole merkittävää vaikutusta kunnan tulokseen.

4.28 ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

Kunnan myydessä rakennuttamansa rakennusta alle kymmenen vuotta aktivoinnista, on suoritettava arvonlisäveron palautus.

Vuonna 2020 kunta ei myynyt tällaista rakennuskohdetta.

Kunnan rakennuskannassa oleva palautettavan arvonlisäveron määrä 31.12.2020 oli noin 12 575 000 euroa. Tästä määrästä vajaa 10 % eli noin 1 244 000 euroa oli sitoutunut sosiaali- ja terveydenhoidon kiinteistöihin.

4.29 HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

	2020		2019	
	Koko- aikaisia	Osa- aikaisia	Koko- aikaisia	Osa- aikaisia
Yleishallinto	85	3	79	2
Sosiaali- ja terveystoimi	300	92	330	80
Opetus- ja kulttuuritoimi	555	136	559	132
Tekniikka- ja ympäristötoimi	115	17	116	14
Yhteensä	1 055	248	1 084	228

4.30 HENKILÖSTÖKULUT

	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	60 693 042,62	58 115 633,42
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	239,44	18,65
Henkilöstökulut yhteensä	60 693 282,06	58 115 652,07

4.31 LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2020	2019
Svenska folkpartiet	12 396,50	12 507,63
Kokoomus	8 462,00	8 812,50
Sipoon demarit	3 240,00	3 381,75
Sibbo Socialdemokrater	3 576,00	3 856,00
Sipoon Vihreät	5 955,77	6 569,27
Yhteinen Sipoomme	35,00	21,00
Sipoon Perussuomalaiset	1 151,00	1 138,00
Keskustapuolueen Sipoon paikallisyhdistys	616,00	599,00
Suomen Kristillisdemokraatit	524,00	509,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	35 956,27	37 394,15

4.32 TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	Konserni		Kunta		
	2020	2019	2020	2019	2018
KPMG Oy Ab					
Tilintarkastuspalkkiot	26776,56	23834,33	18777,5	18818,22	13 157,50
Tilintarkastajan lausunnot				46,86	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	642,82	634,54	8968,75	561,58	3 243,75
Muut palkkiot	13444,89	19162,93	178,75	11734,65	
Palkkiot yhteensä	40 864,27	43 631,80	27 925,00	31 161,31	16 401,25

4.33 INTRESSITAHOTAPAHTUMAT

Kunnanjohtajan kanssa on 13.12.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 12 kk palkan (10 500 €/kk) suuruudesta erokorvauksesta.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta 81 989,00 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 74 063,05 euroa, josta kunnalle 46 237,76 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö myi rakennuksensa kunnalle 50 000 euron käypään hintaan. Yhtiön toiminta loppuu, ja se asetetaan vuonna 2021 selvitystilaan. Kunta on alaskirjannut osakepääomansa yhtiössä.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta 398 433,00 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 356 550,94 euroa, josta kunnalle 212 406,00 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle vedestä 11 481,30 euroa tilikauden aikana.

Sipoon kunta on tilikauden aikana maksanut Kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14:lle käyttämästään toimitilasta vastiketta yhteensä 1 001 005,00 euroa. Yhtiön käyttökulut olivat 973 661,68 euroa, josta kunnalle 618 135,96 euroa hallinnosta, kiinteistöhuollosta ja maanvuokrasta. Yhtiö on maksanut Sipoon Vedelle vedestä 24 489,37 euroa tilikauden aikana.

Kunta on ostanut palveluja Sipoon Jäähalli Oy:ltä yhteensä 63 482,53 eurolla.

5 SIPOON VESI, LIKELAITOS

5.1 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

Tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2020	1.1. - 31.12.2019
Liikevaihto	4 830 036,67	4 605 376,70
Liiketoiminnan muut tuotot	253 391,55	237 015,95
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 780 565,90	-1 904 022,13
Ostot tilikauden aikana	-885 237,43	-876 931,05
Palvelujen ostot	-895 328,47	-1 027 091,08
	-1 780 565,90	-1 904 022,13
Henkilöstökulut	-487 717,04	-483 423,52
Palkat ja palkkiot	-400 020,79	-394 689,00
Henkilösivukulut	-87 696,25	-88 734,52
Eläkekulut	-71 392,31	-77 372,63
Muut henkilösivukulut	-16 303,94	-11 361,89
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 200 881,18	-1 099 985,64
	-1 200 881,18	-1 099 985,64
Liiketoiminnan muut kulut	-155 425,36	-112 863,10
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 458 838,74	1 242 098,26
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	3 835,99	2 742,22
Korkokulut	0,00	-54 914,10
Korvaus peruspääomasta	-735 350,22	-735 350,22
Muut rahoituskulut	0,20	-0,75
	-731 514,03	-787 522,85
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	727 324,71	454 575,41
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	727 324,71	454 575,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	727 324,71	454 575,41

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,21	17,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	18,21	16,6
Voitto,%	15,1	9,9

Rahoituslaskelma

1.1. - 31.12.2020 1.1. - 31.12.2019

Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä	1 458 838,74	1 242 098,26
Poistot ja arvonalentumiset	1 200 881,18	1 099 985,64
Rahoitustuotot ja -kulut	-731 514,03	-787 522,85
	1 928 205,89	1 554 561,05
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 303 678,37	-5 782 353,55
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
	-2 303 678,37	-5 782 353,55
Toiminnan ja investointien rahavirta	-375 472,48	-4 227 792,50
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutos	285 967,91	-225 537,43
Korottomien velkojen muutos	89 504,57	1 289 447,53
	375 472,48	1 063 910,10
Rahavarojen muutos	0,00	-3 163 882,40

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	31.12.2020	31.12.2019
Investointien tulo-rahoitus, %	83,7	26,9
Quick ratio	1,5	1
Current ratio	1,5	1

Tase

VASTAAVAA	31.12.2020	31.12.2019
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 157 536,36	22 054 739,17
Aineettomat hyödykkeet	55 939,68	74 120,27
Muut pitkävaikutteiset menot	55 939,68	74 120,27
Aineelliset hyödykkeet	21 297 836,63	20 176 858,85
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 117 814,41	20 153 837,28
Koneet ja kalusto	2 768,02	3 954,33
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	177 254,20	19 067,24
Sijoitukset	1 803 760,05	1 803 760,05
Osakkeet ja osuudet	1 803 760,05	1 803 760,05
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 367 391,31	1 653 359,22
Saamiset	1 367 391,31	1 653 359,22
Lyhytaikaiset saamiset	1 367 391,31	1 653 359,22
Myyntisaamiset	1 367 391,31	1 546 528,62
Saamiset kunnalta	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	106 830,60
Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	24 524 927,67	23 708 098,39
VASTATTAVAA	31.12.2020	31.12.2019
OMA PÄÄOMA	8 028 188,43	7 300 863,72
Peruspääoma	6 127 918,54	6 127 918,54
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 172 945,18	718 369,77
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	727 324,71	454 575,41
VIERAS PÄÄOMA	16 496 739,24	16 407 234,67
Pitkäaikainen	15 588 124,97	14 808 254,08
Liittymismaksut	15 588 124,97	14 808 254,08
Lyhytaikainen	908 614,27	1 598 980,59
Saadut ennakot	4 878,67	0,00
Ostovelat	335 228,91	546 178,88
Muut velat	489 885,23	978 422,60
Siirtovelat	78 621,46	74 379,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 524 927,67	23 708 098,39
TASEEN TUNNUSLUVUT	31.12.2020	31.12.2019
<i>Omavaraisuusaste, %</i>	<i>32,7</i>	<i>30,8</i>
<i>Suhteellinen velkaantuneisuus,-%</i>	<i>324,4</i>	<i>338,8</i>
<i>Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, 9</i>	<i>325,8</i>	<i>338,8</i>
<i>Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1 000 €</i>	<i>1 900</i>	<i>1 173</i>
<i>Asukasmäärä</i>	<i>21 693</i>	<i>21 170</i>

5.2 SIPOON VESI, JOHTOKUNNAN HYVÄKSYMÄN TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talous- 1000 arvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Tot. 2019	Muutos-% 2020/19
Liikevaihto	4 965		4 965	4 830	-2,7	-135	4 605	4,9
Liiketoiminnan muut tuotot	100		100	253	153,4	-153	237	6,9
Materiaalit ja palvelut	-1 905		-1 905	-1 781	-6,5	-124	-1 904	-6,5
Ostot tilikauden aikana	-890		-890	-885	-0,5	-5	-877	0,9
Palvelujen ostot	-1 015	0	-1 015	-895	-11,8	-120	-1 027	-12,8
Henkilöstökulut	-577		-577	-488	-15,5	-89	-483	0,9
Palkat ja palkkiot	-480		-480	-400	-16,6	-80	-395	1,4
Henkilösivukulut	-98		-98	-88	-10,1	-10	-89	-1,2
Eläkekulut	-81		-81	-71	-11,7	-9	-77	-7,7
Muut henkilösivukulut	-17	0	-17	-16	-2,4	0	-11	43,5
Poistot ja arvonalentumiset	-1 050		-1 050	-1 201	14,4	151	-1 100	9,2
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 050	0	-1 050	-1 201	14,4	151	-1 100	9,2
Arvonalentumiset								
Liiketoiminnan muut kulut	-140		-140	-155	11,0	15	-113	37,7
Liikelylijäämä (-alijäämä)	1 392		1 393	1 459	4,7	-66	1 242	17,4
Rahoitustuotot ja -kulut	-760	0	-760	-732	-3,8	-29	-788	-7,1
Korkotuotot				0		0	0	
Muut rahoitustuotot				4		-4	3	39,9
Korkokulut	-25		-25	0		0	-55	-100,0
Korvaus peruspääomasta	-735		-735	-735	0,0	0	-735	
Muut rahoituskulut				0		0	0	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	631		631	727	15,2	-96	455	60,0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	631	0	631	727	15,2	-96	455	60
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	631	0	631	727	15,2	-96	455	60

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2020	2019
Sijoitetun pääoman tuotto, %	18,21	17,4
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	18,21	16,6
Voitto,%	15,1	9,9

Sipoon Veden liikevaihto vuonna 2020 oli noin 5 080 000 euroa. Toimintatuotot ylittivät talousarvion noin 20 000 eurolla. Toimintamenot olivat vuonna 2020 noin 2 424 000 euroa. Alitusta talousarvioon syntyi noin 5,7 % eli noin 200 000 euroa. Liikevaihdon kasvu on syntynyt kasvaneiden liitosmäärien ja hyvällä tasolla pysyneen vedenmyynnin kautta. Taksankorotuksia vuonna 2020 ei ollut. Toimintakate oli 2 659 000 euroa ennen poistoja ja rahoituskuluja. Em. syiden vuoksi vuoden tulos muodostui noin 100 000 euroa talousarviota suuremmaksi. Tuloksen muodostumista on käsitelty tarkemmin kohdassa "Olenneiset muutokset toiminnassa ja taloudessa".

Tunnusluvut

	TP2017	TP2018	TA2019	TP2019	TA2020	TP2020
<u>Vesihuollon hintatasoa kuvaavat tunnusluvut</u>						
Talousveden käyttömaksu (€/m ³) sis. alv	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67
Jäteveden käyttömaksu (€/m ³) sis. alv	2,38	2,38	2,38	2,38	2,38	2,38
Vesihuoltomaksujen vertailuhinta(€/m ³) sis. alv	6,40	6,40	6,40	6,40	6,40	6,40
<u>Vesihuollon tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut</u>						
Laskuttamattoman talousveden osuus (%)	10	8	9	8	8	13,3
Laskuttamattoman jäteveden osuus (%)	29,7	22	17	28,9	16	19,8
<u>Vesihuollon laatua kuvaavat tunnusluvut</u>						
Terveysperustaiset laatuvaatimukset täyttävä veden laatu (%)	100	98,6	100	100	100	100
Putkirikkojen määrä (kpl/km/vuosi)	0,0083	0,0067	0,007	0,011	0,007	0,005
Hinnanalennukseen oikeuttavien virheiden määrä (kpl)	0	0	0	0	0	0
<u>Vesihuollon kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut</u>						
Toiminnan tuotot/toiminnan kulut (%)	149,1	156,9	95,1	93,6	93,1	109,6
Tuloutus suhteessa liikevaihtoon (%)	16,5	15,3	15,3	15,2	14,5	14,5
Investoinnit/poistot	0,97	3,2	3,1	4,14	2,2	1,86
Investointien tulorahoitus (%)	144,7	44,4	68,0	34,1	104,8	86,5

Investointiosan toteutuminen

1 000 €	Talousarvio 2020	Talousarvio muutokset 2020	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Tot-%	Tilinpäätös 2019
Laajennusinvestoinnit, uudet kaava-alueet	-100		-100	-311	311 %	-1 728
Laajennusinvestoinnit, olemassa olevat alueet	-150		-150	-419	280 %	-579
Haja-asutusalueet	-500		-500	-144	29 %	-1 252
Peruskorjausinvestoinnit	-1 580		-1 580	-1 429	90 %	-993
Irtain käyttöomaisuus						
Investoinnit yhteensä, netto	-2 330	0	-2 330	-2 304	99 %	-4 552

Investointimäärärahaa vesihuoltorakentamiseen oli vuonna 2020 talousarvion mukaan käytettävissä 2,33 miljoonaa euroa. Tästä summasta laajennusinvestointeihin oli käytettävissä 0,75 miljoonaa euroa ja peruskorjausinvestointeihin 1,58 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 nettomäärärahaa kului yhteensä 2,2 milj. euroa, josta noin 0,77 milj. euroa laajennusinvestointeihin ja noin 1,43 miljoonaa euroa perusparannuksiin. Investointimäärärahat alittuivat noin 25 000 euroa.

Harvaan asuttujen alueiden vesihuoltohankkeita ei toteutettu vuonna 2020, vaan määrärahat osoitettiin Box–Hangelby-kevyenliikenteenväylän johtosiirtoihin.

Laajennusinvestoinneissa suurimmat hankkeet olivat Tarapotin työpaikka-alue sekä Työpaikkakatu, jotka valmistuivat ja vastaanotettiin vuoden 2020 aikana. Kaavoitusta on nopeutettu erityisesti pientaloalueiden osalta ja rinnalla on laadittu ko. alueiden kunnallistekniikan esi- ja yleissuunnitelmia. Yleissuunnittelua on toteutettu NG 8 Nikkilän kartanon, NG 8 Radan alituksen, NG 9 Pohjanniityn, M3 Massbyn Danielsbackan, S 20 Söderkullan kartanon ja T 9 Taasjärvi IV:n asemakaava-alueiden osalta.

Peruskorjausinvestoinneissa toteutettiin Myyraksen aluesaneeraus, jossa koko alueen viemäriverkosto ja osa vesijohtoverkostosta saneerattiin. Tämän lisäksi saneerattiin Kärrin pumppaamo, joka oli teknisen käyttöikänsä lopussa ja samalla kasvatettiin pumppaamon välityskapasiteettia. Peruskorjausinvestoinnit toteutuivat noin 150 000 euroa alle budjetoidun.

Vuoden aikana saatiin Nikkilä–Kerava-siirtoviemärin rakennussuunnittelu valmiiksi ja aloitettiin hankkeen kilpailutus. Vuoden aikana käynnistettiin Box–Mellunmäki-siirtoviemärin yleissuunnittelu, joka valmistuu alkuvuonna 2021. Yleissuunnittelun jälkeen käynnistetään rakennussuunnittelu.

Rahoituslaskelmaosan toteutuminen

	Talous- arvio 2020	TA muutos 2020	TA + Muutos 2020	Toteuma 2020	Tot-%	Poikkeama	Tot. 2019	Muutos-% 2020/19
	1 000 €							
TULORAHOITUS								
Liikelyjäämä	1 393		1 393	1 459	4,7	-66	1 242	17,4
Poistot ja arvonalentumiset	1 050		1 050	1 201	14,4	-151	1 100	9,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-760		-760	-732		-29	-788	-7,1
	1 682		1 682	1 928	14,6	-246	1 555	24,0
INVESTOINNIT								
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 330		-2 330	-2 304	-1,1	-26	-5 782	-60,2
Rahoitusosuudet investointimenoihin				0			0	
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-648		-648	-375	-42,0	-272	-4 228	-91,1
RAHOITUSTOIMINTA								
Muut maksuvalmiuden muutokset	0			375			1 064	
Vaihto-omaisuuden lisäys								
Saamisten muutos kunnalta				0			0	
Saamisten muutos muilta				286			-226	
Korottomien velkojen muutos				90			1 289	
Rahoitustoiminta netto								
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-648		-648	0	-100,0		-3 164	

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	31.12.2020	31.12.2019
Investointien tulorahoitus, %	83,7	26,9
Quick ratio	1,5	1
Current ratio	1,5	1

Rahoitusosa toteutui tulorahoituksen osalta suunniteltua positiivisemmin. Liikelyjäämä oli budjetoitua suurempi johtuen menojen budjetin alituksesta. Investoinnit toteutuivat hieman alle budjetoidun. Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5–1, heikko: alle 0,5. Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1–2, heikko: alle 1. Maksuvalmius ja käyttöpääomasuhde on liikelaitoksella ollut vuonna 2020 hyvällä tasolla.

5.3 SIPOON VESI, TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Liikelaitosjohtajan katsaus

Vuotta leimasi pandemian tuottama talouden ja töiden järjestämisen epävarmuus. Sipoon Veden toiminta jatkui lähes normaalina tilanteesta huolimatta. Vain yksittäisiä tehtäviä rajoitettiin kontaktien välttämiseksi ja kriittisen henkilöstön työkykyisyyden vuoksi. Taloudellinen tulos muodostui hyväksi tiukan kulubudjetin vuoksi. Pandemian vaikutus näkyi vain aavistuksen kasvaneena vedenkulutuksena. Vesihuoltoliikelaitoksen talous jatkoikin vuonna 2020 kasvua tuloksen ollessa noin 730 000 euroa voitollinen. Tulos kasvoi edellisestä vuodesta 59,8 %:a.

Vuoden aikana toimistohenkilökunnassa koettiin muutamia kuukausia kestäneitä poissaoloja, joiden vuoksi töitä jouduttiin järjestelemään uudestaan ja osin työkuorma kasvoi merkittävästi. Tämän vuoden urhoollisuusmitalit jaetaan toimiston miehistölle, joka osoitti ihailtavaa resilienssiä haastavassa tilanteessa. Poissaolot toivat esiin pienillä henkilöstöresursseilla toimimisen haavoittuvuuden. Toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi on tarpeen vuoden 2021 aikana rekrytoida yksi vakituinen toimistotyöntekijä lisää.

Vuonna 2020 jatkettiin toiminnan kehittämistä aikaisempien vuosien tapaan. Canon Therefore -sopimustenhallintajärjestelmää kehitettiin eteenpäin kohti täysin sähköistä liittymisprosessia. Tavoitteena on, että asiakas voi verkkosivujen kautta hoitaa liittymisen vesihuoltolaitokseen mihin vuorokauden aikaan tahansa. Digitalisaation hallitun ja suunnitelmallisen edistämisen työkaluksi laadittiin digistrategia, jossa määritettiin lähivuosien sekä 15 vuoden aikajänteellä tarvittavat toimenpiteet. Tavoitteena on tehostaa toimintaa sekä automatisoida rutiinimaisia toimintoja mahdollisimman paljon henkilöstöressurssien säästämiseksi.

Vuoden merkittävin työ oli Nikkilä–Kerava-siirtoviemärilinjan rakennussuunnittelun läpivienti sekä urakan ja materiaalien kilpailutuksen käynnistäminen. Urakka alkaa vuoden 2021 alkuvuonna. Vuonna 2020 käynnistettiin myös Etelä-Sipoon viemärikapasiteetin kasvattamiseen tähtäävä yleissuunnittelu. Yleissuunnittelun jälkeen vuoden 2021 aikana aloitetaan rakennussuunnittelu. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen eteläisen siirtoviemärilinjan suhteen vuoden 2023 aikana.

Vuoden aikana uusittiin palvelumaksuhinnasto, jossa määritettiin hinnat Sipoon Veden myytävälle palveluille. Hinnastoa ei ollut päivitetty ainakaan kymmeneen vuoteen. Hinnasto tuli voimaan 1.1.2021. Vuonna 2020 laadittiin Sipoon Veden toiminta-alueet, jotka on tarkoitus hyväksyttävä vuoden 2021 alkuvuoden aikana. Lisäksi aloitettiin aluemittaussuunnitelman toteuttamisen kilpailutus. Aluemittarointisuunnitelmalla saadaan tarkempaa alueellista tietoa mm. vedenkulutuksesta ja painetasoista. Kaivoihin asennetaan myös kloorausyhteet, jotka parantavat merkittävästi varautumista mahdollisiin vedenlaatuun liittyviin ongelmiin. Suunnitelman käytäntöön viemisellä päästään myös paremmin ja aikaisemmin kiinni mahdollisiin vuototilanteisiin.

Omaisuuksienhallinnan parantamiseksi jatkettiin vanhan verkoston kartoitustyötä. Pääosin työ toteutettiin eteläisen Sipoon osalta. Tarkemmittauksia tehtiin niin oman henkilökunnan työnä kuin ostopalveluna. Tarkemmittausten yhteydessä suoritettiin myös vesihuoltovaroitusteiden kuntotutkimus. Tutkimuksen perusteella saatiin erinomaista tietoa verkoston kunnosta ja saatiin luotua huolto-ohjelma kriittisimmistä korjauskohteista. Perustuen aikaisempiin kuntotutkimuksiin jatkettiin saneeraustoimintaa aluesaneeraamalla niin Nikkilässä kuin Myyraksessakin. Vuoden 2020 sademäärä oli huomattavasti normaalia suurempi koko viemäriintialueella. Keski-Uudenmaan aluetta edustava Helsinki-Vantaan vuoden 2020 sademäärä (939 mm) oli noin 38 % suurempi kuin 2000-luvun keskiarvo (681 mm) ja 38 % suurempi vuosien 1981–2010 keskiarvoon (682 mm) verrattuna. Sateisuuden lisääntyminen ennustaa vuotovesien kasvua ja pumpatun jätevesimäärän kasvua. Onnistuneesti kohdennetut saneerausinvestoinnit kuitenkin käänsivät pumpatun jätevesimäärän laskuun ja pumpattu jätevesimäärä pieneni 0,6 %:a edellisestä vuodesta.

Investointimäärät normalisoituivat edellisestä vuodesta reilun kahden miljoonan tasolle. Verkoston saneeraukset painoutuivat Nikkilän vanhimman verkostonosan uusintaan ja Myyraksen alueelle. Kaavoitetuista alueista Hiekkämäentiellä toteutettiin vesihuoltoinfra. Harvaan asuttujen alueiden investointeja ei ollut, koska määrärahat jouduttiin kohdentamaan Box–Hangelby-kevyenliikenteenväylän johtosiirtoihin.

Sipoon Vesi saavutti vuoden 2020 niin toiminnalliset kuin taloudelliset tavoitteensa erinomaisesti. Sipoon Vesi jatkaa toimintansa kehittämistä edelleen vuonna 2021 etenkin liitosprosessin sujuvoittamisen ja digitalisoinnin osalta. Tehokas saneeraustoiminta edellyttää entistä paremmin ja tehokkaammin kohdistuvia saneerausinvestointeja. Tähän vastatakseen Sipoon Vesi panostaa kuntotutkimuksiin, niiden kohdentamiseen sekä tiedon avulla tehokkaasti saneeraamalla.

Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Sipoon Vesi toimii kunnanhallituksen alaisena liikelaitoksena. Sipoon Veden toimielimenä toimii kunnanvaltuuston valitsema johtokunta, jossa on viisi jäsentä ja yhtä monta varajäsentä. Johtokunnan tehtäviin kuuluu Sipoon Veden hallintosäännön mukaan mm. vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksen valmistelu. Liikelaitoksen johtaja johtaa, kehittää ja vastaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Sipoon Veden johtokunta kokoontui seitsemän kertaa vuoden 2020 aikana ja käsiteltäviä asioita oli yhteensä 13 kappaletta. Osaan kokouksista on hallintosäännön perusteella osallistunut myös tekninen johtaja.

Sipoon Veden johtokunta

puheenjohtaja	Stefan Sandström	RKP
varapuheenjohtaja	Ari Tamminen	KOK
jäsen	Sirpa Pöllönen	VIH
jäsen	Ilkka Janhunen	PS
jäsen	Gunilla Holmberg	RKP

Muut kokoukseen osallistuvat:

esittelijä	Matti Huttunen	liikelaitosjohtaja
pöytäkirjan pitäjä	Nina Grandell	hallintosihteeri
tekninen johtaja	Ilari Myllyvirta	

Olenaiset muutokset liikelaitoksen toiminnassa ja taloudessa

Vuonna 2020 taksaa ei korotettu, mutta siitä huolimatta toimintatuotot jatkoivat kasvua vuodesta 2019. Syynä tulojen kasvuun oli pääasiassa laskutettavien palveluiden lisääntynyt myynti sekä asiakaskasvun ja koronan tuottama lisääntynyt veden myynti. Menot toteutuivat selvästi alle budjetin. Kulubudjetti pidettiin tiukkana, koska pandemian vaikutukset toimintaan olivat epäselvät. Onnistunut saneeraustoiminta pienensi käsiteltäväksi johdettavaa jätevesimäärää edellisestä vuodesta.

Vuoden 2020 aikana aloitettiin yleissuunnittelu viemärikapasiteetin nostamiseksi välillä Box–Mellunmäki. Kyseinen siirtoviemäri linja vastaa koko Etelä-Sipoon jätevesien siirtämisestä Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle. Yleissuunnitelma valmistuu 2021 alkupuoliskon aikana, josta hanke jatkuu rakennussuunnitelman laatimisella. Vuoden 2020 aikana valmistui Nikkilä–Kerava-välille rakennettavan uuden siirtoviemäri linjan rakennussuunnitelma ja hankkeen kilpailutus aloitettiin loppuvuodesta 2020. Nikkilä–Kerava-siirtoviemäri linjan rakentaminen alkaa vuoden 2021 alkupuolella. Sipoon Vedellä onkin edessä isojen investointien vuodet vuosien 2020–2025 aikana. Hankkeilla varmistetaan jätevesihuollon toimivuus ja riittävyys kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Siirtoviemäriurakat tulevatkin olemaan Sipoon Veden lähitulevaisuuden kärkihankkeita niin taloudellisessa kuin toiminnallisessakin mielessä.

Merkittäviä muutoksia taloudessa ei vuoden aikana ollut. Pandemian vaikutus talouteen ei ollut arvioitavissa. Toteutuman perusteella pandemia paransi tulosta aavistuksen korkeamman vedenmyynnin myötä ja tiukan kulubudjetin takia allittuneiden menojen vuoksi. Vuoden aikana laadittiin päivitys palvelumaksuhinnastoon, joka tuli voimaan 1.1.2021, joten sen taloudelliset vaikutukset näkyvät vasta vuoden päästä.

Investointimäärät laskivat vuoden 2019 noin 4,55 miljoonasta eurosta noin 2,2 miljoonaan euroon. Kaava-alueita ei toteutettu kuin Hiekkamäentien alueella. Haja-asutusalueiden hankkeita ei toteutettu lainkaan Box-Hangelby-kevyenliikenteenväylän johtosiirtojen aiheuttaminen kustannusten vuoksi. Investointeja on käsitelty tarkemmin kohdassa "Investoinnit".

Vuoden aikana jatkettiin aikaisempia kehittämishankkeita sekä käynnistettiin muutamia, jotka jatkuvat ainakin vuoden 2021 ajan. Kehittämistoimenpiteillä pyritään saamaan koko toimintaa kauttaaltaan entistä suunnitelmallisemmaksi, järjestelmällisemmäksi sekä ennen kaikkea dokumentoidummaksi. Vuoden aikana jatkettiin verkoston tarkemmittauksia ja kuntotutkimuksia sekä tarkennettiin entisestään olemassa olevaa tarkemmitausohjetta. Tarkemmittauksia jatketaan vuoden 2021 aikana alue kerrallaan. Tavoitteena on saada verkkotietojärjestelmään syötettyä mahdollisimman tarkasti omaisuuden sijainti- ja ominaisuustiedot. Hanke parantaa tietoisuutta olemassa olevasta omaisuudesta sekä mahdollistaa entistä tarkempia mallinnustarkasteluita.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sipoon Veden taksoihin ei ole esitetty korotuksia vuoden 2021 talousarviossa eikä vuosien 2022–2023 taloussuunnitelmassa. Kulujen seuranta jatketaan edellisvuosien tapaan ja kulujen kasvu pyritään pitämään maltillisena. Kunnan Sipoon Vedelle asettama pääoman tuottovaatimus on edelleen vuonna 2020 12 %:a laitoksen peruspääomasta. Liikevaihdon arvioidaan kasvavan edelleen vuodesta 2020. Liikevaihdon kasvuennusteet perustuvat kunnan asukaskasvuun ja sen kautta liittyjämäärien ja veden myynnin kasvuun. Pandemian mahdollista vaikutusta ei ole otettu huomioon toiminnan suunnittelussa, koska tilanteen kehittyminen on hyvin epäselvää.

Voimakas kasvu luo tarpeen kapasiteetin kasvattamiseen etenkin jäteveden johtamisen osalta. Vuoden 2021 aikana aloitetaan Nikkilä-Kerava-välin siirtoviemärin rakentaminen. Vuoden 2021 aikana valmistuu eteläisen siirtoviemärilinjan kapasiteetin kasvattamisen yleissuunnitelma ja aloitetaan rakennussuunnitelmien laatiminen. Hankkeen toteutus ajoittuu vuosien 2023 ja 2024 väliin.

Vuosien 2021–2023 aikana investointimäärät ovat huomattavan suuret, jolloin velka kunnalle kasvaa merkittävästi. Velkaantumisen johtaa tuloksen heikkenemiseen taloussuunnittelukauden aikana etenkin velasta maksettavan viiden prosentin koron vuoksi. Tuloksen heikkenemisestä huolimatta ennustetaan ylijäämäistä tulosta läpi suurten investointivuosien.

Vuonna 2021 jatketaan verkkotiedon eheyttämistä sekä olemassa olevan verkon ominaisuus- ja tarketietojen kartoittamista. Suurin osa tarkemmittaustyöstä toteutetaan kuitenkin ostopalveluna. Tämän lisäksi tehdään selvitys verkkotietojärjestelmän ominaisuuksista sekä niiden mahdollisuuksista omaisuudenhallinnan parantamiseksi. Tavoitteena kuntotiedon systemaattinen tallentaminen, ennakoivan huollon tehostaminen sekä oikeaan tietoon perustuva saneerausohjelma.

Perusparannusinvestoinneilla parannetaan vanhimpien verkostonosien kuntoa, jolloin toimintavarmuus paranee. Saneerauksilla pyritään aktiivisesti vähentämään vuotovesien määrää sekä viemäroinnin että vedenjakelun puolella. Tehokas saneeraustoiminta edellyttää paikkansa pitävää tietoa verkostosta sekä sen kunnosta. Tarkemmittauksilla ja verkkotietojärjestelmällä parannetaan tietoisuutta verkostosta. Kuntotutkimusten määrää ja kohdentamista pyritään lisäämään ja kehittämään.

Liittymisprosessin selkeyttämistä ja tehostamista jatketaan vuoden 2021 aikana. Vuonna 2019 aloitettiin liittymisen prosessin uudistaminen kokonaisuudessaan. Liittymissopimusten teko, allekirjoittaminen, muokkaaminen ja arkistointi on tarkoitus saattaa sähköiseksi tulevan vuoden aikana. Ensimmäisenä askeleena on toteutettu olemassa olevien liittymissopimusten sähköinen arkistointi. Vuoden 2020 aikana

on tarkoitus tuottaa liittymissopimukset pääosin sähköisen arkistointijärjestelmän kautta. Verkkosivujen päivityksen myötä on tarkoitus tuottaa liittymisen palvelut sähköisinä ja ympäri vuorokauden tavoitettavina aina liitoskohtalausunnon tilaamisesta sopimuksen allekirjoittamiseen.

Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitoksien ja yhteistyökumppanien kanssa. Etenkin varautumiseen liittyvää yhteistyötä pyritään lisäämään ja syventämään entisestään. Suunnitteilla on vuoden 2021 aikana toteutettava kriisiharjoitus tukkuvesilaitos Keski-Uudenmaan Veden sekä kaikkien sen jäsenkuntien kanssa. Toteutuessaan ko. harjoitus olisi ensimmäinen, jossa kaikki jäsenkunnat olisivat mukana.

Liikelaitoksen henkilöstö

Vuoden 2020 aikana Sipoon Veden henkilöstöstä poistui yksi työntekijä. Ylläpitoryhmään on pyritty löytämään vesihuoltoasentajia helpottamaan resurssivajasta, siinä kuitenkin onnistumatta. Tämän vuoksi ylläpitoryhmän henkilöstövaje työnteon sekä varallaolon kapasiteetissa on pyritty tasaamaan osin ostopalveluin etenkin kesäloma-aikaan. Vesihuoltoasentajien osalta kahden työntekijän rekrytointi on edelleen käynnissä. Vuoden 2020 kesäkaudelle on rekrytoitu vesihuollon insinööri. Henkilöstön koulutuksessa liikelaitos käytti lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja sekä joitakin muita ulkopuolisten tarjoamia koulutuksia, mikäli ne koettiin tarkoituksenmukaisiksi.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Sipoon Veden riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä ovat myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Näihin toiminnallisiin riskeihin on varauduttu mm. naapurilaitoksien kanssa yhteisesti sovitulla käytännöllä, joita ovat avun ja laitteiden sekä kaluston lainaaminen erityistilanteissa. Näihin on saatavana apua myös pelastuslaitokselta ja puolustusvoimilta.

Toiminnallisena ja taloudellisena riskinä voidaan pitää myös rankkasateiden tai viemäreiden sortumisen aiheuttamat viemäritulvat, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Näihin on varauduttu mm. tekemällä jätevesipumppaamoille varavirransyöttöpistokkeita, kehittämällä pumppaamoiden kaukovalvontaa ja systemaattisilla viemäriverkoston kuvauksilla ja verkoston kunnon seurannalla sekä saneerauksilla. Vuonna 2018 on selvitetty kriittisten pumppaamoiden energiavarmuuden parantamismahdollisuuksia yhteistyössä Keravan Energian kanssa. Tavoitteena on saada nykyiset ilmasähköjohtojen varassa olevat pumppaamot – etenkin siirtolinjojen pumppaamot – maakaapeloinnin piiriin. Em. toimenpiteellä pienennetään sähkökatkojen riskejä.

Taloudellisia riskejä ovat myös vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset, vesijohto- ja viemärikuudot sekä tulvimiset. Yllättävät putkirikot tulevat merkittävästi kalliimmiksi kuin suunnitellut korjaukset. Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. Vuoden 2015 aikana on selvitetty pumppaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän nykytila sekä laadittu etenemistapa järjestelmän kehittämiseksi. Vuoden 2016 aikana valmistui myös Sipoon Veden varautumissuunnitelma, jossa kartoitettiin vesihuoltolaitoksen häiriötilannetoimintaa ja tehtiin toimintakortit siitä, kuinka eri häiriötilanteissa tulee toimia. Vuoden 2017 aikana otettiin käyttöön töidenhallintajärjestelmä, jonka avulla ylläpitotoiminnan ennakoivuus ja suunnitelmallisuus paranevat edelleen pienentäen em. riskejä. Vuonna 2018 hankittiin verkkotietojärjestelmä, joka parantaa omaisuudenhallintaa laitoksella.

Varallaolajärjestelmällä pienennetään mm. vesihuollon erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista sekä vähennetään velvoitteita, mm. veden jakelun keskeytystilanteissa syntyviä korvausvaatimuksia.

Lisäksi henkilöstön koulutukset, esim. vesityökorttikoulutus, lisäävät ymmärrystä ja siten vähentävät riskitilanteita. Kriisitilanneharjoituksia järjestetään yhteistyössä Keski-Uudenmaan Veden, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen, pelastuslaitosten sekä naapurikuntien vesihuoltolaitoksien kanssa.

Ympäristötekijät

Sipoon Vedellä ei ole jätevedenpuhdistamoita vaan kaikki jätevesi johdetaan Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle keskitetysti puhdistettavaksi. Taloudelliseen tulokseen vaikuttavia ympäristötekijöitä ei vuoden aikana ollut.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sipoon Veden sisäisen valvonnan periaatteet ja toiminta seuraavat kunnan toimintoja ja päätöksiä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi

Toimintakertomusvuodelle asetetut tavoitteet saavutettiin hyvin. Vuoden 2020 talousarvion ja käyttösuunnitelman tavoitteet johdettiin kuntastrategian pohjalta. Varojen käyttöä ja tuloksellisuutta arvioitiin kuukausittaisesti tuotetun raportointitiedon sekä osavuosisikatsausten pohjalta.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää. Se on kunnan ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Päivittäinen valvonta

Päivittäistä toimintaa ohjataan hallintosäännöllä, henkilöstön vastuiden ja valtuuksien määrittelyllä sekä toimenkuvien, hyväksymisvaltuuksien ja varamiesmenettelyjen määrittelyllä sekä työohjeilla. Esimiesten tehtävänä on seurata päivittäisen toiminnan lainmukaisuutta sekä ohjeistuksien mukaisuutta.

Talouden seuranta, rahoituksen valvonta, hyväksymisoikeudet ja investoinnit

Sipoon Vesi vastaa taloutensa raportoinnista. Liikelaitosjohtaja ja controller tarkastavat kuukausitulokset. Talouden kehitystä ja riskejä käydään läpi kuukausittain Tekniikka- ja ympäristöosaston johtoryhmässä. Taloudesta raportoidaan säännöllisesti myös Sipoon Veden johtokunnan kokouksissa, jotta johtokunta saa mahdollisimman ajantasaisen tiedon talouden toteutumisesta suhteessa talousarvioon sekä edellisiin vuosiin.

Toimintamenojen, merkittävien sopimusten ja investointien hyväksymisoikeudet on määritelty valtuuston hyväksymän hallintosäännön sekä siinä hyväksytyjen kunnanhallituksen, johtokunnan ja viranhaltijoiden toimivaltuuksien mukaisesti sekä johtokunnan erillispäätöksillä.

Investointien toteutumaa seurataan yhdessä Tekniikka- ja ympäristöosaston johtoryhmän sekä investointipäällikön kanssa kuukausittain sekä Sipoon Veden osavuosisikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan menetelmiä ja toimintatapoja arvioidaan jatkuvasti normaalitoiminnan ohella. Vesihuoltolaitoksella on tehty riskikartoituksia sekä suunniteltu toimenpiteitä riskien hallitsemiseksi. Sipoon Veden riskinarviointi on tehty Maailman terveysjärjestön suositteleman Water Safety Plan (WSP) -periaatteen mukaisesti.

Koko vedenjakelun toiminnan kattava riskienarviointi tehtiin vuonna 2020 vesihuoltolaitoksen henkilökunnan kanssa. Mahdolliset veden laatuun ja toimitusvarmuuteen vaikuttavat riskit luokiteltiin vakavuuden perusteella ja havainnot käytiin läpi yhdessä terveydensuojeluviranomaisen kanssa. WSP:n mukainen riskienarviointi kattaa vesihuoltolain edellyttämät selvilläolo- ja tarkkailuvelvoitteet.

Riskienarviointi käydään läpi säännöllisesti terveydensuojeluviranomaisen kanssa ja terveydensuojeluviranomainen valvoo, että veden laatua ja toimitusvarmuutta turvaavat toimenpiteet tulevat tehdyksi vesihuoltolaitoksella. Terveydensuojeluviranomainen on hyväksynyt riskinarvioinnin 15.12.2020.

Sipoon Veden varautumissuunnitelma valmistui vuonna 2017. Toimintatapoja ja -ohjeistusta tarkennetaan jatkuvasti saatuja kokemuksia ja oppeja hyödyntäen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuu ja seuranta

Kunnanhallitus ja Sipoon Veden johtokunta seuraavat ja arvioivat päätöksenteon laatua, suunnitelmien toteutumista, riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta ja tavoitteiden saavuttamista mm. heille toimitettavan toiminnallisen ja taloudellisen raportointitiedon, esityslistojen, pöytäkirjojen, päätösten ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutusten sekä riskiarviointien tulosten perusteella.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden ja yksiköiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön sekä säännöllisestä raportoinnista hallitukselle ja johtokunnalle vähintään osavuosikatsausten ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä.

Tilikauden tuloksen käsittely

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli-/alijäämää ennen tilinpäätössiirtoja.

Tilikauden ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja on 727 324,71 €. Tämä esitetään siirrettäväksi Sipoon Veden omaan pääomaan yli-/alijäämätilille.

5.4 SIPOON VESI, TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Rahoitusomaisuuden ja vieraan pääoman arvostus

Saamiset ja velat on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty suoriteperusteisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Organisaatiota ei ole tilikauden aikana muutettu, joten vuosien 2019 ja 2020 tiedot ovat vertailukelpoisia.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.4.1 Toimintatuotot eriteltynä

Toimintatuotot eriteltynä	2020	2019
Vedenmyynti		
Perusmaksut	530 875,96	510 923,50
Kulutusmaksut	1 573 766,39	1 510 406,66
	<hr/> 2 104 642,35	<hr/> 2 021 330,16
Jätevesilaskutus		
Perusmaksut	678 648,45	649 292,92
Kulutusmaksut	1 963 192,88	1 833 188,79
	<hr/> 2 641 841,33	<hr/> 2 482 481,71
Muut myyntituotot		
Lietteen vastaanotto	70 737,99	71 295,26
	<hr/> 70 737,99	<hr/> 71 295,26
Muut tuotot	0,00	21 893,27
Muut vuokratulot	12 815,00	8 376,30
	<hr/> 12 815,00	<hr/> 30 269,57
<i>Liikevaihto</i>	4 830 036,67	4 605 376,70

5.4.2 Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Asiakaspalvelujen ostot	819 129,40	956 290,87
Muiden palvelujen ostot	76 199,07	70 800,21
Palvelujen ostot yhteensä	895 328,47	1 027 091,08

5.4.3 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöönsä mukaan. Sipoon veden johtokunta on hyväksynyt poistosuunnitelman 2015.

Käytetty poistomenetelmä on tasapoisto.

Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Muut pitkävaikuttavat menot	2 vuotta
kunnan investoinneissa muiden kuntien vesi- ja viemärlaitoksiin	20 vuotta
Rakennukset	
Vesilaitosrakennukset	20 vuotta
Viemärlaitosrakennukset	20 vuotta
Hallintorakennukset	25 vuotta
Vesitornit	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	30 vuotta
Verkostot	30 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Laitoskoneistot	10 vuotta
Automaatiojärjestelmät	7 vuotta
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	3-5 vuotta
Vesimittarit	5 vuotta
Tietokonelaitteet	3 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

5.4.4 Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Muut pitkävaikuttiset menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	74 120,27			20 153 837,28	3 954,33	19 067,24	20 250 979,12
Lisäykset tilikauden aikana	8 492,58	0,00	0,00	2 136 998,83		158 186,96	2 303 678,37
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00				0,00
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00				0,00
Siirrot erien välillä		0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
Tilikauden poistot	-26 673,17	0,00	0,00	-1 173 021,70	-1 186,31		-1 200 881,18
Arvonlennukset ja niiden palautukset		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	55 939,68	0,00	0,00	21 117 814,41	2 768,02	177 254,20	21 353 776,31

5.4.5 Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kuntayhtymäosuudet Yhteensä

Hankintameno 1.1.	1 803 760,05	1 803 760,05
Lisäykset		
Vähennykset		
Hankintameno 31.12.	1 803 760,05	1 803 760,05

5.4.6 Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Konsernin omistus-osuus, %	Kuntakonsernin osuus, €		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
Asunto Oy Tiltalhti	0877809-5	100,00	185 272,47	215 957,38	7,80
Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo lshall Ab	1488818-6	51,60	236 889,23	531 085,19	-46 222,37
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	2732804-9	100,00	24 242 596,11	64 948,07	-1 001 939,52
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	2732807-3	100,00	6 187 547,48	29 397,78	-212 519,43
Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	2732810-2	100,00	191 365,87	4 864,68	-635 074,05
		Yhteensä	31 043 671,16	846 253,10	-1 895 747,57
Kuntayhtymät					
HUS Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiiriin kuntayhtymä konserni	1567535-0	1,32	4 986 969,37	16 174 640,59	8 396,99
Eteva kuntayhtymä konserni	0203300-9	0,80	144 202,13	395 285,23	4 712,62
Kärkulla samkom mun	0204197-3	4,37	354 882,57	1 721 859,32	-105 473,71
Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä konserni	0213834-5	4,45	3 399 941,88	459 896,05	203 954,40
Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä	0131665-6	16,99	2 927 252,48	1 096 879,44	34 233,78
Uudenmaan liitto	0201296-1	1,19	20 422,55	21 229,09	-473,89
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	2274586-3	1,55	116 579,10	2 488 894,77	-1 102 930,00
		Yhteensä	11 950 250,08	22 358 684,49	-957 579,82
Yhteis- ja omistusyhteisyydet					
Asunto Oy Sipoon Talvikki	0212887-6	29,60	49 652,84	-136,52	494,39
Asunto Oy Sato-Talma	0661055-5	23,80			
Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	2166899-0	33,51	102 336,32	2 449 530,76	6 140,91
Asunto Oy Sipoon Mäntykangas	1522656-3	50,00	157 644,39	2 082,70	1 132,36
		Yhteensä	309 633,55	2 451 476,94	7 767,66

5.4.7 Oman pääoman erittely

	2020	2019
Peruspääoma 31.12.	6 127 918,54	6 127 918,54
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 172 945,18	718 369,77
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	727 324,71	454 575,41
Oma pääoma yhteensä	8 028 188,43	7 300 863,72

5.4.8 Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille

Pitkä- tai lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille	2020	2019
Lyhytaikaiset ostovelat	58 148,55	0,00

5.4.9 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2020	2019
Lomapalkkavelka	76 382,10	63 819,70
Palkkajaksotus	2 239,36	9 384,93
Muut siirtovelat	-	1 174,48
	78 621,46	74 379,11

5.4.10 Saamiset tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuusyhteisöille

	2020	2019
Pitkä- tai lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä/osakkuusyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	55 951,45	9 515,28

5.4.11 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Muut siirtosaamiset	0	106 830,60

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.4.12 Henkilöstön lukumäärä 31.12

Henkilöstömäärä	2020	2019
Vakituiset	7	8
Osa-aikaiset	0	0
Yhteensä	7	8

5.4.13 Henkilöstökulut

	2020	2019
Palkkaerittely		
Tuntipalkat	- 185 604,20	- 182 342,44
Kuukausipalkat	- 224 973,92	- 208 216,12
Palkkiot	- 10 036,90	- 10 286,98
Maksetut palkat (tuloslaskelma)	- 420 615,02	- 400 845,54
Jaksotetut palkat ja palkkiot/muutos	7 824,35	1 582,25
Lomapalkkavaraus/muutos	- 10 338,28	1 906,23
Henkilöstön korvauserät	23 108,16	2 668,06
Tulosaikutteiset palkat	- 400 020,79	- 394 689,00
Aktivoidut palkat		
Palkat yhteensä	- 400 020,79	- 394 689,00
Lakisääteiset henkilöstösivukulut		
Sosiaaliturvamaksut	- 5 617,40	- 3 071,70
Eläkevakuutusmaksut	- 71 392,31	- 77 372,63
Tapaturmavakuutusmaksut	- 8 644,39	- 9 002,02
Maksetut sivukulut (tuloslaskelma)	- 85 654,10	- 89 446,35
Jaksotetut sivukulut/muutos	- 2 042,15	711,83
Tulosaikutteiset sivukulut	- 87 696,25	- 88 734,52
Sivukulut yhteensä	- 87 696,25	- 88 734,52

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.14 Leasingvastuiden yhteismäärä

	2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	44 562,24	25 836,54
Myöhemmin maksettavat	26 125,59	13 865,33
Yhteensä	70 687,83	39 701,87

Leasing sopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

5.5 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Sipoossa 10. päivänä maaliskuuta 2021

Sipoon vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta

Liikelaitosjohtaja _____
Matti Huttunen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Sipoossa _____ 2021

KPMG Oy Ab

Martin Slotte
HT, JHT

5.6 SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN VAIKUTUS KUNNAN TALOUTEEN

Kuntaorganisaatioon kuuluu Sipoon Vesi.

Liikelaitoksen johtokunta päättää kuntalain mukaisesti omista talousarvioistaan ja taloussuunnitelmistaan. Liikelaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma esitetään kunnan talousarvion liitetietona, mutta liikelaitosten tilinpäätösten luvut yhdistellään kunnan tilinpäätökseen.

Liikelaitos toimii erillisenä yksikkönä kuntaorganisaation sisällä, mutta kuuluu juridisesti kunnan emoyhteisöön. Liikelaitos on itsenäisestä roolistaan huolimatta suoraan osa kunnan taloutta. Liikelaitos laatii omat tilinpäätöslaskelmansa liitetietoineen. Tiedot yhdistellään kunnan vastaaviin tilinpäätöslaskelmiin riviltä siten, että sisäiset ostot, sisäiset myynnit ja muut sisäiset erät eliminoidaan.

Tuloksen muodostuminen

Liikelaitoksen toiminnan kokonaisvaikutus kunnan tilikauden 2020 tuloksen muodostumiseen oli positiivinen. Liikelaitoksen vuosikate oli 1,93 milj. euroa, poistot 1,2 milj. euroa ja tilikauden tulos 0,7 milj. euroa ylijäämäinen.

Kunnan tilikauden ylijäämä ilman liikelaitosta on 2,03 milj. euroa. Liikelaitos mukaan lukien ylijäämä on 2,73 milj. euroa. Kunnan käyttötalouden sisäiset menot ja tulot ovat 23,8 milj. euroa.

Kunnan ja liikelaitoksen väliset sisäiset ostot ja myynnit olivat 0,46 milj. euroa. Kunnan ja liikelaitoksen käyttötalouden sisäisiä eriä oli yhteensä 0,46 milj. euroa.

Liikelaitos Sipoon Veden liikevaihto oli 4,83 milj. euroa ja investoinnit 2,3 milj. euroa. Liikelaitoksen poistot olivat 1,2 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä 0,7 milj. euroa.

Toiminnan rahoitus

Kunnan osalta toiminnan ja investointien rahavirta oli -8,9 milj. euroa. Sipoon Veden toiminnan ja investointien rahavirta oli -0,38 milj. euroa. Sipoon Veden vuotuisia investointeja rahoitetaan toimintatulojen lisäksi liittymismaksutulolla. Liittymismaksuja kertyi viime vuonna 0,8 milj. euroa.

Sipoon Veden rahoitustarpeisiin ei ollut tarpeen ottaa lainaa. Sipoon Veden maksuvalmius hoidetaan kunnan keskuskassan välityksellä.

TULOSLASKELMAN YHDISTELY	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 750 291,33	4 817 221,67	8 567 513,00	-117 578,42	8 449 934,58
Maksutuotot	5 699 426,70		5 699 426,70	0,00	5 699 426,70
Tuet ja avustukset	907 471,72		907 471,72		907 471,72
Muut toimintatuotot	10 028 118,57	266 206,55	10 294 325,12	-344 075,22	9 950 249,90
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	20 385 308,32	5 083 428,22	25 468 736,54	-461 653,64	25 007 082,90
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-60 205 325,58	-487 717,04	-60 693 042,62		-60 693 042,62
Palkat ja palkkiot	-48 287 182,52	-400 020,79	-48 687 203,31		-48 687 203,31
Henkilösivukulut	-11 918 143,06	-87 696,25	-12 005 839,31		-12 005 839,31
Eläkekulut	-10 010 215,41	-71 392,31	-10 081 607,72		-10 081 607,72
Muut henkilösivukulut	-1 907 927,65	-16 303,94	-1 924 231,59		-1 924 231,59
Palvelujen ostot	-56 185 780,42	-895 328,47	-57 081 108,89	286 982,11	-56 794 126,78
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 163 531,88	-885 237,43	-8 048 769,31	54 388,33	-7 994 380,98
Avustukset	-8 360 592,08		-8 360 592,08	0,00	-8 360 592,08
Muut toimintakulut	-5 435 685,85	-155 425,36	-5 591 111,21	120 283,20	-5 470 828,01
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-137 350 915,81	-2 423 708,30	-139 774 624,11	461 653,64	-139 312 970,47
TOIMINTAKATE	-116 965 607,49	2 659 719,92	-114 305 887,57	0,00	-114 305 887,57
Verotulot	107 044 123,10		107 044 123,10		107 044 123,10
Valtionosuudet	23 569 420,00		23 569 420,00		23 569 420,00
Rahoitustuotot ja -kulut:	528 266,77	-731 514,03	-203 247,26		-203 247,26
Korkotuotot	78 760,21		78 760,21		78 760,21
Muut rahoitustuotot	944 478,79	3 835,99	948 314,78	-735 350,22	212 964,56
Korkokulut	-470 209,02		-470 209,02		-470 209,02
Korvaus peruspääomasta			0,00		0,00
Muut rahoituskulut	-24 763,21	-735 350,02	-760 113,23	735 350,22	-24 763,01
VUOSIKATE	14 176 202,38	1 928 205,89	16 104 408,27	0,0	16 104 408,27
Poistot ja arvonalentumiset	-13 596 482,33	-1 200 881,18	-14 797 363,51		-14 797 363,51
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 969 153,62	-1 200 881,18	-9 170 034,80		-9 170 034,80
Arvonalentumiset	-5 627 328,71		-5 627 328,71		-5 627 328,71
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00		0,00
Satunnaiset tuotot			0,00		0,00
Satunnaiset kulut			0,00		0,00
TILIKAUDEN TULOS	579 720,05	727 324,71	1 307 044,76	0,00	1 307 044,76
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	-11 277 125,71		-11 277 125,71		-11 277 125,71
Varausten lis (-) tai väh (+)	12 700 000,00		12 700 000,00		12 700 000,00
Rahastojen lis (-) tai väh (+)					
TILIKAUDEN YLI-JÄÄMÄ	2 002 594,34	727 324,71	2 729 919,05	0,00	2 729 919,05

RAHOITUSLASKELMAN YHDISTELY	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	14 176 202,38	1 928 205,89	16 104 408,27		16 104 408,27
Satunnaiset erät			0,00		
Tulorahoituksen korjauserät	-5 274 420,86		-5 274 420,86		-5 274 420,86
Tulorahoitus yhteensä	8 901 781,52	1 928 205,89	10 829 987,41	0,00	10 829 987,41
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-24 277 233,91	-2 303 678,37	-26 580 912,28	0,00	-26 580 912,28
Rahoitusosuudet					
investointimenoihin	455 000,00		455 000,00		455 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	6 293 700,44		6 293 700,44		6 293 700,44
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 626 751,95	-375 472,48	-9 002 224,43	0,00	-9 002 224,43
Rahoituksen rahavirta	1 739 096,95	375 472,48	2 114 569,43	0,00	2 114 569,43
Antolainauksen muutokset	-575,00	0,00	-575,00	675,00	100,00
Antolainasaamisten lisäykset	-675,00		-675,00	675,00	
Antolainasaamisten vähennykset	100,00		100,00		100,00
Lainakannan muutokset	3 644 465,99	0,00	3 644 465,99	0,00	3 644 465,99
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 000 000,00		33 000 000,00		33 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 355 534,01		-9 355 534,01		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-20 000 000,00		-20 000 000,00		-20 000 000,00
Oman pääoman muutokset			0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 904 794,04	375 472,48	-1 529 321,56	-675,00	-1 529 996,56
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos			0,00		0,00
Saamisten muutos	2 132 500,39	285 967,91	2 418 468,30	-555 909,54	1 862 558,76
Korottomien velkojen muutos	-4 037 294,43	89 504,57	-3 947 789,86	555 234,54	-3 392 555,32
RAHAVAROJEN MUUTOS	-6 887 655,00	0,00	-6 887 655,00	0,00	-6 887 655,00

TASEEN YHDISTELY VASTAAVA	Kunta	Sipoon Vesi	Yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
PYSYVÄT VASTAAVAT	244 626 968,16	23 157 536,36	267 784 504,52	-6 307 496,86	261 477 007,66
Aineettomat hyödykkeet	324 472,42	55 939,68	380 412,10	0,00	380 412,10
Aineettomat oikeudet	313 904,12		313 904,12		313 904,12
Muut pitkävaikutteiset menot	10 568,30	55 939,68	66 507,98		66 507,98
Ennakkomaksut			0,00		0,00
Aineelliset hyödykkeet	194 514 693,68	21 297 836,63	215 812 530,31	0,00	215 812 530,31
Maa- ja vesialueet	40 473 478,33		40 473 478,33		40 473 478,33
Rakennukset	100 330 807,76		100 330 807,76		100 330 807,76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	38 740 010,57	21 117 814,41	59 857 824,98		59 857 824,98
Koneet ja kalusto	483 936,44	2 768,02	486 704,46		486 704,46
Muut aineelliset hyödykkeet	56 580,60		56 580,60		56 580,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	14 429 879,98	177 254,20	14 607 134,18		14 607 134,18
Sijoitukset	49 787 802,06	1 803 760,05	51 591 562,11	-6 307 496,86	45 284 065,25
Osakkeet ja osuudet	49 606 067,75	1 803 760,05	51 409 827,80	-6 127 918,54	45 281 909,26
Muut lainasaamiset	2 155,99		2 155,99		2 155,99
Muut saamiset	179 578,32		179 578,32	-179 578,32	0,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	265 955,06	0,00	265 955,06	0,00	265 955,06
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00		0,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	142 649,55		142 649,55		142 649,55
Muut toimeksiantojen varat	123 305,51		123 305,51		123 305,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 999 530,33	1 367 391,31	11 366 921,64	-284 038,98	11 082 882,66
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	0,00		0,00		0,00
Saamiset	4 083 492,88	1 367 391,31	5 450 884,19	-284 038,98	5 166 845,21
Pitkäaikaiset saamiset	50 900,00	0,00	50 900,00	0,00	50 900,00
Lainasaamiset	50 000,00		50 000,00		50 000,00
Muut saamiset	900,00		900,00		900,00
Lyhytaikaiset saamiset	4 032 592,88	1 367 391,31	5 399 984,19	-284 038,98	5 115 945,21
Myyntisaamiset	1 473 862,14	1 367 391,31	2 841 253,45		2 841 253,45
Lainasaamiset	9 567,47		9 567,47		9 567,47
Muut saamiset	1 654 089,81	0,00	1 654 089,81	-284 038,98	1 370 050,83
Siirtosaamiset	895 073,46	0,00	895 073,46		895 073,46
Rahoitusomaisuusarvopaperit	73,20	0,00	73,20	0,00	73,20
Osakkeet ja osuudet	73,20		73,20		73,20
Rahat ja pankkisaamiset	5 915 964,25	0,00	5 915 964,25		5 915 964,25
VASTAAVAA YHTEENSÄ	254 892 453,55	24 524 927,67	279 417 381,22	-6 591 535,84	272 825 845,38

TASEEN YHDISTELY VASTATTAVAA	Kunta	Sipoon Vesi	Sipoon kunta yhteensä	Eliminointi	Sipoon kunta yhteensä
OMA PÄÄOMA	86 000 356,08	8 028 188,43	94 028 544,51	-6 127 918,54	87 900 625,97
Peruspääoma	68 113 361,72	6 127 918,54	74 241 280,26	-6 127 918,54	68 113 361,72
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	15 884 400,02	1 172 945,18	17 057 345,20		17 057 345,20
Tilikauden yli-/alijäämä	2 002 594,34	727 324,71	2 729 919,05		2 729 919,05
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	40 305 843,91	0,00	40 305 843,91	0,00	40 305 843,91
Poistoerot	34 655 843,91		34 655 843,91		34 655 843,91
Vapaaehtoiset varaukset	5 650 000,00		5 650 000,00		5 650 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET	273 642,24	0,00	273 642,24	0,00	273 642,24
Muut pakolliset varaukset	273 642,24		273 642,24		273 642,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	265 955,06	0,00	265 955,06	0,00	265 955,06
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00		0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	265 955,06		265 955,06		265 955,06
VIERAS PÄÄOMA	128 046 656,26	16 496 739,24	144 543 395,50	-463 617,30	144 079 778,20
Pitkäaikainen	69 170 490,94	15 588 124,97	84 758 615,91	-179 578,32	84 579 037,59
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 030 000,00		69 030 000,00		69 030 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	90 490,94		90 490,94		90 490,94
Liittymismaksut ja muut velat	50 000,00	15 588 124,97	15 638 124,97	-179 578,32	15 458 546,65
Lyhytaikainen	58 876 165,32	908 614,27	59 784 779,59	-284 038,98	59 500 740,61
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	40 230 000,00		40 230 000,00		40 230 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	23 505,35		23 505,35		23 505,35
Saadut ennakot	1 540 578,49	4 878,67	1 545 457,16		1 545 457,16
Ostovelat	7 419 043,22	335 228,91	7 754 272,13		7 754 272,13
Liittymismaksut ja muut velat	1 037 017,65	489 885,23	1 526 902,88	-284 038,98	1 242 863,90
Siirtovelat	8 626 020,61	78 621,46	8 704 642,07		8 704 642,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	254 892 453,55	24 524 927,67	279 417 381,22	-6 591 535,84	272 825 845,38

6 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Sipoossa 12. päivänä huhtikuuta 2021

Sipoon kunnanhallitus

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Mikael Grannas
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tänään antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta kertomuksen.

Sipoossa . . . 2021

KPMG Oy Ab

Martin Slotte
HT, JHT, CIA

7 TILINPÄÄTÖSTÄ VARMENTAVAT ASIAKIRJAT

7.1 TILIKAUDEN 1.1.–31.12.2020 AIKANA KÄYTETYT TILIKIRJAT, RAPORTIT JA KORTISTOT

Sähköiset arkistoraportit

- päiväkirja
- pääkirja
- talousarvion toteutumisvertailu
- tase
- tase tileittäin
- tuloslaskelma
- tuloslaskelma tileittäin
- rahoituslaskelma
- ostoreskontra
- avoimet ostolaskut 31.12.2020
- myyntireskontra
- laskutusluettelot
- avoimet myyntilaskut 31.12.2020
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luettelo
- irtaimistoluettelot

palkanmaksu kausittain
palkanmaksuerittely henkilöittäin
palkanmaksuerittely kirjaustunnisteittain

perusturvan päiväkirja
perusturvan tilierittelyt
perusturvan kirjanpitosiirron tilierittelyt

antolainat
asunto- ja lisälainat

Kortistot

asunto- ja lisälainat

Tasekirja

TOSITELAJIT

Id	Nimitys
ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio
BUDL	Talousarviomuutokset
KASSA1	Palvelukassa
KLALKU	Konsernin alkusaldot
KLKIRJ	Konsernikirjaukset
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.
KOMTOS	Käyttöomaisuusositteet
MUIJAK	Muistioiden jaksotus
MUISIS	Muistio, sisäinen
MUIST1	Muistiotositteet 1
OMAKSU	Ostoreskontramaksut
OSTOT	Ostolaskut
PALKAT	Palkkatositteet
PANKKI	Pankkien tiliotteet
SISLAS	Sisäiset laskut Proe
SOSTYO	Sosiaalityö/kp
VARAS2	Toimistotarvikevarasto
YMR01	Ennakkomaksut
YMR10	MR Laskulaji 10 Talouspalveluyksikön yleislaskutus
YMR11	MR Laskulaji 11 Terveyskeskuksen yleislaskutus
YMR12	MR Laskulaji 12 Sosiaalitoimen yleislaskutus
YMR13	MR Laskulaji 13 Sivistystoimen yleislaskutus
YMR14	MR Laskulaji 14 Vapaa-aikatoimen yleislaskutus
YMR15	MR Laskulaji 15 Tekniikka- ja ympäristöosaston yleislaskutus
YMR17	MR Laskulaji 17 Rakennusvalvonta
YMR18	MR Laskulaji 18 Vuokrat
YMR19	MR Laskulaji 19 Aamu- ja iltapäivätoiminta
YMR20	MR Laskulaji 20 Vapaa-aikatoimen liikuntapaikat
YMR21	MR Laskulaji 21 Kurssimaksut
YMR22	MR Laskulaji 22 liikuntakurssit
YMR23	MR Laskulaji 23 Maanvuokrat
YMR53	MT Laskulaji 53 Päivähoito yleislaskutus
YMR54	MR Laskulaji 54 Päivähoito
YMR55	MR Laskulaji 55 Hoito- ja palvelu
YMR56	MR Laskulaji 56 Asuminen, ostopalvelut
YMR77	MR Laskulaji 77 Vesihuolto
YMR80	MR Laskulaji 80 Hammashoito
YMR81	MR Laskulaji 81 Potilasmaksut
YMRHYV	MR Hyvityslaskukuittaukset
YMRK	MR Tileistä poistot
YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
YMRVII	MR Viitesuoritukset

Kirjanpidon ja tositteiden säilytys

Tasekirja, talousarvion toteutumisvertailu ja tilikartta säilytetään pysyvästi. Päivä- ja pääkirjat sekä tositteet säilytetään vähintään kuusi vuotta. Siirtolistat osakirjanpidoista säilytetään vähintään kaksi vuotta.

Talousarvion toteutumisvertailu ja pääkirja, päiväkirja sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luettelot ovat Raindance-ohjelmassa. Muut ovat paperitulosteena.

Atk-kirjanpito-ohjelmana on käytetty CGI Suomi Oy:n toimittamaa ohjelmaa Raindance.

7.2 TASE-ERITTELY 31.12.2020

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet			380 412,10	261 477 007,66
Muut pitkäaikaiset menot		380 412,10		
1005 Tietokoneohjelmistot	313 904,12			
1010 Muut pitkävaikutteiset me	66 507,98			
Aineelliset hyödykkeet			215 812 530,31	
Maa- ja vesialueet		40 473 478,33		
1100 Maa- ja vesialueet	40 473 478,33			
Rakennukset		100 330 807,76		
1110 Asuinrakennukset	109 750,80			
1115 Hallinto- ja laitosrakennus	99 815 839,27			
1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset				
1121 Talousrakennukset	194 471,75			
1122 Vapaa-ajan rakennukset	210 745,94			
Kiinteät rakenteet ja laitteet		59 857 824,98		
1130 Maa- ja vesirakenteet	3 980 745,04			
1131 Kadut, tiet, torit ja puistot	32 029 578,30			
1132 Sillat, laiturit ja uimalat	1 603 820,62			
1135 Vedenjakeluverkosto	8 969 526,50			
1136 Viemäriverkosto	12 148 287,91			
1138 Sähköjohd. muuntoas. ulko	123 985,77			
1140 Johtoverkostot ja laitteet	812 695,24			
1150 Muut kiinteät rakenteet ja	189 185,60			
Koneet ja kalusto		486 704,46		
1160 Kuljetusvälineet	6 794,51			
1164 Muut liikkuvat työkoneet	173 952,81			
1166 Muut kevyet koneet	3 334,90			
1167 Sairaala-, terv.huolt.-yms lai	6 175,43			
1170 Muut koneet ja kalusto	228 017,32			
1174 Tietokonelaitteet	68 429,49			
Muut aineelliset hyödykkeet		56 580,60		
1184 Arvo- ja taide-esineet	56 580,60			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		14 607 134,18		
1195 Keskeneräiset hankinnat	14 607 134,18			
Sijoitukset			45 284 065,25	
Osakkeet ja osuudet			45 281 909,26	
1201 Tytäryhtiöosakkeet ja osuu	32 340 006,72			
1203 Kuntayhtymäosuudet	7 972 363,20			
1205 Osakkuusyhteisöosakkeet j	534 872,44			
1212 Muut osakkeet ja osuudet	4 434 666,90			
Osakkeiden ja osuuksien				
1214 arvonorotukset				
Muut lainasaamiset		2 155,99		
1238 Muut lainasaamiset muilta	2 155,99			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			265 955,06	265 955,06
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		142 649,55		
1440 Lahjoitusrahastojen erityis	142 649,55			
Muut toimeksiantojen varat		123 305,51		
1475 Testamentoidut pääomat	123 305,51			

VAIHTUVAT VASTAAVAT

11 082 882,66

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet

1500 Aineet ja tarvikkeet

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

50 900,00

Lainasaamiset

50 000,00

1651 Lainasaamiset kunnilta

50 000,00

Muut saamiset

900,00

1688 Muut saamiset

900,00

Lyhytaikaiset saamiset

5 115 945,21

Myyntisaamiset

2 841 253,45

1720 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä

52 872,88

1725 Myyntisaamiset kunnilta ja

6 492,50

1730 Myyntisaamiset omistuos.

3 943,47

1740 Myyntisaamiset muilta

2 777 944,60

Lainasaamiset

9 567,47

1770 Lainasaamiset muilta

9 567,47

Muut saamiset

1 370 050,83

1791 Valtionosuussaamiset

135 534,00

1806 ALV-saamisen verottajalta

649 190,92

1810 Muut saamiset

585 325,91

Siirtosaamiset

895 073,46

1822 Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä

895 073,46

1826 Muut siirtosaamiset muilta

895 073,46

Rahoitusarvopaperit

73,20

Osakkeet ja osuudet

73,20

1831 Osakkeet ja osuudet

73,20

Rahat ja pankkisaamiset

5 915 964,25

Rahat ja pankkisaamiset

5 915 964,25

1901 Pääkassa

645,78

1902 Kassa, alitilittäjä, Monitoim

282,30

1903 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto-N

99,90

1904 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto-Si

119,80

1905 Kassa, alitilittäjä, Info 1

259,85

1906 Kassa, alitilittäjä, Info 2

55,00

1908 Kassa, alitilittäjä, Kirjasto Ni

66,75

1911 Kassa, alitilittäjä, muut

390,00

1912 Kassa, alitilittäjä, Elsie

1913 Kassa, alitilittäjä, HSL Nikkilä

1914 Kassa, alitilittäjä, HSL Söder

3 732,95

1915 Kassa, alitilittäjä Risteys

1916 Kassa, alitilittäjä Cafe Matkahuolto

1917 Kassa, alitilittäjä Cafe Diem tk

1921 Osuuspankki, 556104-1632

3 825 587,87

1925 Aktia 405570-125

141 290,65

1926 Nordea 237818-60012

1 276 242,24

1942 Danske Bank 800016-2517

639 365,20

1945 Op (vakuus) 556104-24824

969,21

1970 Maksupalvelujen selvittely

26 856,75

YHTEENSÄ**272 825 845,38**

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA				87 900 625,97
Peruspääoma	2000	Peruspääoma		68 113 361,72
Edellisten tilikausien yli-/a	2040	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä		17 057 345,20
Tilikauden yli-/alijäämä	2050	Tilikauden yli-/alijäämä		2 729 919,05
				40 305 843,91
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoerot	2100	Poistoerot		34 655 843,91
Vapaaehtoiset varaukset	2110	Investointivaraus		5 650 000,00
PAKOLLISET VARAUKSET				273 642,24
Muut pakolliset varaukset	2130	Muut pakolliset varaukset		273 642,24
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				265 955,06
Lahjoitusrahastojen pääom	2325	Lahjoitusrahastojen pääomat		142 649,55
	2326	Testamentoidut pääomat		123 305,51
VIERAS PÄÄOMA				144 079 778,20
Pitkäaikainen				84 579 037,59
Lainat rahoitus- ja vakuutu	2410	Lainat kotimaisista pankeilta	8 000 000,00	
	2411	Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	61 030 000,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	2420	Lainat valtiolta	90 490,94	
Muut velat	2460	Muut velat tytäryhteisöille	50 000,00	
	2469	Liittymismaksut ja muut ve	15 408 546,65	
Lyhytaikainen				
		Joukkovelkakirjalainat		59 500 740,61
Lainat rahoitus- ja vakuutu	2510	Lainat kotimaisista pankeilta	40 230 000,00	
	2511	Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	30 000 000,00	
	2513	Lainat muilta kotimaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
	2515	Lyh.osuudet rahoitus- ja vak	10 230 000,00	
Lainat julkisyhteisöiltä	2520	Lainat valtiolta		23 505,35
	2525	Lyh.osuudet julkisyhteisöiltä	23 505,35	
Lainat muilta luotonantajilta				1 545 457,16
	2544	Saadut ennakot muilta	1 545 457,16	

Ostovelat			7 754 272,13
	2545 Ostovelat tytär yhteisöille		
	2546 Ostovelat jäsenkuntayhtyn	-37 816,02	
	2547 Ostovelat osakkuusyhteisöille		
	2549 Ostovelat muille	7 792 088,15	
Muut lyhytaikaiset velat	2553 Velat Sipoon vedelle		1 242 847,71
	2557 Ennakonpidätysvelka	934 246,91	
	2558 Sosiaaliturvamaksuvelka	91 858,14	
	2559 Tulojen selvitystili	84,78	
	2560 Lyhytaikaiset muut velat	205 846,25	
	2564 Jäsenmaksut	-442,75	
	2567 Nettopalkat	-1 876,57	
	2803 Ennakonpidätykset, vamm:	12 560,70	
	2804 Sos.turvam. vammaisten av	570,25	
Siirtovelat			8 704 658,26
	2577 Korjojaksotus	80 134,46	
	2580 Lomapalkkajaksotus	7 603 799,25	
	2581 Palkkajaksotus	128 762,81	
	2588 Muut siirtovelat muille	826 123,06	
	2591 KUEL-työntek.eläkemaksut	15 553,84	
	2594 Vel-työnantajan		
	2595 Työttömyysvakuutusmaksu 285,30		
	2597 Työtapaturmavakuutusmaksu	5 563,61	
	2600 Kuel-eläkemenoper.eläke	-3 306,35	
	2700 Palkkojen selvittelytili	9 034,55	
	2701 Rästit	-29 301,97	
	2703 Pidätykset nettopalkasta	-100,30	
	2998 KOM-myyntih.osakkeet ja c	68 110,00	

YHTEENSÄ

272 825 845,38

Sipoossa 12 päivänä maaliskuuta 2021

Marianne Sved
Pääkirjanpitäjä